Constantin Ștefaniu

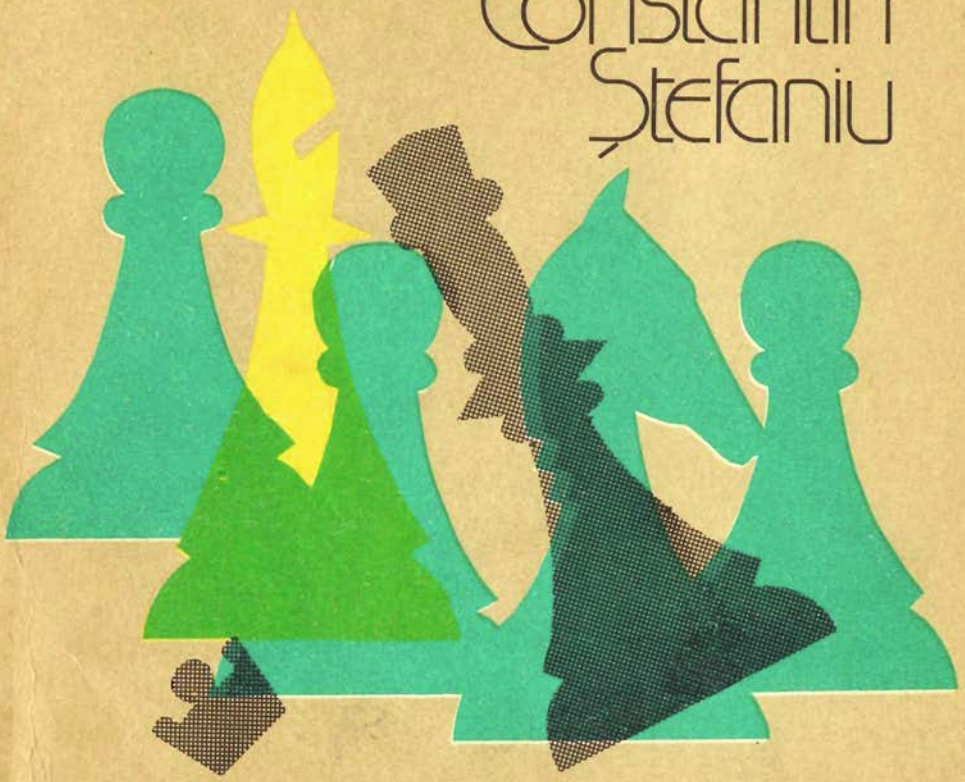

PROBLEMATICA DESCHIDERILOR ÎN ȘAH

CONSTANTIN ŞTEFANIU

PROBLEMATICA DESCHIDERILOR ÎN ŞAH

www.stere.ro

Coperta de : ANDREI G. DAN

ISBN 973-41-0150-1

www.stere.ro

CONSTANTIN ŞTEFANIU

PROBLEMATICA DESCHIDERILOR ÎN ŞAH

EDITURA SPORT-TURISM
Bucureşti, 1992

www.stefanio.ro

www.stere.ro

CUVÎNT ÎNAINTE

Motto
ȘAHUL ESTE O NOUĂ FAȚETĂ A
SELECȚIEI NATURALE A OAMENILOR

Nu am întocmit această lucrare cu gîndul de a scrie un manual de teorie a deschiderilor, ci pentru a evidenția momentele dramatice pe care le traversează uneori jucătorii de performanță în timpul conducerii miniarmatelor de lemn pe tabla de șah cu 64 de pătrate.

În 1987 a văzut lumina tiparului o monografie consacrată unui aspect particular al finalurilor, și anume acela al răsturnărilor incredibile de situație în ultima oră de joc, ca urmare a unor greșeli, repetate sau deosebit de grave, comise în exclusivitate de mari maeștri — titulari sau în devenire —, greșeli determinate de anumite carențe în pregătirea lor psihofizică.

Incidente asemănătoare sînt prezentate și în culegerea de față, cu deosebirea fundamentală că de această dată greșelile se produc chiar din prima oră a confruntării, respectiv în faza de deschidere, deși e de presupus că la începutul partidei orice jucător, și cu atît mai mult un reprezentant de elită al șahului mondial, manifestă o pregătire teoretică și psihofizică corespunzătoare întrecerii la care participă. Și totuși, din motive care vor fi analizate pe parcursul lucrării, la marile turnee interne sau internaționale se ajunge la asemenea partide scurte, pe care cronicarii le numesc uneori (îngăduitor) „miniaturi", alteori (sportiv) „k.o."-uri, adeseori (dramatic) „catastrofe" și rareori (realist) „rebuturi".

Lucrarea și-a propus să prezinte un set de 500 de astfel de partide, dintre care 320 pierdute de marii maeștri din toate timpurile, și 180 susținute de reprezentanți ai șahului românesc.

Adresez scuzele de rigoare celor care, fără voia lor, mi-au dat prilejul să scriu această culegere de „gafe", cum sînt catalogate în limbajul de specialitate, însă am considerat că învățămintele pe care le vor trage generațiile succesive de jucători de performanță din studierea fiecărui exemplu vor compensa neplăcerea de a-și vedea menționat numele într-o asemenea carte.

De menționat că, în totalitatea lor, analizele din cuprinsul partidelor se referă în mod expres la data desfășurării întrecerilor. Fac această precizare deoarece este știut că în șah teoria deschiderilor este în continuă mișcare, astfel că orice încercare de contemporaneizare a acesteia ar duce la denaturarea stadiului dezvoltării mirificului sport al minții.

In încheiere, aș vrea să reamintesc tuturor jucătorilor de șah că, așa cum spuneam și în monografia anterioară, omul poate deveni, în general fără voia sa, victima unui concurs de împrejurări. Dar cum în fața tablei cu 64 de pătrate nimic nu se petrece chiar întîmplător, cel care dorește să pornească pe cărările foarte greu accesibile ale Olimpului șahist trebuie să știe că frecvența unor astfel de situații neplăcute poate fi diminuată (fără a fi total eliminată) cu condiția să se prezinte la masa de joc cu lecția învățată. Adică să țină seama de toți factorii care condiționează evoluția șahistului de performanță la un nivel cel puțin satisfăcător, nivel care trebuie însă să se situeze la cote valorice din ce în ce mai ridicate.

Autorul

WWW.ste

Complexitatea deschiderilor în șah

În rîndurile iubitorilor sportului minții este unanim acceptată aserțiunea cu privire la resursele inepuizabile ale șahului. De la un simplu joc recreativ-relaxant, cum a fost născocit sub forma sa primară, într-o perioadă estompată de negura vremii, pe care istoricii au plasat-o ipotetic în Mesopotamia spre sfîrșitul mileniului al cincilea (î.e.n.), cu timpul, în jurul anului 3000, a devenit o preocupare interesant-atractivă datorită îmbogățirii lui cu o serie de aspecte „războinice". Mai tîrziu, pe la mijlocul primului mileniu din era noastră, ajunge în saloanele aristocrației asiatice sub denumirea de ceaturanga și apoi șatrandj. Treptat jocul încetase să mai fie un simplu divertisment, ca urmare a unor încercări de teoretizare a deschiderilor făcute de marii jucători ai șatrandjului. Pătrunzînd și în Europa, odată cu oștile islamice care trec Gibraltarul în anul 711, după o serie de transformări structurale, șahul modern și-a dezvăluit pe îndelete și incomparabilele sale calități artistice. De aici și pînă la intrarea lui în marea familie a sporturilor n-a mai fost decît o problemă de timp.

De-a lungul acestei multimilenare evoluții, generațiile de șahiști de toate categoriile au construit cu migală, generozitate și perseverență mirificul edificiu al „miniluptelor" pe tabla cu 64 de pătrate, în care rolul principal l-a avut gîndirea creatoare.

Pornind de la celebra definiție a marelui scriitor Mihail Sadoveanu, care, cu decenii în urmă, afirma că **„o partidă de șah se dezvoltă ca un organism aparte, din elemente cunoscute, însă întotdeauna altfel în succesiunea și combinațiile lor"**, să ne reamintim că fiecare dintre cele trei faze ale partidei se constituie în cîte o problematică, fiecare avînd în ansamblul ei cîte un domeniu de studii și cercetări cu atît mai vast cu cît poziția șahistului de performanță pe scara valorilor mondiale este mai aproape de vîrful piramidei.

Restrîngînd sfera comentariilor la prima etapă a partidei, respectiv la **Problematica deschiderilor în șah,** trebuie precizat faptul că, în această fază, premergătoare confruntării propriu-zise, sînt solicitate în principal memoria și în subsidiar creația celor doi maeștri, care au obligația să cunoască și mai ales să înțeleagă teoria deschiderilor, ajunsă în prezent în stadiul de veritabilă știință, datorită imensului volum de informații culese din practica maeștrilor. De la Manuscrisul descoperit la Universitatea Göttingen (R. F. Germania), întocmit în jurul anului 1490, și cartea lui Lucena din 1497 (prima tipăritură existentă din istoria șahului modern) în care (în ambele) sînt expuse foarte sumar, pe numai cîteva pagini, 15 deschideri nenominalizate, și anume :

1. **1.e4 e5 2.Cf3 f6 3.Ce5 fe5 4.Dh5 Re7** (4...g6 5.De5 ... 6. Dh8) **5.De5 Rf7 6.Nc4 d5 7.Nd5 Rg6 8.Dg3 Dg5 9.Dc7 Dg2 10.Df7 Rh6 11.d3 g5 12.Df8 Rh5 13.Df7 Rh4 14.e5 +—.** (Mss Göttingen, sistemul I ; Lucena, sistemul II ; Gambitul Damiano)
2. **1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.d3 Cf6 5.h3 d6 6.Nb5 a6 7.Na4 Tf8** (7...Nd7 8.Nb3) **8.Cc3 Rg8 9.Ne3 Ne3 10.fe3 h6 11.Dd2 De7 12.Td1 Ne6 13.Rc1 Tad8 14.g4 d5 15.ed5 Nd5** (15...Cd5 16.Cd5 Nd5 17.Nc6 Nc6) **16.Cd5 Cd5 17.Nc6 bc6.** (Mss G.—III ; L.—III ; Partida italiană)
3. **1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.c3** (3.d4 f5) **Cf6 4.h3 Ce4 5.Da4 ... 6.De4.** (Mss G.—II+VIII ; L.—IV ; Apărarea Philidor)
4. **1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 3.Ce5 Ce4 4.De2 De7** (4...Cf6 5.Cc6 ... 6.Cd8) **5.De4 d6 6.d4 f6** (6...c5 7.De3 de5 8.dc5) **7.f4 Cc6 8.Nb5 Nd7 9.Cc3 Ce5** (9...h6 10.Cd5) **10.Cd5 Dd8** (10...Cf3 11.gf3 De4 12.fe4 Nb5 13.Cc7 Rf7 14. Cb5) **11.Nd7 Dd7 12.de5.** (Mss G.—IV ; L.—V ; Apărarea rusă)
5. **1.e4 e5 2.Nc4 c6 3.Df3 Cf6 4.Db3 d5 5.ed5 cd5 6.Nb5 Nd7 7.Nd7 Dd7** (Dacă ia cu o altă piesă, pierde pionul — Lucena) **8.d3 Cc6 9.Cf3 Nd6 10.Ne3 Tc8 11.Tf1 Ca5** (Albul pierde dama — Lucena) ; **2...d6 3.c3 Cc6 4.Cf3 Ne6 5.Ne6 fe6 6.Db3 Dc8 7.Cg5 Cg8 8.d4... 9.Ne3 ... 10.Cd2... 11.Td1... 12.Rc1.** (Mss G.—V ; L.—VIII+XI ; Deschiderea nebunului regelui)
6. **1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Cge7 4.Nc6 Cc6 5.d3 d5 6...Nd6 7...Ne6 ; 3...Nc5.** (Mss G.VI ; L.—IX ; Partida spaniolă)
7. **1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.c3.** (Mss G.—VII ; Deschiderea Ponziani)

8. **1.e3 e5 2.d4 ed4 3.Dd4** (3.ed4 d5) **d5 4.Dd1 Ne6 5.Cc3 Cf6 6.Cf3 Nd6 7.Nd3 Cc6 8.b3 a6 9.Nb2 h6 10.Tf1 De7 11.Rg1 Td8 12.De2 Rc8 13.Tad1 g5 14.h3 Tdg8 15.g4 h5.** (L.—X ; Deschiderea Van't Kruijs)
9. **1.e4 d5 2.ed5 Dd5 3.Cc3 Dd8** (3...De5 4.Ne2) **4.d4... 5.Ne3... 6.Nd3.** (L.—VI ; Contraatacul pionului damei ; Apărarea scandinavă)
10. **1.e4 e6.** Se așază mai întîi cei patru pioni pe linia a patra și apoi se scot cele patru figuri ușoare — Lucena. (L.—VII ; Apărarea franceză)
11. **1.d4 d5 2.c4 dc4.** (Mss G.—IX ; Gambitul damei acceptat)
12. **1.d4 d5 2.Nf4 Nf5.** (Mss G.—X ; Partida pionului damei)
13. **1.f4.** (Mss G.—XI ; Deschiderea Bird)
14. **1.c4 c5 2.Cc3 e6 3.e4 Cc6** (Mss G.—XII ; Deschiderea engleză)
15. **1.b3 d5 2.Nb2 c6 3.g3 b5 4.Ng2 e6 5.d4 f5 6.e3 g6 7.f! Cf6 8.Cf3 Ng7 9.Tf1 Nb7 10.Rg1 a5 11.Cbd2 Cbd7 12.h4 Tf8 13.Cg5 De7 14.De2 Rg8 15... c5 16.Db5 Na6 17.Da4 Nf1.** (L.—XII ; Deschiderea Van't Kruijs-Nimzovici-Larsen),

după aproape cinci secole, în timpurile noastre, s-a ajuns la o „Enciclopedie a deschiderilor în șah" elaborată în Iugoslavia și publicată în cinci volume, pe aproape 2 500 de pagini, lucrare la care și-au adus contribuția toți teoreticienii contemporani ai șahului mondial.

În fața acestei avalanșe de date teoretice, cu tot hățișul lor de sisteme, variante, idei, gambite, curse, atacuri și contraatacuri, adeseori perturbate de noutăți care, în general, nu sînt altceva decît reluări sau modernizări ale unor variante cîndva încercate și apoi date uitării, sau întăriri care de obicei apar surprinzător, tulburînd apele teoriei pentru o perioadă greu de anticipat, șahistul de performanță s-a gîndit, cu multe decenii în urmă, să-și întocmească un repertoriu de deschideri potrivit stilului său, sistematizîndu-și materialul prin înființarea unei cartoteci conținînd fișarea partidelor pe sisteme și linii de joc. În ultimul timp, o bună parte din marii maeștri au apelat tot mai insistent la serviciile inteligenței artificiale.

Și ca și cum n-ar fi fost suficiente dificultățile determinate de studierea și memorarea atîtor aspecte ale teoriei, pe nesimțite și-a făcut apariția, tot mai frecvent, așa-zisa metodă a translatării, care constă în pilotarea deschiderii dintr-un sistem în altul sau chiar într-un al treilea ori al patrulea, pe măsură ce partida se apropie

de jocul de mijloc. Unul din cele mai ilustrative exemple în acest sens este **„Apărarea franco-indiană" (1.d4 e6)**, denumită de Tartakover **„Apărarea cameleon"** prin faptul că încă de la mutările următoare se poate trece în : **Apărarea franceză (2.e4 d5), Gambitul damei (2.c4 d5), Apărarea olandeză (2.c4 f5),** sau într-o **Indiană (2.c4 Cf6),** ca de exemplu **Nimzo-indiana (3.Cc3 Nb4), Indiana damei (3.Cf3 b6), Indiana Bogoliubov (3.Cf3 Nb4)** ori... **Deschiderea catalană (3.g3 d5).**

Însă pentru a realiza un astfel de slalom prin imensul labirint al teoriei deschiderilor din pragul anului 1990, este necesară o deosebită pregătire multilaterală : fizică, psihică, intelectuală și de specialitate. Numai în aceste condiții se poate aplica cu bune rezultate sine qua non-ul succesului în confruntările la tabla de șah, **imaginația creatoare,** pe care unii și-o dezvoltă chiar de la început, experimentînd necontenit mutări și idei noi, căutînd pe de o parte să zdruncine și chiar să infirme valabilitatea unor indicații teoretice, iar pe de altă parte să-și surprindă adversarul în dificultate. Alții, cu temperamente mai puțin năvalnice, preferă să aștepte cu răbdare intrarea în jocul de mijloc, etapă în care se străduiesc să-și valorifice dotările naturale, pregătirea psihofizică, cunoștințele acumulate, imaginația și fantezia, prin inițierea și aplicarea unor manevre subtile care apoi, prin combinații originale și adeseori spectaculoase, să le aducă mult-dorita victorie. Dar dacă, în partidele celor înzestrați cu un calm înnăscut, frecvența comiterii unor erori, mai mult sau mai puțin grave, este relativ redusă, nu același lucru se constată în cazul abordării partidei chiar de la început cu mutări noi sau surprinzătoare, uneori rod al studiilor de acasă, în care procentul partidelor rebutate și încheiate în cel mult 20 de mutări este mult mai mare.

În acest capitol din **problematica deschiderilor,** al greșelilor de toate gradele, se situează conținutul monografiei noastre.

Înainte de a prezenta partidele selecționate pentru ilustrarea subiectului lucrării, facem precizarea că toate analizele care le însoțesc respectă stadiul la care se găsea teoria deschiderilor în momentul desfășurării confruntării.

CODUL SEMNELOR PENTRU COMENTAREA PARTIDELOR

!	Mutare foarte bună
!!	Mutare excelentă
?	Mutare greșită
??	Greșeală gravă ; gafă
!?	Mutare interesantă
(!?)	Se pare mutare interesantă
?!	Mutare îndoielnică
(?!)	Se pare mutare îndoielnică
!?!	Combinație frumoasă cu defect
A	Cu amenințarea ; cu ideea
F	Mutare forțată
B	Era mai bine
E	Pentru a evita, a împiedica
Ș	Cu șanse
Y	Cu contrajoc ; cu contraatac
Nt	Noutate teoretică
Tr	Teoria recomandă
~	Oriunde ; orice mutare
⩲	Albul stă ceva mai bine
⩱	Negrul stă ceva mai bine
±	Albul are joc mai bun
∓	Negrul are joc mai bun
+ −	Albul are avantaj decisiv
− +	Negrul are avantaj decisiv
=	Jocul este egal ; egalitate
∞	Situație neclară, complicată
W	Cu compensație pentru material
V	Se mai putea juca și
U	Urmează ; continuă cu
P	Poanta combinației
Ad	Avantaj de dezvoltare
Am	Avantaj material
Ap	Avantaj pozițional
As	Avantaj de spațiu
→	Cu atac
↑	Cu inițiativă
∅	Sacrificiu
Za	Albul este în zugzwang
Zn	Negrul este în zugzwang
≠	Mat
30′	Timp de gîndire la mutare
/	Diagonala
I	Coloana
M	Centrul tablei de șah
Fr	Flancul regelui
Fd	Flancul damei
X	Cîmp slab
T	Timp ; cu tempo
Cra	Albul este în criză de timp
Crn	Negrul este în criză de timp
p	Partida
VD	Vezi diagrama

www.sah.ro

www.stere.ro

A. Selecție din practica marilor maeștri

I. JOCURI DESCHISE

1.e2—e4 e7—e5

DESCHIDEREA CENTRALĂ

Cunoscută încă de la sfîrșitul secolului XVI, mutarea caracteristică acestei deschideri, 2.d4, se face cu intenția de a ataca și elimina din start pionul adversarului din e5. Or, din practica maeștrilor s-a constatat că tocmai lichidarea prematură a pionului negru și inclusiv a tensiunii din centrul tablei este, în mod paradoxal, carența principală a **Deschiderii centrale,** prin faptul că albul este obligat să aducă prea devreme dama în joc, înregistrînd apoi pierderi de timp pentru plasarea ei pe un cîmp corespunzător, perioadă în care negrul poate să-și aleagă un plan strategic de dezvoltare favorabil, egalînd astfel jocul în general fără probleme.

1. **Nürnberg. Turneu internațional, 1896**

S. Winawer W. Steinitz

1.e4 e5 2.d4 ed4 3.Dd4 Cc6 4.De3 (Aici se mai poate continua și cu 4.Da4 sau 4.Dc4, negrul urmînd a-și dezvolta piesele în funcție de plasamentul damei albe) **4... Cf6** (Negrul poate egala poziția și cu 4.... g6, 4... Ne7 sau 4... Nb4, în funcție de strategia pe care urmează să o aplice) **5.Cc3 Nb4 6.Nd2 0—0 7.0—0—0 Te8** (Pînă aici toate bune și la locul lor, mutările fiind efectuate în conformitate cu teoria deschiderilor din acea perioadă și, poate de necrezut, și a „exploziei șahiste" din vremea noastră) **8.Nc4 !** (Iată cum este comentată această mutare în coloanele „Revistei de Șah" : „Acest sacrificiu de pion, care constituie fără îndoială cea mai bună continuare pentru alb, a fost recomandat chiar de către Steinitz. Este interesant că în această partidă el se expune atacului, acceptînd sacrificiul, ceea ce nu se poate explica decît prin supoziția că, probabil, el găsise o întărire a apă-

rării și ajunsese la convingerea că atacul nu reușește. Desigur, soluția strălucită găsită de Winawer problemei conducerii atacului nu putea fi prevăzută". Și la ora actuală mutarea din partidă este considerată drept cea mai bună. După 8.Dg3 ? ! Te4 ! negrul are toate șansele să obțină un avantaj durabil) **8... Nc3 ? !** (După părerea marelui maestru Tartakover, negrul trebuia să riposteze mai prudent cu 8... d6, urmat de Nc8-e6... ca să nu-l mai doară capul ! Teoria modernă indică 8... d6 sau 8... Ca5, ambele variante ducînd la egalitate) **9.Nc3 Ce4** (Pionul sacrificat a căzut, dar peste numai cîteva mutări va afla primul campion mondial oficial de șah și prețul acestui „pion otrăvit". Nu se putea juca 9... Te4 deoarece urma 10.Nf6 ! De8 11.Dg3 ! decisiv) **10.Df4 Cf6** (O repliere forțată ; după 10... Cc3 ? albul cîștigă o calitate prin 11.Nf7 Rh8 12.Ne8. Acum, după numai două mutări, negrul va constata că, prin acceptarea pionului sacrificat, albul a obținut o dezvoltare excelentă, avînd deja amenințări directe asupra rocadei în general și asupra cîmpului f7 în special, în timp ce negrul este încă departe de încheierea mobilizării pieselor sale) **11.Cf3 d6 12.Cg5** (Cîmpul f7 este atacat din nou, negrul intrînd într-o defensivă cronică) **12... Ne6 13.Nd3** (Albul transferă atacul asupra cîmpului h7, deoarece negrul a reușit să blocheze trecerea spre f7) **13... h6 14.h4 !** (Acum începe scurta perioadă a combinațiilor : calul din g5 nu poate fi capturat prin 14... hg5 deoarece după 15.hg5 urmează 16.Dh4 și poziția negrului este pierdută) **14... Cd5** (O mutare ce pare că va ușura într-o bună măsură apărarea negrului prin scoaterea din cursă a nebunului alb din c3) **15.Nh7 !** (Începutul combinației care, în primul rînd, vrea să producă o breșă în rocada negrului) **15... Rh8 16.Td5 !** (Un sacrificiu de calitate spectaculos și corect calculat de Winawer, care conduce atacul cu o deosebită măiestrie, deși la data disputării partidei avea 58 de ani) **16... Nd5 17.Ne4 ! ?** (Din nou o mutare spectaculoasă făcută în ideea de a cîștiga un timp prețios, nebunul alb din e4 neputînd fi luat de omologul său negru, care trebuie să vegheze în continuare asupra cîmpului critic f7. Dar... Vezi diagrama)

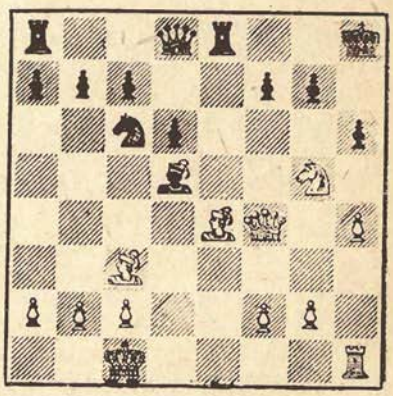

17... f6?? (Probabil obsedat de alungarea insinuantului cal alb înfipt la g5 cu misiunea de a controla rocada neagră, marele Steinitz, la cei 60 de ani ai săi, a căror povară era accentuată de o chinuitoare podagră, a considerat ca suficientă mutarea din partidă. De altfel atît Winawer, cît și ceilalți participanți la turneu, printre care se numărau și Em. Lasker, campionul mondial „en titre", Pillsbury, Maroczy, Tarrasch, Cigorin, Schlechter, Janowski, Marco și Albin, nu au găsit la analize răspunsul exact 17... Te4!! 18.Ce4 Ce5! 19.Cd6! Dd6 20.Ne5 Dc6 21.Td1 Ne4!, experimentat abia în anul 1931 într-o partidă jucată prin corespondență care, după părerea lui Keres, ducea la egalitate. Sesizînd gafa adversarului său, albul a decis partida în numai trei mutări) **18.Nd5 fg5 19.hg5 Ce5 20.g6!** și, prin faptul că nu mai poate para sacrificiul de la h6, negrul a cedat. (1—0)

Ceea ce aduce din cînd în cînd în actualitate această controversată deschidere este faptul că, după schimbul 2...e:d4, se poate intra într-o luptă tăioasă, combinativă, în care negrul trebuie să dea o replică foarte exactă, rezultînd un spectacol șahist de o înaltă calitate.

GAMBITUL DANEZ

În jurul anului 1830, cînd gambitele de toate genurile dominau întrecerile șahiste, cîțiva maeștri din Danemarca au lansat un nou gambit : **1.e4 e5 2.d4 ed4 3.c3** care, de fapt, era o variantă a Deschiderii centrale. Prin oferta **3.c3**, albul intră în **Gambitul danez**, numit și **Gambitul nordic**, care a avut o popularitate relativ mare în a doua jumătate a secolului XIX, dîndu-i-se o atenție deosebită și în continuare, datorită strălucitelor victorii ale lui J. Mieses.

2. **Paris. Turneu internațional, 1896**

M. From — **G. Neumann**

1.e4 e5 2.d4 ed4 3.Nc4!? (Marele maestru From, un ilustru teoretician al secolului trecut, care a popularizat în întreaga lume șahistă Gambitul danez și a lansat și un gambit care-i poartă numele — 1.f4 e5 — amînă, după cum se va vedea în continuare, mutarea 3.c3, probabil pentru a-și pune adversarul în încurcătură) **3... Cc6 4.Cf3 Nc5 5.c3** (Iată și mutarea caracteristică Gambitului danez) **5... Cf6** (Negrul își dezvoltă piesele cu multă intuiție! După 5... dc3 6.Cc3 d6 7.Db3, albul are un atac promițător ce compensează suficient pionul sacrificat) **6.0—0?!** (O neatenție care, ca și în viață, poate

fi nefastă. Dacă juca 6.cd4 Nb4 albul putea trece în „Italiană") **6... Ce4 7.cd4 d5 !** (Era mai slabă 7... Ne7, deoarece după 8.d5 ! albul intră în avantaj) **8.Te1 Ne7** (Cel mai bun plasament ! Dacă 8... Nb6, albul obține o poziție mai bună prin 9.Nd5 ! Dd5 10.Cc3 Da5 11.Te4 !) **9.Nd3 f5 10.Ce5 0—0** („Mai întîi să pun regele la adăpost", și-a spus în gînd maestrul german ! De altfel, nici nu se putea juca 10... Cd4 ? deoarece putea urma 11.Da4 Cc6 12.Cc6 Dd7 13.Nb5 ! sau 11.Ne4 de4 12.Dh5 g6 13.Cg6 ! cu atac pentru alb) **11.Cc6 bc6 12.De2 Nd6 13.f3 ? !** (Acum, albul stă rău, și această mutare, care slăbește poziția regelui, nu-i ameliorează situația. După cum se vede, ilustrul teoretician pus în fața condițiilor de concurs nu se mai descurcă) **13... Dh4 14.g3** (După 14.fe4 Nh2 15.Rf1 fe4 sau 14.h3 Dg3 etc., negrul are poziție cîștigătoare. Mutarea din partidă oferă negrului ocazia de a sparge zidul rocadei albe printr-un sacrificiu de cal, care va decide partida. Vezi diagrama)

14... Cg3 15.hg3 Dg3 16.Rh1 Nd7 ! (Cu aceasta, negrul și-a încheiat mobilizarea pieselor sale. Ar fi fost prematură varianta 16... Tf6 deoarece, după 17.De8 Nf8 18.De2 Tg6 19.Tf1 Nd7 20.Dh2, albul respinge atacul pieselor negre) **17.Ne3 Tf6 18.Td1 Tg6** și albul cedează. (0—1)

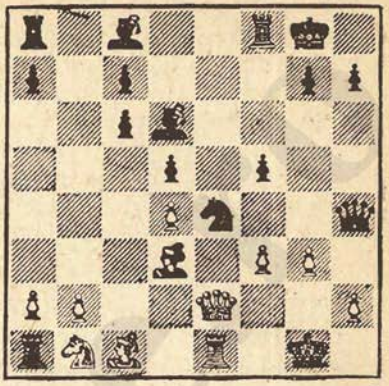

3. **Haga. Turneu zonal, 1966**

D. Velimirovici J. H. Donner

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.c3 d3 ? ! (4... d5) **5.Nd3 d6 6.h3 Cf6 7.0—0 Ne7 8.Cd4 ! 0—0 9.Cd2 Te8 10.f4 Nf8 11.Dc2 ! g6 12.C2f3 Cd7 ?** (12... Nd7 13.Cg5 Te7 14.Nd2 Ng7 15.Tae1 a6 16.e5 de5 17.Cc6 Nc6 18.fe5 Dd5 19.Cf3 Cd7 20.c4 Dc5 21.Ne3 Da5 =) **13.Nc4 Cb6 14.Nd3 Cb8 ? ?** (14... Ng7) **15.f5 ! C8d7 16.fg6 fg6 17.Ng5 Cf6 18.Db3,** negrul cedează : 18... d5 19.e5 ! ; 18... Rg7 19.Ce5 ! și albul cîștigă. (1—0)

Luat mai serios în analiză, la începutul secolului nostru, de o serie de teoreticieni, printre care și S. Tarrasch, s-a demonstrat că negrul, la un joc corect, poate restabili echilibrul partidei, intrînd apoi eventual într-un final cîștigător. Astfel, acest gambit inițiat de danezi a intrat în anonimat, dispărînd aproape complet din practica concursurilor.

DESCHIDEREA NEBUNULUI

Ideea subminării centrului prin f2—f4, efectuată după dezvoltarea cîtorva piese, constituie, ca și în cazul Partidei vieneze, tema principală a **Deschiderii nebunului** (regelui), în care mutarea caracteristică a „Vienezei" (2.Cc3) este înlocuită cu 2.Nc4 justificată de partizanii săi prin aceea că dă albului posibilitatea să joace, cînd va crede de cuviință, c2—c3, deschizînd astfel și cealaltă diagonală a damei. Însă și dezvoltarea 2.Nc4 este relativ pasivă, ca și 2.Cc3, negrul neavînd nici un fel de dificultăți în realizarea primului său obiectiv : echilibrarea jocului.

4. **Londra. Meci, partida 15, 1841**

J. Cochrane — H. Staunton

1.e4 e5 2.Nc4 Nc5 (2... Cf6 ! ?) **3.d4 ? !** (3.c3, 3.Dg4) **Nd4 ! 4.Cf3 Df6 ? !** (4...Cf6! ∓) **5.0—0 Nb6 6.Cc3 c6 ? ? 7.Ng5 Dg6 8.Ce5 Dg5 9.Cf7 Dc5 10.Nb3 d5 11.Ch8 Cf6 12.ed5 cd5 13.Cd5 Cbd7 14.De2 Rf8 15.Tae1 a6 16.Cf6 Cf6 17.Cf7 Nd7 18.Cg5 Te8 19.De8 Ce8 20.Ch7** mat. (1—0)

5. **Viena. Turneu internațional, 1897**

H. Fähndrick — W. Steinitz

1.e4 e5 2.Nc4 Cf6 3.d4 ed4 4.Cf3 ! ? Ce4 5.Dd4 Cf6 6.Ng5 Ne7 7.Cc3 c6 8.0—0—0 d5 9.The1 Ne6 10.Nd3 Da5 ? ! (10... Cbd7) **11.Rb1 Cbd7 12.Ce5 c5 ?** (12... Ce5 ~) **13.Dh4 Ce5 14.Te5 0—0—0 15.Nd2 Dc7 ?** (15... Db6) **16.Cb5 ! ! De5 17.Nf4 Dh5 18.Ca7,** negrul cedează. (1—0)

6. **Nürnberg. Turneu internațional, 1906**

R. Spielmann — **M. Cigorin**

1.e4 e5 2.Nc4 Cf6 3.d3 (O mutare modestă, care susține ferm pionul e4, amenințînd atacarea centrului advers prin f2-f4, însă, fiind prea pasivă, nu provoacă negrului greutăți pentru egalarea poziției) **3... Cc6 4.f4 ?** (Albul se grăbește cu atacarea centrului, mutare inoportună din moment ce negrul avea un cal dezvoltat pe cîmpul f6 ; trebuia jucat 4.Cc3) **4... ef4 5.Nf4 d5 6.ed5 Cd5 7.Nd2 ?** (O nouă eroare de dezvoltare. Pentru autorul valoroasei lucrări „Richtig Opfern" este de necrezut ! Se pare că, în acest turneu, lipsa unei pregătiri psihologice corespunzătoare l-a privat pe marele maestru Spielmann de un loc în prima jumătate a clasamentului. Tarrasch a fost de părere că trebuia jucat 7.Nd5 Dd5 8.Nc7 Dg2 9.De2, dar și în acest caz avantajul rămîne de partea negrului) **7... Nc5**

8.Df3 De7 ! (Cu o poziție mult superioară, marele maestru Cigorin dezlănțuie atacul împotriva regelui alb) **9.Ce2** (Șanse ceva mai bune dădea 9.De4) **9... Cd4 ! 10.De4 Cc2 11.Rd1 Cde3 !** (După numai 11 mutări, prin pătrunderea cavaleriei sale, cu efect distrugător, în poziția adversarului, negrul trece partida într-un final cîștigător. Vezi diagrama)

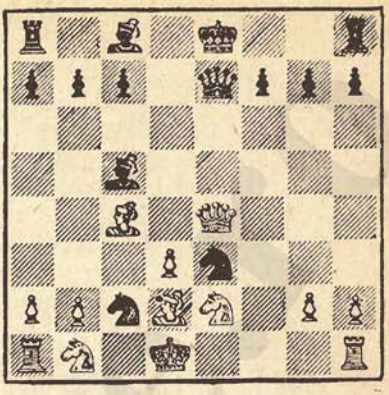

12.Rc1 (Dacă 12.Ne3 Ce3 13.R~ De4 14.de4 Cc4, albul rămîne cu un nebun în minus) **12... De4 13.de4 Ca1** (De remarcat cu cîtă exactitate conduce acest final prematur artizanul Cigorin, la vîrsta de 56 de ani) **14.Nd3 Ne6 15.b4 Nb6 16.Rb2 0—0—0 17.Cc1 Cac2 !** (Pentru orice jucător de șah cît de cît avizat, comentariile sînt de prisos ; mai mult, decît atît, deranjează) **18.Nc2 Cc4 19.Rc3 Nd4** și deoarece după 20.Rd3 Ne3 ! pierde o figură, albul a cedat. (0—1)

Această deschidere, foarte îndrăgită de-a lungul secolelor XVII, XVIII și XIX, avînd ca protagoniști pe Greco, Philidor și La Bourdonnais, a trecut practic la arhivă după 1900, cam în aceeași perioadă cu apariția școlii hipermoderniștilor.

PARTIDA VIENEZĂ

Jucată, cu multă rezervă, începînd din 1846, de maestrul vienez Karl Hamppe și reluată pînă la sfîrșitul secolului XIX de Janiș, Falkbeer, Morphy, Paulsen și chiar Steinitz, **Partida vieneză** a avut o audiență foarte slabă datorită faptului că mutarea **2.Cc3** este prea puțin agresivă, dînd negrului posibilitatea de a alege unul din cele cîteva sisteme de joc consemnate de teorie. Cu această mutare albul, ce e drept, intensifică presiunea asupra cîmpului d5, apărînd totodată și pionul din e4 ; el urmărește ca în continuare să înceapă atacul în centrul tablei prin **3.f2—f4.** Însă acest plan, relativ lent, lasă negrului un tempo suficient pentru pregătirea unui contrajoc puternic, tot în centru, astfel că șansele albului de a obține vreun avantaj din deschidere sînt practic iluzorii.

7. **Hastings. Superturneu, 1895**

M. Cigorin — **D. Janowski**

1.e4 e5 2.Cc3 Cf6 3.d3 ? ! (3 . . . f4 ; 3 . . . Nc4) **d5 ! 4.ed5 Cd5 5.De2 ? ! Cc6 6.Nd2 Ne7 7.0—0—0 0—0 8.Df3 ? ! Ne6 9.Cge2 f5 ! ∓ 10.Dh3 Dd6 11.Cd5 Dd5 12.Cc3 Da5 13.a3 ? ?** (13.Rb1) **Na3 ! ! 14.Cb1 Nb2 ! ! 15.Rb2 Da2 16.Rc1 Cd4 !**, albul cedează. (0—1)

8. Ostende. Turneul pătratelor, 1906

J. Mieses — M. Cigorin

1.e4 e5 2.Cc3 Cc6 (2 . . . Cf6!?) **3.Nc4 Nc5 4.Dg4 Df6 ? ?** (4 . . . g6) **5.Cd5 ! Df2 6.Rd1 Rf8 7.Ch3 Dd4 8.d3 d6 9.Dh4** (9.Df3 ! Nh3 10.Tf1 ! ! +—) **Nh3 10.Dh3 Ca5 11.Tf1 Cc4 12.Dd7 ! f6 13.Cf6 ! +— Df2** (13 . . . Cf6 ? 14.Tf6 gf6 15.Nh6 +—) **14.Tf2 Nf2 15.Ch5,** negrul cedează. (1—0)

9. Semmering. Turneul Panhans, 1926

R. Spielmann — M. Vidmar

1.e4 e5 2.Cc3 (Mutarea caracteristică a Partidei vieneze) **2 . . . Cf6** (Așa s-a răspuns și în partida C. Hamppe—J. Löwenthal, jucată la Viena în 1846. Cinci ani mai tîrziu, revenit la Berlin cu laurii cuceriți în marele turneu Londra/1851, cînd i s-a conferit, neoficial, titlul de campion mondial, A. Anderssen a continuat cu **2 . . . f5** într-un meci cu E. Falkbeer și s-a recunoscut învins la mutarea 30. Se mai putea juca și 2 . . . Cc6 sau 2 . . . Nc5, dar cu trei sferturi de secol în urmă se aprecia că aceste două variante erau mai slabe) **3.f4 d5 4.fe5 Ce4** (Încă două perechi de mutări, considerate a fi cele mai bune) **5.Cf3 Nb4 ?** (⊙ continuare slabă, care va da albului posibilitatea să preia imediat inițiativa și conducerea partidei. Trebuia neapărat răspuns cu 5 . . . Ne7) **6.De2 Nc3 7.bc3 0—0 8.De3 ! Cc6** (Nici după 8 . . . f6 9.c4 c6 10.Nb2 sau 8 . . . Ng4 9.Ne2 Cd7 10.0—0 Te8 11.c4 c6 12.Tb1, negrul nu poate obține egalitatea pe tablă) **9.Nd3 !** (Albul își desfășoară excelent piesele sale, punîndu-i adversarului probleme din ce în ce mai greu de rezolvat) **9 . . . f5 10.0—0 f4 ? !** (Era mai bine 10 . . . Ne6) **11.De2 Cg5 12.Na3 !** (Într-o poziție superioară, albul se gîndește acum la cea mai scurtă cale spre victorie. Vezi diagrama)

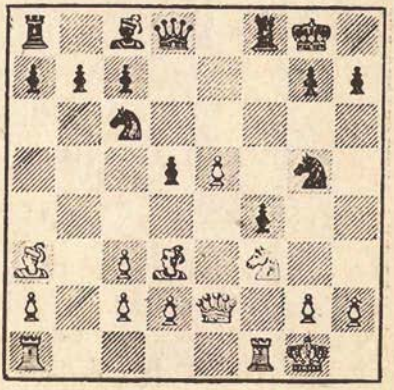

12... Cf3 ?? (Iată că marele maestru iugoslav, parcă recepționînd dorința neexprimată a albului, greșește grav ; trebuia jucat 12... Tfe8 !) 13.Df3 Tf7 14.Tae1 (Acum Spielmann este în elementul său simțindu-se ca vulturul în zbor cînd și-a zărit prada la orizont) 14... g5 15.e6 (Soarta negrului este pecetluită) 15... Tg7 16.Dh5 Ce7 17.Nc5 ! (Se amenință Nd4) 17... Cc6 (Negrul este „în corzi") 18.e7 Ce7 19.Ne7 și, ajuns la capătul rezistenței, negrul a cedat, deoarece, după 19... Te7, albul decide cu 20.Dg5. (1—0)

10. Spania. Turneu internațional, 1973

H. Westerinen L. Lengyel

1.e4 e5 2.Cc3 Cf6 3.f4 d5 4.fe5 Ce4 5.Cf3 Ne7 6.De2 f5 (6... Cc3 7.dc3) 7.d3 Cc5 (B 7... Cc3 U 8... Ne6) 8.g3 d4 ? (8... Ce6) 9.Cd1 Ce6 10.Ng2 0—0 11.Cf2 c5 12.h4 ! Cc6 13.Ch3 Cb4 14.Cfg5 Cg5 ? (14... h6 ! 15.Dh5 ! ? De8 !) 15.hg5 Te8 16.a3 Cc6 17.Cf4 Ce5 18.Nd5 Rf8 19.De5 !, negrul cedează. (1—0)

11. Herculane. Turneu zonal, 1982

V. Inkiov **J. Pinter**

1.e4 e5 2.Cc3 (Cercetînd „Informatoarele" de după 1970 se poate constata că mutarea 2.Cc3 se joacă foarte rar, în proporție de circa 0,3% din totalul partidelor publicate. Se poate afirma deci că „Vieneza" a devenit o veritabilă deschidere psihologică. Jucînd astfel, probabil că marele maestru bulgar a considerat că adversarul său, fiind numai maestru internațional, va face pe undeva vreo inexactitate sau chiar o greșeală, care să-i dea prilejul să cîștige partida) 2... Cf6 (Teoretic, cel mai bun răspuns prin care negrul începe imediat lupta pentru stăpînirea cîmpurilor d5 și e4, pregătind contraatacul 3... d7-d5 ca răspuns la atacul 3.f2-f4. Oricum, 2... Cf6 dă negrului un contrajoc mai activ decît oricare alt răspuns) 3.f4 (Cea mai energică continuare ; în funcție de temperament și stilul de joc, este acceptată de teorie și mutarea 3.Nc4, cu care albul obține un avantaj de dezvoltare, însă permite negrului să organizeze un contrajoc eficace în centru) 3... d5 ! (După părerea teoreticienilor, aceasta este „mutarea fără rival" prin faptul că 3... d6 ? ! dă albului avantaj evident de spațiu după 4.Cf3, iar 3... ef4 ? este o greșeală clară deoarece urmează 4.e5 De7 5.De2, albul preluînd cert conducerea partidei) 4.ed5 (Probabil, la vederea mutării albului, pe bună dreptate Pinter și-a pus întrebarea : „Să fie oare o ieșire din teorie, sau adversarul meu a pregătit o noutate în această deschidere foarte puțin jucată ?" Posibil era și una și

alta. Aici teoria modernă indică ferm 4.fe5. După cum se vede, chiar de la primele mutări, jucătorii manifestă carențe în pregătirea psihologică) **4... ef4 !?** (Răspunsul negrului nu este mai prejos decît mutarea provocatoare a albului... În literatura de specialitate, continuările „naturale" erau fie trecerea în contragambitul regelui prin 4...e4, fie varianta „vieneză" 4...Cd5 5.Cd5 Dd5 6.fe5 Cc6 7.Cf3 Ng4 etc. Însă Pinter, se pare foarte stăpîn pe nervii săi, s-a decis să transfere „alerta psihologică" adversarului său, intrînd cu 4...ef4 într-o variantă similară din Gambitul regelui) **5.d4 ?!** (Surpriza produsă de mutarea precedentă a negrului și-a făcut efectul, albul începînd să joace inexact. Trebuia fie 5.Nb5 c6 6.dc6 bc6 7.Nc4 Nd6 8.Cf3 0—0 9.0—0 cu joc echilibrat, fie 5.Cf3 Cd5 6.Cd5 Dd5 7.d4 Cc6 8.Ne2 Ng4 9.Nf4 0—0—0 ca într-o partidă Pomar—Filip, Stockholm, 1962) **5...Nd6 6.De2 ?** (Dacă 5.d4 a fost doar o inexactitate, această mutare 6.De2 este o greșeală, după care negrul preia inițiativa. Probabil albul și-a închipuit, în calculele sale, că viitorul mare maestru ungur va schimba forțat damele prin 6...De7 ? 7.De7 Re7, dar nu s-a întîmplat așa) **6...Rf8 !** (După cum se va vedea, talentatul și calmul conducător al pieselor negre a găsit un plan de joc mult mai bun. (Vezi diagrama)

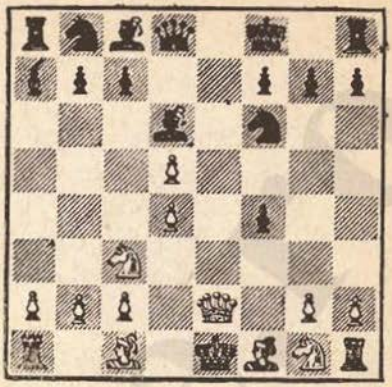

7.Df2 ?? (De astă dată, mutarea pasivă a albului este o greșeală gravă, echivalentă cu o gafă, prin faptul că dă negrului posibilitatea să treacă la un atac de genul celor ce se aplicau în timpurile lui Greco, în perioada copilăriei șahului, cînd din deschidere se trecea direct în final) **7...Cg4 8.Df3 Dh4 9.g3 fg3 10.hg3 Ng3** (Evident că acum negrul nu se mai poate mulțumi cu un final cîștigător, avînd un pion în plus, ci, asemănător partidelor lui Morphy, vrea să obțină o victorie spectaculoasă, cu reale virtuți estetice) **11.Re2 Ch2 ! 12.De4 Ng4** (Regele alb este practic împresurat, capturarea lui fiind iminentă) **13.Rd3 Df6 14.Cge2** (Inkiov a pornit pe calea unei „sinucideri" lente, în primul rînd sacrificînd dama. Probabil era mai „curajos" să cedeze în fața evidenței) **14... Nf5 15.Cg3 Ne4 16.Cce4 Df3 17.Rd2 f5 18.Ne2 Dg2 19.Th2** (Probabil o mutare... psiholo-

gică ! ? Altfel nu se mai explică continuarea din text) **19 . . . Dh2** și, în fine, albul a cedat o partidă a cărei amintire este greu de suportat pentru oricine... o pierde. (0—1)

Faptul că **Partida vieneză** se mai joacă uneori chiar și în turneele internaționale mari din zilele noastre se explică numai prin componenta sa psihologică, adică prin surprinderea adversarului care, în contextul stufoasei game a teoriei deschiderilor, poate fi uneori prins cu lecția neînvățată.

JOCUL CELOR 2, 3 ȘI 4 CAI

Semnalate în literatura de specialitate și aplicate în partidele de șah încă din a doua jumătate a secolului XVI, toate aceste trei deschideri, **Jocul celor 2, 3 și 4 cai,** debutează cu mutările **1.e4 e5 2.Cf3 Cc6,** după care se diferențiază prin **3.Nc4 Cf6** („2 cai"), **3.Cc3** („3 cai") și **3.Cc3 Cf6** („4 cai"). Analizînd valoarea practic-strategică a fiecărei continuări, teoreticienii consideră că **3.Nc4,** deși este o mutare relativ agresivă prin care albul încearcă să preia inițiativa, are defectul de a nu mări presiunea asupra cîmpului e5, abătîndu-se de la condiția fundamentală a acestei poziții, așa cum se poate realiza cu **3.Cc3** care este însă criticabilă pentru pasivitatea ei.

JOCUL CELOR 2 CAI

12. Petersburg. Meci, p. 6, 1862
I. Kolisch — I. S. Șumov

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.0—0 ? ! (4.d4 !) **d6 ?** (4 . . . Ce4) **5.Cg5 d5 6.ed5 Ca5 7.d3 Nd6 8.f4 Cc4 9.dc4 h6 ?** (9 . . . 0—0) **10.Cf7 ! Rf7 11.fe5 Nc5** (11 . . . Ne5 ! ?) **12.Rh1 Te8 13.ef6 +— g6 14.Nh6 Te4 15.Cd2 Th4 16. Ng5 Ng4 17.De1 Th5 18.De7 ! ! Ne7 ?** (18 . . . De7) **19.fe7** negrul cedează. (1—0)

13. Berlin. Turneu internațional, 1897
M. Cigorin — A. Albin

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.d4 ed4 5.0—0 Nc5 6.e5 d5 7.ef6 dc4 8.Te1 Ne6 9.Cg5 Dd5 10.Cc3 Df5 11.Cce4 0—0—0 (11 . . . gf6 ? 12.g4 De5 13. Cf3 +—) **12.g4 Dd5 ? ?** (12 . . . De5 !) **13.fg7 Thg8 14.Cf6 +— Dd6 15.Cge4 De5 16.f4 d3 17.Rg2 Dd4 18.c3,** negrul cedează. (1—0)

14. Germania. Turneu național, 1912

W. Holzhausen S. Tarrasch

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.d4 ed4 5.0—0 d6 (B 5 . . . Nc5) **6.Cd4 Ne7 7.Cc3 0—0 8.h3 Te8 9.Te1 Cd7 ? ?** (9 . . . Ce5) **10. Nf7 ! Rf7 11.Ce6 ! ! Re6** (F) **12. Dd5 Rf6 13.Df5** mat. (1—0)

15. Amsterdam. Meci, p. 1, 1920

M. Euwe **R. Reti**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.d4 ed4 5.0—0 Ce4 (5 . . . Nc5 ! ?) **6.Te1 d5 7.Nd5 Dd5 8.Cc3 Da5 9.Cd4 ? !** (9.Ce4) **Cd4 10.Dd4 f5 11.Ng5 Dc5** (11 . . . Rf7 !) **12.Dd8 Rf7 13.Ce4 ?** (13. Tad1 ! Ne6 14.Da8 Cg5 ∞) **fe4 14.Tad1 Nd6 ! ! —+ 15.Dh8 Dg5 16.f4 Dh4 ! 17.Te4** (17.g3 Nc5 18.Rh1 Ng4 ! —+) **Nh3 ! 18.Da8 Nc5 19.Rh1 Ng2 ! 20.Rg2 Dg4,** albul cedează, deoarece urmează 21.Rf1 Df3 22.Re1 Df2 mat. (0—1)

16. Ljubljana. Partidă amicală, 1923

G. Maroczy M. Vidmar

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.d4 ed4 5.0—0 Nc5 (Excelenți cunoscători ai teoriei deschiderilor, ambii mari maeștri au făcut cele mai bune mutări, negrul propunînd, cu ultimul răspuns, Atacul Max Lange, intrat în modă de peste un secol și... pînă în zilele noastre) **6.e5 d5** (Cel mai agresiv răspuns ! După 6 . . . Ce4 ? ! 7.Nd5 ! f5 8.Cbd2 d6 9.Ce4 fe4 10.Ng5 Ce7 11.Ch4 g6 12.e6 c6 13.Cf5 ! albul are atac, care poate fi decisiv) **7.ef6 dc4 8.Te1 Ne6 9.Cg5 Dd5 10.Cc3 Df5 11.Cce4** (Pînă aici, totul s-a desfășurat „ca la carte") **11 . . . Nf8 ? !** (Știind, din practica marilor maeștri, că recomandarea teoretică 11 . . . 0—0—0 dă albului posibilitatea să-și intensifice atacul, prin mutarea din partidă negrul se decide să aducă nebunul în apărarea cîmpului critic g7, slăbind însă corespunzător dispozitivul negru din centrul tablei) **12.Cf7 !** (O idee a lui Maroczy, aplicată pentru prima oară în 1901 într-o partidă amicală contra maestrului J. Weiss, partidă pe care se pare că marele maestru Vidmar nu o cunoștea) **12 . . . Rf7 13.Cg5 Rg8 14.g4** (Derocat, regele negru s-a refugiat, destul de incomod, pe cîmpul g8, iar dama neagră începe să fie „purtată în corzi". Vezi diagrama)

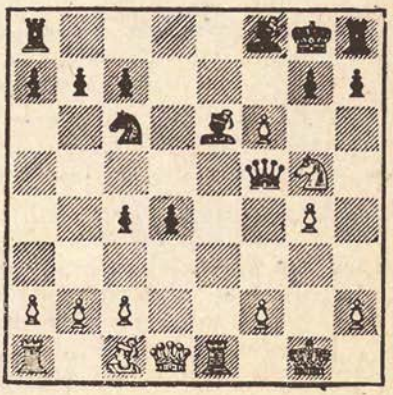

14... Df6 ? ? (Probabil timorat de eșecul imediat al mutării 11... Nf8, negrul nu mai are calmul absolut necesar în astfel de situații limită și gafează... decisiv. La același dezastru ducea și 14... Dg4 ? ? 15.Dg4 Ng4 16.f7 mat. Se putea juca însă 14... Dg6 15.Te6 gf6 16.Df3 Rg7 17.Te7 ! ! cu final cîștigat pentru alb) **15.Te6 ! Dd8 16.Df3 Dd7 17.Te7 ! !** negrul cedează ; la 17... De7 18.Dd5 și mat la mutarea următoare. (1—0)

17. Karlsbad. Turneu internațional, 1929

A. Becker — M. Vidmar

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.Cg5 d5 6.ed5 Ca5 6.Nb5 c6 7.dc6 bc6 8.Ne2 (8.Nd3) **h6 9.Cf3 e4 10.Ce5 Dc7** (10... Nd6) **11.d4 Nd6 12.Nd2 ! 0—0** (12... Cb7) **13.Ca3 ! ? Ne6 14.0—0 Cb7 15.Rh1 Tad8 ? !** (15... Ne5) **16.Cac4 Nc4 17.Cc4 Nh2 ? 18.g3 Ng3 19.fg3 Dg3 20.Nf4,** negrul cedează. (1—0)

18. San Francisco. Partidă demonstrativă, 1963

R. Fischer — **K. Burger**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 (O deschidere pe care faimosul Bobby Fischer o aplică pentru prima oară în cariera sa șahistă) **3... Cf6** (Oaspete deosebit de rar printre deschiderile care se joacă în șahul contemporan. Ceea ce surprinde însă este faptul că un șahist deosebit de sobru, de genul lui Robert Fischer, s-a aventurat într-o astfel de deschidere plată, care dă negrului posibilitatea să egaleze relativ ușor și în anumite situații să devină chiar agresiv) **4.Cg5 ! ?** (După părerea majorității teoreticienilor, cea mai tranșantă continuare, care obligă pe negru la sacrificarea unui pion. Practica a demonstrat însă că negrul nu trebuie să se teamă de pierderea pionului, deoarece la un joc exact el capătă unele șanse de a prelua inițiativa) **4... d5 5.ed5 Cd4 ? !** (Fără a fi practic o greșeală, mutarea din partidă este mai slabă decît 5... Ca5 ! ?, deoarece 5... Cd4 aduce cu sine sacrificii materiale mai mari) **6.c3 ! b5 7.Nf1 Cd5** (O ripostă mult comentată de analizatori, unii preferînd continuarea 7... h6 fără a avea însă argumente suficient de clare) **8.cd4 Dg5 9.Nb5** (După 9.Db3 ed4 10.Nb5 Rd8 11.Nc6 Ne6 ! 12.Na8 Dg2 13.Tf1 De4 14.Rd1 d3, negrul are atac decisiv ; însă, după 9.Cc3 ed4 10.Nb5 Nd7 ! 11.Nd7 Rd7 12.0—0, se ajunge într-o poziție de egalitate clară) **9... Rd8 10.Df3 Nb7** (După 10... e4 ? ! 11.De4 Nd6 12.h4 !, albul stă excelent) **11.0—0 e4 ! ? 12.De4 Nd6** (S-a ajuns într-o poziție considerată de marele maestru iugoslav Gligorici ca incertă, albul trebuind să joace în continuare foarte atent, piesele negrului fiind armonios plasate cu fața spre rocada albă ! Și totuși,

această „scenă“ din diagramă a generat cea mai scurtă partidă pierdută de Bobby în prodigioasa sa carieră șahistă !)

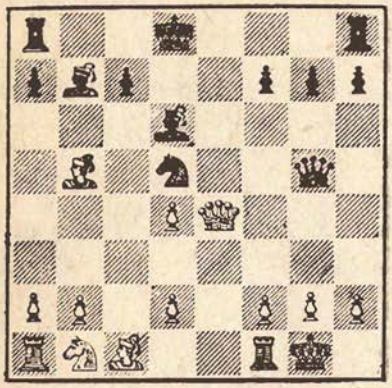

13.d3 ? ? („De necrezut...“, au exclamat probabil toți spectatorii din San Francisco ce au avut marea șansă de a asista la această partidă spectaculoasă care, după orbirea șahistă din text, amenință să se transforme într-o mică dramă. Ca și în cazul altor „gafe“ de acest gen, jucătorului de șah obișnuit îi este foarte greu să înțeleagă cum este posibil ca un performer foarte, foarte talentat, mai exact un geniu șahist, care a demonstrat adeseori că poate să vadă în fracțiuni de secundă implicațiile combinațiilor adversarilor săi, poate efectua mutări atît de naive. Că sînt posibile și că se produc astfel de „accidente“ am arătat-o pe larg în volumul „Problematica finalurilor în șah“ și deci nu mai e cazul să revin cu alte explicații) **13... Nh2 ! ! 14.Rh2 Cf4 !**, mica și mai ales vizibila combinație care l-a pus pe alb în situația să cedeze, exclamînd : „Gee, terrific !“. Dacă albul ar fi încercat să-și salveze dama cu 15.Db7, atunci urma forțat 15... Dh4 16.Rg1 Ce2 mat. Desigur, obsedat de această „catastrofă“ la primul turneu la care a participat, „New York State Open—1963“, ambițiosul Bobby... s-a răzbunat pe primii doi adversari la care a avut albele, A. Bisguier și M. Radoicici, intrînd intenționat în „Two knights“ și cîștigînd ambele partide în 29 și respectiv 25 de mutări. După această demonstrație de forță, Fischer nu a mai abordat niciodată „Jocul celor 2 cai“. (0—1)

19. Corespondență. Olimpiada V (1/1), 1963/65

I. Estrin — **J. Nunn**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.Cg5 Nc5 (4... d5 5.ed5 Ca5 6.Nb5 c6 7.dc6 bc6 8.Ne2 h6 9.Cf3 e4 10.Ce5 ±) **5.Cf7 Nf2 6.Rf1** (6.Rf2) **De7 7.Ch8 d5 8.ed5 Cd4 9.h3 Ng3 10.c3 Cf5 ? !** (Nt ; 10... Cg4) **11.d4 Nd7 12. De2 ? ?** (12.Ng5) **Nh2 ! ! —+ 13.Rf2 Cg3 14.De1 Cfe4 15.Rf3 Cd2 ! 16.Cd2 Df6,** albul cedează. Negrul cîștigă forțat prin 17. Re3 Df4 18.Rd3 Nf5 etc. (0—1)

20. Tel Aviv. Turneu internațional, 1966

I. Gat — Fl. Gheorghiu

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Nc4 Cf6 5.0—0 Ce4 (5... Nc5 ! ?) **6.Te1 d5 7.Cc3 ! ?**

(7.Nd5) **dc4 ?** (7 . . . dc3) **8.Te4 Ne6 9.Cd4 Cd4 10.Td4 Dc8 ?** (10 . . . Nd6 =) **11.Ng5 Nd6 12.Ce4 h6 ? !** (12 . . . 0—0) **13. Dh5 +— Dd7 14.Tad1 Da4 15.Cc5 ! g6 16.De2 Dc6 17.Ce6 Nh2 18.Rf1 hg5 19.Cd8,** negrul cedează. (1—0)

JOCUL CELOR 3 CAI

21. Leningrad, Partidă amicală, 1925

E. Bogoliubov **P. Romanovski**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Cc3 Nb4 (3 . . . g6) **4.Cd5 Ne7** (4 . . . Cf6 !) **5.d3 ? !** (5.d4 !) **Cf6 6.c3 d6 7.Ce7 De7 8.Ng5 h6 9.Nh4 g5 10.Ng3 Ng4 11.h3 Nf3 12.Df3 0—0—0 13.b4 ?** (13.Ne2) **d5 ! 14.Df5 ? !** (14.Ne2) **Rb8** (Vezi

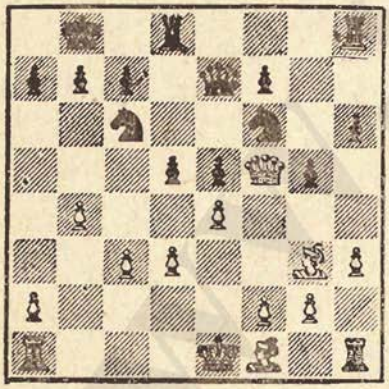

diagrama) **15.b5 ? ?** (15.Ne2) **Da3 ! ! 16.bc6 Dc3 ! 17.Re2 de4 ! 18.Td1 Td3 19.Td3 Dd3,** albul cedează. (0—1)

JOCUL CELOR 4 CAI

22. Scheveningen. Turneu internațional, 1905

B. Leussen O. Duras

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Cc3 Cf6 4.Nb5 Nb4 5.0—0 0—-0 6.d3 d6 7.Ce2 (7.Ng5 ! ?) **Ng4 8.c3 Na5 9.Cg3 Nb6 10.h3 Nd7 11.Ng5 Ce7 ?** (11 . . . a6, 11 . . . De7) **12. Nf6 Nb5 13.Ch5 ! Dd7** (13 . . . gf6 ? 14.Dd2, 15.Dh6 +—) **14. Cg7 h6 15.Cg5 ! ! Cg6 16.Dh5 Tfb8 17.Dh6 Rf8 18.C7e6 Re8 19.Df8 Cf8 20.Cg7** mat. (1—0)

23. Karlsbad. Partidă demonstrativă, 1911

A. Nimzovici S. Tartakover

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Cc3 Cf6 (O deschidere destul de rar jucată, atît la începutul secolului nostru, cît și în prezent, datorită mai ales pasivității cu care-și desfășoară piesele ambii adversari, la un joc corect ajungîndu-se în final la o remiză lipsită de spectaculozitate) **4. Nb5 Nb4** (După cum se vede, o deschidere simetrică) **5.0—0 Cd4 ?** (Negrul s-a decis să rupă simetria ceva mai devreme decît o recomandă teoria și anume 5 . . . 0—0 6.d3 d6 7.Ng5 și de-abia acum negrul poate menține egalitatea prin 7 . . . Nc3 8.bc3 De7. Dar, după cum se știe prea bine, marele maestru Tartakover a fost departe de a fi evoluat în partidele sale după tipicurile incluse în manualele

șahiste) **6.Cd4 ed4 7.e5 !** (Ca o-dinioară în șahul romantic, nici nu s-a încheiat deschiderea și albul, profitînd de eroarea prietenului și adversarului său, a trecut la atac) **7... dc3 8.dc3** (Era mai bine 8.bc3 !, deoarece, după 8... Ne7 9.ef6 gf6 10.d4 c6 11.d5 ! !, albul are atac cîștigător ; iar dacă 9... Nf6, albul decide imediat partida prin 10. Na3 !) **8... Ne7 9.ef6 Nf6 10. Te1** (Surprins cu rocada nefăcută, negrul începe să resimtă... aventura mutării 5... Cd4 ?) **10... Rf8** (Forțat ; după 10... Ne7 ?, negrul își obturează singura coloană deschisă) **11.Nc4 d6 12.Dh5 g6** (În timp ce regele negru a ajuns în poziție critică, izolat aproape total de principalele piese apărătoare, ultimul asalt al albului se va declanșa imediat. Vezi diagrama)

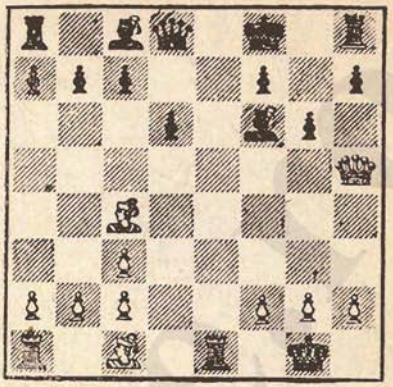

13.Nh6 ! Ng7 (Singura apărare ; după 13... Rg8 14.Nf7 ! Rf7 15.Dd5, regele negru este mat la mutarea următoare) **14. Df3 Dd7 15.Df6 Tg8 16.Ng7 ! Tg7 17.Nf7 ! !** și negrul cedează, deoarece atît după 17... Tf7, cît și după 17... Df7 18.Dd8, nu mai poate fi evitat matul. În încheiere, un amănunt important care scuză în bună măsură evoluția dr. S. Tartakover. Partida s-a jucat în cadrul unor blițuri mult agreate de cei 26 de participanți la marele turneu internațional desfășurat la Karlsbad între 21.VIII—24.IX. 1911. (1—0)

Pentru a ne putea face o idee în ce măsură sînt încă abordate **Jocurile celor 2, 3 și 4 cai,** analizînd conținutul bianualului iugoslav „Informator", pe perioada 1.VII.1982—30.VI.1985, am constatat că din cele 4 446 de partide publicate, numai 21 s-au încadrat în grupul celor trei deschideri, dintre care 17 utilizînd **„2 cai"** și 4 toți cei **„4 cai"** de pe tablă. După cum se vede **„3 cai"** a fost practic abandonată. Pentru comparație, consultînd și „Revista Română de Șah" pe aceeași perioadă, am găsit publicate doar două partide, ambele privind **„Jocul celor 2 cai".**

PARTIDA ITALIANĂ

Acest început de partidă reprezintă o linie de joc venită din perioada de înfiripare a șahului modern, așa cum a fost denumit de istorici acest „Joc al regilor și rege al jocurilor" !

Deși memoria manuscriselor și cărților s-a străduit să ne restituie o bună parte din datele necesare pentru reconstituirea originii tuturor deschiderilor, despre **Partida italiană** s-a menționat de fiecare dată că „este una din cele mai vechi debuturi". Această constatare repetată, care ascunde oarecum elegant necunoașterea, m-a dus cu gîndul la ipoteza că acest prim-cuplu de mutări, **1.e4 e5**, s-a născut odată cu stabilirea noilor reguli de mișcare a pieselor, mai exact a regelui, damei, nebunului și (mai ales) a pionilor, adică prin perioada 1280—1350. Restul efortului de găsire a unei scheme primare de desfășurare a pieselor pe tabla cu 64 de pătrate a fost de acum încolo o muncă de tatonare, de analize, de pionierat teribil de dificil. Astfel, spre mijlocul secolului XV s-a ajuns, printre alte idei, și la continuarea **2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5**, linie de joc pe care Lolli a numit-o în 1763 **Giuoco piano (4.c3)**, iar mai tîrziu o mare parte din teoreticieni au intitulat-o **Partida italiană.**

Această idee clasică de joc a fost ușor acceptată de simpatizanții noului șah, însă date concrete, partide, nu avem decît după ce s-au generalizat modificările principale aduse șatrandjului și s-a definitivat (oarecum) regulamentul de joc, fapt petrecut în jurul anului 1500, cînd încep să apară și primii mari șahiști capabili să-și noteze mutările. Iată o astfel de partidă extrasă din cartea lui Lucena.

Necunoscut—J. Lucena : 1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.d3 (În perioada copilăriei șahului, 4.d3 avea reputația de a fi cea mai solidă continuare) **Cf6 5.h3 d6 6.Nb5 a6 7.Na4 Tf8** (Cu mutarea din partidă, negrul începe efectuarea rocadei, care se făcea în doi timpi) **8.Cc3 Rg8** (Completarea rocadei) **9.Ne3 Ne3 10.fe3 h6 11.Dd2 De7 12.Td1 Ne6 13.Rc1** (Albul a făcut rocada mare) **Tad8 14.g4 d5 15.ed5 Nd5** (Lucena precizează că „după 15...Cd5 urma 16.Cd5 Nd5 17.Nc6 Nc6") **16.Cd5 Cd5 17.Nc6 bc6 18.Dg2 ? ?** după care negrul a cîștigat ușor.

Intrată în practica marilor confruntări, Partida Italiană a dominat cu autoritate secolul al XVI-lea, perioadă în care se juca peste tot cu precădere, chiar și în Spania, unde Ruy Lopez, considerat de posteritate primul campion mondial neoficial de șah, studiase și publicase unele analize, relativ ample, privind cel de-al VI-lea sistem din Manuscrisul de la Göttingen **(1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5)**, deschidere ce-i va purta numele peste veacuri. Să urmărim în continuare trei partide din această perioadă, ajunse pînă la noi numai cu primele 10—14 mutări... și rezultatul !

G. Leonardo—Ruy Lopez (Madrid, 1575) : **1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.c3 De7 5.b4 Nb6 6.a4 a6 7.Na3 d6 8.d3 Cf6 9.De2 Ng4 10.Cbd2 .?.** (1—0)

T. Scovara—Paolo Boi (Madrid, 1575) : **1.e4 e5 2.Nc4 Nc5 3.Cf3 Cc6 4.c3 De7 5.d4 ed4 6.cd4 De4 7.Ne3 Nb4 8.Cc3 d5 9.Nd3 De7 10.h3 Cf6 11.Rg1 Tf8 12.g4 Rg8 13.Th2 Nd6 14.Tg2 .?.** (1—0)

E. Busnardo—G. Polerio (Roma, 1590) : **1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.c3 De7 5.0—0** (lată și rocada dintr-o mutare, care în Italia se efectua cam din anul 1575) **d6 6.d4 Nb6 7.Ng5 Cf6 8.Nd5 Cd8 9.Cbd2 c6 10.Nb3 Ce6 11. .?.** (0—1)

Deși debutează cu mutări liniștite în care cei doi adversari, parcă într-un repetat exces de amabilitate, se invită reciproc să preia inițiativa și conducerea ostilităților, după primele trei mutări caracteristice **Italienei,** fiecare jucător își arată „colții" prin continuări adeseori viclene, urmărindu-și propria strategie.

24. Berlin. Partidă amicală, 1837 (?)

B. Horwitz — **L. Bledow**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.c3 Nb6 ? ! (4 . . . De7 ; 4 . . . Cf6 ! ?) **5.d4 De7 6.d5** (6.0—0 ; 6.a4) **Cd8 7.Ne2 ?** (7.0—0) **d6 8.h3 ?** (8.0—0) **f5 ! 9.Ng5 Cf6 10.Cbd2 0—0 11.Ch4 ?** (11.0—0) **fe4 ! 12.Ce4 ? ?** (12.Dc2) **Ce4 ! ! —+ 13.Ne7 Nf2,** albul cedează. (0—1)

25. Petersburg. Partidă demonstrativă, 1845

I. Șumov — **C. Ianiș**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.c3 Cf6 5.d4 ed4 6.e5 d5 7.ef6 ? ! (7.Nb5) **dc4 8.De2 ? !** (8.fg7) **Ne6 9.fg7 Tg8 10.cd4** (10.Ng5 ! ?) **Cd4 11.Cd4 Nd4 12.Dh5 ?** (12.0—0) **Df6 13.0—0 Tg7 14.Db5 ?** (14.Cc3) **c6 15. Db7 ? ? Tg2 ! ! —+ 16.Rg2 Dg6 17.Rh1 Nd5 18.f3 Nf3,** albul cedează. (0—1)

26. Londra. Meci amical, p. 26, 1861

I. Kolisch — L. Paulsen

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.0—0 Cf6 (4 . . . d6) **5.d3 d6 6.c3 0—0 ? !** (6 . . . Ce7) **7.Ng5 h6 8.Nh4 Ne6 9.Cbd2 De7 10. Rh1 Nc4 11.Cc4 De6 12.Ce3 Ne3 13.fe3 Cd7 ?** (13 . . . Cg4) **14.Cd2** (Vezi diagrama) **f5 ? ?** (14 . . .

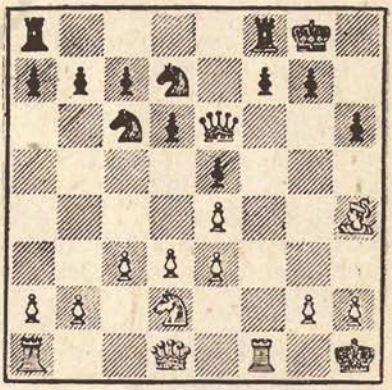

Ce7) **15.ef5 Tf5 16.Tf5 Df5 17. Db3 Rh7 18.Db7 Tf8 19.Dc6 Dd3 20.De4,** negrul cedează. (1—0)

27. Parana. Turneu local, 1946

S. Cortez — J. Bolbochan

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.c3 Cf6 5.d4 ed4 6.cd4 Nb4 7.Cc3 Ce4 8.0—0 Cc3 9.bc3 Nc3 ? (9 . . . d5) **10.Na3 ! d5 11. Nb5 Na1 12.Te1 Ne6 13.Da4 Tb8 14.Ce5 +— Dc8 15.Nc6 bc6 16.Dc6 Rd8 17.Cf7 Nf7 18. Ne7** mat. (1—0)

28. Philadelphia. Turneu local, 1952

I. Horowitz — **A. Dynkan**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.0—0 Cf6 5.d3 d6 6.Ng5 Ng4 (6 . . . h6) **7.h3 h5 ! 8.hg4 hg4 9. Ch2 ? ?** (9.d4 !) **g3 10.Cf3 Cg4 ! ! —+ 11.Nd8 Nf2 ! 12.Tf2 gf2 13.Rf1 Th1 14.Re2 Td1 15.Cfd2 Cd4 ! ! 16.Rd1 Ce3 17.Rc1 Ce2** mat. (0—1)

Puternic concurată la început de Gambitul Damei, Apărarea siciliană și Gambitul regelui, **Partida italiană** a fost practic scoasă din circuitul marilor confruntări șahiste în jurul anului 1850, cînd s-a impus pentru totdeauna... Partida spaniolă, analizată cu secole în urmă de Ruy Lopez. Totuși Italiana se joacă încă, mai mult ca divertisment, armoniile sale lente și odihnitoare, dar spectaculoase, provocînd nostalgii romantice agreabile, motiv pentru care poate fi considerată „Bătrîna Doamnă" a sportului minții.

DESCHIDEREA PONZIANI

Analizată și practicată pentru prima oară de teoreticianul italian Domenico Ponziani (1719—1796) și reconsiderată apoi de alți exponenți de frunte ai șahului mondial, ca să nu amintim decît de cei din secolul trecut, **Deschiderea Ponziani** se aseamănă în principiu cu Partida italiană, mai întîi prin primele mutări **(1.e4 e5 2.Cf3 Cc6)** și apoi prin specificul deschiderii **3.c3,** făcută în ideea ca, după **d2—d4 e5:d4,** să se poată continua cu **c3:d4.** Defectul major al mutării lui Ponziani constă în faptul că, prin această modestă înaintare pasivă, se pierde un tempo important în comparație cu „Italiana", în care albul are deja nebunul dezvoltat pe cîmpul c5. Din această cauză, în „Ponziani" negrul, în general, egalează poziția fără probleme, reușind uneori să obțină chiar un oarecare avantaj din deschidere.

29. Petersburg. Partidă amicală, 1904 (?)

S. Tartakover — **E. Schiffers**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.c3 d5 (3 . . . Cf6) **4.Nb5** (4.Da4 ! ?) **de4 5.Ce5 Dd5 6.Da4 Ce7 7.f4 Nd7 8.Cd7 Rd7 9.0—0 ? ?** (9.Nc4) **Cf5 ! ! 10.b4 a5 ! ! —+ 11.Rh1 ab4 ! 12.Nc6 bc6 13.Da8 Nc5 ! 14.Dh8 Cg3 ! 15.hg3 Dh5** mat. (0—1)

30. Riga. Campionatul U.R.S.S. (1/4), 1951

I. Estrin — **B. Spasski**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.c3 f5 ! ? (Acest „prodigy boy" al șahului sovietic, Boris Spasski, la numai cei 14 ani ai săi participant la sferturile campionatului U.R.S.S., își stresează adversarul, un remarcabil teoretician al șahului sovietic și mondial, cu o mutare pe care Keres o catalogase clar ca „nefavorabilă pentru negru", recomandînd exclusiv răspunsurile 3 . . . d5 și 3 . . . Cf6. Lesne de imaginat șocul psihic recepționat de alb la vederea mutării negrului și apoi gîndurile obsedante că foarte tînărul său adversar este posibil să fi fost servit de antrenorul său cu vreun „preparat de acasă") **4.d4 fe4** (După părerea lui Keres, după această mutare albul obține avantaj în toate variantele, bineînțeles cu condiția să continue desfășurarea deschiderii foarte exact) **5.Ce5 Df6** (Se putea intra în Partida vieneză cu culori inversate prin 5 . . . Cf6, dar cu un tempo în plus pentru alb, mutarea c2—c3) **6.Cc4 ? !** (O continuare îndoielnică, în locul celei indicate de teorie : 6.Cg4 Dg6 7.Nf4 ! d6 8.Ce3 Cf6 9.Ca3 ! ? Ne7 10.Db3 a6 11.Cac2 Cd8 12. Ng3 Cf7 13.Nc4 cu avantaj evident pentru alb. Cu mutarea din text albul pierde un tempo prețios, lăsînd la discreția negrului aripa regelui, care în mod normal ar fi fost dominată de piesele albe) **6 . . . d5 7.Ce3 Ne6** (Iată rezultatul erorii 6. Cc4 ? ! : În timp ce albul și-a obturat diagonala propriului nebun de pe c1, negrul a încheiat dezvoltarea pieselor de pe aripa damei) **8.Nb5 Nd6 9.0—0 ! ?** (Albul se grăbește să-și pună în siguranță regele, fără a face o analiză mai amănunțită a situației generale de pe tablă ; era mai indicată continuarea 9.c4, după care putea urma 9 . . . Cge7 10.cd5 0—0 11.0—0 Cd5 12.Cd5 Nd5 13.Cc3 cu joc satisfăcător pentru alb) **9 . . . Ch6** (După numai 9 mutări, negrul și-a încheiat dezvoltarea pieselor, obținînd o poziție net superioară datorită erorilor repetate ale albului care a rămas cu aripa damei înghețată în bloc-starturi, în timp ce adversarul său este gata de atac asupra rocadei albe. Vezi diagrama)

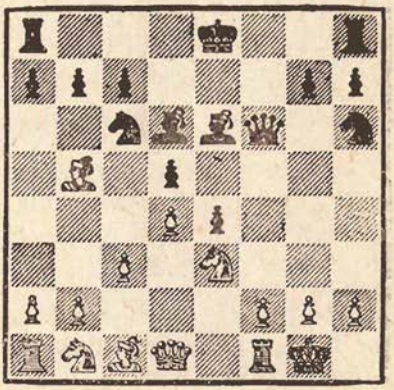

10.f3 ? ? (Greșeală decisivă, care va grăbi deznodămîntul final. În acest moment 10.c4 ! era ultima șansă de rezistență pe baricade a albului) **10... Dh4 ! 11.g3 Ng3 ! 12.hg3 Dg3 13.Cg2** (La 13.Rh1, urma foarte puternic 13...0—0 14.fe4 Cg4 ! —+) **13...Nh3 14.De2 0—0 15.Df2** (Nici 15.Nh6 nu dădea mai mult deoarece urma 15...ef3 16.Df2 Dg2 17.Dg2 fg2 cu cîștig imediat) **15...Dg6 16.Ne2** (Albul își repliază toate forțele active în apărarea regelui său, însă, din păcate, ele sînt puține și supuse unui tir necruțător din partea negrului, piesele albe de pe aripa damei fiind... spectatoare) **16...Tf6 ! 17.f4** (După 17.Nh6 Dh6 și 18...Tg6, albul era pierdut) **17...Cf5 18.Rh2 Dh6 19.Th1 Ng2,** albul cedează. (0—1)

Cu toate „transplanturile" făcute de teoreticienii secolului XX, **Deschiderea Ponziani** nu a putut fi revigorată, astfel că încet, dar sigur, va dispare din întrecerile maeștrilor.

GAMBITUL EVANS

Jucat pentru prima oară de însuși autorul său, **Gambitul Evans**, inventat între anii 1824—1830, a făcut timp de peste o jumătate de secol o frumoasă carieră, fiind inclus în repertoriul oricărui maestru al șahului din perioada marilor căutări. Sacrificarea pionului alb de pe coloana „b" are la bază ideea obținerii unui important tempo în deschidere, necesar pentru a forța mutările c2—c3 și d2—d4 și a obține astfel un avantaj consistent de spațiu și dezvoltare pentru pionul cedat. Grație acestui nou gambit, la timpul său, albul a realizat frumoase succese, în special datorită faptului că tehnica apărării era încă insuficient studiată.

31. Londra. Partidă demonstrativă, 1826 (?)

W. D. Evans A. Mac Donnell

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 (Deci, „Partida italiană", foarte mult jucată în toate perioadele de început ale șahului mondial) **4.0—0 d6** („Giuoco piano", adeseori utilizat și de marele Greco în partidele sale din jurul anului 1620) **5.b4 ! ?** (Un sacrificiu de pion, căzut ca un trăznet din senin, care-l pune pe renumitul mare maestru irlandez în mare încurcătură, deoarece... „o asemenea mutare nu mai văzuse, socotind că modestul maestru William Davies Evans, brav căpitan de marină... făcuse o gafă") **5...Nb4** (Sigur pe el, negrul a acceptat pionul sacrificat... De unde să știe că, fără voia sa, va fi

eroul „negativ“ al unui nou gambit care în scurt timp va face epocă) **6.c3 Na5** (După teoria modernă, negrul continuă cu 6 . . . Nc5) **7.d4 !** Mutarea de bază care justifică sacrificarea pionului alb de pe coloana „b“. (Vezi diagrama)

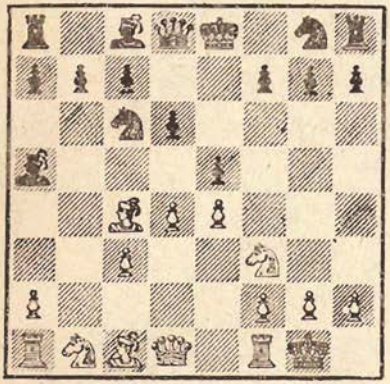

7 . . . Ng4 ? ? (O greșeală gravă care-l va duce pe negru, peste numai cîteva mutări, în poziție pierdută. Era necesară 7 . . . Nb6 !, obținînd o situație acceptabilă după 8.de5 de5 9. Dd8 Cd8 10.Ce5 Ne6) **8.Db3 !** (Atacul albului a început, amplificîndu-se mutare cu mutare și nu se va mai opri decît în momentul cînd regele negru va fi făcut prizonier) **8 . . . Dd7 9.Cg5 Cd8 10.de5 de5 11.Na3** (O mutare caracteristică pentru Gambitul Evans care, după cum se va vedea, va deveni în final „călăul“ regelui negru) **11 . . . Ch6 12.f3 Nb6 13.Rh1 Nh5 14.Td1 Dc8 15.Td8 !** (Începutul sfîrșitului !) **15 . . . Dd8 16.Cf7 ! Dh4** (Nici după 16 . . . Nf7 17.Nf7 Cf7 18.De6 sau după 16 . . . Cf7 17.Nb5 urmat de 18.De6 negrul nu se mai putea salva) **17.Db5 c6 18.De5 Rd7 19.De6 Rc7 20.Nd6** mat. Așa s-a născut Gambitul Evans. Singura neclaritate în legătură cu această partidă constă în faptul că nu s-a putut stabili cu precizie data desfășurării ei, istoricii plasînd-o între anii 1824 și 1830. Personal m-am fixat asupra anului 1826, indicat în culegerea „Oxford Encyclopedia of Chess Games“, publicată în 1981, în S.U.A., de D. Levy și K. O'Connell. (1—0)

32. Londra. Meci C.M. neoficial, p. 83, 1834
A. Mac Donnell M. de La Bourdonnais

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.b4 Nb4 5.c3 Na5 6.0—0 Nb6 7.d4 ed4 8.cd4 d6 9.h3 Cf6 10.e5 de5 11.Na3 Nd4 ? (11 . . . Ne6 ! ∓) **12.Db3 Dd7 13.Cg5 Cd8 14.Cc3 c5 ? ?** (14 . . . Ce6) **15.Cf7 ! ! Tf8 16.Ce5 Ne5 17. Tfe1 Cc6 18.Nc5 Df5 19.Cb5 Nd7 20.Cd6 ! !**, negrul cedează (1—0)

33. Londra, Meci, p. 10, 1846
B. Horwitz L. Kieseritsky

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.b4 Nb4 5.c3 Nd6 ? (5 . . .Nc5) **6.0—0 De7 7.d4 Cd8 8.de5 Ne5**

9.Ce5 De5 10.Dd3 ! ± Cf6 11. f4 ! De4 12.De4 Ce4 13.Te1 f5 14.Cd2 Ce6 15.Ce4 fe4 16.Te4 g6 17.Na3 +— Rf7 18.Tf1 d6 19.g4 ! Tg8 20.Tfe1 !, negrul cedează. (1—0)

34. Berlin. Meci, p. 9, 1851

A. Anderssen — **J. Dufresne**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.b4 Nb4 5.c3 Na5 6.0—0 ? ! (6.d4) **Cf6 7.d4 Ce4 8.de5 0—0 ! 9.Dc2 ? !** (9.Na3) **d5 10.Na3 Te8 11.Td1 Ne6 12.Nd5 Nd5 13.c4 Cg5** (Vezi diagrama) **14.Ce1 ? ?**

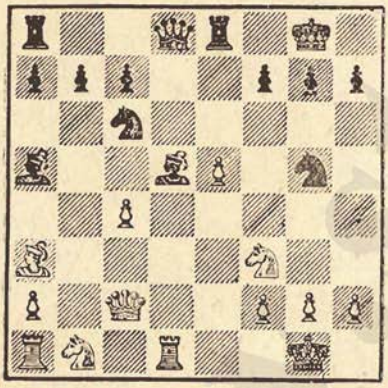

(14.Cg5) **Ch3 ! ! 15.gh3 Dg5 16.Rf1 De5 +— 17.cd5 Dh2 18.Cf3 Dh3 19.Rg1 Dg4**, albul cedează. (0—1)

35. Berlin. Partidă amicală, 1851

E. Kossak — J. Dufresne

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.b4 Nb4 5.c3 Na5 6.0—0 ? ! (6.d4) **Cf6 7.d4 0—0 8.de5 Ce4 9.Nd5 Cc3 10.Cc3 Nc3 11.Cg5 ! ! Ce5 12.Dh5 ± h6 13.f4 Na1 14. fe5 De7 +— 15.Cf7 ! Dc5 16. Rh1 Dd5 17.Ch6 ! Rh8 18.Cf5 Rg8 19.Ce7** mat. (1—0)

36. Berlin, Meci, p. 14, 1865

G. Neumann — A. Anderssen

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.b4 Nb4 5.c3 Na5 6.d4 ed4 ? ! (6 . . . d6 !) **7.0—0 dc3 ?** (7 . . . Cge7 ! ?) **8.Db3 Df6 9.e5 Dg6 10.Cc3 Nc3 11.Dc3 Cd8 ?** (11 . . . d5) **12.Na3 Ch6 13.Tfe1 b6 14. Nd5 Nb7 15.e6 ! !**, negrul cedează. (1—0)

37. Londra. Partidă demonstrativă, 1866

J. Robey — W. Steinitz

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.b4 Nb4 5.c3 Nc5 6.0—0 d6 7. d4 ed4 8.cd4 Nb6 9.Cc3 Ca5 10.e5 de5 11.Nf7 Rf8 12.Na3 Ce7 13.Ce5 Dd4 14.Dh5 Dc3 15. Tad1 c5 16.Td3 ! (16.Nb3 ! g6 17.Dh6 +—) **Dd3 17.Cd3 g6 18.Df3 Rg7 19.Nb2 Rh6** și totodată proaspătul campion mondial neoficial a cedat. (1—0)

38. New Orleans. Partidă amicală, 1907

L. Labatt — Em. Lasker

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.b4 Nb4 5.c3 Na5 6.d4 ed4 ? ! (6 . . . d6 !) **7.0—0 dc3 ?** (7 . . .

Cge7 ! ?) **8.Db3 Df6 9.e5 Dg6 10.Cc3 Cge7 11.Na3 0—0 12. Cd5 Cd5 13.Nd5 Te8 14.Cg5 ! ! Ce5 ?** (14 . . . Cd8) **15.f4 ! c6 16. Ne4 ! ! Dh5 17.fe5 d5 18.ed6,** negrul cedează. (1—0)

39. Odessa. Campionatul U.R.S.S. (1/2), 1929

I. Kan M.Botvinnik

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.b4 Nb6 (Cunoscînd foarte bine complicațiile care apar pe tablă după recomandarea teoretică 4 . . . Nb4, negrul se decide să intre într-o variantă pasivă care, la un joc corect, poate aduce egalitatea pe tablă) **5.a4 a6** (Planul de joc ales de negru este plin de pericole ! După 5 . . . Cb4 ? 6.a5 Nc5 7.c3 Cc6 8.0—0 d6 9.d4 ed4 10.cd4 Nb4 11.d5, albul intră într-un final cîștigător) **6.Cc3 ! Cf6** (Nici de data aceasta negrul nu putea captura pionul b4, deoarece, după 6 . . . Cb4 ? 7.Ce5 Dg5 8.Df3 !, albul are un evident avantaj pozițional. Era greșit și răspunsul 6 . . . d6, după care albul poate să-și organizeze o poziție puternică de atac prin 7.Cd5 Na7 8.d3 !) **7.Cd5 !** (Albul continuă să se dezvolte foarte activ, punînd adversarului său probleme de apărare deosebit de dificile, mai ales prin faptul că, de fiecare dată, trebuie să selecționeze cel mai corect răspuns. Orice eroare, aparent mică, poate să-l ducă la dezastru. Vezi diagrama)

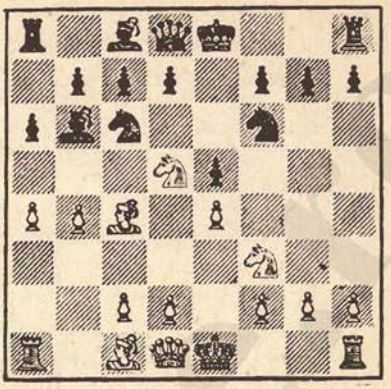

7 . . . Ce4 ? ? (Deși am amendat mutarea lui Botvinnik cu două semne de întrebare, n-aș putea afirma că este o gafă... însă este sigur că, în urma acestei nefericite continuări, albul va decide partida în numai șapte pași, motiv pentru care 7 . . . Ce4 își merită notarea echivalentă „orbirilor" șahiste. Corect era 7 . . . Cd5 8.ed5 e4, după care partida își relua aspectul incert ce caracterizează acest gambit) **8.0—0 0—0** (Se pare că era mai necesar 8 . . . Cf6) **9.d3 Cf6 10.Ng5 d6 11. Cd2 ! !** (Probabil manevra decisivă, calul din f6, asupra căruia se îndreaptă acum și calul alb adus la d2, fiind piesa ce va produce catastrofa din lagărul negrului) **11 . . . Ng4** (Singură această ripostă arată situația disperată în care se găsește negrul care, înghesuit pe ultimele linii, se sufocă. Mutările care au mai urmat au confirmat dezastrul) **12.Nf6 ! Dc8 13.Cb6 ! ! cb6 14.f3** și negrul a cedat. (1—0)

Acest gambit, „sălbatic" la timpul său, prin noile sisteme de apărare găsite în ultimul timp a fost „domesticit" în așa măsură încît treptat, treptat a ieșit din practica turneelor. Fără a se fi ajuns la o răsturnare clară a sacrificiului 4.d4, **Gambitul Evans** este pur și simplu evitat de alb pentru faptul că negrul, la o apărare corectă, obține egalitatea pe tablă fără prea multe probleme.

PARTIDA SCOȚIANĂ

Mergînd pe urmele acestei deschideri menționată de italianul Gianbattista Lolli în cartea sa „Osservationi teoretico-pratiche sopra il giuoco degli scacchi", publicată în 1763 la Modena, se remarcă ușor că n-a fost jucată niciodată cu deosebit interes, în sensul că nu a făcut nicicînd o „modă". În ciuda faptului că prin **3.d2—d4** albul își poate pune imediat în mișcare dama și nebunii, deschiderea are defectul de a permite o acțiune prematură în centrul tablei, lichidînd astfel prea devreme presiunea care dădea albului posibilitatea de a dirija linia de joc a partidei, așa cum se întîmplă după 3.Nb5 sau 3.Nc4. Din aceste motive **Partida scoțiană**, denumită așa după aplicarea ei în celebrul meci prin corespondență între orașele Edinburgh și Londra, desfășurat în anii 1824—1826, poate fi recomandată numai jucătorilor agresivi.

40. Londra. Meci, p. 14, 1842

J. Cochrane — H. Staunton

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 Cd4 ? ! (3 . . . ed4) **4.Ce5 ? !** (4.Cd4) **Ce6 5.Nc4 c6 ?** (5 . . . Cf6 =) **6.Cf7 ! ? Rf7 7.Ne6 Re6 8.0—0 Rf7 9.Ne3 Ce7 10.f4 d5 11.f5 Rg8 ? ?** (11... Re8 ! ?) **12.c4 b5 13.cd5 cd5 14. Cc3 Nb7 15.e5 b4 16.f6 gf6 17. ef6 Cg6 18.f7 Rg7 19.Dd4,** negrul cedează. (1—0)

41. Londra. Meci, p. 7, 1846

H. Staunton — **B. Horwitz**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Nc4 Nb4 ? ! (4 . . . Nc5) **5.c3 dc3 6.bc3** (6.0—0) **Na5 7.0—0 d6 8.e5 Ne6 9.Ne6 fe6 10.ed6 Dd6 11.Db3 0—0—0 12.Cg5 Td7 13.Ce6 Nb6 14.Cg5 Ch6 15.Cd2 ?** (15.h3) **Cg4 16.Cdf3 ?** (16.Cgf3) **Cf2 17.Tf2 ? ?** (17.Cd4) **Dd1,** albul cedează. (0—1)

42. Breslau. Meci, p. 4, 1853

A. Anderssen — **L. Eichborn**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Nc4 Nc5 5.0—0 (5.c3 !) **d6 6.c3 dc3 7.Db3 Df6 8.Cc3 Cge7 9.Cd5 ? !** (9.Nd5) **Cd5 10.ed5 Ce5 11.Ce5 De5 12.Da4 ? ! Nd7 13.Nb5 0—0—0 14.Nd7 Td7 15.Td1 Te8 16.Nd2 Db2 !,** albul cedează. (0—1)

43. Paris. Partidă amicală. 1864

L. Maczuski — I. Kolisch

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Cd4 (4.c3) **Dh4 ? !** (4 . . . d5, 4 . . . Cf6, 4 . . . Nc5) **5.Cc3 Nb4 6.Dd3 ? !** (6.Cdb5 De4 7.Ne3 →) **Cf6 7.Cc6 dc6 8.Nd2 Nc3 9.Nc3 Ce4 10.Dd4 ! De7 11.0—0—0** (Vezi diagrama) **Dg5 ?** (11 . . .

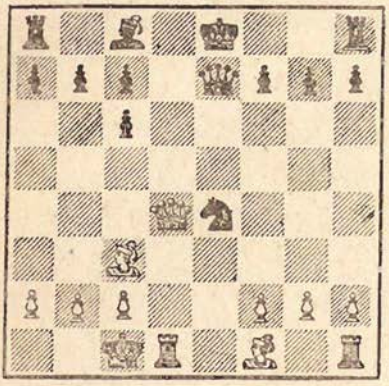

Cc3) **12.f4 ! Df4 13.Nd2 Dg4 ? ?** (13 . . . Cd2) **14.Dd8 ! ! Rd8 15. Ng5 ! Re8 16.Td8** mat. (1—0)

44. Sioux City. Partidă amicală, 1906

G. Shoup — F. Marshall

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Cd4 Cf6 5.Cc6 bc6 6.Nd3 Tb8 ? ! (6 . . . Ne7, 6 . . . d6) **7. Ng5 d5 ?** (7 . . . d6) **8.e5 De7 9.0—0 De5 10.Te1 Ce4 11. Ne4 ! ! +— Dg5 12.Nd5 Ne7 13.Nc6 Rf8 14.Dd8 !**, negrul cedează. (1—0)

45. Budapesta. Campionatul Ungariei (1/4), 1952

I. Bilek — **M. Szigeti**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Cd4 Cf6 5.Cc6 bc6 6.Cd2 ? ! (6.e5 ! etc. ±) **d5 7.ed5 cd5 8.Ne2 Nd6 9.0—0 0—0 10.Cb3 Ce4 ∓ 11.g3 Nh3 12.Te1 c6 13.c4 Nb4 ! 14.Cd2 ? ?** (14.Nd2) **Cf2 ! ! 15.Da4 Db6 16.Cf1 Cg4,** albul cedează. (0—1)

46. Moscova. Turneu intern, 1955

A. Hasin — A. Lilienthal

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Cd4 Nc5 5.Ne3 Df6 6.c3 Cge7 (Ambii jucători, buni cunoscători ai meandrelor teoriei, se îndreaptă spre o egalitate perfectă) **7.Nc4** (Albul abordează un plan de joc mai slab ; era mai bine 7.Cc2 sau 7.g3 care menținea egalitatea) **7 . . . Ce5 8.Ne2 d5 9.0—0 h5 ?** (Această variantă foarte bună în secolul trecut nu mai era deloc bună în 1955, cînd se găsiseră noi căi de joc. După 9 . . . Dg6 ! 10. ed5 Nh3 11.Nf3 0—0—0, negrul stătea mai bine ; dacă 10. Nf4 De4 ! 11.Ng3 Nd4 12.Cd2 Dg6 13.cd4 C5c6, negrul are avantaj poziţional şi material. De asemenea, nu era recomandabilă nici 9 . . . de4 deoarece urma 10.Cbd2 Dg6 11.Nh5 ! cu joc foarte bun pentru alb) **10. Cb5 !** (Observînd eroarea destul de accentuată a negrului,

maestrul Hasin inițiază un atac cu implicații multiple. V.D.)

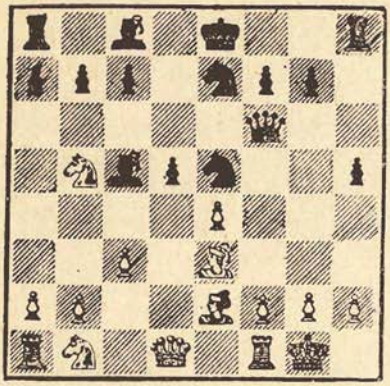

10 . . . Db6 ? ? (După cum se vede, marele maestru Lilienthal n-a sesizat tentativa de atac a albului, căzînd în cursa foarte fină a adversarului său. Trebuia jucat 10 . . . Nd6 care, ce e drept, îl ducea la pierderea pionului central. Dar în șah, ca și în viață, din două rele trebuie să te mulțumești cu cea mai puțin rea) **11.Nc5 ! Dc5 12. Dd4 !,** și, în fața pierderii de material după 12 . . . Dd4 13. cd4, negrul a cedat. (1—0)

Partida scoțiană se joacă încă, însă sporadic, confruntările maeștrilor îmbunătățind continuu concepțiile cuprinse în contextul ei. Adoptînd vechile linii de joc, dar tratîndu-le în spiritul principiilor moderne ale tacticii și strategiei, ea continuă să ofere iubitorilor sportului minții partide spectaculoase, emoționante.

PARTIDA SPANIOLĂ

Rareori s-a văzut, în materie de teorie a deschiderilor în șah, o mai mare neînțelegere a unei linii de joc de o deosebită importanță, așa cum a fost întîmpinată **Partida spaniolă.** Menționată atît în Mss. de la Göttingen (sistemul VI) cît și în cartea lui Lucena (sistemul IX), această oarecum misterioasă deschidere pentru cei cîțiva teoreticieni ai timpului, datorită mutării agresive **3.Nb5,** este (se pare) un produs al noului șah, fără nici o influență din partea șatrandjului, de la care se poate presupune că s-au inspirat multe din deschiderile care încep cu 1.e4 e5 sau 1.d4 d5.

Cel ce avea să se ocupe în mod ceva mai sistematic de prima etapă a jocului pe tabla cu 64 de pătrate alb-negre, a fost spaniolul Ruy Lopez de Segura, considerat de istorici primul teoretician al șahului modern. Analizînd exclusiv deschiderile care încep cu 1.e4 e5, Ruy Lopez a întocmit, printre altele, o schemă de joc și pentru **Partida spaniolă,** pe care majoritatea țărilor occidentale o denumesc

și în prezent **Partida Ruy Lopez,** suficient de dezvoltată pentru nivelul cunoștințelor șahiste de la mijlocul secolului XVI, redată integral.

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 d6 4.Nc6 bc6 5.d4 ; 3...Nc5 4.c3 De7 5.Nc6 (5.0—0 Cf6) bc6 ; 4...d6 5.d4 ed4 6.cd4 Nb4 7.Cc3 Nd7 8.Ng5 Cf6 9.Dd3 De7 10.Cd2 Nc3 11.bc3 ; 4...Cge7 5.d4 cd4 6.cd4 Nb4 7.Cc3 d5 8.ed5 Dd5 ; 6...Nb6 7.d5 Cb8 8.Cc3 0—0 9.Cg5 f6 10.Cf3 c6 11.Na4 d6 ; 4.Nc6 dc6 5.Ce5 Nf2 6.Rf2 Dd4 7.Re1 De5 ; 5...Dd4 6.De2 De5 6.Cg4 De4 7.Ce3 Ne3 8.de3 (8.fe3 ? Dg2 9.Tf1 Ng4 —+) Dg2 9.Tf1 Nh3 ; 6.Cd3 De4 7.De2 De2 8.Re2 Nb6 9.c4 Nf5 10.Ce1 Cf6 11.d3 Rd7 12.Ne3 The8 13.Rd2 Ne3 14.fe3 Tad8 15.Cc3 Cg4 16.Cd1 Rc8.

Deși Ruy Lopez a avut multe confruntări șahiste, fiind un invitat permanent al regelui Filip al II-lea al Spaniei, care l-a și înnobilat pentru succesele sale, enciclopediile genului nu au descoperit încă nici o partidă jucată de el cu deschiderea care-i va purta numele peste veacuri.

După această importantă secvență a urmat o lungă perioadă de aproape trei sute de ani în care nimeni, dar absolut nimeni, nu a mai abordat **Partida spaniolă** sub nici o formă. De-a dreptul incredibil trebuie considerat faptul că chiar și marile personalități șahiste ce-au dominat aceste secole, ca de exemplu italianul Greco și francezul Philidor, au ignorat-o pur și simplu, neincluzînd-o în celebrele lor cărți de teorie șahistă. Se poate presupune că Greco are „scuza" de a fi avut o viață prea scurtă și agitată, neavînd timpul necesar să o studieze, iar Philidor a considerat probabil că, după **1.e4 e5 2.Cf3 d6** (cu analize care-i aparțin), continuarea **3.Nb5** nu și-ar mai avea rostul. Însă, ceea ce i-a uimit pe cronicarii secolului nostru a fost mai ales poziția elitei șahului mondial, care a evitat cu bună știință cursele și capcanele unei linii de joc insuficient analizate, deși lucrurile neșlefuite i-au incitat pe oameni în toate timpurile, fie din curiozitate, fie din dorința de a contribui la finisarea lor.

Febra „torturii spaniole", cum a fost supranumită această deschidere, a pătruns în marile concursuri abia spre mijlocul secolului XIX, „spărgătorul blocadei" fiind impetuosul Fournier de Saint Amant, cu partida următoare.

Saint Amant — J. Cochrane (Londra, 1843) : **1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Nc5 4.Nc6 dc6 5.0—0 Ng4 6.h3 Nf3 7.Df3 Ce7 8.De2 Dd6 9.c3 Cg6 10.b4 Nb6 11.a4 a5 12.b5 Cf4 ! 13.Dg4 h5 14.Dg7 0—0—0 15.d4 Thg8 16.De5 Ch3 17.Rh2 De5 18.de5 Cf2 19.bc6 Tg4 20.cb7 Rb7 21.Cd2 Tdg8 22.Tf2 Nf2.** (0—1)

Opt ani mai tîrziu, după turneele internaționale de la Londra, **Spaniola** și-a făcut „intrarea triumfală" în marea familie a deschiderilor în șah, ajungînd ca, în numai circa cinci ani, să facă parte din repertoriul permanent al oricărui maestru de pe meridianele lumii șahiste.

Trecerea pragului în secolul următor a fost făcută cu fruntea sus de cenușăreasa noastră, fiind îndrăgită de toți performerii șahului și invidiată de suratele sale care se pare că aveau și de ce să o pizmuiască. Mai întîi pentru că teoreticienii erau acum de acord că mutarea 3.Nb5 este cea mai activă continuare în jocurile deschise, accentuînd indirect și presiunea asupra cîmpului e5, cel mai slab punct al poziției negrului. Apoi fiindcă această deschidere seculară pune necontenit multe și complicate probleme, și chiar enigme, a căror rezolvare depinde în cea mai mare măsură de capacitatea și talentul fiecăruia, adică de posibilitățile celor doi adversari de a aprecia corect poziția la care se ajunge mutare cu mutare.

Dar să-l ascultăm mai bine pe excelentul teoretician Paul Keres, care, analizînd ca nimeni altul partidele ce încep cu **1.e4 e5,** a ajuns la următoarele concluzii : „la jucarea **Partidei spaniole** calculul tactic este de puțin ajutor. Aici trebuie să se acționeze pe baza unor planuri strategice bine gîndite și departe calculate, care se formulează chiar de la primele mutări, reconsiderîndu-se în continuare la fiecare mutare care duce la o schimbare în structura poziției. Lucrul acesta, se înțelege, prezintă greutăți deosebite pentru începători, care intră de obicei în poziții pierdute, nefiind în stare să înțeleagă unde au greșit. Dar situația aceasta se întîmplă uneori și jucătorilor mai tari. Într-o oarecare măsură s-a dovedit eficient studiul teoretic al diferitelor variante din deschidere care au luat o amploare destul de mare. Și totuși se mai găsesc încă astfel de sisteme de joc care-l împing treptat pe jucător spre catastrofă. Tocmai din această cauză **Partida spaniolă** constituie o armă preferată de maeștri, care tind chiar de la primele mutări spre lupta de idei și nu se tem să-și asume un oarecare risc. Rezultatul este că **Spaniola** se menține cu fermitate de secole în practica turneelor, deși unele din variantele ei sînt supuse neîncetat unor analize din ce în ce mai amănunțite, pentru a fi îmbunătățite. Se pare că nu există nici o altă deschidere în care criteriul de apreciere a valorii uneia sau alteia dintre variante să se fi schimbat atît de mult de-a lungul timpului ca în **Partida spaniolă.** Aceasta demonstrează odată în plus cît de complicate și, într-un anumit sens, cît de nesecate sînt posibilitățile acestei deschideri".

47. Breslau. Meci, 1859

A. Anderssen — **Max Lange**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Cd4 (3 . . . a6) **4.Cd4 ed4 5.Nc4 ! ?** (5.0—0) **Cf6 6.e5 ? !** (6.De2 A 7.e5) **d5 ! 7.Nb3 Ng4 ! ? 8.f3 Ce4 ! ? 9.0—0 ?** (9.g3 ; 9.fg4 ? Dh4 10.Re2 Df2 11.Rd3 Cc5 mat) **d3 10.fg4 ? ?** (10.De1) **Nc5 11.Rh1 Cg3 ! 12.hg3 Dg5 13.Tf5 h5 ! ! —+ 14.gh5 Df5 15.g4 Df2 16.g3 Dg3 17.Df1 Dg4,** albul cedează. (0—1)

48. Berlin/Breslau, Meci, p. 9, 1865

J. Zukertort — A. Anderssen

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Cge7 (O apărare studiată și publicată de teoreticianul italian Carlo Cozio în cartea sa „Il giuoco degli Scacchi...", tipărită la 1740, variantă care, acum, după 250 de ani, se practică încă... cu bune rezultate) **4.c3** (Alte continuări pe care albul le poate juca fără grijă sînt și 4.d4, 4.Cc3 sau 4.0—0) **4 . . . d6 ? !** (O replică destul de pasivă care dă albului posibilitatea să mențină inițiativa și... chiar mai mult decît atît ! Teoria timpului propunea 4 . . . d5 5.Ce5 de4) **5.d4 ! ?** (După părerea teoreticienilor contemporani, era mai bine 5.0—0 cu ușor avantaj pozițional) **5 . . . Nd7 6.0—0 Cg6 ? !** (Era mai indicată mutarea 6 . . . g6. După cum se vede, jocul campionului mondial neoficial... nu merge ! În schimb, albul începe să-și ia avînt) **7.Cg5 !** (O cursă vicleană, departe și corect calculată, pe care negrul o va recepționa în plin. Vezi diagrama)

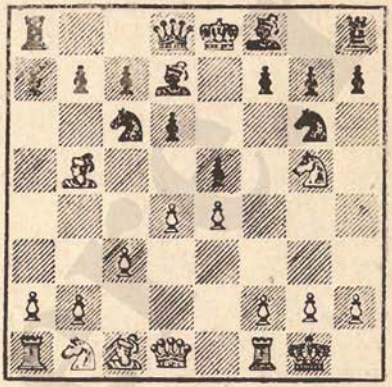

7 . . . h6 ? (E clar că marele maestru german n-a văzut abila cursă întinsă de mult mai tînărul său adversar, deoarece pentru a o împiedica trebuia să joace 7 . . . Ne7) **8.Cf7 ! ! Rf7 9.Nc4 Re7** (Și după 9 . . . d5 10. ed5 Cb8 11.Dh5 Nd6 12.Nd3 Df6 13.de5 Ne5 14.f4 ! sau 10 . . . Ca5 11.Nd3 b6 12.Dh5 Df6 13.de5 albul cîștigă imediat) **10.Dh5 De8 ? ?** (Parcă pentru a-și curma suferințele unei apărări disperate, negrul gafează de data asta decisiv, desigur nevăzînd matul în două mutări care urmează ; 10 . . . Ne6 ar fi amînat deznodămîntul) **11.Dg5 ! !** (Am pus două semne de exclamare nu pentru ideea sacrificiului damei, ci pentru eleganța cu care albul vrea să încheie partida, ofe-

rind spectatorilor emoția damei jertfite pentru artă; același rezultat se obținea și după 11.Ng5, urmat de 12.Dg5 mat) **11... hg5 12.Ng5** mat. (1—0)

49. Londra. Meci amical, 1866

H. Bird W. Steinitz

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Cf6 4.d4 (4.0—0) **ed4 5.e5 Ce4 6.Cd4 Ne7 7.0—0 Cd4 8.Dd4 Cc5 9. f4!? b6 10.f5! Cb3?** (10... c6) **11.De4! Ca1?** (11... Nc5) **12.f6 ± → Nc5 13.Rh1 Tb8 14. e6!! +— Tg8** (14... fe6? 15. De6 Rf8 16.fg7 Rg7 17.Nh6 mat) **15.Dh7** (15.ed7 Rf8 16.De8 De8 17.de8D mat) **Tf8 16.ef7 Tf7 17.Te1 Ne7 18.Dg8 Tf8 19. f7** mat. (1—0)

50. Manchester. Turneu internațional, 1890

S. Tarrasch I. Gunsberg

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Cf6 4.0—0 Ce4 5.d4 a6 6.Na4 b5 7.Nb3 d5 8.de5 Ne6 9.c3?! (9. Ne3, 9.a4, 9.Cbd2 =) **Ne7?!** (9... Nc5) **10.Te1 0—0 11.Cd4 Dd7??** (11... Cd4) **12.Ce6,** negrul cedează deoarece pierde un cal. (1—0)

51. Dresda. Turneu internațional, 1892

S. Tarrasch G. Marco

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 d6 (Variantă analizată și pusă în practică de primul campion mondial oficial W. Steinitz spre sfîrșitul secolului trecut. Prin 3... d6, negrul obține o poziție foarte solidă, dar destul de săracă în contrașanse, motiv pentru care este relativ rar utilizată. Trebuie precizat însă faptul că această apărare nu numai că nu a fost răsturnată, ba mai mult, după cum arată variantele moderne, nu s-a găsit încă un sistem eficient de atac și Keres e de părere că... „nu va fi găsit niciodată") **4.d4** (Fără îndoială, cea mai activă continuare, care are avantajul de a ataca direct pionul e5) **4... Nd7** (Prin dezlegarea calului din f6 negrul apără indirect punctul e5, deoarece după 5.Nc6 Nc6 intră sub atac pionul alb din e4) **5.Cc3 Cf6?!** (O mutare oarecum normală de dezvoltare, dar cu eficacitate redusă în ordinea mutărilor alese de negru. După 1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Cf6 4.0—0 d6 5.d4 Nd7 6.Cc3 Ne7, este posibilă evitarea periculoasei variante ce începe cu 6.Nc6! care se putea efectua în partidă, după mutarea din text 5... Cf6?!) **6.0—0** (Marele maestru german, un perfect cunoscător și practician al Apărării Steinitz, preferă, după cum se vede, o continuare mai solidă în locul agresivei 6.Nc6!) **6... Ne7 7.Te1** (La confluența secolelor XIX și XX, aceasta era considerată cea mai tare continuare, pe care albul o juca cu toată siguranța, deși 7.de5, 7.Nc6 sau

7.Ng5 sînt variante tot atît de bogate în șanse ca și mutarea din partidă. Vezi diagrama)

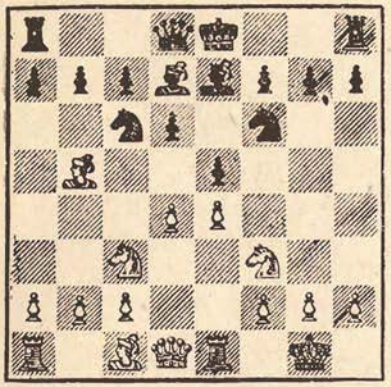

7 . . . 0—0 ? ? (Pînă în momentul jucării acestei partide, teoria timpului sfătuia pe negru să joace 7 . . . 0—0, deci mutarea făcută și de marele maestru de origine română, care probabil nici în cele mai sumbre visuri șahiste nu-și închipuise că de astă dată avea să fie victima unei analize de acasă a eminentului teoretician steinitzian, adversarul său. După această confruntare, devenită istorică prin răsturnarea categorică a variantei 7 . . . 0—0, toate cărțile de teorie au fost modificate, recomandînd 7 . . . ed4 ! și publicînd partida) **8.Nc6 Nc6 9.de5 de5 10.Dd8 Tad8** (Pînă aici, totul s-a jucat forțat. Și după 10 . . . Tfd8 11.Ce5 Ne4 ? 12.Ce4 Ce4 13.Cd3 f5 14. f3 Nc5 15.Rf1 albul cîștigă) **11. Ce5** (Albul are un pion în plus și o poziție ceva mai activă. care însă în nici un caz nu anunța... dezastrul care a urmat. Vezi diagrama)

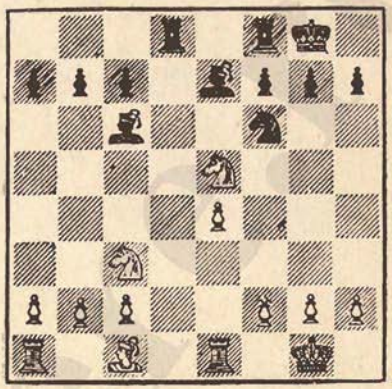

11 . . . Ne4 ? (Pus în mare încurcătură datorită abilei curse a albului, destul de departe calculată, negrul se grăbește să recupereze pionul pierdut. Și astfel s-a intrat pe linia dreaptă a deciziei) **12.Ce4 Ce4 13. Cd3 !** (Poanta pe care probabil negrul nu a văzut-o) **13 . . . f5 14.f3 Nc5** (Se pare că acum negrul poate să răsufle ușurat, socotind că a reușit să iasă din cleștele atacului albului, dar...) **15.Cc5 Cc5 16.Ng5 !** (...a urmat această mutare teribil de otrăvită, care spulberă toate șansele de salvare a negrului) **16 . . . Td5 17.Ne7 ! ! Te8 18.c4** și, deoarece se pierde calul din c5, negrul a cedat. De menționat că pentru toată partida doctorul (în medicină și teorie șa-

histă) S. Tarrasch a consumat numai patru (!!) minute! (1—0)

52. Boston. Turneu local, 1893

Fr. Young H. Pillsbury

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 d6 4.d4 Nd7 5.0—0 f6?! (5... ed4) 6.c3 Cge7 7.Ch4! g6 (?!) 8.f4!? Ng7 9.f5! → gf5 10.ef5 0—0 11.Dg4 Rh8 12.Tf3 ± Tg8 13.Th3 (A 14.Cg6 Cg6 15.Th7 Rh7 16.Dh5 Nh6 17.Dh6 mat) **Nh6 14.Dh5 +— Nc1 15.Cg6 Rg7 16.Dh7** mat. (1—0)

53. Petersburg. Partidă demonstrativă, 1914

A. Alehin **J. Blackburne**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Cd4 4.Cd4 ed4 5.0—0 g6 (5... Nc5) **6.d3 Ng7 7.f4 c6 8.Nc4 d5** (8... d6?! 9.Cd2 Ce7 10.Cf3 ±) **9. ed5 cd5 10.Nb5 Rf8** (Vezi diagrama) **11.Cd2??** (11.Na4, 11. Dd2, 11.Nd2 etc.) **Da5 —+ 12. a4 a6 13.Cb3 Dd8,** albul cedează deoarece pierde nebunul din b5. (0—1)

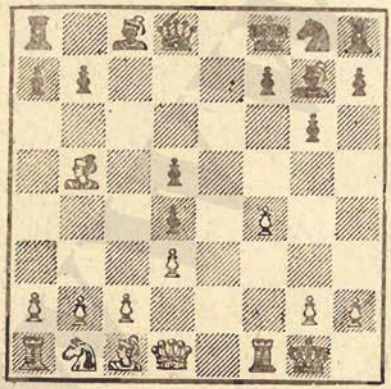

54. Budapesta. Turneu internațional, 1926

F. Yates A. Rubinstein

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5.De2 b5 6.Nb3 Nc5 7. c3 (7.a4!) **0—0 8.0—0 d6 9.Td1 De7?** (9... Te8!) **10.d4 Nb6 11. Ng5 Cd8 12.Ch4! Ce6 13.Cf5 De8??** (13... Dd8) **14.Nf6 +— gf6 15.Ne6!,** negrul cedează. (1—0)

55. Berlin. Elite-Turnier, 1928

R. Reti **J. R. Capablanca**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.c3 f5 6.d4 fe4 7. Cg5?! (7.Ce5) **ed4 8.Ce4 Cf6 9.Ng5 Ne7 10.Dd4?** (10.Nf6) **b5 11.Cf6 gf6 12.Dd5 ba4 —+ 13. Nh6 Dd7 14.0—0 Nb7 15.Ng7 0—0—0!! 16.Nh8 Ce5 17.Dd1 Nf3!! 18.gf3 Dh3,** albul cedează. (0—1)

56. Liège. Turneu local, 1934

R. Feuer A. O'Kelly

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.Nc6 bc6 6.d4 f6 7. Cc3 Tb8?! (7... g6, 7... Ng4) **8.Dd3 Ce7 9.Ne3 Tb2??** (9... Nd7) **10.de5 fe5 11.Ce5!! +— de5 12.Dd8 Rd8 13.0—0—0!,** negrul cedează. (1—0)

57. Helsinki. Olimpiada, 1952
V. Smîslov — G. Barcza

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Nc5 ! ? (Avînd în fața sa pe unul din cei mai prestigioși performeri ai șahului postbelic, fost vicecampion mondial în perioada 1948—1951, negrul s-a hotărît să-i răspundă cu „apărarea clasică", semnalată încă din perioada copilăriei șahului, o variantă cu conținut foarte interesant, dar cu probleme încă nerezolvate de teoria modernă. Era cunoscut însă faptul, și asta o știa și Smîslov, că unii mari maeștri unguri studiau cu sîrguință această controversată apărare și se putea presupune că au reușit să formuleze unele linii de joc. E deci ușor de presupus șocul psihologic resimțit de marele maestru sovietic la vederea răspunsului pus pe tablă de adversarul său, mai ales că, doar cu un an mai înainte, teoreticianul Paul Keres ajunsese la concluzia că, din punct de vedere practic, se poate juca fără probleme) **4.c3** (În așteptarea eventualelor noutăți pe care le va arunca în luptă negrul pentru susținerea strategiei sale, albul recurge la cea mai energică continuare) **4... Cf6** (Era de așteptat ca negrul să fie mai îndrăzneț și să riposteze cu 4...f5, care duce la un joc foarte complicat, dar cu premise favorabile lui) **5.d4 ! ed4 6.e5 Cd5 ? !** (Iată și noutatea teoretică mult așteptată de alb, pe care însă eruditul Smîslov o va răsturna în numai cîteva mutări. Continuarea corectă era 6...Ce4 !, după care negrul poate menține egalitatea pe mai multe căi, în funcție de continuările albului. Vezi diagrama)

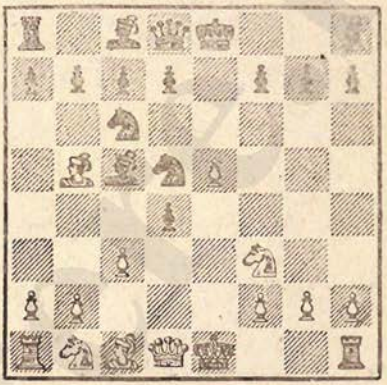

7.0—0 0—0 8.cd4 Nb6 9.Nc4 Cce7 10.Ng5 De8 11.Db3 ! (În timp ce albul și-a dezvoltat foarte eficace aproape toate piesele, negrul cu mici excepții n-a făcut decît mutări de apărare, intrînd în vădită dificultate cu calul din d5, asupra căruia adversarul său intensifică presiunea, ce se va concentra în final pe cîmpul nevralgic f7) **11...c6 12.Cbd2 ! h6 13.Ne7 Ce7 14.Ce4 !** (Acum albul domină total partida, negrul intrînd într-o defensivă cronică, ce se va solda destul de repede cu pierderea punctului pus în joc) **14...d5** (Negrul încearcă o liberalizare a figurilor sale printr-un sacrificiu de pion,

care însă va avea efectul echivalent unei furtuni... într-un pahar cu apă. Altceva mai bun însă nu se vede) **15.ed6 Cf5 16. Tfe1 Dd8 17.Ce5 ! !** (Mutarea care practic încheie partida. În acest moment, negrul putea ceda liniștit) **17... Cd6** (După 17... Cd4 18.Nf7 !, negrul pierde calitatea, pe care însă, oricum, nu o mai poate evita) **18. Cd6 Dd6 19.Nf7 Tf7 20.Df7** și deoarece urmează 20... Rh7 21.Cc4 ! negrul cedează. (1—0)

58. Lyon. C. M. studențesc, echipe, 1955

M. Bobotov F. Olafsson

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Nc6 dc6 5.Cc3 Nd6 ? ! (5... f6) **6.d4 ed4 7.Dd4 f6 8.Ne3 De7 9.0—0—0 De6 10.Dd2 Ce7 11. Nc5 ! ± 0—0 12.Nd6 Td8 13.e5 cd6 ? !** (13... fe5) **14.ed6 Cf5 15.Df4 Td6 ? ? 16.g4 !**, negrul cedează deoarece după 16... Td1 17.Td1 se pierde calul din f5. (1—0)

59. Leningrad. Campionatul U.R.S.S. (1/2), 1961

V. Liberzon E. Gheller

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 f5 ! ? (Gambitul Janiș, o variantă „Spaniolă" jucată la marile turnee cu multă prudență, prin faptul că chiar din deschidere duce la un joc tăios, viu și interesant, reprezentînd o metodă bună pentru evitarea agasantelor presiuni poziționale exercitate adesea de alb în variantele clasice) **4.Cc3 ! ?** (Continuare analizată de maestrul șahului prin corespondență Ed. Dyckhoff care, în ultimele decenii, a devenit un fel de „armă ascunsă", alături de mult recomandata 4.d4 ! ?) **4... fe4** (Aici se poate juca cu bune rezultate 4... Cf6 și chiar 4... Cd4. După o afirmație a excampionului mondial M. Euwe, mutarea din partidă ar fi o concluzie a analizelor lui A. Alehin) **5.Ce4** (După părerea lui P. Keres, 5.Ce4 este o „continuare fără rival") **5... d5** (Negrul se aruncă „de bună voie și nesilit de nimeni" în vîltoarea combinațiilor fără sfîrșit ale mutării 5... d5. În mod curent, în jurul anilor 1960 se juca 5... Cf6 care avea avantajul de a fi mai puțin analizată de teoreticieni) **6.Ce5 !** (Cu această mutare, tînărul maestru sovietic demonstrează că este bine pus la punct și cu varianta Janiș) **6... de4 7.Cc6 bc6 ? !** (Mai puțin inspirat decît pînă acum, negrul alege o linie de joc în care albul are șanse mai bune de a trece la cîrma jocului. Era mai indicat 7... Dd5, cu mari posibilități de a menține egalitatea pe tablă) **8.Nc6 Nd7 9.Dh5 Re7 10.De5 Ne6 11.f4 ! !** (O resursă pe care se pare că negrul n-a luat-o în seamă atunci cînd a răspuns cu 7... bc6 ? ! De aici încolo, albul va conduce

un atac forțat care-i va aduce victoria în... numai cîteva mutări. Vezi diagrama)

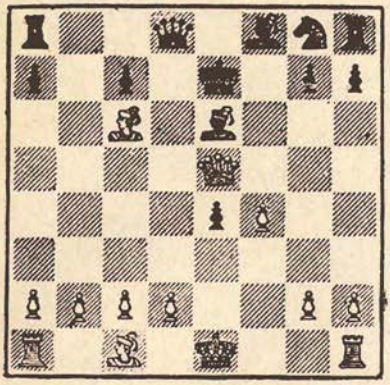

11... Ch6?? (Era necesar 11... ef3, după care ar fi putut urma 12.0—0 Tb8 13.d4 Rf7 14.Tf3 Cf6 15.Ng5 Nd6 16. De4 și așa mai departe) **12.f5! Cf5 13.Tf1!** (După 13.0—0?, negrul salva pentru moment situația cu 13... Dd4 14.Dd4 Cd4 15.Na8 Cc2) **13... Cd4 14. Dc5!**, negrul cedează, deoarece după 14... Dd6 urmează 15. Dg5 mat. (1—0)

60. Beverwijk. Turneu internațional, 1965

H. Lehmann J. H. Donner

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 b5 (4... Cf6!) **5.Nb3 Ca5 6.0—0** (6.d4) **d6 7.d4! ed4 8. Cd4 Cb3?!** (8... Nb7 9.Nd2 Cb3! 10.ab3 g6 =) **9.ab3 Nb7 10.Te1! Ce7** (10... g6?!) **11. Cc3 ± Dd7** (11... g6) **12.Cd5! c5** (12... g6? 13.Cf6 +—; 12... Cd5? 13.ed5 Ne7 14. Ng5! +—) **13.Cb6! Dd8 14. Cf5!! +— Cf5 15.ef5 Ne7 16. Ca8 Da8 17.Dd6**, negrul cedează, prin faptul că, după 17... Dd8 18.Nf4!, se pierde nebunul din e7. (1—0)

61. Havana. Memorialul Capablanca, 1965

B. Ivkov J. H. Donner

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ce4 6.d4 b5 7.Nb3 d5 8.de5 Ne6 9.De2! (9. c3!) **Ne7** (9... Nc5, 9... Ca5) **10.Td1 Cc5 11.Cc3 Cb3 12.cb3! 0—0 13.Ne3** (13.Nd2!? Dd7 14.Ng5! Tfd8 15.Tac1 h6 16.Ne7 Ce7 17.Ce4 Ng4 18.Cc5 Df5 19. Cd3 c6 20.h3 Nf3 21.Df3 Df3 22.gf3 ±) **Ca5?!** (13... Dd7) **14.Tac1 Cb7 15.Ce4 Ng4 16. h3!! ±** (16.Cc5?!) **Nf3 17.Df3 c6??** (17... de4 18.Td8 ef3 19. Ta8 Ta8 20.Tc7 Cd8 21.Te7 Cc6 22.Tb7!, etc. →) **18.Cg3 Tc8 19. Cf5 g6 20.Td5!!**, negrul cedează; 20... cd5? 21.Tc8 +—, 20... De8 21.Nh6 +—. (1—0)

62. Palma de Mallorca. Turneu internațional, 1967

M. Damianovici **L. Portisch**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Nc6 dc6 5.0—0 f6 6.d4 ed4 (6... Ng4) **7.Cd4! Nd6** (7... c5) **8.Ne3 Ce7 9.Cd2 0—0 10.**

Cc4 Cg6 11.c3 Te8 12.f3 Nf8 13.Db3 Rh8 14.Tfe1 ? (14.Tad1) **c5 15.Cf5 Ne6 16.a4 Ce5 17. Tad1 Dc8,** albul cedează. (0—1)

63. Sombor. Turneu internațional, 1971

V. Kupreicik A. Planinci

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Ne7 ! ? (Made in Planinci !) **4.0—0 Cf6 5.Te1 d6 6.c3 0—0 7.d4 Nd7 8.h3 Te8** (8 . . . Cd4 ? 9.Cd4 ! ed4 10.Nd7 Dd7 11. cd4 ±) **9.Cbd2 Nf8 10.Nc4 ! ? ed4 11.cd4 d5 ? !** (11 . . . a6) 12. **Nb3 ! ? de4 13.Nf7 ! Rf7 14.Db3** (Vezi diagrama) **Rg6 ? ?** (14 . . .

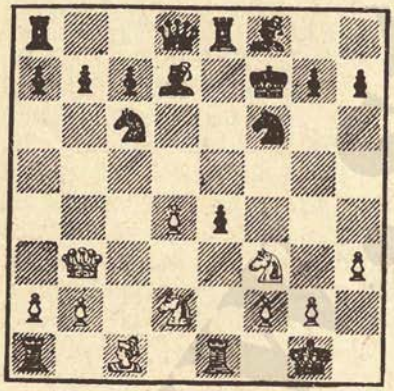

Ne6 ! 15.Cg5 Rg8 16.Ce6 Ca5 ! 17.Cd8 Cb3 18.ab3 Ted8 19.Ce4 Td4 etc.) **15.Ch4 Rh5 16.Ce4 ! Te4** (16 . . . Ce4 17.Df3 Rh4 18. Te4 Te4 19.De4 Rh5 20.Dh7 mat) **17.Te4 g5 18.Df7 Rh6 19. Cf5,** negrul cedează, fiind mat în două mutări. (1—0)

64. Riga. Meci, candidate, 1/4, 1974

Nana Aleksandria **Marta Șul**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.d4 ed4 6.0—0 Ne7 7.e5 Ce4 8.Cd4 Cd4 9.Dd4 Cc5 10.Cc3 Ca4 ? ! (10 . . . 0—0) **11. Ca4 0—0 12.Nf4 Rh8 13.Cc3 b6 14.Tad1 Ta7 15.Cd5 Nc5 16.Dd2 Nb7 17.Tfe1 Dh4 18.Ng3 Dg4 19.h3 ? ? Dg3 20.Cf4 g5,** albul cedează. (0—1)

65. Herculane. Turneu internațional, 1980

Ligia Jicman Dana Nuțu

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Cf6 4.0—0 d6 5.d4 ed4 (Era mai bună continuarea 5 . . . Nd7) **6. Cd4 Nd7 7.Nc6 bc6 8.c4** (Și după 8.Df3 c5 9.Cf5 Nf5 10.Df5 Dd7 11.Df3 Dg4 12.Dd3 Ne7 13.Cc3 albul tot ar fi rămas cu un ușor avantaj) **Ne7 9.b3 0—0 10.Te1 d5 11.e5 Ce4 12.Nb2 Nc5 13.Cd2 Nb4 ?** (O mare greșeală care-l va îndepărta pe negru și mai mult de șansa egalării poziției ; era foarte promițător cvasisacrificiul 13 . . . Cf2 ! ?) **14.Ce4 Ne1 15.Cf6 gf6 16.ef6 Nb4 ? ?** (De astă dată, negrul greșește grav pierzînd imediat partida ; trebuia restituit nebunul prin 16 . . . Nf2 !) **17.Ce6 ! !,** negrul cedează. (1—0)

66. Wijk aan Zee. Turneu Hoogoven, 1982

R. Hübner — **M. Tal**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Nc6 („Varianta schimbului" are la bază ideea de a crea negrului pioni dubli pe flancul damei și de a obține după d2—d4! e5:d4 o majoritate de pioni, patru contra trei, pe flancul regelui. Această linie de joc poate da albului în continuare o superioritate poziționlă, concretizată în obținerea prin schimburi a unui pion liber ce poate fi fructificat. Pe de altă parte însă, negrul, pentru structura de pioni slăbită, obține în compensație perechea de nebuni, precum și posibilitatea de a-și dezvolta cu ușurință figurile. În această situație, dacă albul nu urmează cursul logic al jocului, la intrarea în final negrul poate obține chiar inițiativa, ca, de exemplu, în varianta 4 . . . dc6 5.0—0 Ng4 ! 6.h3 h5 ! 7.d3 Df6 etc.) **4 . . . dc6** (După numai patru mutări, o primă analiză ne îngăduie să observăm un oarecare dezechilibru strategic. Astfel, albul a reușit să degradeze parțial valoarea lanțurilor de pioni negri și speră ca, după 5.d4 ed4, să obțină majoritatea de pioni mult dorită. În schimb, negrul are acum deschise diagonalele ambilor nebuni, compensație suficientă pentru formația sa inferioară de pioni) **5.0—0 !** (Mutare revigorată și readusă cu succes în confruntările marilor maeștri de marele maestru Robert Fischer cu ocazia Olimpiadei de la Havana, din 1966, cînd a cîștigat de o manieră categorică partidele contra marilor maeștri Portisch și Gligorici. Cum era și firesc, faptul a făcut vîlvă în elita șahistă, astfel că la următoarele mari turnee au început... verificările ! Trebuie precizat că ar fi fost prematur 5.Ce5 ? ! deoarece, după 5 . . . Dd4, negrul recuperează pionul „e" și, datorită manipulărilor ușoare ale perechii de nebuni, poate obține un mic avantaj) **5 . . . f6** (Dacă la Havana, împotriva lui Fischer s-a jucat exclusiv mutarea din text, la turneele următoare s-a încercat tot ce a fost rezonabil posibil, ca de exemplu 5 . . . Ng4, 5 . . . Dd6, 5 . . . Nd6, 5 . . . De7 sau 5 . . . Ce7, atrăgînd atenția în mod deosebit 5 . . . Dd6, fără a se ajunge la un consens) **6.d4 ! Ng4** (O variantă foarte la modă, avînd o motivație logică, alături de 6 . . . ed4. După mutarea din partidă, albul are posibilitatea de a alege între 7.c3 și 7.de5 Dd1 8.Td1) **7.de5 Dd1 8.Td1 fe5 9.Td3 Nd6** (O suită de mutări jucate corect de ambii adversari) **10.Cbd2 Cf6 11. Cc4 0—0 12.Cce5 Nh5 !** (După părerea „spaniologilor", s-a ajuns la o poziție aproximativ egală, cu oarecari avantaje

strategice pentru negru, care are piesele ceva mai promițător plasate. Vezi diagrama)

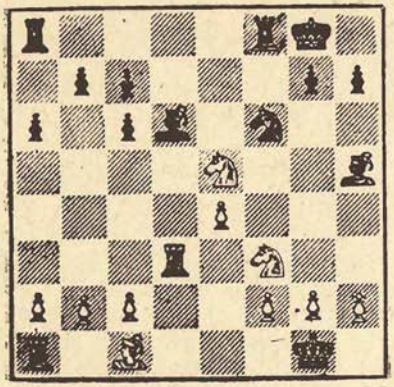

13.Nf4 ? ? (Și, ca un trăsnet în plină vară însorită, o „orbire" șahistă, foarte greu de calificat, a curmat brusc acest splendid început de partidă care promitea un spectacol șahist de cea mai înaltă clasă) **13...Nf3 !** și albul a cedat, fiindcă după 14.Tf3 Ch5 pierde calul, sau nebunul... după cum dorește. (0—1)

67. Riga. Campionatul U.R.S.S., 1985

V. Kupreicik **E. Gheller**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 0—0 8.a4 b4 9.d4 d6 10. de5 de5 11.Cbd2 (Nt ; 11. Dd8 ±) **Nb7** (11...Ng4 ! ?) **12. De2 Cd4 ! ?** (12...Ca5 ? !) **13. Dc4 ! ? Nd6 ! ?** (13...a5 ! ?) **14.Cd4** (14.a5 ? ! c5 !) **ed4 15. e5 ? !** (15.h3 ! ? ; 15.a5 ! ?) **Cg4 ! 16.Dd4 Ce5 17.Te5 Ne5 18.De5 Te8 19.Dg3 ? ?** (19.Dh5 F etc. W) **Te1,** albul cedează : 20.Cf1 Tf1 21.Rf1 Dd1 mat. (0—1)

68. Dubai. Olimpiada XXVII, 1986

A. Zapata **J. M. D. Nunn**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 0—0 8.a4 Nb7 9.d3 Te8 ! ? (După majoritatea comentatorilor, cel mai bun răspuns care dă negrului unele șanse de a trece la conducerea ostilităților ; teoria recomandă 9...d6 care, la un joc corect, duce la egalitate) **10.Cg5** (După părerea marelui maestru englez, continuarea albului este o inexactitate, astfel că propune 10.Cc3 sau 10.c3) **10...d5 ! 11.ed5 Cd4 12.Na2 Cd5 13.Te5 ? !** (O noutate teoretică, pe care analizatorii au înregistrat-o cu scepticism, deși și după 13.Cf3 Cb4 14.Cd4 ed4 ! 15.Nb3 Nd6 negrul are un ușor avantaj. Vezi diagrama)

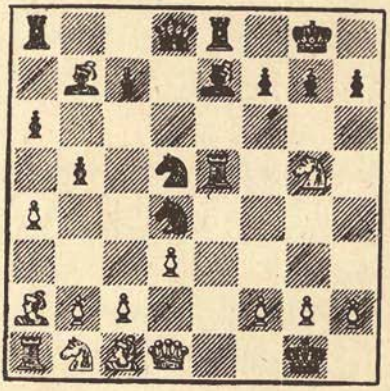

13... Ng5 ! 14.Ng5 (După 14.Te8 ? De8 15.Ng5 Ce2, negrul are avantaj decisiv) 14... Dd7 15.Te8 Te8 (Se amenință Dd7—g4 urmat de Cd4—e2) 16.Cd2 Cb4 17.Nb1 ? ? (Greșeală decisivă, după care, fiind întreruptă cooperarea turn-damă, negrul își poate aplica planul de joc gîndit la mutarea a 15-a ; numai după 17.Nb3 albul mai putea continua partida) 17... Ce2 18.Rf1 Ng2 ! ! 19.Rg2 Dg4 20.Rh1 Cg3 !, după care marele maestru columbian a oprit ceasul de control. (0—1)

Datorită numeroaselor sale implicații de ordin strategic, descifrat numai în parte de actuala teorie a deschiderilor, **Partida spaniolă** este considerată una din pietrele de încercare a măiestriei șahiste, alături de Gambitul regelui, Apărarea siciliană și Gambitul damei. Încă de la începutul secolului nostru, fostul campion mondial Em. Lasker aprecia că această linie de joc „corespunde cel mai bine spiritului șahist modern, caracterizat prin lipsa dogmelor și tendința spre lupta însuflețită". Îmbogățindu-i-se continuu conținutul tactico-strategic cu idei noi, jucătorii, teoreticienii și cronicarii sînt unanim de acord că „Spaniola", acest... spadasin cărunt pus veșnic pe gîlceavă, trăiește o tinerețe fără bătrînețe.

APĂRAREA PHILIDOR

După perioada de început a șahului modern, pe la mijlocul secolului al XV-lea, adepții noului joc începuseră deja să fie preocupați de găsirea unor noi variante, mai ales în deschiderile ce începeau cu **1.e4 e5** și **1.d4 d5.** Astfel se explică faptul că atît în Manuscrisul de la Göttingen (sistemele 2 și 8), cît și în cartea lui Lucena (sistemul 4), după **1.e4 e5 2.Cf3** este prezentată sumar și continuarea **2...d6,** analizată mai pe larg de Ruy Lopez în 1561, sub forma : **1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.Nc4 c6 4.c3 d5 5.ed5 cd5 6.Nb5 Nd7** etc., cu joc bun pentru negru.

Dar cum adeseori „teoria de la carte e de practică departe", în celebrul său meci contra italianului Leonardo da Cutro, aplicînd propriile analize, Ruy Lopez a pierdut partida și apoi și meciul.

G. Leonardo—Ruy Lopez (Madrid, 1575) : **1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.Nc4 f5 4.d3 Ne7 5.De2 c6 6.h3 f4 7.g3 fg3 8.fg3 Rc7 ! ?** (Trebuie precizat că una din modificările aduse șatrandjului, pe lungul drum spre șahul modern, a fost și permisiunea acordată regelui de a face un salt peste două cîmpuri, asemănător săriturii calului, ulterior ajungîndu-se la ideea rocadei) **9.Cc3 Cf6 10.b4 .?.,** restul partidei nu s-a mai păstrat. (1—0)

Analize ceva mai ample în această deschidere, pe care teoreticienii timpului au numit-o **Atacul Greco,** au fost elaborate de generalul G. Greco, care după cele două cupluri de mutări tematice, a aprofundat variantele 3.Nc4 și 3.h3. Iată o partidă-școală extrasă din cartea celebrului calabrez.

G. Greco—Necunoscut : 1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.Nc4 Ng4 4.h3 Nh5 5.c3 Cf6 6.d3 Ne7 7.Ne3 0—0 ? 8.g4 Ng6 9.Ch4 c6 ? 10.Cg6 hg6 11.h4 b5 12.Nb3 a5 13.a4 b4 14.h5 gh5 15.g5 ! Cg4 16.Th5 Ce3 17.Th8 ! Rh8 18.Dh5 Rg8 19.g6 Te8 20.Dh7 Rf8 21.Dh8 mat.

Cel ce avea să o aducă la nivelul teoriei competiționale, sub denumirea de **Deschiderea calului regelui,** a fost marele campion francez A. D. Philidor, care în valoroasa sa carte „Analyse du jeu des échecs", analizează două linii de joc însoțite de ample comentarii : **1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.d4 f5 4.de5 fe5,** și **1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.Nc4 f5 4.d3 c6,** mult jucate de maeștrii timpului, care le considerau favorabile negrului datorită răspunsului **3...f5,** apreciat ca eliberator.

Intrată în atenția marilor performeri din a doua jumătate a secolului XIX, **Apărarea Philidor** nu a mai confirmat valoarea atribuită negrului, deoarece s-a demonstrat că **3...f5** reprezintă în realitate o apărare prematură, ce lasă albului o mare libertate de alegere a sistemului propriu de dezvoltare. În această situație, apărarea **2...d6** a fost din nou supusă analizei de cîțiva mari maeștri din jurul anului 1900, printre care și Nimzovici, Marco, Tartakover și Alehin, care îi imprimă o idee nouă prin consolidarea cîmpului e5, ca urmare a mutării **3...Cd7,** obținîndu-se astfel un joc bun pentru negru, fără însă a elimina posibilitățile albului de a menține o inițiativă de lungă durată.

În ultimele decenii, teoreticienii contemporani, prin ameliorări de variante și noutăți strategice, cînd la alb cînd la negru, au menținut-o în marile confruntări, probabil ca armă psihologică.

69. Göteborg. Turneu internațional, 1920

A. Nimzovici — G. Marco

1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.d4 Cd7 4. Nc4 c6 5.a4 Ne7 6.Cc3 Cgf6 7. 0—0 h6 (7 . . . Dc7) **8.b3 Dc7 9.Nb2 Cf8 ? ?** (9 . . . 0—0 =) **10.de5 ! de5 11.Ce5 ! ! De5 ? ?** (15 . . . Ne6) **12.Cd5 Dd6 13.Na3,** negrul cedează. (1—0)

70. Stockholm. Olimpiada, 1937

V. Castaldi — S. Tartakover

1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.d4 Cf6 4. Cc3 Cbd7 5.Ne2 (5.Nc4) **Ne7 6. 0—0 h6 ? !** (6 . . . c6 ; 6 . . . 0—0) **7.b3 c6 8.Nb2 Dc7 9.Dd2 g5** (?) **10.Tfd1 Cf8 ? ? 11.de5 de5 12. Ce5 ! ! ± Ne6** (12 . . . De5 ? 13. Cd5 ! +—) **13.Cb5 ! ! Db8 14. Da5 ! +— Nd8** (14 . . . b6 15.

Cc6 ! ba5 16.Cb8 Nd8 17.Nf6 Nf6 18.Cc7 Re7 19.Cc6 mat) **15.Td8 ! Dd8 16.Cc7,** negrul cedează. (1—0)

71. Paris. Partidă demonstrativă, 1947

O. Bernstein — S. Tartakover

1.e4 e5 2.Cf3 d6 (Mutarea specifică Apărării Philidor) **3. d4** (Cel mai energic răspuns, după părerea teoreticienilor) **3... Cf6 !** (După opinia lui Keres : „Prin acest contraatac asupra pionului e4 negrul caută să cîștige un tempo prețios pentru rocadă, ceea ce ar lua albului toate posibilitățile de atac asupra cîmpului f7. Mutarea din text, utilizată adeseori de Nimzovici, este considerată ca o întărire esențială a acestui sistem de apărare. Totuși 3... Cf6 are și părțile ei slabe, printre care și faptul că, în loc de 4.Cc3, albul poate juca 4.de5, aducînd deschiderea pe căi noi, avantajoase pentru el". După cum se vede, în șah nimic nu e tranșant, rămînînd în primplan talentul și imaginația) **4. de5 Ce4** (Cele mai bune continuări de ambele părți) **5.Nc4 ? !** (Într-o deschidere relativ puțin jucată, nu este de mirare că pot face inexactități și marii maeștri. Cu mutarea din text, albul pierde posibilitatea obținerii vreunui avantaj din deschidere ; trebuia continuat cu 5.Cbd2 sau eventual cu 5.Dd5) **5... Ne6** (Teoria, încă destul de controversată, recomandă 5... c6) **6.Ne6 fe6 7.De2** (O idee mai activă se pare că este 7.Cbd2 Cd2 8.Nd2 Cc6 9.De2 d5 10.0—0, după care albul intră în avantaj) **7... d5 8.Db5** (Încă insuficient dezvoltat, albul se avîntă imprudent într-un atac prematur) **8... Cc6 !** (O mutare-cursă, făcută cu intenția de a-l determina pe alb să joace 9.Db7 ?, după care negrul ar putea decide rapid partida în favoarea sa prin 9... Cb4 ! !) **9.Cd4 Dd7 !** (O mutare care, pe lîngă valoarea sa strategică, are și o importantă încărcătură psihologică, avînd darul să-l incite pe alb la continuarea 10.Db7. Vezi diagrama)

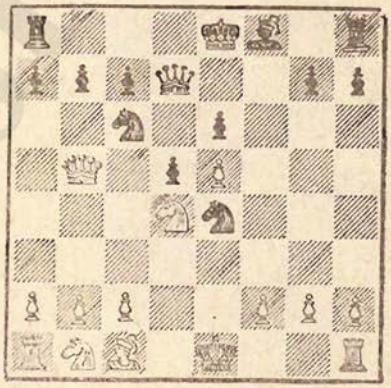

10.Db7 ? ? (După această gafă, albul intră într-o rețea de mat imparabil) **10... Nb4 ! 11. c3 Cd4 ! ! 12.Da8 Rf7** (Acest final... în plină deschidere a partidei, reamintește de „splendida

izolare" a damei din partida Bowdler—Conway, Londra/1788 : 1.e4 e5 2.Nc4 Nc5 3.d3 c6 4.De2 d6 5.f4 ef4 6.Nf4 Db6 7.Df3 Db2 8.Nf7 Rd7 9.Ce2 Da1 10.Rd2 Nb4 11.Cbc3 Nc3 12.Cc3 Dh1 13.Dg4 Rc7 14.Dg7 Cd7 15.Dg3 b6 16.Cb5 cb5 17.Nd6 Rb7 18.Nd5 Ra6 19.d4 b4 20. Nb4 Rb5 21.c4 Rb4 22.Db3 Ra5 23.Db5 mat ; sau de „nemuritoarea" Anderssen-Kieseritzky, Londra/1851, încheiată tot în 23 de mutări : 1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Nc4 Dh4 4.Rf1 b5 5.Nb5 Cf6 6.Cf3 Dh6 7.d3 Ch5 8.Ch4 Dg5 9.Cf5 c6 10.g4 Cf6 11.Tg1 cb5 12.h4 Dg6 13.h5 Dg5 14.Df3 Cg8 15.Nf4 Df6 16.Cc3 Nc5 17. Cd5 Db2 18.Nd6 Ng1 19.e5 Da1 20.Re2 Ca6 21.Cg7 Rd8 22.Df6 Cf6 23.Ne7 mat. Remarcați spectaculozitatea jocului practicat de predecesorii noștri) **13. Dh8 Db5 !**, albul cedează fiindcă matul de pe cîmpul e2 nu mai poate fi evitat. (0—1)

72. Belgrad. Campionatul Iugoslaviei, 1965

R. Marici , M. Knezevici

1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.d4 Cf6 4. Cc3 Cbd7 5.Nc4 Ne7 6.0—0 0—0 7.a4 h6 ? ! (7 . . . c6) **8.h3 Te8 9.Te1 c6 10.Ca2 b6** (?!) **11. Dd3 ! Nb7 12.de5 !** ± **de5 13. Ch4 Cc5 14.Dg3** +— **Ce6 15. Cf5 ! Ch5 16.Ch6 Rf8** (16 . . . Rh7 17.Cf7 +—) **17.De5 !**, negrul cedează. (1—0)

De fapt ce se impută acestei deschideri ? În primul rînd că mutarea 2...d6 este prematură, obturînd diagonala nebunului care ar putea fi mai activ în b4 sau c5. Dar nu același lucru se întîmplă oare și după 2...Cc6 3.Nb5 ? În al doilea rînd că i se permite prea ușor albului să atace centrul prin 3.d4, ceea ce se petrece și în alte linii de joc mult agreate.

Și totuși, sau poate tocmai de aceea, **Apărarea Philidor** se joacă încă, ce e drept cu rezultate imprevizibile, fără a fi total abandonată, poate adeseori fiind evitată cu bună știință. Rămîne însă de neînțeles faptul că, în confruntările sale, Philidor, campionul mondial neoficial de șah al secolului XVIII, nu a abordat niciodată ...Apărarea Philidor.

APĂRAREA RUSĂ

Ideea negrului de a se apăra... prin contraatac nu este deloc, așa cum s-ar putea crede, o inovație a școlii hipermoderniștilor, ci își are rădăcinile undeva cu multe secole în urmă, posibil chiar în șatrandj care, după cum se știe, practica în mare măsură deschiderile simetrice. Consider cît se poate de normal ca o bună parte din liniile de joc ale șahului modern să fi fost inspirate, sau chiar pre-

luate, din vechiul șah arab. Este de la sine înțeles că toți cei ce au contribuit la metamorfozarea noului joc cunoșteau în amănunțime toate sistemele și regulamentele desfășurării șatrandjului. Apoi după decenii și secole, constatîndu-se mersul prea lent al acestui mirific joc, desigur potrivit temperamentului oriental, dar pur și simplu obositor pentru vioiul spirit latin, s-a trecut, foarte încet dar constant, la o serie de modificări succesive, care în mod cert nu se putea face fără a se ține seama de „zestrea ereditară" lăsată de șatrandj, recunoscut de toți istoricii ca părinte al șahului european.

Ceea ce-i sigur este faptul că **Apărarea rusă,** denumită inițial **Deschiderea cailor regilor,** este menționată atît în Mss. de la Göttingen cît și în cartea lui Lucena, în care autorul comunică, celor prezenți și viitori, stadiul în care se găsea această deschidere. Cincisprezece ani mai tîrziu, în 1512, portughezul Damiano publică la Roma broșura „Libro da imparare giocare a Scacchi et de la Partite" în care include printre altele și apărarea **1.e4 e5 2.Cf3 Cf6,** iar în 1561, părintele șahului spaniol, Ruy Lopez, face același lucru în cartea sa, dar de fiecare dată în mod superficial, fără convingere, astfel că deschiderea n-a fost jucată de nimeni în partide memorabile.

La începutul secolului XVII se produce un oarecare reviriment, prin faptul că Gioacchino Greco, primul copil minune al șahului mondial, o reia în lucrarea sa „Trattato del nobillisimo e militare esercito de Scacchi...", cu analize ceva mai ample. Ca fond însă, rămîne tot la nivelul celor din cărțile predecesorilor săi într-ale șahului, ceea ce înseamnă că în perioada anilor 1500 nu s-a progresat cu nimic. De altfel, după datele din „Oxford Encyclopedia of Chess Games", din tot acest interval a fost recuperată doar o singură partidă.

G. Greco—Amator (—?—, 1620) : **1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 3.Ce5** (3.d4 Ce4 4.Nd3 d5 5.de5 Cc6 6.0—0 Nc5 7.c4 f6 8.De2 ±) **Ce4** (3... 6!) **4.De2 De7 5.De4 d6 6.d4 f6 7.f4 Cd7 8.Cc3 de5 9.Cd5 Dd6 10.de5 fe5 11.fe5 Dc6 12.Nb5 Dc5 13.Ne3 Db5 14.Cc7 Rd8 15.Cb5,** negrul cedează.

După aceste episoade, rămase în stadiul de introducere, dat fiind rezultatele nesatisfăcătoare pentru negru cît și lipsei unor teoreticieni care să treacă la întocmirea unor variante viabile, peste **Deschiderea cailor regilor** s-a așternut uitarea. Probabil așa se explică faptul că în secolul XVIII atît Stamma cît și Philidor n-au inclus-o în cărțile lor de teorie din 1737 și respectiv 1749, iar Cozio (1740) și Ponziani (1769) o menționează în treacăt fără alte comentarii.

În sfîrșit, la începutul secolului trecut această interesantă linie de joc a avut șansa să fie analizată temeinic de primul mare teoretician al Rusiei, Alex. Petrov, supranumit „Philidorul rus", care, adunînd la un loc toate variantele studiate, le publică în cartea sa „Sahmatnaia igra privedennaia v sistematiceskii poriadok", editată în

1824, a atras din nou atenția asupra contraatacului **1.e4 e5 2.Cf3 Cf6**, care reîncepe să se joace, totuși încă sporadic și cu multă reținere, sub denumirea de **Apărarea Petrov.**

Cel ce avea să-i dea „cale liberă", introducînd-o în practica maeștrilor, a fost tot un erudit teoretician rus, C. Ianiș, elevul lui Petrov, datorită publicării în revista franceză „Le Palamède" din 1842, a unor articole cu analize mai complete și deci mai convingătoare. Iată și partida inaugurală.

T. Lasa—C. Ianiș (Berlin, 1842) : **1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 3.d4 ed4 4.e5 Ce4 5.Nd3 d5 6.Cd4 c5 7.Ce2 Cc6 8.f3 Cg5 9.f4 Ce6 10.0—0 Db6 11.Rh1 Ne7 12.Cbc3 Cc7 13.b3 Cb4 14.Cg3 Cd3 15.Dd3 Dc6 16.f5 g6 17.Nf4 Nf5 18.Cf5 gf5 19.Df5 Dg6 20.Ng3 h5 21.Dg6 fg6 22.e6 Ce6 23.Tae1 Tf8 24.Tf8 Cf8 25.Cd5,** negrul cedează.

Două decenii mai tîrziu **Apărarea Petrov,** denumită și **Apărarea rusă,** făcea parte din repertoriul permanent al oricărui jucător de performanță.

73. Breslau. Turneu internațional, 1889

S. Tarrasch — S. Alapin

1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 3.Ce5 d6 4. Cf3 Ce4 5.d3 ! ? (5.d4 ; 5.De2) după care... negrul a cedat. Abandonarea partidei atît de surprinzătoare, după numai cinci mutări, necesită o explicație. În momentul în care Tarrasch a pus mîna pe pionul din d2, Alapin n-a mai așteptat finisarea mutării, fiind convins că eruditul său adversar va juca, conform teoriei, 5.d2—d4. Astfel, fără a mai privi tabla de joc, a trecut la notarea partidei, respectiv 5.d2—d4 și răspunsul său foarte la modă în acea vreme 5... Nf8—e7, după care, auzind zgomotul specific apăsării pe butonul ceasului de control, a pus mîna, în mod mecanic, pe nebunul din f8. În aceeași secundă, aruncîndu-și ochii pe eșichier, a constatat, spre uimirea sa, că albul așezase pionul pe cîmpul d3 (?!) atacîndu-i calul din e4. Cum „piesa atinsă trebuie jucată"... a cedat, fiind convins că împotriva unui mare maestru de talia lui Tarrasch nu mai avea nici o șansă cu un cal în minus. (1—0)

74. Karlsbad. Meci, 1902

D. Janowski — **K. Schlechter**

1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 3.Ce5 (3.d4) **d6 4.Cf3 Ce4 5.d4 d5 6.Nd3 Ne7** (6... Cf6 ! ?) **7.0—0 Cc6 8.Te1 Ng4 9.c3 f5 10.Cbd2 ? !** (10.Db3) **0—0 ? !** (10... Dd6 ! ? ∓) **11. Cf1 Nd6 12.Ce3 ? ?** (12.Ne4) **Nh2 ! 13.Rh2 Cf2 ! 14.Nf5 Cd1 15.Ng4 Tf3 ! —+ 16.Td1 Dh4 17.Nh3 Taf8 ! 18.gf3 Tf3,** albul cedează. **(0—1)**

75. New York, Meci, 1916 (?)
D. Janowski — **F. Marshall**

1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 3.Ce5 d6 4.Cf3 Ce4 5.d4 d5 6.Nd3 Nd6 7.0—0 Ng4 (7...0—0) **8.Te1** (8.c4 ! ?) **f5 9.c4 0—0 10.cd5 ? ? Nh2 11.Rh2 Cf2 12.De2 Cd3 13.Dd3 Nf3 14.gf3 Dh4**, albul cedează. (0—1)

76. Budapesta. Turneu internațional, 1975
G. Sax — K. Hulak

1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 3.Ce5 Ce4 (Cum ar putea fi calificată această „noutate" în desfășurarea pieselor : mutare psihologică sau o gravă eroare ? În acest stadiu, incipient al deschiderii, teoria recomandă 3...d6 4.Cf3 Ce4, avînd însă grijă să atragă atențiunea că, după 3...Ce4, albul poate obține un puternic atac, potențial cîștigător, ca de exemplu 4.De2 De7 5.De4 d6 6.d4 f6 7.Cc3 de5 8.Cd5 Dd6 9. de5 fe5 10.Nf4 c6 11.0—0—0, ceea ce parțial s-a și produs în partidă) **4.De2 De7 5.De4 d6 6.d4 de5 ? !** (Probabil pentru a aduce partida pe căi neumblate, Hulak, ce avea să devină mare maestru peste numai cîteva luni, sacrifică singurul pion central rămas, fără o compensație cît de cît vizibilă. Oricum însă, în situația la care s-a ajuns, nici 6...f6 și nici 6...Cd7 7.Cb3 ! de5 8.Cd5, care s-au mai încercat în diferite confruntări, nu-l mai pot scoate pe negru din deriva în care a intrat, albul obținînd rapid avantaj decisiv în ambele variante) **7.de5 Cc6 8.Nb5 Nd7 9. Cc3 0—0—0** (După 9...Ce5 ?, albul relua atacul cu 10.Cd5 !) **10.Nf4 a6 11.Nc4 Ne6 ? !** (Înghesuit pînă la sufocare în propriul său lagăr, negrul încearcă să-și activizeze figurile, chiar cu prețul pierderii unui alt pion, mergînd pe principiul „totul pentru supraviețuire") **12.Na6 Rb8** (La 12...Td4, albul răspundea violent și decisiv cu 13.Dc6) **13.Nb5 Td4 14.De3 Cb4 15.Na4 Dc5** (Negrul pare a fi recăpătat aripi, iar după acest foc de paie, și...) **16.0—0 g5** (...albul, după ce și-a pus regele la adăpost, va relua atacul, stînjenit oarecum de brusca expansiune a adversarului său, amenințînd decisiv Ta1—d1) **17.Ng5 Cd5 18.Cd5 Nd5 19.Tad1** și, cu trei pioni în minus, așa cum se vede din diagramă, negrul a cedat. (1—0)

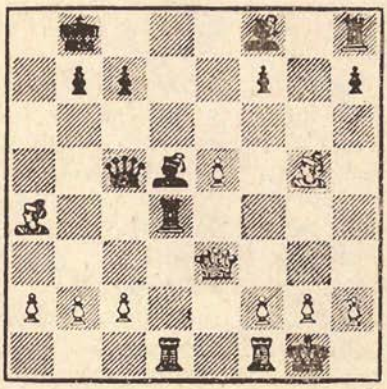

Din cele cîteva partide selecționate, rezultă că, de la perioada romantică a lui Morphy și pînă la explozia șahistă a lui Kasparov, nu s-a schimbat aproape nimic în linia directoare a acestei deschideri, excepție făcînd doar grupul de variante de după mutarea a șaptea care, natural, și-a extins aria, datorită studiilor făcute de teoreticieni.

În legătură cu **Apărarea rusă**, în elita șahistă circulă aforismul că „dacă te mulțumește o remiză cu piesele negre, după 1.e4 e5 2.Cf3 continuă cu 2...Cf6", generat și răspîndit prin faptul că din practică s-a ajuns la concluzia că albul nu poate obține decît un avantaj neînsemnat din deschidere, dacă adversarul joacă exact.

GAMBITUL REGELUI

Iată-ne acum față în față cu o deschidere destul de bogată în fluctuații de anvergură, care au dat naștere în cîteva rînduri la mari discuții contradictorii, ce-au ridicat-o pe culmi făcînd „mode" urmate de căderi ce păreau definitive. De altfel să ne reamintim că nici Partida spaniolă, spre exemplu, nu a avut o evoluție prea liniară. Dar să vedem în continuare cum a intrat în scenă și a evoluat ideea. **1.e4 e5 2.f4**, care în final avea să se numească **Gambitul regelui.**

Prima confirmare a acestei linii de joc a fost făcută de Ruy Lopez în cartea sa din 1561, unde este analizată mult mai amănunțit comparativ cu celelalte sisteme, fiind prezentată în cinci variante distincte :

— **Sistemul X : 2...ef4 3.Cf3 Cf6 4.e5, etc.** (Gambitul calului) ;

— **Sistemul XI : 3.Nc4 Dh4 4.Rf1 d6,** etc. (Gambitul nebunului) ;

— **Sistemul XII : 2...Cf6 3.Cc3 ef4 4.d4 Nb4,** etc. ; **2...Nc5 3.Cf6 d6,** etc. ; **2...d6 3.Nc4 ef4 4.d4 Dh4,** etc. (Gambitul refuzat).

Trebuie precizat faptul că în broșura lui Ruy Lopez sînt prezentate numai jocurile deschise **(1.e4 e5)**, acceptate de șahistul spaniol.

După unele informații, se poate afirma că mutarea de gambit **2.f4** a apărut mai întîi în partidele amicale din Spania, în jurul anului 1530, iar confruntarea care o prefațează a fost cea de a doua partidă din meciul disputat la Madrid în 1575, între cei doi corifei ai șahului mondial din a doua jumătate a secolului XVI, partidă inclusă în lucrare la poziția 90.

La începutul secolului următor, G. Greco reactivează deschiderea **1.e4 e5 2.f4,** incluzînd-o în cartea sa tipărită la 1619, în care, din cele 16 linii de joc analizate, **Gambitul regelui** ocupă ceva mai mult

de o treime din conținutul lucrării. Demn de remarcat este faptul că o bună parte din variantele menționate de campionul italian, printre care : **2...ef4 3.Cf3 g5 4.Nc4 g4 5.Ce5 Dh4 6.Rf1 Cf6 7.d4** (Gambitul Salvio) ; **4...Ng7 5.0—0 d6 ; 5.d4 d6 6.Cc3 ; 5.h4 h6** (Gambitul Greco) ; **4.h4 g4 5.Ce5 h5 6.Nc4 Th7 7.d4** (Marele gambit) ; **3.Nc4 Dh4 4.Rf1 g5 5.Cf3 Dh5 6.h4 Ng7 7.d4 h6** (Apărarea clasică) ; **3...Cf6 4.d3 d5 5.ed5 ; 3...d5 4.Nd5 Cf6 5.Cf3 ; 3...f5 4.De2 Dh4 5.Rd1,** au rezistat tuturor încercărilor de răsturnare făcute în cercetările de acasă sau în partidele jucate de marii maeștri, fiind și la ora actuală prezente în enciclopediile genului.

GAMBITUL REGELUI ACCEPTAT

77. Roma (?). Partidă demonstrativă, 1620

G. Greco — Necunoscut

1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Cf3 (Gambitul calului) **g5 4.Nc4 g4 5.Ce5 Dh4 6.Rf1 Ch6 7.d4 d6 8.Cd3 f3 9.g3 Dh3 10.Rf2** (10.Re1 Dh5 11.Cf4 Da5 12.Nd2 Da4 13.Ca3 c6 14.Cd5 b5 15.b3 Da3 16.Nb4 Db2 17.Tb1 Da2 18.Ta1 Db2 19. Nc3 Da1 20.Da1 cd5 21.Nd5 Cd7 22.Na8 și albul are poziție cîștigătoare ; 10 . . . Dg2 11.Cf2 Cc6 12.Nf1, albul cîștigă ; 13 . . . Dd7 14.Cd5 Ng7 15.Nh6 Nh6 16.Cf6 Rf8 17.Cd7, albul cîștigă) **Dg2 11.Re3 Cg8 12.Cf4 Nh6 13. Nf1 Dh1 14.Nb5 c6 15.Nc6 bc6 16.Dh1,** negrul cedează. (1—0)

78. Londra. Meci C.M. neoficial, p. 20, 1834

A. Mac Donnell — **M. de La Bourdonnais**

1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Nc4 (Gambitul nebunului) **Dh4 4.Rf1 d6** (Era mai bine 4 . . . g5 ; Löwenthal) **5.d4 ? !** (După 5.Df3 g5 6. g3 Dg4 7.d3 Nh6 8.Dg4 Ng4 9. h4 gh4 10.Th4, albul avea joc superior ; Löwenthal) **Ng4 6. Dd3 Cc6** (Era mai bine 6 . . . g5 ; Löwenthal) **7.Nf7 ? !** (Trebuia 7.Nf4 ; Staunton) **Rf7 8.Db3 Rg6 9.Db7 Cd4 ! 10.Da8** (Cu amenințarea 11.De8 ; Staunton) **Cf6** (La rîndul lui și negrul amenință 11 . . . Cc2 ; Löwenthal) **11.Ca3 f3 12.g3** (După 12. gf3 Nf3, negrul cîștigă ; Löwenthal) **Nh3 13.Re1 Dg4 14. Ne3** (Vezi diagrama)

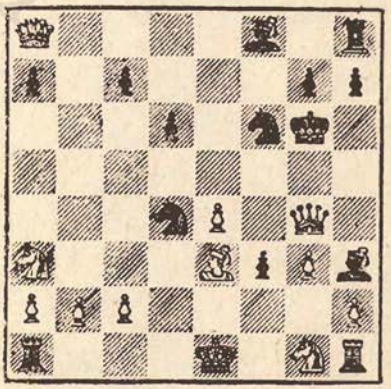

14 . . . d5 ! (Cu ideea : 15 . . . Nb4 —+ ; La Bourdonnais ; 15 . . . Nb4 sau 15 . . . de4 ; Mor-

phy) **15.Da7 Cc6 ! 16.Dc7** (După 16.Da4 d4 17.Nf4 Nb4 18.c3 dc3, negrul cîștigă ; Morphy) **d4 17.Nd2 ? !** (Era mai bine : 17.Nf2, La Bourdonnais ; 17. Dc6, Staunton ; 17.Nf4 Nb4, Morphy) **De4 18.Rd1 f2 19.Ch3 Df3 20.Rc1 Dh1,** albul cedează. (0—1)

79. Berlin. Meci. 1842

T.H.v.d. Lasa C. Ianiș

1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Cf3 Ne7 4. Nc4 Nh4 ? ! (4 . . . Cf6 5.e5 Cg4) **5.g3** (5.Rf1) **fg3 6.0—0 gh2 7. Rh1 Nf6 ?** (7 . . . d5 !) **8.Ce5 ! ! Ne5 9.Dh5 ! De7 10.Tf7 Dc5 11.Tf8 ! Re7 12.d4 Dc4 13.De8 Rd6 14.De5 Rc6 15.Ca3 ! ? d6 16.d5 Rc5 17.Ne3 Rb4 18.c3 Ra4 19.b3 ! Ra3** (19 . . . Rà5 20. Cc3 +—) **20.Nc1** mat. (1—0)

80. Breslau. Meci, p. 2., 1854

A. Anderssen **L.Eichborn**

1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Nc4 f5 (3 . . . Cf6, 3 . . . d5) **4.De2 fe4 ? !** (4 . . . Dh4) **5.Cc3** (5.Dh5) **Cf6 6.Ce4 Ce4 7.Nd5 c6 8.Ne4 De7 9.c4 g6 10.d4 Nh6 11.c5 Rd8 12.Nd2 b6 13.Cf3 ? ? Na6 14.cb6 Ne2,** albul cedează. (0—1)

81. New York, Meci, p. 4, 1857

C. Stanley P. Morphy

1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Nc4 Dh4 (3 . . . Cf6 !) **4.Rf1 b5 ? !** (4 . . . c6) **5.Nb3 Cf6 ? !** (5 . . . a5 6.a4 b4 7.d3 Na6 8.Cf3 Df6 ∓) **6. Cf3 Dh6 7.Cc3 b4 8.Cb5 Na6 9.Nc4 Nb5 10.Nb5 Ch5 11.d4 ! Cg3 12.Rg1 Ch1 13.Rh1 c6 14. Nc4 d6 ? !** (14 . . . a5 ! A 15 . . . Ca6) **15.a3 ! g5 16.ab4 g4 17. Cg1 g3 18.h3 Ne7 19.Ta5 !** +— **Ng5 20.Dg4,** negrul cedează, deoarece urmează 20 . . . Nd8 21.Tf5 Tf8 22.Cf3 Cd7 23.Nf4 Dg6 24.Cg5 +—. (1—0)

82. Breslau. Meci, p. 2, 1865

A. Anderssen J. Zukertort

1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Cf3 g5 4. Nc4 g4 5.0—0 De7 ? (5 . . . gf3) **6.Cc3 gf3 7.d4 d6 8.Cd5 Dd7 9. Df3 Cc6 10.Df4 Cd8 11.Dg3 ! c6 ?** (11 . . . Dc6) **12.Dg8 ! ! Tg8 13.Cf6 Re7 14.Cg8 Re8 15.Cf6 Re7 16.Cd7 Nd7 17.Ng5,** negrul cedează. (1—0)

83. Londra. Turneu internațional, 1899

M. Cigorin K. Schlechter

1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Nc4 Cf6 4. Cc3 Cc6 ? ! (4 . . . c6 ; 4 . . . d5) **5.Cf3 Nb4 6.0—0** (7.Cd5 !) **0—0 7.e5 Cg4 8.d4 d6 9.h3 Ce3 10. Ne3 fe3 11.Cd5 Na5 ? ?** (11 . . . Ne6 !) **12.ed6 Dd6 13.Cg5 !** +— **Dg6** (13 . . . Ne6 14.Dh5 h6 15. Cf6 ! Rh8 16.Ne6 fe6 17. Dg6 ! +— ; 15 . . . gf6 16.Ce6 fe6 17.Dg6 Rh8 18.Dh6 Rg8 19.Ne6 ! De6 20.Dg6 Rh8 21. Tf4 +—) **14.Cf7 Tf7 15.Ce7 Ce7 16.Nf7 Df7 17.Tf7 Rf7 18.Dh5,** negrul cedează. (1—0)

84. Viena. Turneu internațional, 1903

F. Marshall — G. Maroczy

1.e4 e5 2.f4 ef4 (Partida s-a jucat în cadrul unui turneu tur-retur, avînd ca deschidere obligatorie acest gambit) **3.Cf3 g5 4.Nc4 g4 5.Cc3 ? !** (Gambitul Mac Donnell, ceva mai slab decît Gambitul Polerio-Muzio : 5.0—0 sau decît continuarea d2—d4. Este cel puțin ciudată decizia marelui maestru nord-american de a juca mutarea din partidă, deși știa că are ca adversar pe unul din cei mai talentați șahiști ai timpului, cîștigător al marilor turnee internaționale Viena/1899, München/1900 și Monte Carlo/1902) **5 . . . gf3 6.Df3 d5 ? !** (O mutare impetuoasă, dar... era mai corect modestul răspuns 6 . . . d6) **7.Cd5 c6 ?** (De data aceasta, marele maestru ungur face o greșeală ceva mai serioasă, care îl va duce în scurt timp într-o poziție dezavantajoasă ; era necesară mutarea 7 . . . Cc6 și după 8.0—0 Nd6 9.d4 Cd4 10. Dh5 Ne6 11.Nf4 amenințările albului nu mai sînt atît de puternice) **8.Cf4 Df6 9.c3 Nh6 10. d4** (Mai bine și mai agresiv dezvoltat, albul domină strategic partida în care piesele negre ocupă poziții artificiale, fără nici un plan de joc. Vezi diagrama)

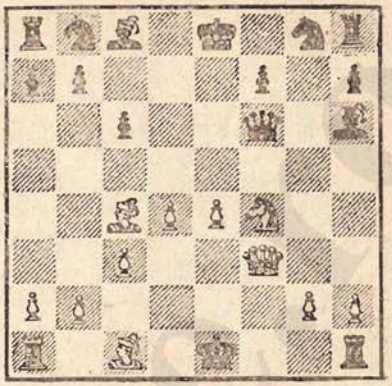

10 . . . Ce7 ? ? (Picătura care revarsă apa din pahar ! Era necesară 10 . . . Nf4. După mutarea din text, cîștigarea partidei de către alb devine doar o problemă de tehnică) **11 0—0 0—0 12.Cd5 ! !** (Decisiv !) **12 . . . Cd5 13.Df6 Cf6 14.Nh6 Cbd7 15.Nf8 Rf8 16.e5,** negrul cedează. (1—0)

85. New York, Meci, 1913

F. Young — F. Marshall

1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Cf3 g5 4. Nc4 g4 5.0—0 gf3 6.Nf7 ? ! (6. Df3) **Rf7 7.Df3 Df6** (7 . . . d6 !) **8.d4 ! Dd4 9.Ne3 Df6 10.Cc3 Ce7** (10 . . . fe3 ? 11.Dh5 Rg7 12. Tf6 Cf6 13.Dg5 Rf7 14.Tf1 Ng7 15.Cd5 +—) **11.Nf4 d6 12.Dh5 Rg7 ? ?** (12 . . . Dg6) **13.Nh6 !,** negrul cedează. (1—0)

86. Karlsbad. Turneu internațional, 1923

R. Spielmann — **E. Bogoliubov**

1.e4 e5 2.f4 (Deci, Gambitul regelui, una din statornicele pasiuni șahiste ale maestrului

Spielmann, care i-a consacrat nenumărate zile și nopți de muncă pentru a-i descoperi tainele. Și, după cum se va vedea din desfășurarea partidei, cu toate cercetările făcute, încă nu ajunsese să-l cunoască suficient pentru a fi ferit de primejdiile unui k.o.) 2... **ef4 3. Nc4 Cf6 !** (Fără a fi un specialist al acestui început de partidă, cu mutarea din text marele maestru Bogoliubov demonstrează că este la curent cu noile linii de joc, evitînd complicațiile care apar după 3... Dh4) **4.Cc3 c6 !** (Cel mai bun răspuns, denumit Varianta chineză, prin faptul că, după cît se cunoaște, a fost jucată pentru prima oară într-o partidă prin corespondență desfășurată în jurul anului 1824 între orașele Shanghai și Hefei. În șahul european a fost introdusă de maestrul rus C. Janiș cam prin anul 1855) **5.d4 Nb4 6.Df3** (După unii comentatori era mai bine 6.e5, pentru a nu da negrului posibilitatea să preia inițiativa) **6... d5 7.ed5 0—0** (Superioritatea poziționlă a negrului începe... să plutească în aer, se simte) **8.Cge2** (Albul își dă seama de situația precară care a apărut la orizont și evită continuarea 8.dc6 Cc6 care dădea negrului un atac decisiv) **8... cd5 9.Nd3 Ng4 !** (De remarcat modul în care negrul, prin mutări naturale și eficiente, datorită pseudosacrificiului 7... 0—0, a preluat inițiativa și va conduce acum foarte energic atacul împotriva regelui alb rămas în centrul tablei. Vezi diagrama)

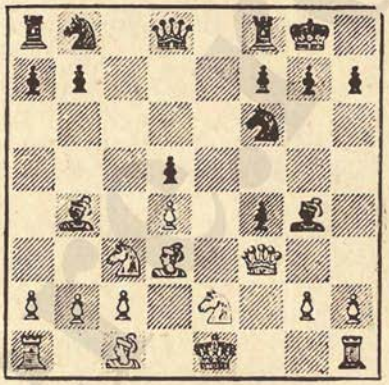

10.Df4 Ne2 ! (Prin acest schimb prematur, negrul vrea să-și împiedice adversarul să mai efectueze rocada) **11.Re2** (Nu se putea 11.Ne2, deoarece, după legarea nebunului prin 11... Te8, albul pierdea imediat) **11... Cc6 12.Ne3 Te8 13. Thf1** (Pentru a-și scoate regele de sub tirul pieselor negre, albul încearcă o rocadă artificială) **13... De7 14.Tf3** (O apărare ingenioasă împotriva continuării 14... Cd4 15.Dd4 Nc5 16.Cd5 ! cu contrajoc, dar...) **14... Tad8 ! 15.Rf1 Td6 16.Dh4 Nc3 !** (...după cum se vede, negrul a găsit calea spre victorie) **17.Ng5** (După 17.bc3 Ce4 18.De7 Te7 19.Ne4 de4 ! 20.Tf2 Ca5, al-

bul este pierdut) **17... Nd4 !** (Combinația finală, superbă și surprinzătoare, care încheie partida) **18.Nf6 Df6 ! ! 19.Dh7 Rf8** și albul a cedat, deoarece se vede clar că, după 20.Tf6 Tf6 21.Nf5 Th6 ! sau 20.Dh8 Re7 21.Dh5 g6 22.Te1 Te6 23. Tf6 Te1 24.Re1 Rf6, negrul rămîne cu un cal în plus. (0—1)

87. Swinemünde. Turneu internațional, 1932

G. Stoltz F. Sämisch

1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Cf3 g5 4.h4 g4 5.Ce5 Cf6 6.d4 ! d6 7.Cd3 (7. Cf7 ? Rf7 8.Nf4 Ng7 9.Nc4 d5 10.ed5 Te8 ∓) **Ce4 8.Nf4 De7** (8... Ng7 ! ?) **9.De2 Ng7 10.c3 h5 11.Cd2 ! !** (Nt) **Cd2 12.Rd2 De2 13.Ne2 Nf5 14.Thf1 ± Cd7 ? !** (14... Cc6) **15.Cb4 ! Cf6 16.Nb5 ! +— Nd7 17.Tae1 Rd8 18.Ng5 ! Nb5 19.Tf6 !**, negrul cedează. (1—0)

88. Corespondență. Meci Estonia—Germania, 1933

P. Keres **G. Menke**

1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Cc3 ? ! (Gambitul Willemson ; 3.Cf3 ! ?) **Dh4 4.Re2 d5 ! 5.Cd5 Ng4 6.Cf3 Cc6 ! ! 7.Cc7** (7.d4 ! ?) **Rd8 8. Ca8 Ce5 ! ∓** (A 9... Cf3 10. gf3 Nf3 11.Rf3 Dh5 —+) **9. h3 ?** (9.De1 ! ? Cf3 10.Dh4 Ch4 ∓) **Nh5 10.Tg1 Dg3 11.De1 Nf3**, albul cedează. (0—1)

89. Moscova. Memorialul Alehin, 1975

A. Planinci **V. Korcinoi**

1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Cf3 g5 (Apărarea clasică, destul de rar prezentă în repertoriul marilor maeștri de astăzi, nu numai datorită volumului mare de cunoștințe teoretice necesare celui ce se aventurează în labirintul de variante ale acestei apărări, multe din ele fiind încă insuficient clarificate, cît și poziției nesigure a regelui după înaintarea pionului f2—f4. În plus nu s-a lămurit încă în ce măsură sacrificiile, pe care este uneori nevoit să le facă albul pentru a distruge lanțul de pioni negri, sînt sau nu eficiente) **4.h4 g4 5.Ce5** (Varianta Kieseritsky, foarte răspîndită cu un secol în urmă) **5... d6 ! ?** (Sistemul Schlechter, considerat de teorie mai tare decît 5... Ng7, însă mai slab ca 5... Cf6 !) **6.Cg4 Cf6 7.Cf2** (Era mai bine 7.Cf6 prin faptul că, după 7... Df6 8.Cc3 c6 9.Ne2, albul putea să obțină un ușor avantaj amenințînd Ne2—f3 și d2—d4) **7... Tg8 8. d4 Nh6 9.Cc3 De7** (După 9... Cc6 ! ? 10.Cd3 Ng4 11.Ne2 Ne2, poziția se putea menține egală prin 12.Ce2 De7 13.Nf4 Nf4 14. Cdf4 De4 15.Dd2 0—0—0 16. 0—0—0 Cd5 ; dacă însă albul ar juca 12.De2 ?, negrul ar pu-

tea obține avantaj datorită continuării 12... Cd4 13.Df2 c5 14.Nf4 Cg4 15.Dd2 Ce3 ! !, putînd duce partida la un final cîștigător prin 16.Nh6 Cdc2 17. Re2 Tg2 18.Cf2 Cd4 19.Rd3 c4 20.Re3 Tg3 21.Rf4 Tf3 22.Rg4 Dd7 23.Rh5 f5) **10.Cd3 ! Ng4 11. Ne2 Ne2 12.De2 Cc6** (S-a ajuns la o poziție ascuțită, cum se spune în termeni șahiști, în care ambii jucători trebuie să continue prin mutări prudente, dar suficient de active, pentru a nu lăsa inițiativa în mîinile adversarului, mutări departe calculate care cer în primul rînd un enorm consum de energie, mai ales psihică. Vezi diagrama)

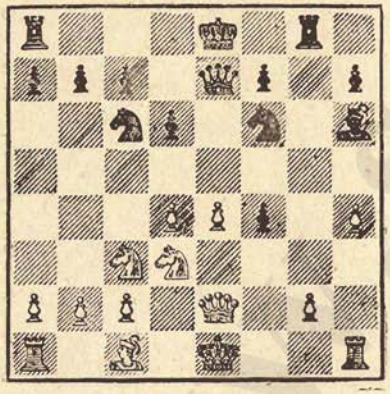

13.Nf4 ? (Obosit, se pare, de multiplele calcule făcute în această dificilă deschidere, albul găsește corect continuarea partidei, dar o aplică greșit; trebuia 13.Cf4 ! și, după 13... Cd4 14.Dd3 Nf4 15.Nf4 Cc6 16. 0—0, albul are un ușor avantaj. Ar fi fost o greșeală gravă 13.0—0 ? ?, deoarece, după 13 ... Cd4 14.Df2 f3 15.Dd4 Tg2 16.Rh1 Cg4 17.Tf3 Th2 18.Rg1 Dh4, negrul cîștigă) **13... Cd4 14.Df2 Ce4 !** (Inversîndu-se rolurile stabilite de Gambitul regelui prin mutarea f2—f4, negrul pornește imediat la atac, distrugînd barajul de pioni albi din centrul tablei cu prețul sacrificării unor piese minore dacă va fi necesar) **15.Ce4 De4 16.Rd1 ? !** (După părerea lui Korcinoi, plasarea regelui alb pe cîmpul d1 este eronată, dar în situația precară în care a ajuns unde s-ar mai putea refugia în siguranță ? După 16.Rf1 Cc2 ! 17.Dc2 Tg2 ! etc., negrul cîștigă) **16... 0—0—0 17.Nh6 Tg2** (Albul este pierdut, dar mai continuă să joace în virtutea inerției) **18.Df1 Cc2 19.Tc1 Dg4** și albul cedează, deoarece regele este făcut mat la mutarea următoare. (0—1)

GAMBITUL REGELUI REFUZAT

90. Madrid. Meci, 1575

Ruy Lopez
G. Leonardo da Cutro

1.e4 e5 2.f4 d6 ? ! 3.Nc4 ? ! c6 4.Cf3 Ng4 ? 5.fe5 de5 6.Nf7 ! Rf7 7.Ce5 Re8 8.Dg4 Cf6 ? 9. De6 De7 10.Dc8 Dd8 11.Dd8 Rd8 12.Cf7, negrul cedează. (1—0)

91. Berlin. Meci, p. 3, 1863
G. Neumann J. Dufresne

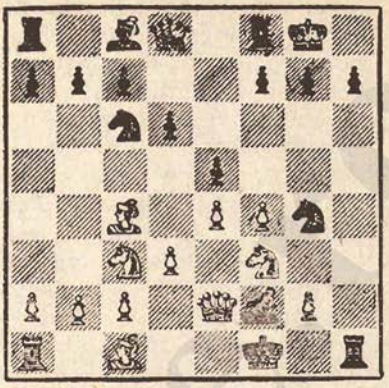

1.e4 e5 2.f4 Nc5 3.Cf3 d6 ! 4. Nc4 ? ! (4.c3) Cf6 5.Cc3 0—0 ? ! (5 . . . Ne6) 6.d3 Cg4 7.Tf1 Ch2 8.Th1 Cg4 9.De2 Nf2 ? ? (9 . . . Ne6) 10.Rf1 Cc6 (Vezi diagrama) **11.f5 ! Nc5 12.Cg5 ± Ch6 13.Dh5 De8 14.Ch7 ! ! +— Rh7 15.Nh6 g6 16.Dg6 ! fg6 17. Nf8** mat. (1—0)

Considerat de C. Ianiș „un monument nepieritor al înțelepciunii omenești", **Gambitul regelui** are la baza lui două idei, formulate concis de teoreticianul R. Reti în cartea sa „Die Meister des Schachbretts", publicată în 1930 : „Deschiderea coloanei **f** de-a lungul căreia, după rocadă, turnul va putea acționa imediat cu posibilitatea de a crea, după dizlocarea pionului negru din e5 (prin 2...ef4), un centru puternic datorită mutării d2—d4 (...) De remarcat însă că albul nu poate juca imediat 3.d4, fiind nevoit mai întîi să întreprindă ceva împotriva șahului distrugător 3...Dh4. Jucătorii începători și chiar cei care au deja o oarecare experiență vor putea să-și întărească simțitor jocul, dacă se vor strădui în mod sistematic să joace fiecare deschidere în spiritul ideilor pe care le conține. Alegînd deci **Gambitul regelui,** ei nu trebuie să scape din vedere cele două idei ale sale : atacul pe coloana **f** și crearea centrului de pioni".

Ca și alte deschideri abordate în confruntările de pe tabla cu 64 de pătrate, și acest gambit a avut lungi perioade de grandoare și decadență. Această sinuoasă curbă a atras atenția tuturor marilor teoreticieni ai șahului, unii dintre ei așternînd pe hîrtie concluziile la care au ajuns. Astfel, R. Spielmann, după ce l-a jucat cu precădere ani îndelungați, a renunțat la el datorită unor înfrîngeri răsunătoare, publicînd un articol cu titlul expresiv „La căpătîiul bolnavului gambit al regelui". Chiar și marele maestru al șahului psihologic, Em. Lasker, format sub influența școlii steinitziene, scria cu un accentuat sentiment de revoltă : Albul nu are nici un drept ca în poziția egală care se menține după **1.e4 e5** să sacrifice un pion și să-și expună regele cu mutarea **2.f4...**". Situat la polul opus, D. Bronstein declara prin 1950 : „Teoria consideră această deschidere ca incorectă, lucru cu care nu pot fi de acord ; toate cele cinci partide, jucate cu Gambitul regelui la ultimul concurs, le-am cîștigat...".

În lucrarea sa „Teoria șahmatîh deviotov — Otkritie deviotîi", apărută la Moscova în 1952, Paul Keres scria : „Din studiile făcute reiese că teoria **Gambitului regelui** se compune dintr-un număr enorm de variante vaste și încurcate, mai ales în Gambitul calului. Evident, o analiză precisă a acestor scheme de joc puțin folosite ar necesita o muncă imensă și nu este de mirare că acest gambit a dispărut aproape complet din repertoriul maeștrilor, în concursurile moderne. Chiar dacă vreun jucător s-ar avînta cu albele în acest labirint de variante, este aproape sigur că adversarul său nu-l v-a accepta. Judecînd obiectiv, Gambitul regelui trebuie să fie trecut printre deschiderile de valoare, iar mai devreme sau mai tîrziu își va relua locul pe care îl merită în practica turneelor. Trebuie să fim de acord cu Bronștein care spune că acest gambit trebuie jucat, dar nu ca în trecut, ci în conformitate cu principiile șahului contemporan".

CONTRAGAMBITUL REGELUI

Cercetînd, în timpul unei vizite făcute la celebra bibliotecă șahistă de la Cleveland (S.U.A.), partidele marilor genii ale șahului mondial din veacurile trecute, am descoperit cu surprindere că **Contragambitul regelui** s-a jucat încă de pe timpul prodigiosului Greco Calabrezul, partida susținută de acest campionissim datînd din anul 1619. În aceleași fișiere figurau și partide desfășurate în timpul marilor campioni Philidor, La Bourdonnais, precum și un experiment al lui Morphy, ce va fi redat în cuprinsul lucrării.

Această deschidere, care de fapt este o variantă a polivalentului gambit al regelui, a fost studiată sistematic în jurul anului 1850 de maestrul austriac Karl Falkbeer, motiv pentru care în teoria modernă este cunoscută și sub denumirea de **Contragambitul Falkbeer.**

Consultînd lucrările mai multor comentatori s-a putut trage concluzia că ideea de bază a acestui contragambit, **1.e4 e5 2.f4 d5,** o constituie în primul rînd lupta pentru luarea sub control a cîmpurilor centrale și apoi opoziția contra planului de deschidere a albului.

92. Neapole. Campionatul Italiei, meci, 1614 (?)

G. Greco — A. Salvio (?)

1.e4 e5 2.f4 d5 (În celebra sa lucrare, apărută în 1619 cu titlul complet „Trattato del nobillisimo e militare esercitio de Scacchi nel quale se contengnano molti bellissimi tratti e la vera Scienza di esso Giuoco composto", Greco include în „Secțiunea III : Gambite refuzate" și această partidă, pe

care o voi prezenta cu analizele autorului) **3.ed5 Dd5 ?** (După 3 . . . ef4 4.Nb5 Nd7 5. De2 De7 6.Cc3 Cf6 7.Nd7 Cbd7 8.d4 0—0—0 9.De7 Ne7 10.Nf4 Cb6, negrele vor captura pionul alb din d5, dar partida va fi aproximativ egală) **4.Cc3 De6 5.Cf3** (Dacă 5.fe5 De5 6.Ne2 Nd6 7.Cf3 De7 8.d4 Ne6 9.0—0 albul ar fi avut o poziție mai bună a pieselor) **5 . . . ef4 6.Rf2 Nc5** (O mutare greșită ; negrul trebuia să joace 6 . . . Ne7 sau 6 . . . c6) **7.d4 Nd6 8.Nb5 Rf8** (La 8 . . . c6 urma 9.Te1 și albul prindea dama) **9.Te1 Df5 10.Te8** mat. (1—0) După alte surse, piesele negre ar fi fost conduse de cardinalul Savelli.

93. New York. Meci, p. 9, 1857

J. Schulten P. Morphy

1.e4 e5 2.f4 d5 (Pentru prima oară, genialul campion nord-american riscă un experiment în fața timoratului său adversar care pierduse toate cele opt partide jucate pînă acum) **3.ed5 e4 ! ?** (Original ca întotdeauna, fiindcă juca șah după o strategie proprie care depășea cu mult teoria timpului său, Morphy continuă, se pare, cu o noutate pe care marele maestru Maroczy o consideră elegantă și productivă. Insistînd asupra acestui moment din partidă, Keres afirmă că 3 . . . e4 „este cea mai răspîndită mutare și fără îndoială cea mai bogată în șanse", iar poziția la care s-a ajuns este foarte greu de apreciat, avantajele ambelor părți fiind foarte diferite. Astfel : **albul** are un pion în plus pe d5 care, deși nu poate fi apărat în mod convenabil, stînjenește în bună măsură mișcările pieselor negre ; pionul negru e4, care frînează dezvoltarea figurilor albului, poate fi ușor îndepărtat, fără nici o pierdere de tempo, prin mutarea d2—d3 ; fiind la mutare, de alb depinde alegerea planului de joc ; **negrul** a eliminat atacul asupra pionului e5, coloana „f" rămînînd închisă pentru alb ; pionul alb f4 nu mai stă bine ; pionul avansat pe e4 stînjenește oricum dezvoltarea pieselor albe, dînd negrului o inițiativă periculoasă) **4.Cc3** (După teoria modernă, cea mai bună continuare pentru alb este 4.d3 care, după 4 . . . Dd5 5.De2 f5 6.Cc3 Nb4 7.Nd2 Nc3 etc., dă un ușor avantaj poziționat albului) **4 . . . Cf6 5.Nc4 c6** (În zilele noastre, teoria recomandă 5 . . . Nc5 sau 5 . . . Nb4) **6.d3 Nb4** (Totul în „stil Morphy" care, evoluînd după clișeele sale, complică și iar complică jocul...) **7.de4 Ce4 8.Nd2 Nc3** (Era mai slab 8 . . . Dh4, deoarece, după 9.g3 Cg3 10.hg3 Dh1 11.De2, urmat de 12.0—0—0, albul are avantaj) **9.Nc3 0—0 10.Dh5 Te8 11. 0—0—0 Cc3** (11 . . . Cf2 ? aducea pe alb într-o situație mai bună după 12.Cf3 ! Ng4 13.

Df7 ! Rf7 14.dc6 Rg6 15.Td8 Td8 16.cb7 Cc6 17.ba8D Ta8) **12.bc3 Da5** (?!) **13.Rb2 g6 14. Dh6 Ng4 15.Cf3 Nf3** (Insuficient dezvoltat, cu dama marginalizată și regele expus atacului pieselor albe cu bătaie lungă, negrul începe să aibă dificultăți de apărare. Vezi diagrama)

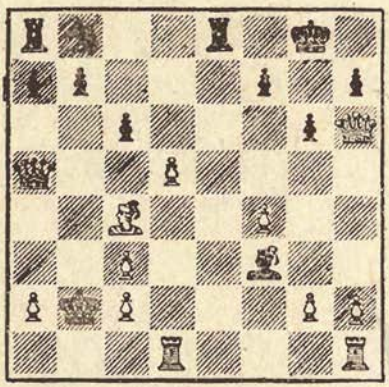

16.gf3 b5 17.f5 bc4 ? ? 18.f6, negrul cedează singura partidă din acest meci încheiat cu categoricul scor de 21—1. (1—0)

94. Berlin. Partidă amicală, 1864

A. Anderssen E. Schallopp

1.e4 e5 2.f4 d5 3.Cf3 (3.ed5 !) **de4 4.Ce5 Nd6** (4 . . . Cd7 ! ?) **5. Nc4** (5.d4) **Ne5 6.fe5 Dd4** (6 . . . Cc6 !) **7.De2 De5 8.d4 ! Dd4 9. Cc3 Cf6 10.Ne3 Dd8 11.0—0 h6 12.Nc5 ! Cbd7 ? ?** (12 . . . Ne6) **13.De4 !,** negrul cedează fiindcă la 13 . . . Ce4 urmează forțat 14.Nf7 mat. (1—0)

95. Ostende. Superturneu internațional, 1905

S. Alapin F. Marshall

1.e4 e5 2.f4 d5 3.ed5 e4 4.d3 Cf6 5.de4 (5.De2 ! ?) **Ce4 6.Cf3 Nc5 ! 7.De2 f5 ?** (7 . . . Nf5 ! ~) **8.Cc3 ? !** (8.Ne3 ! ±) **Nf2 ?** (8 . . . 0—0) **9.Rd1 0—0 10.Nd2 Cc3 11.Nc3 Dd5 12.Rc1 Td8** (?!) **13.b4 ! Nb6 14.De7 Dd7 15.Nc4 Rh8 16.Ng7** mat. (1—0)

96. Moscova. Campionatul U.R.S.S., 1/1, 1948

A. Toluș V. Alatorzev

1.e4 e5 2.f4 d5 3.ed5 Dd5 ? ! (3 . . . e4) **4.Cc3 De6 5.fe5 De5 6.Ne2 Ng4 7.d4 De6 8.Dd3 c6 9.Nf4 Cf6 10.0—0—0** ± **Ne2 11.Cge2 Nd6 12.d5 Cd5 13.Cd5 cd5 14.Dg3** +— **Nf4 15.Cf4 Dh6 16.The1 Rf8 17.Da3,** negrul cedează fiind mat în două mutări. (1—0)

97. Ljubljana. Memorialul Vidmar, 1975

J. Barle S. Mariotti

1.e4 e5 2.f4 d5 (Iată că această „contră" se aplică încă după peste trei secole și jumătate de la prima partidă jucată, cunoscută de noi) **3.ed5 ef4 ? !** (O tentativă de trecere în Gambitul regelui acceptat ? Greu de crezut, deoarece după 4.Cf3 sau 4.Nc4 este știut că albul are bune șanse de a termina deschiderea cu avantaj datorită

faptului că în aceste condiții negrul nu mai poate apăra eficient pionul ajuns pe cîmpul f4. Să nu fi știut negrul că răspunsul cel mai bun, în locul mutării din text, este 3...e4, iarăși e greu de crezut. Să fi găsit el o întărire a jocului negrului după 3...ef4 ? E posibil... Să fie o mutare psihologică ? Și asta este posibil... Dar mai bine să urmărim în continuare desfășurarea partidei și vom vedea) **4.Cf3 Cf6 5.Cc3 Cd5 6.Cd5 Dd5** (După numai șase mutări, s-a ajuns într-un fel de „terra incognita", adică într-o poziție total neprevăzută de canoanele teoriei. Să mă explic : prin 2.f4, albul oferă negrului un pion de gambit, la care negrul răspunde cu un contragambit prin 2...d5, după care albul este cel ce sacrifică în realitate un pion, cel din f4, rezultînd astfel, ca să spun așa,... un contracontragambit) **7.d4 Ng4 8.Nf4 Cc6** (Sacrificiile de pioni se țin lanț, fiecare jucător străduindu-se să-și dezvolte mai repede figurile, pentru a prinde... culoarul de coardă, cum se spune în alergările pe stadion) **9.Nc7 Rd7** (După cum se va vedea, sacrificarea pionului de pe cîmpul c7 s-a făcut cu intenția dislocării regelui propriu cu tempo, urmînd apoi și derocarea regelui alb) **10.Ng3 Te8 11.Rf2 !** (La inițiativa negrului, ambele rocade au fost anulate, însă trebuie remarcat că regele negru este mai în bătaia vîntului deçît omologul său alb) **11...Rc8** (Negrul a trebuit să mai piardă un tempo pentru retragerea regelui spre o zonă ceva mai liniștită, însă încă insuficientă pentru a se putea afirma că este la adăpost) **12.c3 h5** (Un moment de relaxare necesar pentru consolidarea poziției înaintea... bătăliei decisive care veți vedea că va fi pe viață și pe moarte. Vezi diagrama).

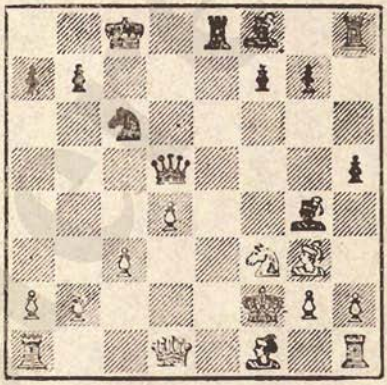

13.Db3 Df5 14.Nb5 Te6 15. Tae1 ! (Cu această intrare în scenă a turnului alb, negrul este pus în fața unor dificultăți foarte greu de rezolvat. Continuarea 15...Tf6, pentru a mări presiunea asupra calului din f3, nu este bună deoarece atacul albului este mai rapid 16.Nc6 Tc6 17.Te8 Rd7 18.The1 cu amenințări decisive. În lipsă de altceva mai bun, negrul se decide să complice jocul printr-o combinație cu sacrificii) **15...Nc5 16.Te6 Cd4 17.cd4**

Nd4 18.Re2 fe6 19.Dc4 Nc5 20. b4 și, constatînd că orice rezistență este de prisos, deoarece pe lîngă calul sacrificat mai pierde un nebun, negrul a cedat ! (1—0)

Spre sfîrșitul secolului trecut, eruditul teoretician steinitzian S. Tarrasch afirma cu convingere că acest contragambit a răsturnat Gambitul regelui, deși frecvența partidelor jucate în concursurile marilor maeștri era de departe favorabilă gambitului care nu arăta deloc că ar avea tendința să cedeze ceva din mult-disputatele sale replici **2...ef4** sau **2...Nc5.** Mai mult decît atît, în jurul anului 1900, în Europa și pe continentul american se organizau cu oarecare regularitate superturnee anuale avînd ca deschidere obligatorie mutările **1.e4 e5 2.f4 ef4.** De altfel, studiile ulterioare și mai ales cele făcute de europeni în perioada 1920—1950, au dus la concluzia că **Contragambitul regelui** este în principiu jucabil, fără a atinge însă cotele valorice ale gambitului. Elocvent în acest sens este faptul că, la ora actuală, se utilizează foarte rar în confruntările de toate genurile, mai mult ca armă psihologică.

II. JOCURI SEMIDESCHISE

1.e2—e4 .?.

APĂRAREA SCANDINAVĂ

Probabil că puțini sînt aceia care nu știu faptul că această linie de joc este una din cele mai vechi deschideri, avînd onoarea de a fi dat istoriei șahului prima partidă scrisă, conservată într-un manuscris catalan și cunoscută prin secolul XVIII sub denumirea de **Contraatacul pionului damei.** Aceasta s-a jucat în jurul anului 1485 în Spania și s-a publicat și în țara noastră, în monografia „Șah — Cartea de Aur", apărută la Editura Sport-Turism în anul 1982.

Privită cu multă îndoială de majoritatea maeștrilor din toate timpurile din cauza răspunsului hazardat, sau pripit, al negrului, acest început de partidă, **1.e4 d5,** s-a dezvoltat cu greutate, oarecum în salturi. Astfel, din cînd în cînd, cîte un maestru mai curios sau direct interesat, răscolind arhivele primelor secole șahiste, a ajuns și la broșura lui Lucena, în care era menționat foarte sumar și atacul intempestiv al negrului.

Probabil că așa s-a întîmplat și cu jucătorul-teoretician T.v.H.u.d. Lasa care, în cursul unor cercetări privind istoria șahului european, a studiat printre altele și cîteva variante din deschiderea **1.e4 d5,** hotărîndu-se să le experimenteze la Breslau, în 1846, în una din partidele în care avea piesele negre, împotriva compatriotului său A. Anderssen. Lasa a pierdut partida, însă primele mutări jucate de cei doi mari maeștri germani **(1.e4 d5 2.ed5 Cf6 3.Cf3 Ng4)** au atras atenția întregii lumi șahiste și astfel, după peste trei secole și jumătate, **Contraatacul pionului damei** a reînceput să se joace în marile întreceri.

Însă, din păcate, n-a fost decît o furtună într-un pahar cu apă, deoarece, după nici două decenii, a fost din nou abandonat datorită scorului aproape total negativ (+1 =4 —10) realizat de negru în cele 15 partide jucate, singura victorie fiind consecința unei greșeli grave comise de conducătorul pieselor albe.

Reintrarea acestei deschideri în circuitul concursurilor de pe toate meridianele s-a făcut spre sfîrșitul secolului trecut, datorită analizelor mult mai complete elaborate de un grup de maeștri din peninsulele nordice ale Europei, în frunte cu Jörgen Möller (Danemarca) și frații Ludvig și Gustav Collijn (Suedia), publicate de ultimii în cartea „Lärobok i Schack", apărută la Stockholm în 1898, fapt pentru care unele țări europene, printre care și România, au denumit-o **Apărarea scandinavă.**

98. Scheveningen, Turneu internațional, 1913

Em. Lasker J. Mieses

1.e4 d5 2.ed5 Cf6 3.d4 Dd5 ? ! (Trebuia răspuns cu 3 . . . Cd5) **4.Cc3 Da5 5.Cf3 Nf5** (Și aici era mai bine 5 . . . Ce4) **6.Ce5 Ce4 ? !** (Marele maestru de origine germană greșește pentru a doua oară ; după mutarea din partidă campionul mondial „en titre" se îndreaptă spre victorie. Trebuia continuat cu 6 . . . c6) **7.Df3 Cd6 8.Nd2 e6** (După 8 . . . Nc2 ?, albul putea ataca decisiv prin 9.Cb5 Db6 10.Cd6 cu amenințarea 11.Df7) **9.g4 Ng6 10.h4 Db6 11.0—0—0 ! f6 12.Cg6 hg6 13.Nd3 !** (Vezi diagrama)

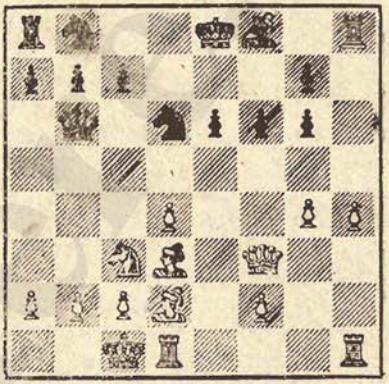

13 . . . Dd4? (O nouă greșeală care grăbește încheierea partidei ; era ceva mai bine 13 . . . Rf8, însă oricum negrul este pierdut) **14.Ng6 Rd7 15.Ne3 Db4 16.a3 Dc4 17.Db7 Dc6 18. Ne4 !,** negrul cedează. (1—0)

Apărarea scandinavă se întîlnește destul de rar în marile turnee datorită faptului că este considerată, în bună măsură, o idee de joc pasivă. Și totuși sînt mulți aceia care o preferă, avînd în vedere varianta **1.e4 d5 2.ed5 Cf6,** prin care negrul își propune să recîștige pionul cu calul în condiții mult mai bune ca în varianta **2...Dd5 3.Cc3.** Cert este că teoreticienii n-au acordat atenția cuvenită analizării și descifrării valențelor acestei controversate deschideri, o „fosilă vie" a șahului contemporan.

APĂRAREA ALEHIN

Ideea acestei apărări, menționată în manualul teoreticianului **J. Allgaier** „Neue theoretisch-praktische Anweisung zum Schachspiel", tipărit la Viena în 1795, a fost pusă în practică de maestrul austriac în 1819 sub forma **1.e4 Cf6 2.e5 Cg8,** cu rezultate slabe. După patru decenii, mai puțin experimentatul C. A. Pearson reia ideea aplicînd-o în 1862 la turneul internațional cu handicap și meciuri eliminatorii de la Londra, într-o versiune nouă, **1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.Nc4 Cb6,** care se joacă în prezent. Avînd însă neșansa ca adversar să-i fie însuși campionul mondial (neoficial) „en titre" A. Anderssen, care a jucat fără calul din b1, impetuosul șahist englez a pierdut ambele partide, astfel că și această tentativă a trecut la arhivă și dată uitării.

Abia în jurul anului 1920, asistînd la o discuție principială între reprezentanții șahului clasic (Tarrasch, Rubinstein) și hipermoderniști (Tartakover, Reti, Nimzovici), în care primii susțineau necesitatea ocupării centrului cu pionii, iar ceilalți erau de părere că se poate răspunde cu un centru pasiv-rețînut, sau chiar amîna temporar această operațiune, în faza inițială a deschiderii, datorită posibilităților ulterioare de subminare a centrului advers, **Alehin,** fără a se angrena în discuții, s-a decis să riposteze prin partidele sale concrete celor două școli șahiste care se confruntau. Amintindu-și desigur de partidele Anderssen—Pearson din 1862, Alehin le-a studiat cu competență și sîrguință, găsind replici viabile pentru ambii adversari, demonstrînd și practic analizele sale la turneul internațional de la Budapesta, desfășurat în 1921, în partida cu maestrul ungur A. Steiner, pe care l-a învins în 62 de mutări.

Ideea de bază a mutării **1...Cf6** are un substrat psihologic, incitîndu-l pe jucătorul cu piesele albe să avanseze pionul central de pe coloana **e,** înaintare care s-ar putea dovedi prematură datorită atacării în continuare a pionului slăbit pe cîmpul e5.

99. Pasadena. Turneu internațional, 1932

H. Borochov — R. Fine

1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.d4 Cc6 ? ? (3 . . . d6) **4.c4 ! Cb6** (4 . . . Cb4 ? 5.a3 Ca6 6.b4 +—) **5.d5 Ce5 6.c5 Cbc4 7.f4 +— e6 8.Dd4 Dh4 9.g3 Dh6 10.Cc3 ed5 11.fe5,** negrul cedează. (1—0)

100. Karlovac. Turneu internațional, 1979

J. Bellon — V. Kovacevici

1.Cc3 Cf6 2.e4 d5 3.e5 Cfd7 (Prin intervertire de mutări, s-a ajuns într-o Apărare Alehin mai puțin obișnuită, în care negrul are încă de la primele mutări probleme în ceea

ce privește dezvoltarea și linia de joc) **4.e6 ! ?** (O înaintare destul de îndrăzneață avînd în vedere faptul că aproape toate figurile celor doi adversari sînt încă în blocstarturi. De obicei se joacă 4.Cd5 sau 4.f4) **4... fe6 5.d4 g6 ? !** (Era mai indicată continuarea 5... Cf6 ! 6.Cf3 g6, după care negrul are mari posibilități de menținere a echilibrului dezvoltării pieselor) **6.h4 Cf6 ? !** (Din nou, marele maestru iugoslav nu găsește cel mai corect răspuns care, în situația de pe eșichier, era 6... Ng7 !, astfel ca, după 7.h5 Cf8 8.Cf5 ! ?, să poată ajunge la o poziție complicată, dar relativ egală) **7.h5 !** (Profitînd de inexactitățile adversarului său, albul se hotărăște să „deschidă focul") **7... Ch5 8.Th5 ! !** (Totul ca în șahul romantic, atunci cînd jocul de mijloc nu exista și atacurile începeau încă din deschidere ; după doi pioni, albul sacrifică și o calitate...) **8... gh5 9.Dh5 Rd7 10.Cf3** (O nouă piesă a albului se îndreaptă spre regele negru) **10... Ng7 11.Nh6 Nf6 12.Cd5 ! !** (Încă o propunere de sacrificiu prin care va fi testată „vigilența" negrului. Vezi diagrama)

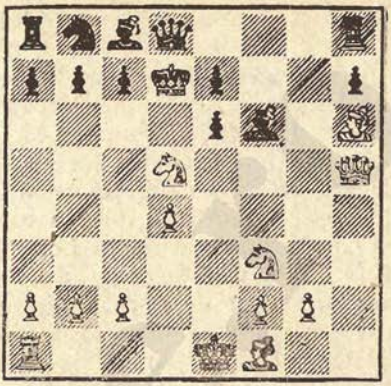

12... ed5 ? ? (Fără îndoială, obosit psihic și posibil și fizic, negrul cade în cursa adversarului său ; trebuia jucat 12... c6 și după 13.Cf4 Rc7 negrul păstrează încă șanse de remiză. După gafa din partidă, pierderea jocului devine... certă !) **13.Dd5 Re8 14.Dh5 Rd7 15.0—0—0 !** (În sfîrșit, marele maestru spaniol și-a adus în joc și ultima piesă care era inactivă) **15... c6** (După 15... Dg8, albul cîștiga prin 16.Ce5 Rd8 17.Cf7 Rd7 18.Nc4 ! e6 19. Ne6 ! Re6 20.Te1 Rd7 21.Dd5 mat) **16.Nf4 Dg8** (Nu aduce nimic bun nici 16... De8, deoarece urmează 17.Ce5 Rd8 18.Cf7 Rd7 și, după 19.Df5, negrul nu mai poate evita pierderile masive de material) **17.Ce5 Rd8 18.Cf7 Rd7 19.Df5 ! Re8 20.Dc8** și, deoarece se vede ușor că după 20... Rf7 21.Nc4 se pierde dama, negrul a cedat. (1—0)

Încă de la intrarea ei în circuitul internațional, **Apărarea Alehin** nu a fost privită cu încredere de unii mari maeștri ai timpului, printre care se număra și „proaspătul" excampion mondial Em. Lasker, care afirma că nu este cu totul satisfăcătoare, apreciind că părerea sa

se va generaliza în cel mult douăzeci de ani. Fapt este că, de cîteva decenii, această deschidere a intrat într-o criză care tinde să devină cronică.

APĂRAREA PIRC-UFIMȚEV-ROBATSCH

„Nimic nou sub soare" s-ar putea spune și despre **Apărarea Pirc-Ufimțev-Robatsch** care, deși poartă numele a trei maeștri (un iugoslav, un rus și respectiv un austriac), reputați teoreticieni ai șahului din perioada 1930—1960, se întîlnește în urmă cu peste un secol. Astfel, în jurul anului 1860, E. Deacon (Anglia) și A. Mongredien (Franța) jucau deseori la negru : **1.e4 g6 2.d4 Ng7**, adică exact varianta Robatsch de astăzi, iar J. Blackburne (Anglia) și C. Hönig (Germania) răspundeau cu negrele prin **1.e4 d6 2.d4 g6**, iar ceva mai tîrziu chiar cu **2...Cf6**, deci variantele Pirc și Ufimțev contemporane.

Sistemul adoptat de negru, în această apărare, de a fiancheta cît mai repede nebunul din f8, face parte din grupul deschiderilor hipermoderne și își propune nu atît ocuparea centrului cu pionii, cît mai ales controlul cîmpurilor centrale de la distanță cu ajutorul figurilor, urmînd ca la momentul potrivit să treacă la străpungerea centrului de pioni albi, prin atacarea lui cu pionii din c7 și f7. Procedînd astfel, negrul dă adversarului posibilitatea să-și aleagă în voie planul de desfășurare a forțelor sale, însă în aceeași măsură și negrul are timpul necesar să-și adapteze linia de joc în funcție de mutările albului, rezultînd o confruntare plină de dinamism, în care cunoștințele strategice, talentul și intuiția au un rol decisiv. De menționat și faptul că, prin intervertire de mutări, se poate trece ușor din „Robatsch" în „Pirc-Ufimțev" și invers, indiferent de varianta cu care se începe jocul.

101. Varna. Olimpiada, 1962

M. Najdorf — K. Robatsch

1.d4 g6 2.e4 Ng7 3.e4 d6 4.Cc3 e5 5.d5 f5 ? ! (5 . . . Ce7) **6.ef5 gf5 7.Dh5 ! Rf8 8.Cf3 Cf6 9.Dh4 De8 ? !** (9 . . . Ca6) **10.c5 !** ± **dc5 11.Ne3 b6 12.Nb5 De7 13. 0—0—0 f4 ? ? 14.Nf4 !** +— **ef4 15.d6 ! cd6 16.The1 Dd8 17.Df4 Cbd7 18.Dd6,** negrul cedează. (1—0)

102. Beverwijk. Turneu internațional, 1963

H. L. Tan — V. Pirc

1.e4 d6 2.d4 Cf6 3.Cc3 g6 4. f4 Ng7 (În principiu, albul și-a concretizat linia de joc, intrînd în varianta denumită de teoreticieni Atacul celor trei pioni, schema cea mai energică de combatere a Apărării Pi.R.Uf.) **5.Cf3 0—0** (Negrul putea con-

tinua aici cu contraatacul sicilian 5...c5, introdus în practica turneelor de fostul campion mondial R. Fischer) **6. Nd3 ! c5 ? !** (Negrul evită, desigur cu bună știință, continuarea teoretică 6...Cc6 pentru a-l pune pe tînărul maestru indonezian în derută, complexîndu-l psihic) **7.dc5 dc5 8.De2 ! ?** (După terminarea partidei, marele maestru iugoslav i-a mărturisit partenerului său că nu s-a gîndit niciodată la această continuare, considerînd că albul nu are alt răspuns mai bun decît obișnuita mutare 8.e5, la care ar fi răspuns cu 8...Cd5 9.Cd5 Dd5 etc.) **8...Cc6** (După 8...Ne6, albul răspunde agresiv cu 9.f5) **9.e5** (Albul și-a asigurat o inițiativă clară și un avantaj pozițional care, bine susținute, pot contura victoria în partidă) **9...Cd5 10.Cd5 Dd5 11.Ne4 Dd7** (Negrul este forțat să asigure apărarea calului, deoarece albul amenință cu 12. Ne3 și pionul din c5 nu mai poate fi salvat cu 12...b6) **12. Ne3 b6 13.h4** (Cu această mutare, albul declanșează atacul asupra rocadei negrului, avînd piesele bine plasate pentru o astfel de operațiune. Vezi diagrama.)

13...Nb7 (După 13...h5, albul joacă 14.Cg5 cu bune șanse de realizare a unui atac decisiv asupra regelui negru) **14. Td1 Dg4** (Era mai slabă continuarea 14...Dc7, după care albul putea ataca irezistibil prin 15.h5, aducînd apoi și dama pe ruta De2—f2—h4) **15.h5 Tad8** (Se pare că era mai bine 15...Tfd8) **16.Th4 De6** (După 16...Td1 ? 17.Dd1 Dg2, albul continuă cu 18.Cg5 după care dama neagră este prinsă în cursă) **17.hg6 hg6 18.Cg5 Da2 19.Rf2** (După părerea maestrului indonezian, la 19.Td8 Td8 20.Df3 albul ar fi obținut avantaj suficient pentru cîștigarea partidei) **19...f5 ? ?** (Negrul este conștient de faptul că regele lui va avea nevoie în curînd de un cîmp de ieșire deoarece albul amenință să ocupe linia „h" și să dea mat. Probabil că cea mai bună apărare pentru negru era 19...Ca5 20. Td8 Td8 21.Nb7 Cb7 22.Df3, urmînd abia acum 22...f6) **20. Ta1 ! !**, după această subtilă ofertă de sacrificiu, prin care dama neagră este scoasă din joc fiindcă nu mai poate controla diagonala a2—g8, albul cîștigă imediat prin 21.Dc4, negrul a cedat ; nici 20...Na6 nu mai poate salva partida, de-

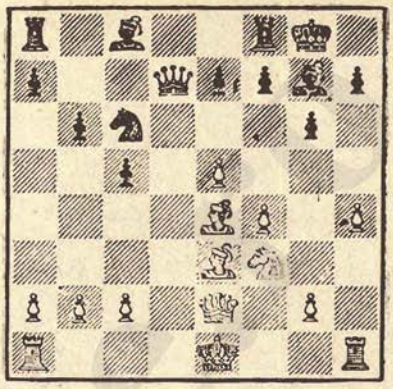

oarece, după 21.Ta2 Ne2 22. Nc6, negrul pierde o piesă. (1—0)

De remarcat că învinșii prin k.o. din partidele de mai sus nu sînt alții decît teoreticienii celor două variante principale ale acestei apărări.

103. Amsterdam. Internațional, 1964

M. Tal G. Tringov

1.e4 g6 2.d4 Ng7 3.Cc3 d6 4.Cf3 c6 ? ! (4 . . . Cf6) **5.Ng5 Db6 ? !** (5 . . . Cf6) **6.Dd2 Db2 ? !** (6 . . . Cf6) **7.Tb1 Da3 8.Nc4 + Da5 9.0—0 e6 10.Tfe1 a6 11.Nf4 e5 ? ?** (11 . . . Dc7 ! ?) **12.de5 de5 13.Dd6 ! Dc3 14.Ted1 Cd7 15.Nf7 ! ! +— Rf7 16.Cg5 Re8 17.De6,** negrul cedează ; 17 . . . Ce7 18.Df7 Rd8 19.Ce6 mat ; 17 . . . Rd8 18.Cf7 Rc7 19.Dd6 mat. (1—0)

104. Zagreb. Turneu internațional, 1965

A. Bisguier B. Larsen

1.d4 g6 2.e4 Ng7 3.f4 (3.Cf3) **d6 4.Cf3 Cf6 5.Nd3 0—0 6.0—0** (6.Cc3) **Cbd7 7.e5 ! ± Ce8 8.De1 c5 9.f5 ! de5 10.fg6 hg6 11. Dh4 → ed4 12.Nh6 Cef6 13.Cg5 Ce5 ?** (13 . . . Te8) **14.Tf6 ! ! +— Nh8** (14...Nf6?? 15.Ng7!! +—) **15.Tf1 Te8 16.Nf8 Nf6 17.Tf6!! ef6 18.Dh6 ! Tf8 19.Dh7** mat. (1—0)

105. Kaliningrad. Campionatul U.R.S.S., 1/2, 1972

A. Suetin **V. Jidkov**

1.e4 g6 2.d4 Ng7 3.Cc3 d6 4.f4 Cf6 5.Cf3 0—0 6.Nd3 Cc6 7.e5 (7.Cb4 ! ?) **de5 8.fe5 Cd5 9.Cd5 Dd5 10.c3 Ne6 ! 11.De2 Tad8 12.Cg5 ? ?** (12.0—0) **Cd4 ! ! 13.cd4 Dd4 14.Ce6 fe6 15.Nc4 Ne5 !** (A 16 . . . Dh4 ! —+) **16.g3 Tf2 ! ! 17.Df2(??) Dd1** mat. (0—1)

106. Skoplje. Olimpiada V, 1972

Elisabeta Polihroniade Maria Ivanka

1.e4 g6 2.d4 Ng7 3.Nc4 d6 4.Df3 Cf6 5.Cc3 Cc6 6.Cge2 0—0 7.h3 a6 8.a4 Cd7 9.Ne3 e5 10.Td1 Rh8 ? (10 . . . ed4) **11.h4 h6 12.Ng5 ! hg5 13.hg5 Rg8 14.Dh3 Te8 15.Dh7 Rf8 16.Cd5 ! Cd4 17.Cd4 ed4 18.Td3 b5 ?** (18 . . . Te5 ! ?) **19.Tdh3 +— f5 20.Dg7 !,** negrul cedează. (1—0)

107. Skoplje. Olimpiada XX, 1972

M. Tal J. Timman

1.Cf3 g6 2.e4 d6 3.d4 Cf6 (În general, ordinea mutărilor aleasă în deschidere de cei doi adversari nu este deloc întîmplătoare, fiecare urmărind un anumit scop ! De exemplu. în această partidă negrul dorește să

evite variantele cu 4.Ng5 sau sistemul bazat pe 4.Nc4 urmat de 5.De5, deoarece partidele desfășurate pînă în prezent s-au dovedit a fi eficiente pentru alb) **4.Cbd2 ! ? Ng7 ? !** (Timman, asemănător multor talente tinere care caută să țină pasul cu cameleonica teorie a deschiderilor, deși un foarte bun cunoscător al Apărării Pi.R.Uf., răspunde de data asta automat, fără a sesiza că, după mutarea din text, dă albului posibilitatea să continue cu una din variantele pe care dorea să le evite. Pentru a-și realiza planul de joc, era necesar 4 . . . c5, la care putea urma fie 5.c3 cd4 6.Cd4 Da5 ! și negrul stă ceva mai bine, fie 5.de5 dc5 care duce la o poziție complicată cu șanse de ambele părți) **5.Nc4 ! 0—0** (După 5 . . . Ce4 6.Nf7 Rf7 7.Ce4, albul are un ușor avantaj) **6.De2 c6 7.Nb3 Ng4 ? !** (După părerea unor teoreticieni, era necesar ca negrul să încerce trecerea în sistemul bazat pe Cbd7, e7-e5, Ch5 avînd în vedere poziția damei albe pe cîmpul e2 și obturarea coloanei „d") **8.e5 de5 9.de5 Cd5** (După 10 . . . Cfd7, albul obținea avantaj pozițional clar prin 11.e6 !) **10.0—0 Cd7 11.h3 Nf5 12.Te1 De7 ? !** (Din nou se poate spune că „graba strică... partida". Negrul scapă un ultim prilej de a obține un joc satisfăcător prin 12 . . . a5 ! 13.a3 Cc5 sau, după părerea lui Tal, direct prin 12 . . . Cc5 ! ?) **13.Cf1 ! Tad8** (Ciudat modul apatic în care joacă negrul. Era mai activă mutarea 13 . . . Cc5, deși după 14.Cg3 albul menține un ușor avantaj ; dar, oricum, partida se mai putea menține în limite admisibile) **14.Cg3 Ne6** (După această retragere, care restrînge și mai mult posibilitățile de contrajoc ale negrului, fostul campion mondial a dezlănțuit un atac decisiv „a la Tal". Vezi diagrama)

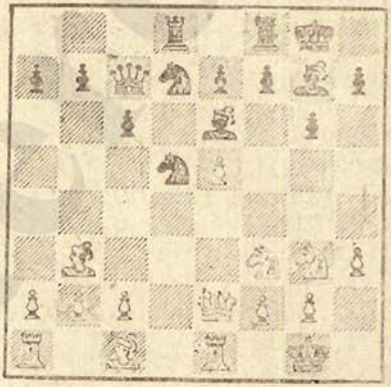

15.De4 ! (Cu amenințarea deosebit de neplăcută pentru negru 16.Cg5) **15 . . . Tfe8** (Analizînd și alte răspunsuri, se vede că, practic, negrul nu mai are nici o apărare eficientă : 15 . . . Cc5 16.Dh4 f6 17.Nh6 ! ± g5 ? 18.Cg5 fg5 19.Dg5 Tf7 20. Ch5 +— ; 18...Nh6 19.Ce6 +—) **16.Dh4 ! ?** (După 16.Nd2 ?, negrul poate reduce handicapul pozițional prin 16 . . . f6 !; iar la 16.Cg5, răspundea cu 16 . . .

Cf8 !) **16 . . . f6 17. Nh6 Ce5 ?** (O greșeală gravă care grăbește sfîrșitul partidei ; ceva mai bine era 17 . . . fe5, după care albul tot obținea o poziție cîștigătoare prin 18.Cg5 ! Cf8 19.Ng7 Rg7 20.Dh7+— ; dar cea mai bună apărare era 17 . . . Nf7 ! albul rămînînd totuși cu un avantaj poziționat care-l putea duce mai tîrziu la victorie) **18.Te5 ! !** (Lovitura de grație, după care negrul... ar fi putut să cedeze) **18 . . . fe5 19.Cg5 ! Nf6 20.Ce6,** negrul cedează. (1—0)

108. Leningrad. Campionatul U.R.S.S., 1/1, 1974

A. Beliavski G. Kuzmin

1.e4 d6 2.d4 Cf6 3.Cc3 g6 4.Ne3 c6 5.Dd2 b5 6.f3 Dc7 7.0—0—0 Cbd7 8.d5 a6 9.dc6 Dc6 10.Cge2 (10.g4 !) **Nb7 11.Cd4 Dc7 12.g4 Tc8 ?** (12 . . . b4 ! 13 . . . e5) **13.g5 b4 ? !** (13...Ch5) **14.Ccb5 ! +— ab5 15.gf6 Cf6 16.Nb5 Cd7 17.e5 ! !,** negrul cedează : 17 . . . de5 18.Ce6 fe6 19.Dd7+— ; 17 . . . d5 18.e6 fe6 19.Ce6 Dd6 20.Nd4 Tg8 21.The1+—. (1—0)

109. Moscova. Campionatul Europei — echipe, 1977

D. Velimirovici J. M. D. Nunn

1.e4 g6 2.d4 d6 3.c3 Cf6 4.Cd2 Ng7 5.Cgf3 0—0 6.Ne2 b6 ? ! (6 . . . Cbd7 ; 6 . . . c5) **7.0—0 Nb7 8.Dc2 e6 ? !** (8 . . . Cbd7) **9.a4 c5 ?** (9 . . . a5) **10.a5 ! ± ba5 11.dc5 d5 12.ed5 Dd5 13.Cb3+ Cbd7 14.Td1 De4 15.Nd3 Dg4 ? ?** (15 . . . Dc6) **16.h3 +— Dh5 17.Cg5 ! !,** negrul cedează : 17 . . . Ce5 18.Ne2 Dh4 19.g3 Ne4 20.Dd2 +— ; 19 . . . Dh6 20.h4+—. (1—0)

110. Buenos Aires. Olimpiada XXIII, 1978

Liu Wen-Che J. H. Donner

1.e4 d6 2.d4 Cf6 3.Cc3 g6 4.Ne2 Ng7 5.g4 ! ? (Nt) **h6 ? !** (5 . . . c5) **6.h3 c5 7.d5 0—0 ?** (7...Ca6 A Cc7) **8.h4 ! ± e6 9.g5 hg5 10.hg5 Ce8 ?** (10 . . . Ch7 A Te8, Cf8±) **11.Dd3 ed5 12.Cd5 Cc6 13.Dg3 Ne6 14.Dh4+— f5 15.Dh7 Rf7 16.Dg6 ! !** (16.Th6 +—) **Rg6 17.Nh5 Rh7 18.Nf7 Nh6 19.g6 Rg7** (19 . . . Rh8 20.Th6 Rg7 21.Nh7 mat) **20.Nh6,** negrul cedează. (1—0)

De o bună bucată de vreme, participanții la marile turnee internaționale manifestă un interes crescînd pentru **Apărarea Pi.R.Uf.,** care este încă insuficient studiată. Explicația acestei atracții trebuie căutată în dorința jucătorilor, cu predilecție combinativă, de a juca la cîștig cu negrele, evitînd sistemele prea mult și amănunțit analizate.

Datorită popularității de care se bucură această deschidere, intrată în repertoriul majorității maeștrilor internaționali și marilor maeștri, unii cronicari șahiști de peste hotare o prezintă, din ce în ce mai frecvent, sub denumirea de „Apărarea contemporană".

APĂRAREA CARO-KANN

Dacă teoreticienii ar fi fost consecvenți, poate că această deschidere — cunoscută sumar încă din secolul XVI și denumită astfel după numele celor doi maeștri ai șahului care au analizat-o temeinic spre sfîrșitul secolului trecut — ar fi trebuit retitrată Apărarea **Caro-Kann-Botvinnik,** ca urmare a minuțioaselor analize făcute de liderul școlii șahiste sovietice. Datorită noilor linii de joc studiate și aplicate practic de Botvinnik în meciurile sale pentru titlul mondial cu V. Smîslov (1958) și M. Tal (1960 și 1961), în 20 din cele 33 de partide jucate cu piesele negre, **Apărarea Caro-Kann,** o deschidere a cărei practică o recomanda ca pașnică-pasivă pentru negru, a căpătat un pregnant caracter pozițional-agresiv. Astfel revigorată, această apărare a intrat în atenția marilor maeștri ai șahului.

111. Viena. Memorialul Trebitsch. 1910/11

R. Reti · S. Tartakover

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 de4 4.Ce4 Cf6 (Trebuie precizat de la început că la pupitrul de comandă al celor două „armate de lemn" se confruntă doi supermaeștri ai începutului de secol, cunoscuți pe plan mondial pentru dezvoltarea teoriei deschiderilor în șah printr-o serie de analize și de idei proprii care au stat la baza școlii hipermoderne) **5.Dd3** (O continuare modestă, care dă negrului șansa de a egala imediat situația prin 5 . . . Ce4 6.De4 Dd5) **5 . . . e5 ?** (O ripostă cel puțin ciudată, care ar vrea să fie o noutate teoretică ; desfășurarea în continuare a acestei partide va demonstra însă că mutarea negrului a marcat începutul unei combinații total greșite) **6.de5 Da5 7.Nd2 De5** (Vezi diagrama.)

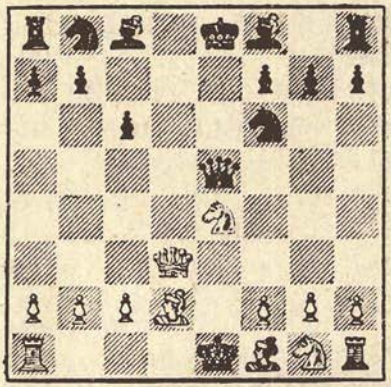

8.0—0—0 ! (Nu, nu este deloc o greșeală, ci, dimpotrivă, cea mai tare continuare a partidei, care-l va pune pe negru în mod

serios pe gînduri) 8... Ce4 ?? (O rezolvare mai onorabilă a situației ar fi constituit-o 8... Ne7, dar, după 9.Cf6 gf6 10.Cf3, albul are avantaj poziţional clar) **9.Dd8 ! !** (O încheiere rapidă și spectaculoasă a partidei) **9... Rd8 10.Ng5** și, în fața matului inevitabil de la mutarea următoare, 10... Rc7 11.Nd8 sau 10... Re8 11.Td8, negrul cedează. (1—0)

Cîndva, Tartakover spusese că „greșelile există ca să fie făcute", reamintindu-și probabil de această partidă soldată cu cea mai rapidă înfrîngere din lunga sa carieră șahistă de peste patru decenii.

112. Folkestone. Olimpiada V, 1933

V. Mikenas S. Flohr

1.e4 c6 2.d4 d5 3.ed5 cd5 4.c4 Cf6 5.Cc3 Cc6 (B 5... e6) **6.Cf3 Ng4 7.Ne2 dc4** (7... e6 ! ?; 7... g6 ! ?) **8.d5 Nf3 9.Nf3 Ce5 10.0—0 Dd7 11.De2 Cf3 12.Df3 0—0—0** (?!) **13.b3 ! → e6 14. bc4 ed5 15.Nf4 ! d4 16.Cb5 Nc5 17.Tab1 +—** (A 18.Da3 ! Na3 19.Ca7 ±) **Dc6 18.Dh3 Dd7 ? ?** (B 18... De6) **19.Ca7 ! !** (V 19.Da3 ! !) **Na7 20.Da3,** negrul cedează. (1—0)

În același an, cehoslovacul Salo Flohr realizase un meci egal (+2 =8 —2) cu M. Botvinnik, candidînd la titlul de șalanger al campionului mondial.

113. Moscova. Turneu internațional, 1935

M. Botvinnik R. Spielmann

1.e4 c6 2.d4 d5 3.ed5 cd5 4.c4 Cf6 5.Cc3 Cc6 6.Ng5 ! Db6 ? ! (6... e6) **7.cd5 Db2 ? ?** (7... Cd4 ! ? 8.Ne3 e5 ! 9.de6 Nc5 ∞) **8.Tc1 +— Cb4 9.Ca4 ! Da2 10.Nc4 Ng4 11.Cf3 Nf3 12.gf3** și, deoarece după 12... Da3 13.Tc3 Cc2 pierde o figură, negrul cedează. (1—0)

114. Berlin. Memorialul Lasker, 1968

E. Vasiukov A. Zaițev

1.e4 c6 2.d4 d5 3.ed5 cd5 4.c4 Cf6 5.Cc3 Cc6 6.Cf3 (B 6.Ng5) **Ng4 7.cd5 Cd5 8.Db3 Nf3 9.gf3 e6 10.Db7 Cd4 11.Nb5 Cb5 12.Dc6 ! Re7 13.Cb5** (V 13... Db5) **a6 14.Cd4 Cb4 ? ?** (14... Dc8) **15.Ng5,** negrul cedează. (1—0)

115. München. Superturneul „Quick", 1979

B. Spasski H. Pfleger

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 de4 4.Ce4 Cd7 5.Nc4 Cgf6 6.Cf6 ef6 (Aici se pare că era mai în spiritul poziției 6... Cf6) **7.Ce2 Cb6 8.Nb3 Nd6 9.c4 Nc7 10.Nf4 0—0 11.Nc7 Dc7 12.c5 ? !** (Era mai bine 12.0—0) **12... Cd7 13.0—0 b6 ?** (O greșeală care-i permite albului să preia inițiativa; era necesar 13... Td8 cu amenințarea Cc5, menținînd astfel

echilibrul poziției) **14.cb6 ab6 15.Te1 Nb7 16.Cg3** (Cu avantaj poziționat clar, albul își îndreaptă piesele spre rocada regelui negru. Vezi diagrama.)

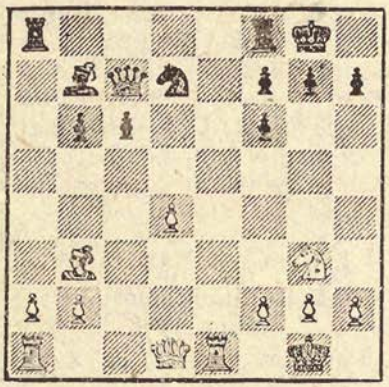

16 . . . Tfe8 ? (O mutare aparent naturală, care însă îi va permite fostului campion mondial să încheie rapid partida printr-o elegantă combinație) **17.Nf7 ! Rf7 18.Dh5 g6** (Nu salva nici 18 . . . Rf8 19.Dh7 Df4 20.Cf5 + —, poziția ingrată a calului împiedicînd figurile negre să vină în ajutorul regelui lor singuratic) **19.Dh7 Rf8 20.h4 !**, negrul cedează, deoarece se amenință imparabil 21.h5 gh5 22.Cf5. (1—0)

116. Zrenjanin. Turneu internațional, 1980

L. Barczay M. Spiridonov

1.e4 c6 2.d4 d5 3.f3 (!?) **g6 4.Cc3 Ng7 5.Ne3 Db6** (?!) **6. Tb1** (V 6.Dd2) **de4 7.fe4 e5 8.Cf3 Cd7 9.Nc4 Cgf6 10.De2 Dc7 11.Nf7 ! ? → Rf7 12.Dc4 ! Re8 ? !** (B 12 . . . Rf8 13.de5 Ce5 14.Dc5 De7) **13.De6 Rd8 14.Cg5 Tf8 15.Td1 ! ± ed4 ?** (15 . . . Da5) **16.Nd4 Ce8 17.Nc5 ! + — Df4 18.De7** (U 19.Ce6), negrul cedează. (1—0)

117. Londra. Turneu internațional, 1986

J. M. D. Nunn M. Dlugy

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e5 Nf5 4.Cc3 h5 5.Nd3 Nd3 6.Dd3 e6 7.Cf3 Ch6 8.0—0 Cf5 ? ! (8 . . . Cd7) **9.Ce2 Cd7** (Nt ; 9 . . . Ne7) **10. Cg3 ! Ch4** (10 . . . Cg3 ? ! 11.fg3 Ne7 12.h4 A 13.Ng5, 13.Cg5 ±) **11.Ch4 Dh4 12.Ne3 Dd8 13. Tfd1** (A b3, c4 ; 13.f4 ? g6 14.f5 gf5 15.Cf5 ef5 16.Df5 De7 17.Ng5 De6 — +) **Tc8 ? ?** (13 . . . Ne7 A g6, Rf8—g7 ±) **14.b3 c5 15.c4 cd4 16.cd5 ! + — Ce5 17.Dd4 Dd5 ? ?** (17 . . . Cg4 18.Da7) **18.Da4** și pentru că după 18 . . . b5 19.Td5 sau 18 . . . Dc6 19. Tac1 se pierde cel puțin o figură, negrul a cedat. (1—0)

118. Bruxelles. Cupa mondială — G.M.A., 1988

J. M. D. Nunn M. Tal

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 de4 4.Ce4 Cd7 5.Cg5 (O variantă mult apreciată și jucată de la mic la mare, trecută la loc de cinste în repertoriul tuturor marilor maeștri și chiar al campionilor lumii) **5 . . . Cdf6 ? !** (O ripostă „stil Tal", care, în îndelungata sa carieră șahistă, începută la frageda vîrstă de 15 ani, a uimit lumea decenii

întregi prin pigmentarea partidelor sale cu mutări sau sacrificii mai mult sau mai puțin corecte. Dintr-un asemenea set pare să facă parte și mutarea din text, știindu-se că aici teoria recomandă 5 . . . Cgf6. După încheierea turneului, analizatorii, întorcînd pe toate fețele răspunsul insolitului Tal, au ajuns la concluzia că e o mutare slabă și că, pe lîngă 5 . . . Cgf6, era interesantă continuarea 5 . . . h6 ! ? 6.Ce6 Da5 7.Nd2 Db6 8.Nd3 ! ? Cgf6 ! 9.Cf8 Cf8 10.Ce2 ! ? cu joc complicat, sau o altă linie de joc 5 . . . Cb6 ! ? 6.C1f3 g6 7.c3 Ng7 8.Db3 Ch6 9. Ne2 0—0 10.0—0 Cf5 11.Td1 etc.) **6.C1f3** (Marele maestru englez consideră că acum era mai bine 6.Nc4 ! ? care, jucat în cîteva partide la cel mai înalt nivel, a dat albului o poziție cel puțin egală) **6 . . . e6** (O noutate teoretică, probabil gîndită de Tal de-acasă, cu ajutorul căreia încearcă să-l încurce în țițele strategiei pe tînărul și deci mai puțin rutinatul său adversar. Adevărul este că, în poziția în care s-a ajuns, răspunsurile obișnuite, ca 6 . . . Nf5 sau 6 . . . Ng4, dădeau albului o situație favorabilă, iar 6 . . . h6 ducea direct la pierdere) **7.Ce5 !** (O continuare excelentă ce-l surprinde pe marele maestru sovietic, care vrînd-nevrînd se vede nevoit să intre într-o defensivă cronică ; aici, în mod obișnuit se putea continua cu 7.Dd3 ! ? Nd6 8.Ce5 ! Ch6 ! cu poziție egală) **7 . . . Ch6 8.Nd3 Nd6** (După 8 . . . Dd4 9.Cgf7 Cf7 10.Cf7 Nb4 11.c3 Tf8 12.0—0 Dd5 13.cb4 Tf7 14.De2, albul își menține avantajul pozițional și strategic) **9.c3 Dc7** (Negrul nu putea face rocada, 9 . . . 0—0, deoarece, după 10.Dc2 Cf5 11.g4 Ne5 12.gf5 Nd6 13.fe6, albul avea poziție cîștigătoare) **10.De2 c5 ! ? 11.Nb5** (Se pare că era mai bine 11.Nd2) **11 . . . Re7** (Și după 11 . . . Nd7 12.Cd7 Cd7 13.dc5 Nc5 14.Ce6 fe6 15. De6 Rd8 16.Ng5 Rc8 17.0—0—0 albul avea bune șanse de victorie) **12.0—0 cd4 13.cd4 Cf5 14. Ne3 ! Ce3 15.fe3 ?** (Tocmai cînd îi era lumea mai dragă, albul, care se apropia cu pași repezi spre un final cîștigător, greșește, nu grav, dar suficient pentru a pierde o bună parte din zestrea adunată. Corect era 15.De3 ! Cd5 16.Dg3 ! f6 17.Ce4 Tg8 18.Dh4 Ne5 19.de5 De5 20. Dh7) **15 . . . Ne5 16.de5 De5 17. Dd3** (Albul revine în atac și acum amenință cu 18.Da3 ! Vezi diagrama.)

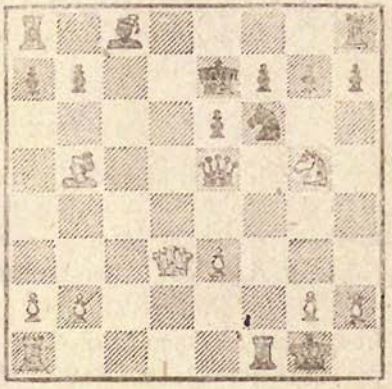

17... Dg5?? (După ce, datorită unor intense eforturi de gîndire, la care s-a adăugat și eroarea albului de la mutarea a 15-a, reușise să anihileze în mare măsură avantajul adversarului său, excampionul mondial greșește suficient de grav ca să nu mai poată salva partida! În analizele sale la tablă, negrul nu a găsit singura mutare care putea amîna deznodămîntul 17... a6! urmată de 18.Da3 Dd6 19.Dd6 Rd6 20.Cf7 Re7 21.Ch8 ab5 22.g4 Nd7 23.g5 Th8 24.gf6 gf6 25.Rf2) **18.Da3 Rd8 19.Tad1 Nd7 20.Nd7** și negrul a cedat, deoarece urmează 20... Cd5 21.Tf7 De3 22.De3 Ce3 23.Td3. (1—0)

Modestă în aparență, pînă pe la mijlocul secolului nostru, **Apărarea Caro-Kann,** după trecerea sa prin laboratoarele marilor maeștri a devenit o deschidere cu 1001 de fețe, ca rezultat al metamorfozării elastice obținute aproape mutare cu mutare pe parcursul primei etape a partidei. Astfel, dacă după **1.e4 c6 2.d4 d5** se continuă cu **3.ed5 cd5 4.Nd3 Cc6 5.c3,** se intră în poziție specifică gambitului damei cu culori inversate, iar la **4.c4 Cf6 5.Cc3 e6 6.Cf3** poate apărea tot Gambitul damei, dar sub forma sa obișnuită. Dacă însă negrul răspunde acum cu **6...Nb4,** deschiderea va lua aspectul Apărării Nimzovici, la care se poate ajunge și prin **6...Ne7 7.cd5 Cd5,** iar de aici, dacă doresc, adversarii pot trece într-un semi-Tarrasch.

Acesta este doar un prim aspect al complexității Apărării Caro-Kann. Iată încă alte cîteva posibilități. Jucînd **5...g6,** negrul poate intra într-un gen de Apărare Grünfeld sau în varianta Rubinstein din Apărarea Tarrasch cu culori inversate. Pe de altă parte se pot aborda sistemele indiene prin **2.d3** sau cele clasice chiar și după mutările caracteristice Apărării Caro-Kann **1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 de4 4.Ce4.** Și sîntem încă departe de a epuiza toată încrengătura acestei deschideri. Cu o astfel de multitudine de variante de joc nu e de mirare că și unii mari maeștri mai comit cîteodată greșeli grave în desfășurarea corectă a partidei.

APĂRAREA SICILIANĂ

Una din cele mai vechi linii de joc din istoria șahului, menționată pentru prima oară, după cum afirmă maestrul englez J. H. Sarratt (17??—1821) într-un manuscris sicilian din secolul XV, deschiderea **1.e4 c5** a fost reluată de cel dintîi profesor-antrenor de șah, Giulio Polerio (1548—1612), care a inclus-o, cu scurte analize, în cartea sa „Racolta di diversi trattati del giuoco degli scacchi", tipărită în jurul anului 1585. Trei decenii mai tîrziu calabrezul Gioa-

echino Greco începe să o joace denumind-o **Il giuoco siciliano**, intrînd după 1850 în nomenclatura teoriei moderne la capitolul **Apărarea siciliană.**

Setul de variante ce încep imediat după **1.e4 c5** se caracterizează prin subtilități și nuanțe aparent inofensive, dar care, după numai cîteva mutări, se dovedesc a fi veritabile capcane poziționale. Datorită acestui specific, **Siciliana** pretinde ambilor adversari cunoașterea detaliată a cît mai multor variante pentru a putea presta un joc deosebit de corect, avînd în vedere faptul că, uneori, chiar și o mică inexactitate sau o neinspirată intervertire de mutări poate duce la dezastru, așa cum se va vedea în cîteva din exemplele care urmează.

De obicei, în aceste sisteme survin poziții de mare complexitate, în care albul atacă de regulă pe flancul regelui, în timp ce negrul se apără cu maximum de suplețe și eficiență, pregătind un contrajoc rapid pe flancul damei sau în centru. Astfel, această străveche deschidere oferă un spectacol șahist fără egal, în care talentul și imaginația celor doi jucători pot fi etalate din plin în lupta „care pe care" ce se dezlănțuie pe tabla cu 64 de pătrate.

119. Londra. Meci, partida 17, 1842

J. Cochrane — H. Staunton

1.e4 c5 2.Nc4 e5 3.f4 Cc6 4.Cf3 ef4 5.0—0 g5 6.d4 cd4 7.c3 ! ? Nc5 8.cd4 Cd4 9.Cd4 Db6 10.Rh1 Nd4 11.Cc3 Nc3 12.bc3 Ce7 13.g3 d5 14.Nd5 Nh3 15.Dh5 Nf1 16.Df7 Rd8 17.Na3 Te8 18.Td1 Ne2 19.Nc6, negrul cedează. (1—0)

120. Londra. Meci, p. 19, 1842

J. Cochrane — **H. Staunton**

1.e4 c5 2.Nc4 e6 3.Cf3 Cc6 4.e5 Cge7 5.Cc3 Cg6 6.De2 Cf4 7.De4 g5 8.g3 ? d5 ! ! (Cu toate piesele pe tablă, este aproape de necrezut că unul din cei mai tari mari maeștri ai timpului va ceda după următoarea mutare a negrului. Vezi diagrama.)

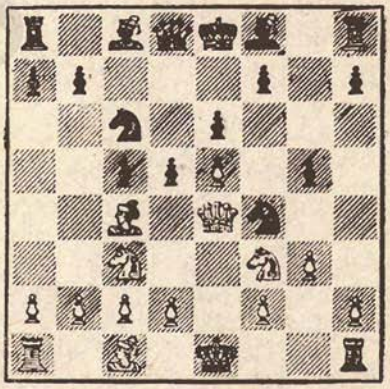

9.ed6 f5 și, deoarece dama va fi capturată, albul și-a felicitat adversarul pentru cîștigarea partidei. Probabil veți spune cu

superioritate : „Eh, așa se juca în perioada romantică". Aveți răbdare și veți vedea că astfel de catastrofe se petrec și în șahul contemporan. (0—1)

121. Londra. Turneu-meciuri, 1/4, p.3, 1851

L. Kieseritsky — A. Anderssen

1.e4 c5 2.b3 Cc6 3.Nb2 e6 4.Cf3 d6 5.d4 cd4 6.Cd4 Nd7 7.Nd3 Cf6 8.0—0 Ne7 9.Cd2 0—0 10.c4 Ce5 11.De2 Cg6 12.f4 ? (Era mai bine 12.g3 după care albul păstra inițiativa, avînd și un ușor avantaj pozițional) 12 . . . e5 ! (Acum, inițiativa trece de partea negrului) 13.fe5 de5 14.Cc2 ? (A doua greșeală decisivă pentru soarta partidei ; trebuia jucat 14.Cf3, negrul rămînînd însă în continuare la cîrma ostilităților) **14 . . . Nc5 15.Rh1 Ng4 !** (După care albul este pierdut) **16.Cf3 Cf4 17.Dd2 Cd3,** albul cedează. (0—1)

122. New York. Meci amical, 1852

C. H. Stanley
P.C.F. de Saint-Amant

1.e4 c5 2.c4 Cc6 3.Cf3 e5 4.Cc3 d6 5.Nd3 Ng4 6.h3 Nh5 7.Cd5 Cf6 8.g4 Ng6 9.Dc2 Cd5 10.cd5 Df6 11.dc6 Df3 12.cb7 Dh1 13.Re2 Td8 14.Da4 Re7 15.Dc6 Rf6 16.Nc2 Dh3 ? (16 . . . Ne7) **17.Dc8 . Rg5 ? ?** (17 . . . Ne7) **18.d4 Rh4 19.Dd8,** negrul cedează. (1—0)

123. Paris. Meci C.M. neoficial, p. 9, 1858

P. Morphy — A. Anderssen

1.e4 c5 2.d4 cd4 3.Cf3 Cc6 (După teoria din perioada respectivă, se putea juca și 3 . . . e5 4.Nc4 Cc6 5.0—0 Ne7 sau 3 . . . e6 4.Cd4 Cf6) **4.Cd4 e6 ? !** (Inexact ; trebuia 4 . . . Cf6) **5. Cb5 ! d6** (Era mai bine 5 . . . Cf6) **6.Nf4 e5 7.Ne3 f5 ? !** (Pentru a treia oară, campionul mondial neoficial „en titre" face o mutare incorectă, după care albul preia ferm inițiativa, continuînd impetuos dezvoltarea pieselor) **8.C1c3 ! f4** (După 8 . . . a6 ? 9.Cd5 ! ab5 10.Nb6, albul are avantaj decisiv, ca și în varianta 8 . . . Cf6 9.Ng5 a6 10.Nf6 gf6 11.Dh5 Rd7 12.Df5 Re8 13.Dh5 Rd7 14.Ca3 +—) **9.Cd5 ! fe3 10.Cbc7 Rf7 11.Df3** (Era mai bine 11.Ca8) **11 . . . Cf6 12.Nc4 Cd4** (Și la 12 . . . ef2 13. Df2 Ne6 14.Ce6 Re6 15.Cf6 Re7 16.Cd5 Re8 17.0—0 negrul este pierdut) **13.Cf6 d5 14.Nd5 Rg6 ? ?** (O greșeală gravă care-l va duce pe regele negru la pieire. Erau indicate continuările : 14 . . . Dd5 15.Cbd5 Cf3 16.gf3 ef2 17.Rf2 Nc5 18.Re2 Tb8 sau 14 . . . Re7 15.Dh5 gf6 16.Df7 Rd6 17.Ca8 Cc2 18.Re2 De7 etc., în ambele variante negrul reușind să mențină o egalitate aproximativă, spre exemplu prin 19.De7 Ne7 20. Tac1 Cd4 21.Re3 Nd7 22.Nb7

Tb8 23.Nd5 Tb2 24.Cc7 Nd8 25.Ca6 f5 26.Rd3 Na5 ! 27.Tc5 Td2 28.Rc4 Tc2 29.Rd3 Tc5 30. Cc5 Rc5. Vezi diagrama)

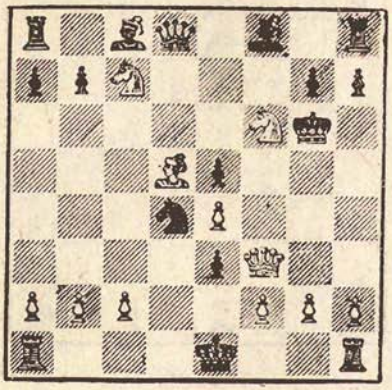

15.Dh5 Rf6 16.fe3 Cc2 17.Re2, negrul cedează. (1—0)

124. Ostende. Superturneu internațional, 1905

G. Marco G. Maroczy

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 a6 5.Ne3 (Așa se juca la începutul secolului nostru. Acum la modă este 5.Cc3 sau 5.Nd3) **5 . . . Cf6 6.Cd2 d5 ? !** (Intrat cu succese răsunătoare în arena șahistă mondială prin victoriile obținute în turneele de la München/1902 și Monte Carlo/ 1902 și 1904, marele maestru ungur preia impetuos conducerea și în acest superturneu, astfel că, încrezător în forța sa de joc, atacă în stil de „Franceză", deși logica poziției cerea 6 . . . Dc7 sau 6 . . . Cc6, încercînd să-și surprindă adversarul cu această... noutate psihologică) **7.e5 Cfd7 8.f4 Cc6 9.c3** (Pe tablă a apărut un fel de „Apărare Franceză" dar cu un pion dubios la a6) **9 . . . g5 ? ?** (Fără a-și suspecta partenerul de întrecere de intenții agresive, negrul ripostează cu continuarea... naturală din partidă, care se va dovedi o gafă decisivă. Vezi diagrama.)

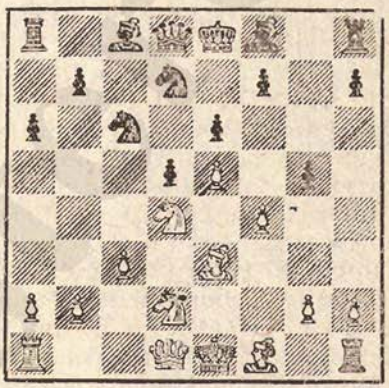

10.Ce6 ! ! (După 42 de minute de gîndire, marele maestru bucovinean a găsit o combinație care, la scurt timp după încheierea partidei, a făcut înconjurul Terrei) **10 . . . fe6 11. Dh5 Re7 12.f5 ! !** (Decisiv ; orice replică este inutilă...) **12 . . . Cf6 13.Nc5** și negrul a cedat, notîndu-și în palmares cel mai rapid k.o. primit în cariera sa șahistă. (1—0)

125. Berlin. Partidă demonstrativă, 1923

A. Alehin F. Sämisch

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Ne2 e6 4. 0—0 d6 5.d4 cd4 6.Cd4 Cf6 7. Nf3 ! (Cu bună știință, marele maestru francez nu continuă cu mutarea naturală 7.Cc3, pe care o va efectua după c2—c4, parînd astfel contraatacul negrului pe coloana „c") **7 . . . Ce5 ? !** (O manevră care va asigura negrului perechea de nebuni, legată însă de o pierdere de timp. După părerea lui Alehin, era mai bună continuarea 7 . . . Ne7 urmată de 0—0 și Nd7) **8. c4 ! Cf3 9.Df3 Ne7 10.Cc3 0—0 11.b3 Cd7** (O nouă pierdere de timp, pe care negrul nu o apreciază la justa ei valoare. Mutarea din partidă s-a făcut în ideea de a aduce nebunul pe cîmpul f6 pentru a para amenințările nebunului alb care, desigur, urmează să fie plasat pe cîmpul b2 pentru a lua sub control diagonala mare deschisă spre centrul rocadei adverse) **12.Nb2 Nf6 13.Tad1 a6** (Se parează amenințarea 14.Cdb5, însă pionul d6 va rămîne în continuare o slăbiciune cronică pentru negru) **14.Dg3 Dc7 15.Rh1 !** (Albul își pregătește terenul pentru atacul final) **15 . . . Td8 16.f4 b6 17.f5 !** (După părerea lui Alehin, avantajul poziției sale este atît de mare, încît renunțarea la controlul cîmpului e5 nu-i creează inconveniente strategice importante) **17 . . . Ne5** (După această mutare destul de naturală, albul încheie partida printr-o combinație excelentă. Vezi diagrama.)

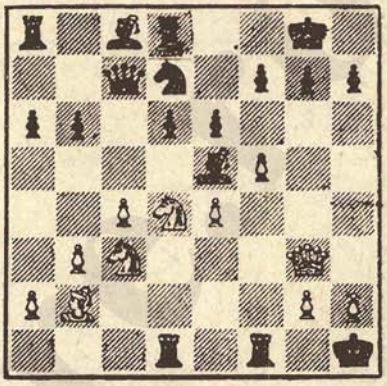

18.fe6 ! ! (Un magnific sacrificiu de damă, intrat în cărțile de teorie, pe care negrul este obligat să-l accepte) **18 . . . Ng3 19.ef7 ! Rh8 20.Cd5 ! !** și, după această continuare decisivă a albului, negrul a cedat ; era mai slabă 20.Ce6, pentru că, după 20 . . . Db8 ! 21.Cd5 Ne5, negrul se mai putea apăra încă. Însă după mutarea din partidă, albul cîștigă în toate variantele : 20 . . . Db8 21.Cc6 Ne5 22. Ne5 de5 23.Cb8 Tb8 24.Cc7 Tf8 25.Ce6 +— ; 20 . . . Da7 21.Cc6 Ne5 22.Ne5 de5 23.Ca7 Ta7 24. Cb6 Tf8 25.Cc8 Tc8 26. Td7 +— ; 20 . . . Db7 21.Ce6 Ne5 22.Cd8 +— ; 20 . . . Dc5 21.Ce6 Ne5 22.Ne5 de5 23.Cc5 bc5 24.Cc7 Tb8 25.Ce8 ! +—. Din toate analizele se desprinde concluzia că pionul alb din f7 este mai puternic decît dama negrului. (1—0)

126. Moscova. Superturneu internațional, 1935

Em. Lasker — V. Pirc

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ne2 e6 7. 0—0 a6 8.Ne3 Dc7 9.f4 Ca5 10. f5 Cc4 11.Nc4 Dc4 12.fe6 fe6 13.Tf6 ! ! gf6 14.Dh5 Rd8 (14 . . . Re7 ? 15.Cf5 ! ef5 16.Cd5 Rd8 17.Nb6 Rd7 18.Df7 Rc6 19. Dc7 +—) **15.Df7 Nd7** (15 . . . Ne7 ? 16.Cf5 ! Dc7 17.Rh1 ! Tf8 18.Dh7 ef5 19.Cd5 Dd7 20.Nb6 Re8 21.ef5 Tf7 22.Dh8 Tf8 23. Dh5 Tf7 24.Te1 Zn +—) **16. Df6 ± Rc7 17.Dh8 Nh6 18. Ce6 ! +— De6 19.Da8 Ne3 20. Rh1,** negrul cedează. (1—0)

127. Viena. Turneu local, 1946

E. Galia — E. Grünfeld

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4. Cd4 e5 5.Cb5 d6 6.a4 ! a6 7. C5a3 Ne6 8.Nc4 Cf6 9.Cc3 Nc4 ? (9 . . . Ne7) **10.Cc4 Ce4 11.Ce4 d5 12.Ng5 ! f6 13.Nf6 gf6 14. Dd5 Ne7 15.Ced6 Nd6 16.Cd6 Re7 17.0—0—0 Cd4 18.Td4 !,** negrul cedează. (1—0)

128. Pernau. Turneu internațional, 1947

P. Keres — A. Kotov

1.e4 c5 2.Ce2 d6 3.g3 b5 ? ! (3 . . . e5 !) **4.Ng2 Nb7 5.d4 ! cd4 6.Cd4 a6 7.0—0 Cf6 8.Te1** (Ad) **Dc7 ?** (8 . . . e5) **9.a4 ! ba4 10. Ta4** (10.Cc3 ! ? e6 11.Cd5 ! ed5 12.ed5 Rd8 13.Ng5 Cbd7 14. Ta3 → +—) **Cbd7 11.Nd2** (B 11.Cc3 ! ?) **Cc5 12.Tc4 e5 ! 13. Cf5 Dd7 14.Nh3 ! Ce6 15.Na5 g6 ! 16.Ce3 Tc8 17.Cc3 Tc4 18. Cc4 Dc6 19.b3 Cc5 ? ?** (19 . . . Ne7 ±) **20.Ce5,** negrul cedează. (1—0)

129. Helsinki. Olimpiada X, 1952

A. Bisguier — **J. Fred**

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.f4 (V 6.Ne2 ; 6.g3) **Dc7 7.Nd3 ? !** (B 7.Ne2) **Cc6 ! 8.Cc6 Ng4 ! 9.Dd2 bc6 10.f5 d5 ! ? → 11.0—0 e6 12.ed5 cd5 13.h3 ? Nc5 —+ 14.Rh1 Ch5 ! !** (A 15 . . . Cg3) **15.Tf4** (F) **Nf5 ! ?** (15 . . . Cf4 ? ! 16.Df4 Df4 17.Nf4 Y) **16.Cd5** (16.Nf5 Cg3 !) **De5 17.Da5 Dd5 18.Tf5 Cg3 19.Rh2 Cf5,** albul cedează. (0—1)

130. Tula. Campionatul R.S.F.S.R., 1952

A. Suetin — **G. Ilivițki**

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ng5 e6 7. Dd2 Ne7 8.0—0—0 0—0 9.Cb3 Db6 10.f3 ! ? (Nt) **Td8 11.Cb5 Td7 !** (A 12 . . . d5) **12.c4 d5 ! 13.Ne3 ?** (B 13.cd5) **Da6 !** (A 14 . . . dc4 sau 14 . . . Da2) **14. cd5 Da2 15.Dc2 Cb4 16.Cc3 ?** (B 16.Dc3 ∓) **Cc2 —+ 17.Rc2 Tc7 18.Ta1 Tc3 19.Rc3 Cd5,** albul cedează. (0—1)

131. București. Turneu internațional, 1953

G. Stoltz — V. Ciocâltea

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.c3 (O mutare care a fost mult utilizată în ultima perioadă — mai ales la Olimpiada de la Helsinki, 1952 —, prin care albul își exprimă intenția de a ocupa centrul cu d2—d4. În această situație, negrul trebuie să riposteze astfel ca să împiedice cît mai mult timp realizarea liniei de joc a albului) **3... Cf6 4.Dc2 g6 5.d4 cd4 6.cd4 Ng7 7.Cc3 0—0 8.h3 Cc6 9.d5 ?** (Stăpînind centrul, albul se grăbește să tragă foloasele poziției favorabile a pieselor sale, însă fără a lua în considerație faptul că nu și-a terminat încă dezvoltarea. În plus, în poziția negrului nu se vede nici un fel de slăbiciune care să-i dea marelui maestru suedez justificarea materială pentru efectuarea ultimei mutări. Era indicată continuarea 9.Ne3) **9... Cb4 10.Db3 a5 11.Ne3 Cd7 12.a3 Ca6 13.Na6 ? !** (O inexactitate care va da posibilitate negrului să deschidă și să exploateze și coloana „b"; mai bine ar fi fost 13.Nb5 Cac5 14.Dc2 și după Tc1 și b4 albul își menține inițiativa; eventual se putea juca și 13.Nd4 pentru a contracara acțiunea nebunului negru. Vezi diagrama.)

13... ba6 ! (Împotriva tuturor teoriilor despre pionii dublați aici, mutarea din partidă se va dovedi cea mai bună și

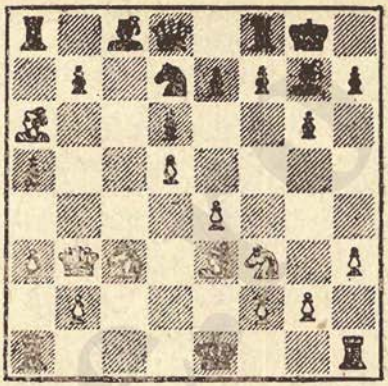

inspirată soluție. De partea cealaltă, albul are de rezolvat dificultăți majore pe flancul damei, datorită deschiderii coloanei „b" spre care viitorul mare maestru român și-a îndreptat majoritatea forțelor sale, la care contribuie și puternicul nebun din g7) **14.Ca4 Tb8** (Acum se văd consecințele schimbului cal-nebun de pe cîmpul a6 : albul intră în defensivă) **15.Dc2 Ce5 16.Cd2 ? !** (Era mai indicat 16.Ce5) **16... Nd7 17. Cc3 ? ?** (Gafă de proporții, care curmă imediat partida) **17... Tb2** și, deoarece nu poate lua turnul din cauza Cd3, albul cedează. (0—1)

132. Mar del Plata. Turneu internațional, 1955

L. Pachman — M. Najdorf

1.e4 c5 2.Cc3 d6 3.d3 Cc6 4.g3 Cf6 ! ? (Tr 4... g6) **5.Ng2 Ng4 6.Cge2 ?** (6.f3 Nd7 7.f4 =) **Cd4**

7.0—0 ? (B 7.f4 ; 7.h3 Nf3 8. Nf3 Cf3 9.Rf1 e5 10.Rg2 Cd4 11.Ng5) Cf3 8.Rh1 h5 ! → 9.h3 e5 (B 9 . . . h4 !) 10.Cd5 (B 10. Ne3 ! ?) Cd5 11.ed5 Dd7 ! 12. Cc3 (12.Cg1 ? Ch2 ! 13.hg4 hg4) Df5 ! 13.Ne3 h4 14.Ce4 Ne7 15. c4 hg3 —+ 16.fg3 Th3 ! 17.Nh3 Dh5 ! 18.Da4 Rf8 19.Tf3 Dh3, albul cedează : 20.Rg1 Nf3 21. Dc2 Ne4 22.de4 Dg3 23.Rf1 De3 etc. —+. (0—1)

133. Oberhausen. Campionatul Europei, echipe, 1961

I. Bilek — T. Petrosian

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Nc4 e6 7. 0—0 Ne7 8.Nb3 0—0 9.Nc3 Ca5 10.f4 b6 11.e5 Ce8 (11 . . . Cd7 ? 12.ed6 Nd6 13.Ce6) 12.f5 de5 13.fe6 Cb3 14.Cc6 Dd6 (O poziție teoretică foarte cunoscută, care pînă la această partidă a fost considerată favorabilă albului, dacă se continuă cu 15. Cd5 ; Petrosian nu a fost niciodată de acord cu această afirmație a teoreticienilor și în numai cinci mutări va dovedi justețea punctului său de vedere) 15.Cd5 (Se amenință 16.Ce7) 15 . . . Nh4 ! ! (Acesta era marele secret al lui Petrosian ! Negrul a reușit să elimine astfel toată combinația albului, păstrînd în continuare nebunul pe diagonala d8—h4. Acum albul este cel care va trebui să caute noi căi pentru echilibrarea poziției. În mod curent se juca 15 . . . Nf6 16.Cf6 gf6 17.e7 Ca1 18. Nh6 ! +—) 16.ef7 (Și după 16. e7 Ca1 17.ef8D Rf8, negrul are poziție cîștigătoare) 16 . . . Tf7 17.Tf7 Ca1 18.Df1 Nf6 19.Cf6 Cf6, albul cedează. (0—1)

134. Budapesta. Campionatul național, 1962

P. Dely — L. Szabo

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4.Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Nc4 e6 7.Nb3 b5 8.f4 Nb7 ? ! (B 8. . . Ne7) 9.0—0 b4 10.e5 ! bc3 11.ef6 Cd7 12.f5 ! e5 13.Nf7 ! Rf7 14.Dh5 g6 15.fg6 hg6 16.Dh8 ed4 17.Dh7 Re6 (17 . . . Re8 18.Dg6 mat) 18.Dg8, negrul cedează. (1—0)

135. Amsterdam. Interzonal, 1964

L. Pachman — M. Tal

1.e4 c5 2.g3 (Pentru o astfel de fianchetare era bine să se joace întîi Cb1-c3) 2 . . . Cc6 3.Ng2 g6 4.Ce2 Ng7 5.0—0 d6 6.c3 e5 ! (Bine jucat, din care cauză albul va trebui să piardă mult timp pentru rezolvarea problemelor centrului) 7.d3 Cge7 8.Ne3 0—0 9.d4 ? ! (Era mai bine 9.h3, urmat de f2-f4, pentru a iniția unele acțiuni ofensive pe flancul regelui) 9 . . . cd4 10.cd4 Db6 ! (Cu mu-

tări ferme, negrul a realizat o dezvoltare superioară albului, preluînd inițiativa) **11.Cbc3 ed4 ! 12.Ca4 Da5 13.Cd4 Ce5 ! 14.Nd2 ?** (O pierdere de timp care-i dă prilejul excampionului mondial să treacă la una din acele combinații distrugătoare, caracteristice stilului său de joc ; trebuia jucat 14.Cc3. Vezi diagrama)

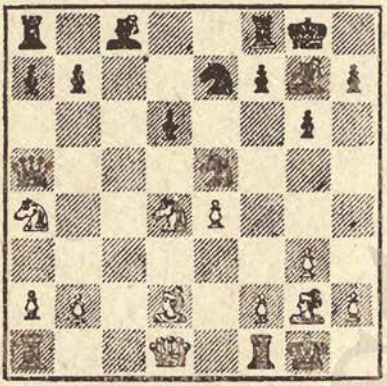

14 . . . Da6 15.Ng5 Ng4 ! (Tal a realizat o poziție în care se simte ca peștele în apă, cu o figură în priză și alta care poate fi amenințată imediat, destrămînd în mod ireparabil sistemul defensiv al albului) **16.f3 ? !** (O ripostă care se pare că va provoca albului unele pierderi materiale. Dar Tal... este Tal !) **16 . . . Cd3 ! ! 17. Ne7 ? !** (Marele maestru și teoretician cehoslovac probabil că n-a sesizat toate pericolele care-i pîndesc regele, scontînd pe continuarea 17 . . . Nd4 18. Rh1 Cf2 19.Tf2 Nf2 20.fg4, după care ar rămîne cu o figură în plus ; era mai prudent 17.Ce2 Nd7 18.Cec3) **17 . . . Nd4 18.Rh1 Tfe8 ! 19.Nd6 ?** (19.Cc3 ar mai fi amînat prăbușirea) **19 . . . Nd7** și, nemaiputînd evita pierderile de material, albul a cedat. (0—1)

136. Buenos Aires. Campionatul Argentinei, 1965

R. Garcia — R. Sanguinetti

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d3 Cc6 4.g3 g6 5.Ng2 Ng7 6.0—0 e5 7.Cc3 Cge7 (B 7 . . . Ng4) **8.Ch4 0—0 9.f4 f5 ∞ 10.fe5 de5 11.Ne3 b6 ? ?** (11 . . . Cd4) **12.ef5 gf5 13.Dh5 Dd6 ? !** (B 13 . . . De8) **14.Ce4 ! ! +— De6** (14 . . . fe4 ? 15.Ne4 +—) **15.Nh3 Nd7 16.Nf2 Ne8 ? ! 17.Dh7 !**, negrul cedează. (1—0)

137. Belgrad. Superturneu, 1966

Alexandra Nicolau — Nona Gaprindașvili

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4.Cd4 a6 5.Cc3 Dc7 6.Ne2 Cf6 7.0—0 Cc6 8.Ne3 Nb4 (Varianta Paulsen, una din cele mai agresive linii de joc ; frecvent se continua cu 8 . . . b5) **9.Cc6 dc6 10.Ca4 Ne7** (Două maestre de superclasă care joacă deschiderea... supercorect) **11.Nb6**

Db8 ? ! (De la această mutare incoloră au început necazurile campioanei mondiale „en titre" ; era mai bine 11 . . . Dd6 ! ? Vezi diagrama.)

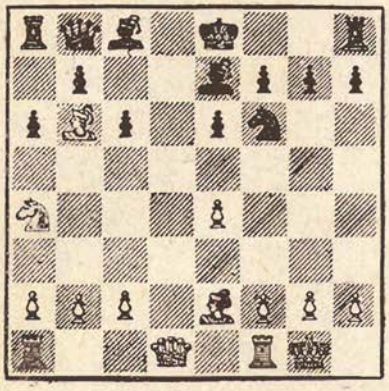

12.Dd3 ! Cd7 13.Tad1 0—0 14.De3 e5 (Cu flancul damei blocat, negrul caută să aducă în joc nebunul din c8, însă prin 14 . . . e5 s-a deschis diagonala b3-f7 pe care albul o va ocupa imediat) **15.Nc4 Nd6 16.Td3 Nc7 17.Tfd1 Nb6 18.Cb6 Cb6 19.Db6 Da7 ?** (O greșeală destul de gravă după care poziția negrului se va prăbuși ca un castel din cărți de joc) **20.Nf7 !** (O încheiere foarte elegantă pe care viitoarea mare maestră română o gîndise cel puțin de la mutarea 17.Tfd1) **20 . . . Rf7** (Și după 20 . . . Tf7 21.Td8 Tf8 22.Tf8 Rf8 23.Td8, albul cîștigă) **21.Tf3,** negrul cedează. (1—0)

138. Havana. Olimpiada XVII, 1966

R. Calvo — V. Korcinoi

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4.Cd4 a6 5.Nd3 Nc5 (O mutare nici prea bună, nici prea rea, specifică stilului agresiv-tranșant al marelui maestru sovietic, cu care a obținut rezultate variabile) **6.Cb3 ! Na7 7.c4 ! ?** (Tînărul maestru spaniol adoptă un sistem de dezvoltare curajos, urmărind neutralizarea nebunului din a7 prin înaintarea pionului la c5) **7 . . . Cc6 8.0—0 Dh4 ? !** (O tentativă de intimidare care va avea efectul unui bumerang ; mai solidă și cu perspective era continuarea 8 . . . Cge7 9.Cc3 Ce5 10.Rh1 Dc7 11.De2 0—0 12.f4 Cd3 13.Dd3 f5 !) **9.C1d2 Cge7** (O mutare necesară, fără îndoială, ce lasă însă dama neagră într-o situație primejdioasă, din care, de altfel, nici nu se va mai putea salva) **10.c5 !** (Pe lîngă izolarea nebunului negru din a7, micul pion de pe cîmpul c5 a fixat pe oponentul său din d7, permițînd totodată manevra Cd2-c4-d6 foarte dificil de evitat de negru) **10 . . . Ce5** (Este atacat nebunul din d3 și se amenință Ce5-g4 !) **11.Ne2 b6 12.f4 !** (De aici înainte, toate mutările negrului vor fi practic forțate, mergînd pînă la capitulare. Urmează un final de o extraordi-

nară spectaculozitate, un unicat în istoria șahului. Vezi diagrama)

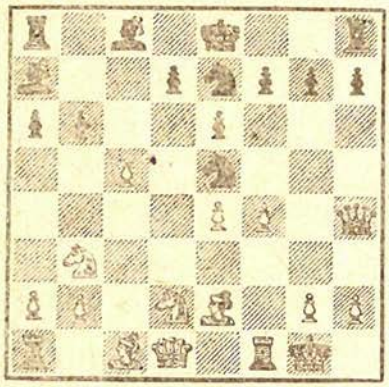

12...C5c6 13.Cc4 ! bc5 14.g3 Dh6 15.f5 ! Df6 16.fe6 ! De6 17.Cd6 Rf8 18.Nc4 ! !, negrul cedează. (1—0)

139. Kiev. Campionatul R.S.S. Ucrainiană, 1966

A. Zaharov V. Tukmakov

1:e4 c5 2.Cf3 b6 (Un experiment care, mai ales după această partidă, a rămas în stadiu de... experimentare) **3.d4 cd4 4.Cd4 Nb7 5.Cc3 d6 6.Ng5 ! ?** (După acel insolit 2...b6, iată că și albul adoptă o linie de joc ciudată, care imobilizează pentru moment pionul e7, anticipînd totodată și un eventual schimb pe c6) **6...Cd7 7.f4 Cgf6 8.Nf6 ! gf6** (Cea mai convenabilă ripostă pentru negru; după 8...ef6, pionul din d6 rămîne foarte slab, iar la 8...Cf6 urmează 9.e5 ! de5 10.fe5 Cd7 11.e6 ! și poziția negrului ar fi foarte serios amenințată. Pentru pasionații șahului, combinația albului care urmează poate fi oricînd comparată cu o simfonie compusă pe calculator sau un tablou de Picasso.! Vezi diagrama)

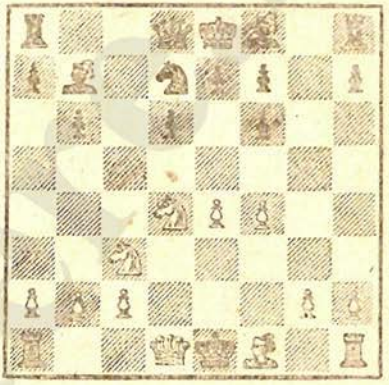

9.Dh5 ! ! (Continuîndu-și planul de joc agresiv început cu mutarea precedentă, albul aruncă precipitat dama în luptă, provocînd o serie de amenințări, printre care cea mai periculoasă pare a fi 10.Nc4 ! ! urmat de 11.Df7 mat) **9...Dc8 10.Cd5 ! e6 11.0—0—0 ! !** (Sacrificiul calului într-o astfel de poziție este perfect justificat. Logica situației impune albului un joc deschis și energic, motivat prin deschiderea coloanelor centrale) **11...ed5 12.ed5** (Se amenință, printre altele, și 13.Nb5 !) **12...De3 13.Ce6 ! De3 14.Rb1 Re7 15.Nb5 ! !** (Începe să se contureze atacul ai-

bului care de aici înainte se va desfășura prin mutări de o duritate extremă) **15...fe6 16.The1 ! ! De1** (Singura soluție... dacă se poate numi așa, pentru prelungirea agoniei regelui negru) **17.Te1 e5 18.Df5 ! Cc5 19.fe5 de5 20.d6 ! !** și, în fața curajosului atac al acestui pion-erou, negrul a cedat. (1—0)

140. Corespondență. Campionatul U.R.S.S., 1966/67

A. Zaițev — **R. Persitz**

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4.Cd4 Cf6 5.Cc3 d6 6.g4 ! ? e5 7.Cf5 h5 8.Ng5 hg4 9.Ce3 Ne6 10.Dd2 Cc6 11.0—0—0 Cd4 12.Nf6 gf6 13.Cb5 Db6 ∓ 14. Cd4 ed4 15.Dd4 Dd4 16.Td4 Nh6 ! —+ (A 17... Nf4) **17.Td6 g3 ! 18.h3 gf2 19.Rd2 Tg8 20. Th2 Tg3 !**, albul cedează. (0—1)

141. Vrnjacka Banja. Turneu internațional, 1967

J. Kostro — M. Bobotov

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4.Cd4 Cc6 5.Cc3 d6 6.Ne3 Cf6 7.f4 Ne7 8.Df3 ! a6 ? ! 9.Nd3 Nd7 10.0—0 0—0 11.a3 Cd4 ? 12.Nd4 Nc6 13.Dh3 ! → ± g6 14.Tad1 Da5 ? (14... Dc7 ; 14... Ce8) **15.f5 ! +— gf5 16. Dh6 Dd8 17.Tf3 Rh8 18.Nf6**, negrul cedează deoarece nu mai poate para amenințarea 19.Th3. (1—0)

142. Kraljevo. Campionatul Iugoslaviei, 1967

M. Matulovici — E. Bukici

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4.Cd4 Cf6 5.Cc3 e6 6.g4 h6 ? ! (6... Cc6) **7.Tg1 ! Cc6 8.Ne3 d5 9.Nb5 Nd7 10.ed5 ed5 11.De2** (11.a3 ! ?) **Nb4 ?** (11... Ne7) **12.Cc6 ± Nc6 13.0—0—0 ? ?** (13.Nc5 ! +—) **Nc3 14.Nd4 Ce4 15.Nc3 0—0 16.Nd4 Da5 ? !** (16... Te8 ! ?) **17.Nc6 bc6 18.g5 c5 19.gh6 Da2 ? ?** (19... cd4 ! 20.Tg7 Rh8 21.Dg4 Tg8 ! 22.Tg1 Dd2 23.Rb1 Cf6 ∞) **20.h7**, negrul cedează. (1—0)

143. Belgrad. Turneu internațional, 1967

Nona Gaprindașvili — **Tatiana Zatulovskaia**

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 g6 4.0—0 Ng7 5.Nc6 ? ! (B 5.Te1) **dc6 6.Cc3 e5 7.d3 Ce7 8.Ne3 b6 9.a4 a5 10.Cd2 0—0 11.Cc4 Ne6 12.De2 Dc7 13.Tad1 Tad8 14.b3 Cc8 15.f4 ? ! ef4 16.Nf4 Dd7 17.Dd2 ? ?** (17.Nd2) **Dd4** și campioana mondială „en titre" a cedat deoarece pierde un cal fără nici o compensație. (0—1)

144. Corespondență. Cupa E. Wilhelm, 1967/68

E. Ditt — A. Ghipslis

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4.Cd4 a6 5.Cd2 (V 5.Cc3 ; 5.c4) **Cf6 6.e5 Cd5 7.Nd3 Dc7 8.0—0 De5 ? 9.Cf5 ! ! Dc7 10.Te1**

Ce7 (?!) 11.Df3 Cf5 12.Nf5 Ne7 ? ! (12 . . . Cc6) 13.Ce4 ! ef5 ? (13 . . . d5) 14.Cc3 0—0 15. Cd5 Da5 16.Ce7 Rh8 17.b4 Dd8 18.Nb2 d6 19.Tad1 (A 20.Dg3) f6 20.Dh5, negrul cedează. (1—0)

145. Praga. Campionatul Cehoslovaciei, 1968

J. Lechtinski — L. Pachman

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4.Cd4 a6 5.Nd3 Nc5 6.Cb3 Na7 7.0—0 Cc6 8.Rh1 Cge7 (8 . . . Cf6 ! ?) 9.f4 0—0 ? ! (9 . . . d6) 10.e5 ! ± f6 11.ef6 Tf6 12.C1d2 Cd5 ? (12 . . . d5 ±) 13.Ce4 Tf8 (13 . . . Th6 14.g3 ±) 14.f5 h6 (14 . . . ef5 15.Nc4 ±) 15.Nh6 ! +— gh6 16.Dg4 Rh8 17.Dg6 Ne3 (17 . . . Tf6 18.Cf6 Df6 19.De8 +—) 18.f6 Tg8 19.Dh7 ! !, negrul cedează : 19 . . . Rh7 20.Cg5 Rh8 21.Cf7 mat). (1—0)

146. Wijk aan Zee. Turneu internațional, 1969

P. Keres — L. Kavalek

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.Cc3 a6 4.g3 ! g6 5.Ng2 Ng7 6.d4 ! cd4 7.Cd4 Cf6 8.0—0 0—0 ± 9.b3 Cbd7 10.Nb2 Cc5 11.Te1 e5 ! ? 12.Cf3 b5 (12 . . . b6) 13.b4 ! Ce6 14.a4 Nb7 15.Dd3 ba4 16.Ca4 d5 ! 17.ed5 e4 18.Db3 = ef3 ? ? (18 . . . Nd5 ! 19.c4 ef3 20.cd5 Cg5 ! 21.Nf3 Cf3 22.Df3 Dd5 =) 19.de6 +— Nd5 ? (19 . . . fg2 20.e7 etc. +—) 20.c4, negrul cedează : 20 . . . Ne6 21.Nf3 Tc8 22.Cc5 +—. (1—0)

147. Tbilissi. Campionatul U.R.S.S. 1969/70

M. Tal — A. Suetin

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4.Cd4 a6 5.Nd3 Ce7 ? ! (B 5 . . . Nc5 ; 5 . . . Cc6 ; 5 . . . Dc7) 6. Cc3 Cbc6 7.Cb3 Cg6 (?!) 8.0—0 b5 9.Ne3 d6 10.f4 Ne7 11. Dh5 ! ± Nf6 12.Tad1 Nc3 ? ! 13.bc3 Dc7 14.Td2 Cce7 15.Cd4 Nd7 16.f5 ! +— ef5 17.ef5 Ce5 18.Ce6 ! Ne6 19.fe6 g6 ? (19 . . . 0—0—0 +—) 20.De5 ! ! și negrul a cedat deoarece, după 20 . . . de5 21.ef7, regele său intră în rețeaua de mat. (1—0)

148. Vrnjacka Banja. Cupa Europei, 1971

Suzana Veröci — Maria Ivanka

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4.Dd4 Cc6 5.Nb5 Nd7 ? ! (B 5 . . . Cf6) 6.Nc6 Nc6 7.Cc3 h6 ? (7 . . . Cf6) 8.Ne3 Cf6 9.h3 e6 10.0—0—0 Dc7 ? ! (10 . . . Ne7) 11.e5 ! Cd5 ± 12.Cd5 Nd5 13. ed6 Dd6 14.Ce5 +— Da6 15. c4 Nc6 16.Df4 f6 17.Dg4 Nd5 (?!) 18.Td5 !, negrul cedează. (1—0)

149. Vrnjacka Banja. Turneu zonal, 1972

V. Ciocâltea — I.Csom

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4.Dd4 Nd7 ! ? (Varianta mai des utilizată aici este 4 . . . Cc6, după care, continuînd corect,

albul obține un ușor avantaj) **5.c4 Cc6 6.Dd2 !** (O continuare foarte importantă în realizarea fianchetării Nc1-b2) **6... Cf6 7.Cc3 g6 8.b3 Ng7 9.Nb2 0—0 10.Ne2 Da5 11.Tb1** (Se amenință 11... Ce4) **11... Tfc8** (După 11... a6 ? !, albul are la dispoziție răspunsul 12.a3 ! b5 13.b4, obținînd o poziție mai bună. Greșită ar fi fost riposta mecanică a albului 12.0—0 deoarece, după 12... b5 !, negrul poate inițiia o linie de joc mai bună) **12.0—0 Tab8 ?** (O greșeală care îi va aduce negrului mari dificultăți. Trebuia continuat cu 12... a6 după care se putea obține joc egal prin 13.a3 Ng4 ! 14.b4 Dh5 ! 15.h3 Nf3 16.Nf3 Dh4 17.Cd5 Cd5 18.ed5 Ce5 19.Ne5 Ne5 20.Ne2 Df4. Vezi diagrama)

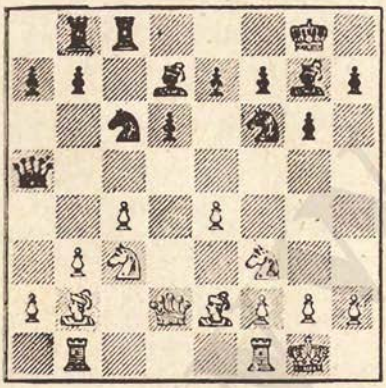

13.h3 ! a6 14.a3 ! Dc5 15.b4 Da7 16.c5 ! (Acum, avantajul albului este cît se poate de clar. Cu dama și turnurile izolate la antipozii rocadelor, negrul va trebui să facă eforturi defensive considerabile) **16... Ce8 17.Cd5 ! Nb2** (Nici 17... dc5 18.Ng7 Rg7 nu diminua nenumăratele probleme ale negrului) **18.Tb2 dc5 19.Dh6 ! !** (Mutare decisivă, după care negrul nu mai are apărări viabile) **19... f6** (Alte posibilități ar mai fi fost 19... Cf6 20.e5 ! sau 19... Ne6 20.Cg5 Cf6 21.Cf6 ef6 22.Ch7, dar fără șanse de salvare) **20.Ce7 !**, negrul cedează. (1—0)

150. Hilversum. Superturneul I.B.M., 1973

J. Timman — L. Polugaevski

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4.Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 e6 7.f4 Cbd7 (V 7... b5) **8.Df3 Dc7 9.0—0—0 b5 10.Nd3 ? !** (B 10.e5) **Nb7 11.The1 h6 12.Dh3 !** (Nt) **0—0—0 13.Nf6 Cf6 14.Cd5 ! Da5 ? ?** (14... Cd5 15.ed5 Nd5 16.a4 ! ±) **15.Cb3 !** și negrul cedează, fiindcă după 15... Da2 16.Cc3 pierde dama. (1—0)

151. Orense. Turneu internațional, 1973

D. Ianosevici — **Fl. Gheorghiu**

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4.Cd4 Cf6 5.Cc3 Cc6 6.Nc4 (Mutare preferată de Fischer, dar se joacă și 6.Ng5 sau 6.Ne3) **6... e6 7.Ne3 Ne7 8.De2** (Linia

de joc cea mai activă introdusă în practica turneelor de Velimirovici ; mai liniștită este 8.0—0) **8...0—0 9.0—0—0 Dc7 10.Nb3 a6 11.g4 ! Cd4** (O continuare analizată de marii maeștri unguri, dar probabil e mai bine 11...Ca5 sau 11...Cd7, cum joacă Larsen) **12.Td4 b5 13.g5 Cd7 14.Tg1 !** (Mult mai bine decît 14.Dh5 Td8 15.Tg1 g6 !, cu joc bun pentru negru) **14...Tb8 15.Dh5 Td8 ? !** (După unele analize, o mutare inexactă ; era mai bun răspunsul 15...g6 16.Dh6 Td8 17.e5 d5, ajungîndu-se la o poziție complicată. Vezi diagrama)

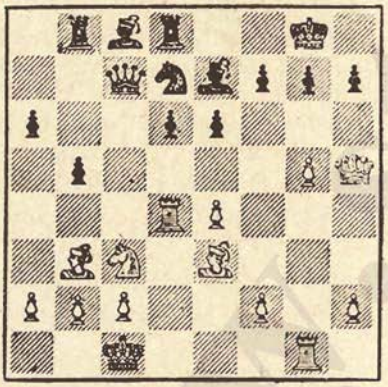

16.e5 ? ? (O greșeală gravă într-o poziție foarte promițătoare ; după 16.g6 ! hg6 17.Tg6 Nf6 18.e5 ! !, albul avea bune șanse de atac) **16...d5** (Cu poziție cîștigătoare pentru negru. După cît se pare, cînd a jucat 16.e5 albul a avut în vedere numai varianta 16...de5 17.Th4 Cf8 18.Ce4, cu atac) **17.Cd5 ed5 18.Nd5 Ce5 19.Th4 Nf5 !**, o mutare de apărare unică, dar... și cîștigătoare, după care albul a cedat. (0—1)

152. Menorca. Interzonal, 1973

Jane Hartston — Nana Aleksandria

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4.Cd4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Nc4 ! ? e6 7.Ne3 Ne7 8.De2 a6 9.0—0—0 Dc7 10.Nb3 0—0 (V 10...Nd7) **11.Thg1 ! Cd7 12.g4 Cc5 13.g5 ! b5 14.Dh5 g6 ?** (14...b4 15.Cce2 Ce4 16.Tg4 Cc5 17.Th4 Cb3 18.ab3 h6 ! ∞) **15.Dh6± Td8 16.Tg3 Nf8** (16...e5 ?) **17.Dh4 b4 18.Cc6 ! +— Dc6 19.Nd4** (A 20.Dh7 ! U Tg3-h3-h8 mat) **Ng7** (19...e5 ? 20. Nd5 +—) **20.Ng7,** negrul cedează. (1—0)

153. Budapesta. Turneu internațional, 1973

A. Adorjan — G. Sax

1.e4 c5 2.Cf3 g6 3.d4 cd4 4.Dd4 ! ? Cf6 5.e5 Cc6 6.Da4 Cd5 7.De4 Cdb4 8.Nb5 ! ? (Nt ; 8.a3 d5 9.De2) **Da5** (8...d5 ? ? 9.Db4 +—) **9.Cc3 d5 10.De2 Ng4 11.0—0 0—0—0 12.a3 !± Nf3 ? !** (12...Cd4 13.Cd4 ! ? Ne2 14. ab4 Da1 15.Ne2 Nh6 16.Nh6 Db2 17.Nd2 Db4 18. Cb3 ∓) **13.Df3 Ce5 ! ? 14.Dh3 ! e6** (14...Cd7 ? 15.ab4 Da1 16. Cd5 +—) **15.ab4 +— Da1 16. Nf4 Df1** (16...Db2 17.Ne5 Tg8 18.Dh7 +—) **17.Nf1 Ng7 18.Cb5** și, în fața multiplelor amenințări pe care nu le mai poate para, negrul a cedat. (1—0)

154. Bath. Campionatul Europei, echipe, 1/1, 1973

M. Ghindă M. Stean

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.Nb5 Nd7 4.Nd7 Dd7 5.0—0 (V 5.c4) **Cf6 6.e5 de5 7.Ce5 Dc8 ! 8.Cc3 Cc6 9.Te1 ! e6 10.d3 Ne7 11.Nf4 0—0 12.Te3 ! ? Cd4 ? ?** (Greșeala care-l va duce pe negru la pierderea partidei. Vezi diagrama)

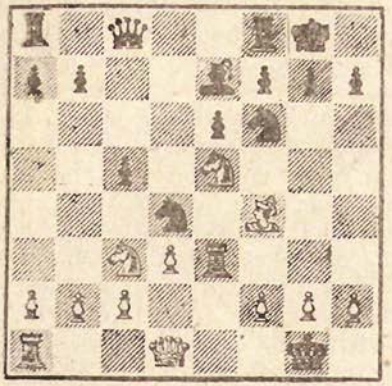

13.Th3 (Albul caută să tranșeze cît mai energic partida în favoarea sa) **13 . . . g6 ? !** (Această mutare prezintă avantajul de a elimina amenințarea Dd1-h5, însă are și cusurul că slăbește foarte serios structura de pioni din fața regelui, fapt de care albul va profita imediat) **14.Dd2 Td8 15.Te1** (Albul mobilizează, aruncînd în luptă, toate rezervele sale) **15 . . . b5 16.Ng5 b4** (În poziție pierdută, negrul încearcă pe flancul damei o diversiune lipsită total de eficiență) **17.Df4 Cf5 18.Ce4 ! Cd5** (Albul cîștigă și după 18... Ce4 19.Ne7 Te8 20.de4 etc.) **19.Ne7 ! ! Cde7 20.Cf6 Rf8** și, totodată, negrul a cedat deoarece, după 21.Th7, nu mai poate para pierderile de material și apoi matul. (1—0)

155. Wijk aan Zee. Turneu internațional, 1973

A. Planinci M. Najdorf

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4.Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 Cbd7 7.f4 e6 8.Df3 Ne7 9.0—0—0 Dc7 10.Nd3 h6 (B 10 . . . b5) **11.Dh3 !** (A 12.f5 !) **Cc5 ? !** (B 11 . . . Cf8 12.The1 Cg6 ! 13.Nf6 Cf4 14.Df3 Nf6) **12.The1 Tg8 ? ?** (12 . . . e5 13.Cf5 Nf5 14.ef5 0—0—0 15.Nf6 Nf6 16.Cd5 Da5 17.Rb1 Cd3 18.Dd3 Rb8 ±) **13.e5 ! +— de5 14.fe5 hg5 15.ef6 Nf6 ? !** (15 . . . gf6) **16.Cd5 Dd8 17.Nh7 Th8 18.Cf5** (A 19.Cd6) **g4 19.Dg3 Rf8 20.Cf6,** negrul cedează fiindcă nu mai poate evita matul : 20 . . . Df6 21.Dd6 Re8 22.Cg7 Dg7 23.Dd8 mat. (1—0)

156. Budapesta. Turneu internațional, 1973

H. Hecht D. Velimirovici

1.e4 c5 2.Cf3 b6 (!?) **3.d4 cd4 4.Cd4 Nb7 5.Cc3 e6 ?** (5 . . . a6 ; 5 . . . Cc6) **6.Cdb5 ! ± d6 ? !** (6 . . . a6 7.Cd6 Nd6 8.Dd6 Cc6 9. Ne3 ±) **7.Nf4 ! e5 8.Cd5 ! ! +— Ca6** (8 . . . ef4 9.Cbc7 Rd7 10. Dg4 +— ; 8 . . . Nd5 9.Dd5 Ca6

10.Nc4 +—. VD) **9.Ne3 Ne7 10.Nc4 Cf6** (10 . . . Tc8 11.Dd3 A Ca7, 0—0—0) **11.Cf6 gf6**

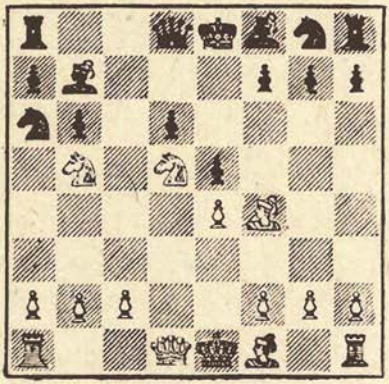

12.Dh5 ! 0—0 13.Cc3 ! Cc5 14.Nh6 Ce6 15.0—0—0 Dc8 (15 . . . Cf4 16.Nf4 ef4 17.Td3 Nc8 18.g4 +—) **16.Ne6 fe6** (16 . . . De6 17.Td3 Rh8 18.Th3 Tg8 19.Nf8 Dh3 20.Dh3 Nf8 21.Dd7 +—) **17.Td3 ! !**, negrul cedează. (1—0)

157. Las Palmas. Turneu internațional, 1973

Fl. Gheorghiu L. Kavalek

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.Nb5 Cc6 ? ! (3 . . . Nd7) **4.0—0 Nd7 5.Te1 a6 6.Nf1 ! ?** (V 6.Nc6 ! ?) **Ng4 7.d3 Nf3 8.Df3 g6 9.c3 Ng7 10.Cd2 e6 11.Cc4 b5 ? ?** (11 . . . Cge7 12.Nf4 ! e5 13.Ng5 0—0 14.Nf6 ±) **12.e5 !** ± **Ce5 13. Cd6 ! Re7 14.Te5 Rd6** (14 . . . Ne5 ? 15.Cf7 ! +—) **15.Te1 Cf6 16.a4 ! Dc8 17.d4 ! c4 18. Ng5 !** +— **Dc6** (18 . . . Re7 19. d5 +— ; 18 . . . Dd8 19.ab5 ab5 20.Ta8 Da8 21.Nf6 +—) **19.Nf6.** negrul cedează : 19 . . . Df3 20. Ne5 +—. (1—0)

158. Wijk aan Zee. Turneu internațional, 1973

W. Browne M. Quinteros

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.Nb5 Nd7 (3 . . . Cd7 ! ? ; 3 . . . Cc6 ! ? 4. 0—0 Ng4 !) **4.Nd7 Dd7 5.c4 Dg4 ?** (5 . . . e5 ! ?) **6.0—0 De4 7.d4 cd4** (B 7 . . . Cf6) **8.Te1 Dc6 9.Cd4 Dc4 ? ?** (Patru tempouri și două coloane deschise albului, iată prețul plătit de negru pentru doi „pioni otrăviți" care, după cum se va vedea, se vor „răzbuna" imediat. De altfel, chiar dacă, în locul ultimei mutări, ar fi continuat cu 9 . . . Dd7 10.Cb5 e6 11.Nf4 e5 12.Cbc3 a6 13.Da4 !, tot în situație foarte grea s-ar fi aflat) **10.Ca3 Dc8 11.Nf4 Dd7** (11 . . . Rd8 12.Tc1 Cc6 13.Da4 +—) **12.Cab5** (A Cd6 +—) **e5 13.Ne5 ! de5 14. Te5 Ne7** (14 . . . Ce7 15. Cf5 +— ; 14 . . . Rd8 15. Df3 +—) **15.Td5** +— **Dc8 16. Cf5 Rf8 17.Ce7 Re7 18.Te5,** negrul cedează. (1—0)

159. Slncev Brjag. Turneu internațional, 1974

V. Hort I. Radulov

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ng5 e6 7. Dd2 Ne7 8.f4 d5 ? ! 9.e5 Cd7 10.Ne7 De7 (Prin intervertire de mutări, s-a ajuns într-o variantă clasică din Apărarea

franceză : 1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 Ne7 5.e5 Cfd7 6.Ne7 De7 7.f4 c5 8.Cf3 Cc6 9.Dd2 cd4 10.Cd4. Acum, în partida noastră, este albul la mutare, negrul pierzînd un tempo prin înaintarea pionului d7 în două mutări) **11.0--0—0 a6 ? ! 12.Cf3 0—0 13.Nd3 Tb8 14.De3 b5 ? ?** (O gafă a cărei consecință este cunoscută încă din partida desfășurată în 1883 între Fritz și Mason) **15.Nh7 ! ! Rh7 16.Cg5 Rg6 17.Dh3,** scurt, precis, și negrul a cedat. (1—0)

160. Nisa. Olimpiada XXI, 1974

L. Kavalek M. Quinteros

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ne2 Cbd7 (V 6 . . . e6 ; 6 . . . e5) **7.Ne3 Cc5** (B 7 . . . e6) **8.f3 e6 9.a4 !** ± (A a4—a5 +) **b6** (9 . . . e5 ! ?) **10.0—0 Nb7 11.Dd2 Tc8 12. Tfd1 Ne7 13.b4 ! Ccd7 14.b5 !** ± **a5 ?** (B 14 . . . ab5) **15.Cc6 ! Nc6** (B 15 . . . Dc7) **16.bc6 Tc6 17.Nb5 Tc8 18.e5 ! ! de5 19.Ce4 Cd5** (19 . . . 0—0 20.Nd7 +—) **20.c4 ! Nb4** și, fără să mai aștepte continuarea atacului pieselor albe, 21.Df2 Ce3 22.Td7, negrul cedează. (1—0)

161. San Feliu. Turneu internațional, 1975

G. Sigurjonsson P. Benkö

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ne2 a6 7.f4 Dc7 8.0—0 Ne7 9.Ne3 b5 ? (9 . . . Cc6 ; 9 . . . 0—0) **10.e5 ! de5 11. fe5 De5 ?** (11 . . . Cfd7 12.Nf3 Nb7 13.Nb7 Db7 14.Dg4 g6 15. Nh6 ±) **12.Nf4 Dc5 13.Nf3 Cd5 ? !** (13 . . . Da7 ! ?) **14.Cd5 ed5 15.b4 ! Dc4 16.Te1** +— **Rf8 17.c3 !** (A 18.Ne2 Dc3 19. Tc1) **Nd7 18.Dd2 Dc8** (18 . . . Cc6 19.Ne2) **19.Nd5,** negrul cedează, deoarece nu mai poate stăvili atacul albului : 19 . . . Cc6 20.De3 Nf6 21.Cc6 Nc6 22. Dc5 +—. (1—0)

162. Timișoara. Turneu internațional, 1975

Margareta Teodorescu **Margareta Mureșan**

1.e4 c5 2.c3 Cf6 3.e5 Cd5 4. d4 cd4 5.Dd4 e6 6.Cf3 Cc6 7. De4 f5 8.ef6 Cf6 9.Dh4 Dc7 10. Nd3 ? ? (10.Ne2 Ne7 11.0—0 ; 10.Ng5 Ne7 11.Cbd2) **Cb4 ! ! 11. Dd4 ?** (11.Re2 ∓) **Nc5 ! 12.Dc4 ! b5 !** —+ **13.Db5 Na6 14.Da4 Cd3 15.Rd2 Dd6 16.Cd4 Ce4 17. Re2 Cdf2,** albul cedează. (0—1)

163. Teesside. Turneu internațional, 1975

E. Gheller M. Stean

1.Cf3 c5 2.c4 g6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cc6 5.e4 Cf6 5.Cc3 d6 7. Ne2 Cd4 8.Dd4 Ng7 9.Ng5 ! Ne6 (9 . . . 0—0 ! ?) **10.Tc1 Da5 11.Dd2 Tc8 12.f3 !** (Nt ; 12.b3 b5 ! 13.Cb5 Dd2 14.Nd2 Ce4 =) **Nc4 ?** (12 . . . 0—0 ±) **13.Cd5 ! Da2** (F) **14.0—0 !** +— **Cd5**

(14 . . . b5 ? ! 15.Ta1 Db3 16. Ta3 !) **15.Tc4 ! !** **Tc4** (15 . . . Cb6 16.Tc8 Cc8 17.Nb5 !) **16. Dd5 Ta4 17.Nb5 Rf8 18.Tc1 !**, negrul cedează. (1—0)

164. Banja Luka. Turneu internațional, 1976

I. Sibarevici — E. Bukici

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 (Arhicunoscuta și permanent utilizata Apărare Najdorf care se joacă la toate nivelurile maeștrilor șahului) **6.Ng5 e6 7.f4 Cbd7 8.Df3 Dc7 9.0—0—0 b5 ? !** (Pînă aici, totul s-a desfășurat după cele mai clare recomandări ale teoriei deschiderilor. Faptul că mutării 9 . . . b5 i s-au adăugat semnele de „mutare îndoielnică" se datorește... evenimentelor care vor urma în partidă. Vezi diagrama)

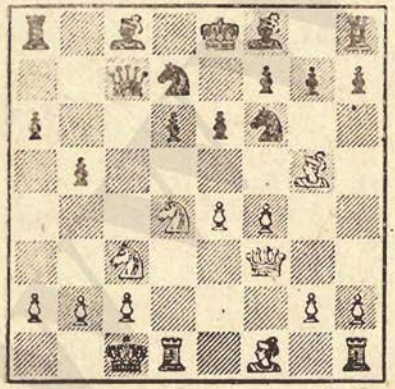

10.Nb5 ! (O continuare perfect logică, în spiritul poziției, care tinde să dea un ușor avantaj albului. Acesta este mai bine dezvoltat, ceea ce îi permite să controleze punctele cheie din centrul tablei. La mutările zise „normale", ca de exemplu 10. Nd3, negrul are timp să-și pună la adăpost regele prin 10 . . . Nb7 11.The1 0—0 !) **10 . . . ab5** (Altceva mai bun nu se vede) **11.e5 ! !** (O noutate teoretică ce va avea darul să-i facă „mat" gîndirea marelui maestru Bukici. Albul, cunoscînd bine legile tacticii și strategiei șahului, a considerat că nu mai este necesar să piardă un timp cu reluarea pionului din b5, trecînd direct la deschiderea centrului) **11 . . . Db8 ?** (Uluit de atacul precipitat al albului, negrul nu găsește la tablă riposta salvatoare. De fapt, aceasta s-a descoperit mult mai tîrziu, după ce combinația a intrat sub microscoapele tuturor marilor maeștri. Este vorba de mutarea 11 . . . Ta5, albul avînd însă în continuare inițiativa și avantajul de dezvoltare) **12.ef6 ! gf6 13.The1 !** (Albul își mobilizează rapid forțele, operație făcută cu sacrificiul unui nebun și lăsarea în voia soartei a celui de-al doilea) **13 . . . h5 14.Dh3** (Se amenință 15.Ce6 ! fe6 16.De6 Rd8 17.De8 +—) **14 . . . e5 15. Cd5 fg5 ?** (O nouă greșeală care permite albului o încheiere strălucită a partidei ; era mai

bine 15 . . . Ta2 16.Rb1 Da7 17. Cf6 cu poziție cîștigătoare pentru alb. Vezi diagrama)

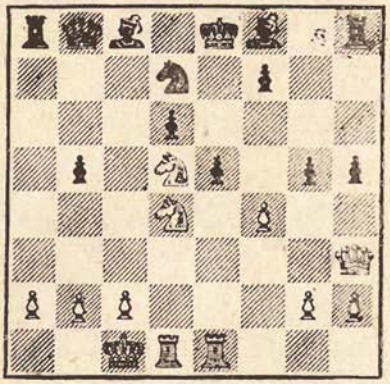

16.Cc6 ! Db7 17.Te5 ! ! (Poanta combinației finale ! Turnul „kamikaze" nu poate fi luat în nici un fel : 17 . . . Ce5 18.Cf6 mat, 17 . . . de5 18.Cf6 Cf6 19. Td8 mat, așa că negrului nu-i rămîne decît...) **17 . . . Ne7 18. Te7 Rf8 19.Df5 !** (... o moarte lentă, dar... certă) **19 . . . Ce5 20.Df6 Th7** și, trezit la realitate, negrul cedează, evitînd sinistrul mat în două mutări : 21.Te8 Re8 22.Dd8 mat. (1—0)

165. Eksjö. Turneu internațional, 1976

J. Eslon — U. Andersson

1.e4 c5 2.c3 Cf6 3.e5 Cd5 4. d4 cd4 5.cd4 (!?) d6 6.Cf3 Cc6 7.Nc4 Cb6 8.Nb5 de5 9.Ce5 Dd5 10.Nc6 bc6 11.0—0 c5 12.Cc3 Dd4 13.De2 c4 14.Td1 Dc5 15.b4 cb3 16.Na3 Da5 ? ? 17.Td8, negrul cedează. (1—0)

166. Lone Pine. Open internațional, 1976

L. Evans — O. Panno

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 a6 5.Cc3 Dc7 6.Ne2 Cf6 7. 0—0 Nb4 8.Dd3 Cc6 9.Rh1 (9. a3 = ; 9.Nd2 ⩲ ; 9.h3 =) **0—0 ! 10.f4 d6 11.Nf3 Nd7 12.Cb3 Ca5 13.Ca5 Na5 14.e5 de5 15.fe5 De5 16.Nb7 Nc3 17.Na8 Nb5 18.Df3 Nf1 19.bc3 Ne2,** albul cedează. (0—1)

167. Albena. Turneu internațional, 1976

A. Lutikov — E. Ermenkov

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 g6 4.0—0 Ng7 5.c3 Cf6 6.d4 ! ? cd4 7.cd4 Ce4 (7 . . . d5 8.e5 Ce4 9. Ce1 ! ±) **8.d5 Cd6 9.Ca3 Ce5 ? !** (9 . . . a6 ! ?) **10.Ce5 Ne5 11.Te1 Cb5 ? !** (11 . . . Nf6 ! ?) **12.Te5 ! f6 ! 13.Cb5 ! fe5 14.d6 0—0** (14 . . . ed6 15.Dd6 +— ; 14 . . . e6 15.Df3 +—) **15.Ng5 Db6 16. de7 Db5 17.ef8D Rf8 18.Dd6 Rg8 19.Nh6,** negrul cedează. (1—0)

168. Buenos Aires. Campionul Argentinei, 1977

S. Schweber — M. Najdorf

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 e6 6.Ne2 Cc6 7. Ne3 Ne7 8.f4 0—0 9.0—0 Nd7 10.Cb3 a5 (?!) **11.a4 Cb4 12.Nf3 e5 ? !** (12 . . . Tc8 ; 12 . . . Dc7) **13.Tf2 ! ↗ Nc6 14.Td2 ef4 ? ? 15.Nf4 Db6 16.Rh1 Tad8 17.**

Cd1 ! (A 18.Cf5) g6 18.Ne3 ! Dc7 19.Cdb5 ! Db8 20.Nb6 !, negrul cedează. (1—0)

169. Niksici. Superturneu internațional, 1978

W. Uhlmann L. Liubojevici

1.c4 c5 2.Cf3 g6 3.d4 Ng7 4.e4 cd4 5.Cd4 Cc6 6.Ne3 d6 7.Cc3 a6 ? ! (7 . . . Cf6) **8.Ne2 e6 ?** (8 . . . Cf6 9.0—0 ±) **9.Dd2 ! Ce5 10.Td1 ! Dc7 ?** (10 . . . f5 A Cf7. VD) **11.Cdb5 ! ! ± ab5 12.Cb5**

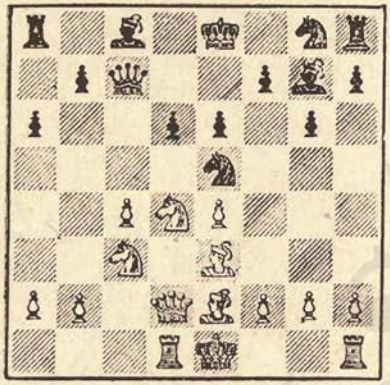

Dc6 (12 . . . Dd7 13.0—0 +—) **13.Cd6 Re7** (13 . . . Rf8 14.f4 Cd7 15.Cc8 +—) **14.Db4 +— Rf6 15.f4 g5** (15 . . . Cd7 16.e5) **16. fe5 Rg6 17.Cf7 ! !,** negrul cedează deoarece la 17 . . . Rf7 18. Nh5 mat. (1—0)

170. Belgrad. Turneu internațional, 1979

M. Matulovici D. Raikovici

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 a6 5.Nd3 g6 6.0—0 Ng7 7. Ne3 d6 8.c4 Cf6 9.Cc3 0—0 10. Ne2 (!?) **Dc7 11.Tc1 b6 ? !** (B 11 . . . Cc6) **12.f4 Nb7 13.f5 ! Te8 ? ?** (13 . . . e5 ! ? ±) **14.fe6 fe6 15.c5 ! +— bc5 16.Ce6 ! Te6 17.Nc4 d5 18.Cd5 Cd5 19. Nd5** și, cum după 19 . . . Nd5 20.Dd5 Dc6 21.Tc5 Dd5 22. Tc8 ! este făcut mat sau pierde foarte mult material, negrul a cedat. (1—0)

171. Londra. Superturneu internațional, 1980

G. Sax **L. Liubojevici**

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.c3 d5 4.e5 d4 ! 5.Nd3 ? ! (5.cd4 cd4 6.Nb5 Nd7 ! 7.Nd7 Dd7 8.d3 Cc6 9. 0—0 Cge7 10.De2 Cg6 =; 5. Nb5 ! ?) **Cc6 6.De2 Cge7 7.0—0 Cg6 8.De4 Ne7** (8 . . . dc3 ? ! 9. dc3 Cge5 10.Ce5 Ce5 11.Nb5 Cd7 12.Td1 ± →) **9.Ca3** (9. b3 ! ?) **0—0 10.cd4 cd4 11.Cc2 Dc7 ! ∓ 12.Te1 Td8** (A Td5) **13. h4** (13.b3 Td5 ! 14.Nc4 ? Cce5 15.Nd5 ed5. 16.Dd5 Cf3 17.gf3 Dc2 18.Te7 Dd1 19.Rg2 Nh3 ! —+; 14.Nb2 ! ?) **h5 14. g4 ? ?** (14.b3. VD) **hg4 ∓ 15.h5**

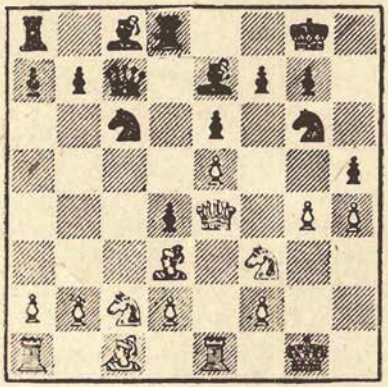

Cce5 ! ! 16.Ce5 f5 ! ! 17.De2 Cf4 18.Df1 b5 ! și, fiind amenințat decisiv prin Nc8—b7, Cf4—h3 sau Ne7—f6, albul cedează. (0—1)

172. Londra. Superturneu internațional, 1980

J. Timman — B. Larsen

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 d6 6.f4 Cc6 7. Ne3 Dc7 8.Df3 Nd7 9.0—0—0 a6 10.g4 Cd4 11.Td4 Nc6 12.g5 Cd7 13.Nh3 g6 14.Thd1 b5 15. Dg3 Ng7 ? ? 16.Td6 b4 17.f5 ! bc3 18.Te6 ! ! Rd8 19.Tc6 !, negrul cedează : 19 . . . Dc6 20. f6 ! ! +—. (1—0)

173. Soci. Turneu internațional, 1981

S. Dvoiris — L. Polugaevski

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cc6 5.Cc3 a6 6.Ne2 d6 7. 0—0 Cf6 8.Ne3 Ne7 9.f4 0—0 10.De1 Dc7 11.Dg3 Cd4 (V 11 . . . Rh8) **12.Nd4 b5 13.a3 Nb7 14.Tae1** (V 14.Rh1) **Nc6 15.Nf3** (15.Nd3 Tad8 16.Rh1 Db7 17. Dh3 g6 18.f5 ±) **Tad8 16.e5 ! de5 17.Ne5 Db6 18.Rh1 Nf3 ? !** (18 . . . Td7 ±) **19.Tf3 g6 ? ?** (19 . . . Ch5 F) **20.Dh4** și, deoarece, după 20 . . . Cg4 21.De7 Cf2 22.Tf2 Df2 23.Tg1, albul contraatacă decisiv, negrul a cedat. (1—0)

174. București. Turneu internațional, 1981

U. Bönsch — **P. Ștefanov**

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 a6 5.Nd3 Cf6 6.0—0 d6 7. Cc3 Ne7 8.f4 b5 9.Df3 Nb7 10. a3 h5 11.Rh1 Cbd7 12.Nd2 h4 13.b4 Ch5 (VD) **14.a4 ? ?** (14.

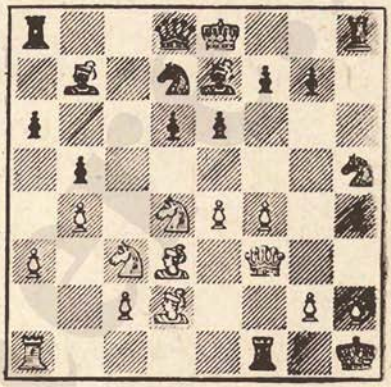

Cce2) **Cg3 ! —+ 15.hg3 hg3 16.Rg1 Nf6 ! ! 17.Cde2 Nc3** (17 . . . Nd4 ! ! 18.Cd4 Th1 ! ! ; 18.Tf2 gf2 —+) **18.Tfd1 Nd2,** albul cedează. (0—1)

175. Biel. Interzonal, 1985

J. Van der Wiel — M. Quinteros

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 e6 7. f4 Db6 8.Dd3 ! ? Cbd7 ? ! (8 . . . Db2) **9.0—0—0 Ne7 10.Dh3 !** (10.Dg3 ? ! h6 11.Nh4 g5 12.fg5 Ch5 ∞) **Cc5 ? !** (10 . . . Dc7) **11. e5 de5 12.fe5 Cd5 13.Ne7 Ce7 14.Nd3 ! Nd7** (14 . . . h6 ! ?) **15. Dg3 Cd3** (15 . . . Cg6 16.h4 ; 15.

...g6 16.Dg5 ; 15...0—0 16. Nh7 Rh7 17.Dh4) **16.Td3 0—0 17.Ce4 Rh8 18.Cf6 ! ! +— gf6 ?** (18...Nb5 19.Ch7 ! Nd3 etc. +—) **19.Dh4 Cg8** (19... Tg8 20.Th3 Tg7 21.ef6 +— ; 19...Cg6 20.Df6 Rg8 21. Cf5 ! +—) **20.Tg3,** negrul cedează din cauza amenințării 21.Dg4. (1—0)

176. Viena. Open I.B.M., 1986

A. Beliavski M. Quinteros

1.e4 c5 2.Cf3 b6 ? ! (O mutare ceva mai slabă din vastul repertoriu al „Sicilienei", utilizată de marele maestru argentinian, se pare din motive psihologice, pentru a-și surprinde adversarul cu o variantă mai puțin analizată) **3.d4 cd4 4.Cd4 Nb7 5.Cc3 Cc6 6.Nf4 !** (Iată că, spre stupefacția negrului, marele maestru sovietic îl pune în fața unei noutăți teoretice, probabil studiată acasă, deoarece pentru efectuarea ei nu i-au trebuit decît șase minute ! Aici, de obicei partida se continua cu 6.Ne3 Cf6 7.f3 e6 etc., albul obținînd un ușor avantaj pozițional. După inovația din text, negrul a fost pus în fața unor probleme de mare dificultate, pe care va trebui să le rezolve la tablă) **6...Tc8 ?** (Un vechi proverb spune că „cine seamănă vînt culege furtună". Negrul, care intenționa să-și pună adversarul „la colț" prin mutarea 2...b6, s-a trezit „scos la tablă" și prins cu lecția neînvățată după 6.Nf4 Tc8 ?. Nu era bine nici 6...d6 din cauza 7.Nb5 ±, sau 6... Cd4 7.Dd4 Cf6 8.e5 Ch5 9. Ne3 ±, însă se putea menține încă echilibrul cu 6...a6 ! ?, amenințînd d6 și e6) **7.Cc6 dc6 ? !** (Din nou negrul nu găsește o replică adecvată poziției ; era mai bine 7...Nc6 8. Na6 Ta8 9.0—0 ±) **8.Df3 Dd4** (După 8...Cf6 ? ! 9.Td1 Cd7 10.e5 e6 11.Dg3 sau 8...e6 ? 9. Td1 De7 10.Nd6, negrul este pierdut) **9.Td1 Dc5** (Nu s-au efectuat nici primele zece mutări din partidă și negrul resimte din plin efectul slabei dezvoltări a pieselor sale. De remarcat flancul regelui unde toată grupa este încă pe locul de plecare ! De notat că 9...Dc5 este singura mutare acceptabilă ; după 9... Db4 10.Dd3 ! Cf6 11.Ne5 sau 9...Df6 10.Nc4 e6 11.e5, negrul intra în poziție pierdută) **10.e5 ! Td8 11.Td8 Rd8 12.Ne2 Re8 13.0—0 f5** (O încercare disperată de dezvoltare, dar... este deja prea tîrziu. Vezi diagrama)

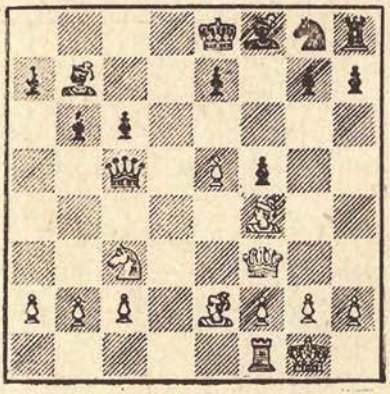

14.e6 ! Cf6 (Nu ajuta la nimic nici 14...Nc8 15.b4 ! Db4 16.Dc6) **15.Td1 Cd5** (Continuarea 15...g6 ar fi dat albului prilejul să încheie partida printr-un elegant sacrificiu de damă : 16.Nc7 Cd5 17.Df5 ! !) **16.Ne5** și, în lipsa oricărui contrajoc, negrul s-a decis să cedeze. (1—0)

177. Belfort. Cupa mondială G.M.A., 1988

J. Ehlvest U. Andersson

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cc6 (Prin intervertire de mutări s-a ajuns la o poziție cunoscută de secole, jucată spre exemplu și într-una din partidele celebrului meci pentru titlul de campion mondial neoficial de șah dintre P. Morphy și A. Anderssen, desfășurat în 1858) **5.Cc3 a6 6.Ne2 Dc7 7.f4 Cd4 8.Dd4 b5 9.Ne3 Nb7 10.0—0—0 Tc8 11.Td2 !** (Cu intenția de a dubla turnurile pe coloana „d") **11...Cf6 12. Nf3 Ne7 13.Thd1 0—0** (După 13...d6 14.e5 calul negru nu ar fi putut ajunge pe d7) **14.e5 Nf3 15.gf3 b4 ?** (O greșeală gravă după care negrul pierde forțat. Vezi diagrama)

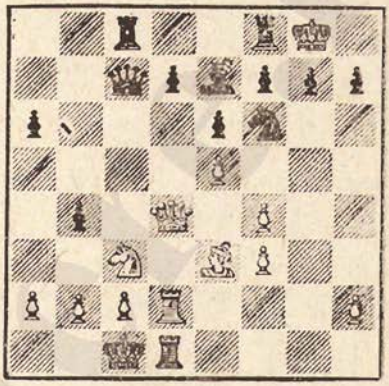

16.ef6 bc3 17.Tg2 ! Db7 18.Tg7 Rh8 19.Tg8 !, negrul cedează deoarece urmează 19...Tg8 20.fe7 Tg7 21.Dc3 ! ! Tc3 22.e8D Tg8 23.Nd4 e5 24.Ne5. (1—0)

Judecînd după cele 59 de partide selecționate, se poate trage concluzia că **Apărarea siciliană** poate genera cele mai neașteptate răsturnări de situații, în care marii maeștri au prilejul să înregistreze cele mai rapide... înfrîngeri din cariera lor șahistă.

Faptul că **Siciliana** se joacă fără încetare, de secole, demonstrează cu prisosință viabilitatea ei în timp, fiind de multe decenii deschiderea cea mai frecvent utilizată în confruntările maeștrilor la toate nivelele, ceea ce îndreptățește afirmația potrivit căreia este o „Apărare veșnic tînără".

APĂRAREA FRANCEZĂ

Dacă se ia în considerație faptul că deschiderea **1.e4 e6** nu a fost menționată în Mss. de la Göttingen, iar Lucena a inclus-o foarte sumar **(1.e4 e6 2.d4)** în cartea sa, se poate presupune că această linie

de joc a apărut cam în prima jumătate a secolului XV. Analize ceva mai dezvoltate au fost făcute de Greco în tratatul său din 1619 propunînd și cîteva variante pe care le cunoștea din partidele jucate de el.

O etapă importantă s-a produs în jumătatea a doua a secolului XVIII cînd Philidor, denumind-o **Partida pionului regelui un pas,** o introduce în repertoriul său, însă numai pentru partidele cu handicap. Intrarea definitivă a deschiderii **1.e4 e6** în marile competiții se produce după meciul prin corespondență Londra—Paris din 1834—1836, cîștigat spectaculos de parizieni, fapt pentru care La Bourdonnais, redactorul revistei de șah „Le Palamède", o reintitulează sub numele de **Apărarea franceză.**

Această deschidere, bine reprezentată în toate turneele contemporane, constituie unul din mijloacele de evitare a gambitelor care pot urma după **1.e4 e5,** negrul căutînd să amîne începerea ostilităților cît mai spre jocul de mijloc, însă cu prețul unei oarecari întîrzieri în dezvoltare și al claustrării temporare a nebunului din c8. În linii mari, răspunsul **1...e6** este rezonabil, cu condiția ca negrul să-și dezvolte foarte corect piesele, ceea ce, după cum se va vedea, nu s-a prea întîmplat în partidele-exemplu care urmează.

178. Neapole. Campionatul Italiei, meci 1614 (?)

G. Greco — Al. Salvio

1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.c3 (O variantă care se joacă și astăzi, după aproape patru secole) **cd4 5.cd4 Nb4 6.Cc3 Nc3 7.bc3 Cc6 8.Nd3 Cge7 9.f4 Cf5 10.Cf3 0—0 11.g4 ! Ch4 12.0—0 Cf3 13.Df3 Nd7 ?** (13 . . . f5) **14.Dh3 g6 15.f5 ! +— ef5 16.gf5 gf5 17.Tf5 Nf5 18.Nf5,** negrul cedează. Greco avea doar 14 ani. (1—0)

179. Londra. Meci, p. 9, 1866

W. Steinitz — H. E. Bird

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 de4 4.Ce4 Cc6 5.Cf3 Cf6 6.Cf6 Df6 7.Ng5 Df5 ? ! (B 7 . . . Dg6) **8.Nd3 Dg4 ? ? 9.h3 Dg2 10.Th2 Dh2 11.Ch2 Cd4 12.Nb5,** negrul cedează. (1—0)

180. Petersburg. Campionatul Rusiei, 1914

A. Nimzovici — S. Z. Alapin

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Cf6 4.ed5 Cd5 ? ! (Era mai bine 5 . . . ed5 pentru a nu ceda centrul adversarului) **5.Cf3 c5 ? !** (O importantă pierdere de timp ; trebuia 5 . . . Ne7 urmat de 0—0, b6 și Nb7, deși, după 6.Ce4 și apoi c4, albul capătă o poziție plină de perspective) **6.Cd5 Dd5 7.Ne3 ! cd4 8.Cd4 a6**

9.Ne2 (Deschiderea s-a încheiat în favoarea albului, care are inițiativa. Vezi diagrama)

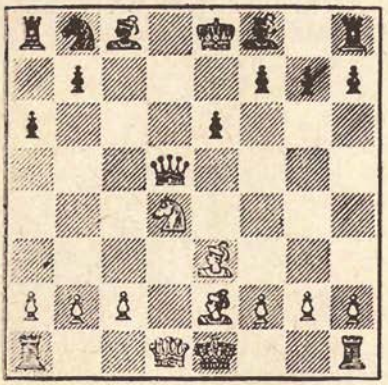

9 . . . Dg2 ? (O captură care, pe lîngă că este inutilă, dă albului posibilitatea să organizeze un atac decisiv asupra regelui negru) **10.Nf3 Dg6 11.Dd2 e5 12.0—0—0 !** (Ignorînd amenințările negrului, albul continuă mobilizarea forțelor) **12 . . . ed4 13.Nd4 Cc6** (Marele avantaj de dezvoltare îi permite albului să încheie partida printr-o combinație foarte instructivă) **14.Nf6 ! ! Df6 15.The1 Ne7 16.Nc6 ! Rf8** (După 16 . . . Dc6 sau bc6, negrul este mat prin 17.Dd8) **17.Dd8,** negrul cedează. (1—0)

181. Viena. Meci amical, 1915

A. Kaufmann R. Reti

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Nd3 (? !) **c5 4.ed5 Dd5** (4 . . . ed5) **5.Cc3 ! Dd4 6.Cf3 Dd8 7.Nf4 Cf6 8.De2 Cc6 9.0—0 Nd6 10.Nd6 Dd6 11.Tad1 Df4 ? !** (B 11 . . . De7) **12.Ce4 Ce4 13.Ne4 0—0 14. Tfe1 ± Dc7 15.Dc4 b6 16.Td3 Nb7 ? ?** (16 . . . h6) **17.Nh7 ! +— Rh7 18.Dh4 Rg8 19.Cg5,** negrul cedează. (1—0)

182. Berlin. Meci amical, 1916

S. Tarrasch J. Mieses

1.d4 e6 2.e4 d5 3.Cc3 de4 (Rețineți vă rog : s-a intrat în varianta Mieses care se mai joacă și în zilele noastre) **4.Ce4 Cd7** (La ora actuală, negrul continuă cu 4 . . . Dd5 după care, la un joc corect, egalează poziția) **5.Cf3 Cgf6 6.Nd3 Ne7 7.0—0 Ce4 8.Ne4 Cf6 9.Nd3 b6 10.Ce5 0—0 ?** (Negrul se grăbește să-și pună regele la adăpost ; era mai indicat 10 . . . Nb7 pentru a elimina amenințarea Cc6) **11.Cc6 Dd6 12.Df3 ! Nd7 13.Ce7 De7 14.Ng5 Tac8 15.Tfe1 Tfe8** (Din această poziție, evident mai bună pentru alb, partida se va încheia în numai cinci mutări, datorită în principal cîtorva erori comise de marele maestru Mieses în propria sa creație. Vezi diagrama din pag. 110).

16.Dh3 ! („Praeceptor Germaniae", cum era supranumit în glumă marele maestru Tarrasch pentru ridicarea teoriilor steinitziene la rang de dogmă, se decide să destabilizeze rocada negrului) **16 . . . Dd6 ? !** (În situație grea, negrul trece la un

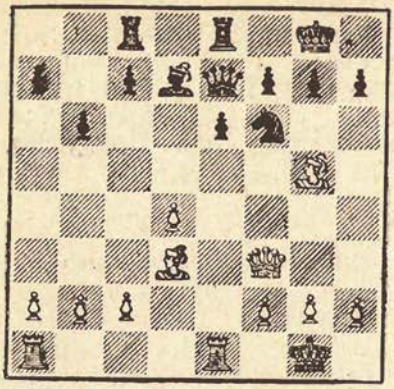

contraatac riscant, încercînd să-și evacueze regele pe via f8-e7) **17.Nf6 gf6 18.Dh6 ! !** (Dar calea de fugă a regelui negru a fost interceptată) **18 . . . f5 19.Te3 Dd4 20.c3 !** și, în imposibilitate de a mai evita capitularea regelui său, negrul a cedat. (1—0)

183. Bled. Superturneu internațional, 1931

A. Alehin — A. Nimzovici

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.Cge2 (O mutare pe deplin satisfăcătoare în apărarea Mac Cutcheon, dar total inofensivă în „franceză", făcută însă intenționat de Alehin, care cunoștea „apetitul" lui Nimzovici în materie de capturi. De altfel, veți asista în continuare la una dintre cele mai instructive partide din istoria șahului, desfășurată în perioada cînd ideile combinative ale lui Alehin erau adeseori atît de neobișnuite și originale, încît uimeau pe oricare din oponenții săi care erau, cu unele excepții, cei mai puternici mari maeștri din lume) **4 . . . de4 5.a3 Nc3 6.Cc3 f5 ?** (În comentariile sale, Alehin afirmă că această mutare s-a „jucat împotriva tuturor principiilor unei strategii sănătoase în deschidere, deoarece cîmpurile negre vor deveni foarte slabe, mai ales după schimbarea nebunului de cîmpuri negre". Corect era 6 . . . Cc6 ! și dacă 7.Nb5, atunci 7 . . . Ce7 urmat de 0—0) **7.f3 ! ?** (Un nou sacrificiu de pion pe care Alehin îl consideră „tentant, corect, însă nu obligatoriu" prin faptul că putea obține un joc excelent fără nici un risc cu 7.Nf4 Cf6 8.f3 ef3 9.Df3, riposta 9 . . . Dd4 fiind anulată de 10.Cb5) **7 . . . ef3 8.Df3 Dd4 ?** (Acceptarea acestui nou sacrificiu de pion a iscat o foarte controversată dispută teoretică între marii maeștri ai șahului, care în parte afirmau că, după 8 . . . Dh4 9.g3 Dd4, negrul ar fi putut respinge atacul albului. Părerea lui Alehin a fost că „mutarea negrului este tot atît de bună sau de slabă, ca și 8 . . . Dh4, deoarece, după 9.g3 Dd4, albul ar fi continuat cu 10.Cb5 și nu mai este posibilă retragerea Dd4-h4-e7") **9.Dg3 !** (Albul amenință acum cu 10.Cb5 sau 10.Nf4) **9 . . . Cf6 ! ?** („O mutare îndrăzneață", afirmă Alehin, care constituie cea mai bună șansă a negrului. Nu mergea 9 . . . Ce7 din cauza 10.Ne3 ! Df6 11.0—0—0 în favoarea albului) **10.Dg7 De5 ?**

(Alehin e de părere că este „o mutare inconsecventă" care duce la pierdere. Pentru a păstra contrașanse, negrul trebuia să restituie pionul c7, deoarece, după 10 . . . Tg8 11.Dc7 Cc6, nu cîștigă 12.Cb5 din cauza 12 . . . Dh4 ! 13.g3 De4 14.Rf2 Dc2 urmat de Ce4. Mutarea din partidă permite albului să cîștige un tempo prețios pentru dezvoltare, ceea ce într-o partidă atît de încordată este un factor decisiv. Vezi diagrama.)

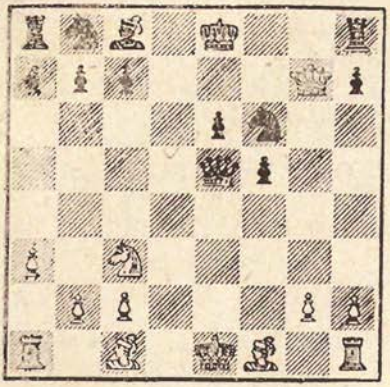

11.Ne2 Tg8 12.Dh6 Tg6 13.Dh4 Nd7 14.Ng5 Nc6 15.0—0—0 (La un bilanț al poziției se constată că albul a terminat dezvoltarea figurilor în timp ce negrul joacă fără Ta8 și Cb8, avînd regele blocat în centru. Și a urmat atacul decisiv) **15 . . . Ng2** (? !) **16.The1 Ne4 17.Nh5 Ch5 18.Td8 ! Rf7 19.Dh5** și, cu un rege amenințat din toate părțile, negrul a cedat. (1—0)

184. Moscova. Campionatul U.R.S.S., 1/2, 1937

A. Lilienthal — A. Sokolski

1.d4 e6 2.e4 d5 3.Cc3 Nb4 4.Dg4 Cf6 5.Dg7 Tg8 6.Dh6 Tg6 ? (6 . . . c5 !) **7.De3 e5 ? ! 8.a3 Na5 9.Cf3 Cg4 10.Dd2 de4 11.Ce5 Td6 12.Dg5 ! ± Dg5 13.Ng5 f6 14.Cg4 fg5 15.Ce3 Td4 16.Ne2 Nc3 17.bc3 +— Td6 18.h4 Th6 19.Cd5 Rd7 20. 0—0—0 !,** negrul cedează. (1—0)

185. München. Meci R.F.G.—Suedia, Cupa Europei, 1960

W. Unzicker — G. Stahlberg

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 Ne7 5.e5 Cfd7 6.h4 f6 7.Dh5 Rf8 8.ef6 Cf6 9.Df3 c5 10.dc5 b6 ! ? 11.h5 bc5 ? (B 11 . . . h6) **12.h6 ! ± g6 13. 0—0—0 Cbd7 14.Te1 Db6 15. Nb5 Rf7 16.Ch3 a6 ?** (16 . . . Te8) **17.Nd7 +— Nd7 18.Nf6 Nf6 19.Cg5 !,** negrul cedează. (1—0)

186. Curaçao. Turneul candidaților, 1962

M. Tal — T. Petrosian

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 de4 5.Ce4 Cbd7 (V 5 . . . Ce4) **6.Cf6 Cf6 7.Cf3 c5 8.Dd3 ? !** (8.Nc4 cd4 9.0—0 etc. ±) **Ne7 9.Nf6 Nf6 10.Db5 Nd7 11.Db7 Tb8 12.Da7 Tb2 13.Nd3 cd4 14. 0—0 Nc6 ± 15.Da3 Db6 16.Nc4 Tb4 17.Dd3 0—0 18.a3 Ta4 19. Tfd1 Da7 20.Ta2 ? ? Tc4,** albul cedează. (0—1)

187. Halle. Turneu zonal, 1963

P. Ofstad — W. Uhlmann

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 c5 (B 3 . . . Cf6) **4.ed5 Dd5** (? !) **5.Cgf3 cd4 6.Nc4 Dd6 7.0—0 Cc6 8.Te1 a6 ? !** (B 8 . . . Ne7 U Cf6) **9.a4 ± Dc7 10.Ce4 Nd7 11.Cd4 Ne7 12.Cf5 ! ! ef5 13.Cd6 Rf8 14.Cf7 Ne8 15.Dd5 ! Da5 ! 16.De6 Cd4 ?** (B 16 . . . Cd8 ; 16 . . . Nd7 ; 16 . . . De1) **17.Cg5 ! Ng5 ? ? +— 18.Dd6 Ne7** (18 . . . Ce7 19.Ng5 +—) **19.Te7 Ce7 20.Df6 ! !** și, după acest extraordinar spectacol de artă șahistă, negrul a cedat. (1—0)

188. Moscova. Campionat echipe sindicale, 1964

V. Liberzon — T. Petrosian

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 Ce7 5.a3 Nc3 6.bc3 c5 7.Dg4 Cg6 ? ! (B 7 . . . Da5 ; 7 . . . Cbc6) **8.h4 h5 9.Dg3 Da5 10.Nd2 Cc6 11.Nd3 ± Cce7 12.dc5** (E 12 . . . c4 !) **Dc5 13.Cf3 Nd7 14.0—0 Nb5 ?** (B 14 . . . Dc7. VD) **15.Ne3**

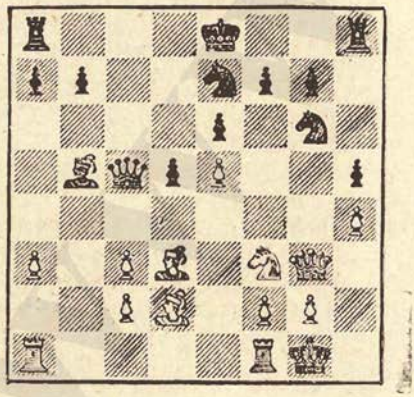

și, enervat de defensiva la care a fost supus, campionul mondial „en titre" a cedat (? ?) deoarece a văzut că, după 15 . . . Dc6 16.Cd4, pierde o figură, dar nu a observat varianta simplă 15 . . . d4 ! 16.cd4 Dd5, cu bune șanse de salvare a partidei. (1—0)

189. Havana. Olimpiada XVII, 1966

V. Inkiov — R. Byrne

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 Ce7 5.a3 Nc3 6.bc3 b6 7.Dg4 Cg6 8.h4 h5 9.Df3 Na6 10.Na6 Ca6 11.Ng5 Dd7 12.a4 Dc6 (? !) **13.Ce2 Dc4 ?! 14.0—0 c5 15.Tfd1 cd4 16.cd4 Dc2 ? ?** (16 . . . Tc8) **17.Tac1 De4 18. Da3 ! f6 19.f3 ! De2** (F) **20.Td2,** negrul cedează (1—0)

190. Zinnowitz. Turneu internațional, 1966

V. Ciocâltea — W. Pietzsch

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 Ce7 5.a3 Nc3 6.bc3 c5 7.Dg4 (Cea mai agresivă continuare) **7 . . . cd4 8.Dg7 Tg8 9.Dh7 Dc7 10.Rd1 ! ?** (S-a ajuns la o poziție foarte greu de apreciat, în care totul depinde de abilitatea tactică a fiecăruia) **10 . . . Cbc6 11.Cf3 Ce5 12.Nf4 Dc3 13.Ce5 Da1 14.Nc1** (Cu ani în urmă, proaspătul mare maestru est-german mai ajunsese în această situație și continuase în general cu 14 . . . d3,

mutare controversată și mult analizată de revistele de specialitate, fără a se da însă un răspuns clar, datorită poziției alambicate de pe tablă. Printre cei care studiaseră amănunțit consecințele răspunsului 14... d3, se găsea și V. Ciocâltea care, după cum vom vedea, a avut un cuvînt greu de spus. Vezi diagrama)

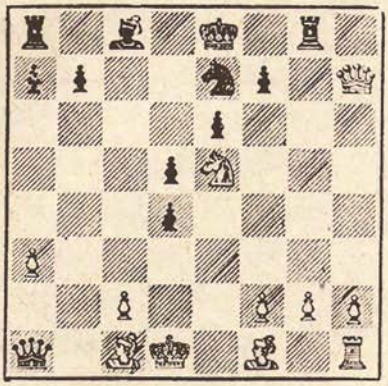

14... d3? („Repetarea unei greșeli, precizează Ciocâltea, la care mă așteptam! Iată unul din motivele principale pentru care jucam, pentru prima oară în activitatea mea șahistă, această variantă violentă: găsisem acasă o întărire a jocului alb") **15.Df7 Rd8 16.Df6! Db1??** (O greșeală gravă care va duce rapid la încheierea confruntării. Într-o partidă Bronstein-Uhlmann, Zagreb, 1965, a urmat 16... dc2 17. Rd2! Dd4 18.Nd3 Re8 19.Re2 Nd7 20.Ne3 Db2 21.Tc1 Tc8 22.Cd7 d4! 23.Nd2? și s-a ajuns la remiză; după 23.De6! de3 24.Cf6 Rf8 25.Cd5!, albul păstra bune șanse de cîștig. Mutarea cu care Ciocâltea spera în victorie era 23.Cb8!, pe care Bronstein n-a găsit-o la masă, însă Uhlmann o descoperise la analizele de acasă) **17.Nd3 Nd7 18.Te1! Te8 19.Cf7! Rc7 20. Re2!**, negrul cedează. (1—0)

191. Moscova. Memorialul Alehin, 1971

M. Tal — W. Uhlmann

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 c5 4.Cgf3 Cc6 5.Nb5!? de4!? 6.Ce4 Nd7 7.Ng5! Da5 8.Cc3 cd4 9.Cd4 Nb4?! (9... Ne7 10.Nc6 bc6 ∞) **10.0—0 Nc3 11.bc3 Dc3??** (11... a6 12.Nc6 Nc6 13.Cc6 Dg5 14.Dd6! Ch6 15.f4! etc.; 11... f6!? 12.Nh4 Dc3!; 12.Ne3 Cge7) **12.Cf5!! ef5 13.Te1 Ne6 14.Dd6 a6 15. Nd2! Dc2 16.Nb4 ab5 17.Df8 Rd7 18.Tad1 Rc7 19.Da8**, negrul cedează. (1—0)

192. Dubna. Turneu internațional, 1973

M. Tal — R. Vaganian

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 Cc6 (B 3... Cf6; 3... c5) **4.Cgf3 Cf6 5.e5 Cd7 6.Cb3! f6 7.Nb5 fe5?!** (7... Ccb8!? U c7-c5; 7... Ne7) **8.de5 Cc5** (8... Ne7!?) **9.Cg5! Nd7?** (9... Cb3) **10.Nc6 bc6??** (10... Nc6 11.Cc5 Nc5 12.Ce6 De7 13.Cc5 Dc5 ±)

11.Dh5 ! g6 12.Df3 ! ! și negrul a oprit ceasul de control, întrucît la 11 . . . De7 albul cîștigă lesne prin 12.Cc5 Dc5 13.Df7 Rd8 14.Df6 urmat de 15.Dh8. (1—0)

193. Donna di Campiglio. Turneu internațional, 1974

V. Jansa — D. Marovici

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 b6 4.Cgf3 Cf6 5.Nd3 de4 6.Ce4 Nb7 7.De2 Ne7 8.Nf4 Cbd7 9.0—0—0 Cd5 ? ! (B 9 . . . 0—0 10.Ce5 ±) **10.Nd2 Cb4 ? !** (10 . . . a6) **11.Nb4 Nb4 12.Ce5 ! ± 0—0 ? ?** (12 . . . a6) **13.Cd7 Dd7 14.Cf6 ! gf6 15.Nh7 ! Rh8 16. Dh5 Rg7 17.Dg4 Rh8 18. d5 ! ! +— Tfd8 19.Td3 Nd5 20.Nf5** și, deoarece după 20 . . . Ng2 21.Dg2 negrul nu mai poate apăra nicicum regele, a cedat. (1—0)

194. Amsterdam. Superturneul I.B.M., 1976

G. Sax — J. H. Donner

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 Ne7 5.e5 Cfd7 6.h4 ! ? 0—0 7.Nd3 f5 (Nt) **8.g4 ! c5 9.gf5 cd4 10.f6 ! Cf6 ? ?** (10 . . . Nf6 ! 11.ef6 Cf6 ∞) **11.ef6 ± Nf6 12.Dh5 g6 13.Ng6 +— De7 14.Cb5 ! Cc6 15.Nd3 e5 16.Ce2 Rh8 17.Cc7 ! ! Dc7 18.Nf6,** negrul cedează. (1—0)

195. Kecskemet. Turneu internațional, 1979

L. Vogt — **I. Farago**

1.e4 e6 2.Cf3 d5 3.Cc3 Cf6 4.e5 Cfd7 5.d4 c5 6.dc5 Cc6 7.Nf4 Nc5 8.Nd3 f6 9.ef6 Cf6 10.0—0 0—0 11.Ce5 Nd7 (S-a ajuns la o poziție echilibrată în care albul, după 12.De2, are un joc frumos, în unele variante putînd obține chiar avantaj. Vezi diagrama)

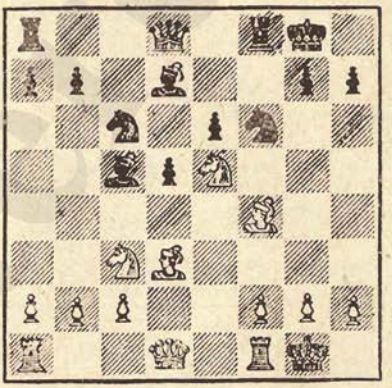

12.Cc6 (O mutare care, deși considerată bună de teorie, probabil se va dovedi eroarea inițială care a determinat pierderea partidei de către alb) **12 . . . Nc6 13.De2 Ce4 !** (Iată că, după numai două mutări, negrul a preluat inițiativa) **14.g3 !** (După 14.Ne3 Ne3 15.fe3 sau 14.Ng3 Cg3 15.De6 Rh8 16.hg3 Db6, negrul are avantaj pozițional) **14 . . . Cf2 15.Tf2 Nf2 16.Rf2 Db6** (Era mai slab 16 . . . g5 deoarece, după 17.De6 Rh8 18.Dh6 De7 19.Te1 etc., albul intră în

avantaj) **17.Rg2 e5 !** (17... Db2 ? ! 18.De1) **18.Dh5 ? ?** (Gafa care-l va face un incredibil k.o. pe alb după numai trei mutări ; marele maestru Vogt putea menține egalitatea după 18.De5 ! d4 19.Cd5 ! Tae8 20.Dh5 g6 21.Ng6 hg6 22.Dg6 și șah etern) **18... h6 19.Ne5 ! De3 ! !** (Poanta combinației negrului pe care însă albul n-a observat-o) **20.Dg6 Tf2** și, deoarece la 21.Rh3 urmează 21... Nd7 cu pierderi ireparabile de material, albul a cedat. (0—1)

196. Budapesta. Turneul internațional, 1985

R. Lau — W. Uhlmann

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 c5 4.ed5 ed5 5.Cgf3 Cc6 6.Nb5 Nd6 7.dc5 Nc5 8.0—0 Ce7 9.Cb3 Nd6 10.Ng5 0—0 11.Te1 a6 (11...Ng4 ! ?) **12.Ne2 Te8 13.c3 Ng4 14.Nh4 Db6 15.Cfd4 Ne2 16.Te2 Cd4 17.Cd4 Cc6 ? !** (17... Cg6 18.Ng3 Ng3 ±) **18.Cf5 Nf8 ? ?** (18... Ne5 19.Td2 ! ±; 18... Te2 19.De2 Dc7 20. Dg4 ±) **19.Ch6 ! !**, cu continuarea forțată 19... gh6 20.Te8 Te8 21.Dg4 Ng7 22.Nf6, drept care negrul a cedat. (1—0)

Perioadele cele mai fertile pentru promovarea **Apărării franceze (1.e4 e6)**, în care s-au conturat principalele linii de joc, au fost „marile căutări" și „Șahul modern", cînd foarte mulți teoreticieni din elita șahului mondial și-au adus o contribuție considerabilă la evoluția jocului. Printre schemele utilizate cu precădere în această deschidere pot fi citate :

1.e4 e6 2.f4 **(La Bourdonnais)** ; 2.e5 **(Steinitz)** ; 2.De2 **(Cigorin)** ; 2.b3 **(Reti)** ; 2.Cc3 d5 3.f4 **(Pelikan)** ; 2.d4 d5 3.Cc3 **(Paulsen)** Nb4 **(Winawer+Nimzovici)** 4.Nd2 **(Fingerslip)** ; 4.e5 Dd7 **(Petrosian)** ; 3... c5 **(Marshall)** ; 3... de4 **(Rubinstein)** ; 4.Ce4 Dd5 **(Free)** ; 3... Cf6 4.ed5 ed5 5.Ng5 **(Svenonius)** ; 4.Ne3 **(Henneberger)** ; 4.e5 **(Steinitz)** ; Cfd7 5.Dg4 **(Gledhill)** ; 5.f4 c5 6.dc5 Nc5 7.Dg4 **(Bradford)** ; 4.Ng5 Nb4 **(Mac Cutcheon)** ; 4... de4 **(Burn+Rubinstein)** ; 4... Ne7 5.e5 Cfd7 6.Ne7 **(varianta clasică)** De7 7.Cb5 **(Alapin)** ; 7.Dg4 **(Pollock)** ; 7.f4 **(Steinitz)** ; 7.Nd3 **(Tarrasch)** ; 6.h4 **(Chatard+Alehin)** ; 5... Ce4 **(Tartakover)** ; 5.Nf6 **(Anderssen)** Nf6 6.e5 Ne7 7.Dg4 **(Richter)** ; 3.ed5 **(varianta schimbului)** ; 3.Ne3 **(Alapin)** ; 3.e5 **(Nimzovici)** c5 4.c3 Cc8 5.Cf3 **(Paulsen)** ; 3.Cd2 **(Tarrasch)** f5 **(Haberditz)** ; 3... Cc6 4.Cgf3 Cf6 5.e5 Cd7 **(Guimard)** ; 3... Cf6 4.e5 Cfd7 5.f4 c5 6.c3 Cc6 7.Cdf3 cd4 8.cd4 Cb6 **(variantă studiată de mai mulți maeștri din Leningrad)** etc.

După toate aparențele, ideea creării unui centru pasiv-reținut a apărut în șahul modern încă de pe la jumătatea secolului XV, așa cum precizam chiar de la începutul capitolului. Motivația acestei necesități, în aparență de natură psihologică, ar putea aparține unuia sau unora din jucătorii care nu se acomodau cu gambitele de toate genurile care abundau în timpul „Copilăriei șahului".

În prezent **Apărarea franceză** constituie o linie de joc viabilă, independentă, fiind bine reprezentată în concursurile contemporane, majoritatea marilor maeștri și teoreticienilor muncind cu hărnicie și competență la șlefuirea variantelor puse în practică de înaintașii lor.

www.stere.ro

III. JOCURI ÎNCHISE

1.d2-d4 d7-d5

PARTIDA PIONULUI DAMEI

După toate aparențele, **Partida pionului damei,** această linie clasică a jocurilor închise, este una din cele mai vechi începuturi de partidă, datată aproximativ la mijlocul secolului al XIII-lea, fiind prezentă și în Manuscrisul de la Göttingen. După cum se știe, principiul de bază, care guverna șahul european în perioada copilăriei sale, era „atacul la baionetă", pornind de la început cu 1.e4 e5, după care s-a trecut și la 1.d4 d5.

197. New York. Turneu internațional, 1889

J. Mason — M. Cigorin

1.d4 d5 2.Nf4 c5 3.Nb8 Tb3 4.dc5 Da5 5.Cc3 e6 6.e4 Nc5 7.ed5 Cf6 8.Nb5 Re7 9.Cf3 Cd5 10.Dd2 Cc3 11.Dg5 ! ! +— f6 (11 . . . Rd6 12.De5 Re7 13.Dc5 Rf6 14.Dg5 mat ; 11 . . . Rf8 12.Dc5 Rg8 13.Dc3 Db5 14. Dc7 +—) **12.Dc5 Rf7** (F) **13. Ne8,** negrul cedează fiindcă pierde dama. (1—0)

198. Marienbad. Turneu internațional, 1925

D. Janowski — F. Sämisch

1.d4 Cf6 2.Cf3 e6 3.Ng5 c5 4.e3 Cc6 5.Cbd2 b6 6.c3 Nb7 7.Nd3 cd4 ? (B 7 . . . d5) **8.ed4 Ne7 9.Cc4 ! 0—0 10.De2 Dc7 11.h4 h6 ? !** (VD) **12.Dd2 ! ! ±**

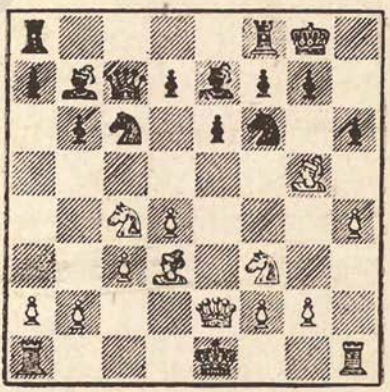

Cg4 (12 . . . hg5 ! ? 13.hg5 Te8 !) **13.Nf4 d6 14.Ce3 Ce3 15.De3** (A 16.Nh6) **h5 16.Th3 ! e5 17.de5**

Ce5 18.Ce5 de5 19.Ne5 ! Nd6 20.Dh6 ! ! +—, negrul cedează. (1—0)

199. Stip. Turneu internațional, 1976

D. Raikovici — M. Matulovici

1.d4 d5 2.Cf3 Cf6 3.e3 Ng4 4.Cbd2 Cbd7 5.h3 Nh5 6.c3 c6 7.Db3 ? ! (B 7.Nd3 U 0—0, Te1, e4) Dc7 8.Nd3 e6 9.c4 (?!) Ne7 10.0—0 0—0 11.Te1 Tac8 12. cd5 ? ! (B 12.Cf1 dc4 13.Nc4 c5 ±) cd5 13.Cf1 Ce4 ! 14.C3d2 f5 15.Ce4 ? ? (15.f3 ! ? Nh4 16. Te2 Cd6. VD) fe4 16.Ne2 Nh4 !

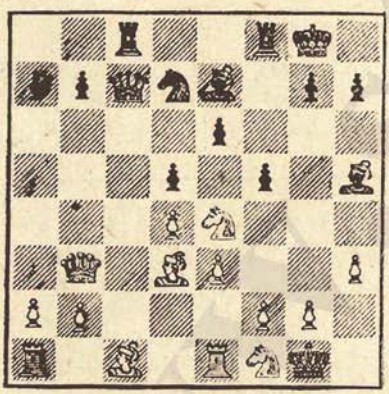

17.g3 Tf2 ! !, albul cedează deoarece ar fi putut urma : 18. Rf2 Tf8 19.Rg2 Tf1 ! ! 20.Rf1 Dg3 ; 20.Tf1 Dg3 21.Rh1 Ne2 ; 20.gh4 Tf2 ! ! 21.Rf2 Dh2 22. Rf1 Nf3 ! 23.Nf3 ef3 —+. (0—1)

200. Jajce. Turneu internațional, 1982

Suzana Maksimovici — Tatiana Lemaciko

1.d4 Cf6 2.Cf3 g6 3.Ng5 Ng7 4.Cbd2 0—0 5.e4 d5 6.e5 Ce4 7.Nd3 Cg5 8.Cg5 c5 9.f4 cd4 10.0—0 f6 11.Ch7 ! ! fe5 (11 . . . Rh7 ? 12.Dh5 +—) 12.Ng6 Tf4 13.Tf4 ef4 14.Dh5 ! Ne6 15.Cg5 Db6 16.Nf7 Nf7 17.Df7 Rh8 18.De8, negrul cedează. (1—0)

201. Tillburg. Superturneu, 1985

V. Korcinoi — R. Djindjihașvili

1.Cf3 g6 2.d4 Ng7 3.g3 d5 4. Ng2 c5 (?!) 5.dc5 Da5 ? ! (5 . . . Ca6) 6.Cfd2 ! Cf6 7.Cc3 Dc5 8. Cb3 Dc7 9.Cd5 Cd5 10.Dd5 ± Dc2 11.Cd4 Da4 12.Db5 Db5 13.Cb5 Ca6 (13 . . . Ne5 14.Nf4 Nf4 15.gf4 ±) 14.Ne3 Nd7 ? (14 . . . Nb2 15.Tb1 Ng7 16.0—0 0—0 17.Ca7 +—) 15.Nb7 Tb8 16.Na6 Nb5 17.Na7 Na6 18.Nb8 Nb2 19.Tb1 Nc3 20.Rf1, negrul cedează. (1—0)

202. Jeleznovodsk. Interzonal, 1985

Julia Lebel-Arias — Liu Shelan

1.d4 Cf6 2.Cf3 e6 3.e3 b6 4. Nd3 Nb7 5.Cbd2 c5 6.De2 Ne7 7.c3 d5 ? ! (7 . . . d6) 8.Ce5 0—0 9.0—0 cd4 ? ! (9 . . . Cbd7) 10. ed4 Cbd7 11.f4 ! (→) a5 ? (11 . . . g6 ! ?) 12.Tf3 Dc8 (?!) 13.Tg3 Na6 ? ? 14.Cd7 ! +— Nd3 ? ? 15.Cf6 ! !, negrul cedează. (1—0)

203. Kolhapur. Turneu internațional, 1987

B. Damlianovici — P. Lukacs

1.d4 Cf6 2.Cf3 e6 3.Nf4 c5 4.e3 Ch5 ? (4 . . . Db6 5.Dc1 Ch5 !) **5.Ng5 Db6 ?** (5 . . . Ne7) **6.Cbd2 ! h6 7.Cc4 ! Dc7 8.Nh4 g5 9.Cfe5 ! Cf6** (9 . . . hg4 10. Dh5 d6 11.Cf3 +— ; 9 . . . Cg7 10.Ng3 Cf5 11.Cf7 ! Cg3 12. Ch8 +— ; 10 . . . d6 11.Cg4 Cf5 12.dc5 ! Dc5 13.Cf6 Rd8 14. Ce4 +—) **10.Ng3 d6 11.Df3 ! Ne7 ?** (11 . . . Dd8 12.Cd3 cd4 13.ed4 Cc6 14.c3 d5 15. Cce5 +—) **12.Cd6! Dd6 13.Nb5,** negrul cedează. (1—0)

După cum se poate constata din toate statisticile șahiste, **Partida pionului damei** s-a jucat relativ puțin în toate timpurile, probabil pentru faptul că, la scurt interval după confruntarea **1.d4 d5,** a apărut și ideea gambitului, **2.c4,** care s-a răspîndit rapid datorită multiplelor valențe conferite partidei, mai ales în jocul de mijloc, punînd în inferioritate simpla confruntare a liniei inițiale de joc cu pionul damei.

GAMBITUL DAMEI

Personal cred că cea mai mare descoperire șahistă a secolului XVI a fost mutarea **2.c4** care, după **1.d4 d5,** a dat teoriei **Gambitul damei,** cea mai importantă deschidere din grupa jocurilor închise.

Cine, unde, cînd și cum a avut prima oară ideea acestui cvasisacrificiu de pion nu se știe. Se cunoaște doar că este menționat în Manuscrisul de la Göttingen, și că există un început de partidă jucată la Roma, în jurul anului 1580, între doi maeștri italieni, ce-a fost inclusă de Polerio într-o culegere de partide, publicată în 1594.

G. Sadoleto—T. Benavides : 1.d4 d5 2.c4 dc4 3.e4 b5 4.a4 c6 5.ab5 cb5 6.b3 a5 7.bc4 b4 8.f4 .?. (fără rezultat).

Acceptat, dar jucat cu multă reținere la început, după ce a fost prezentat și analizat din ce în ce mai detaliat în cărțile de teorie scrise de Greco (1619), Stamma (1737 care îl denumește **Gambitul Alep,** după orașul său de origine) și **Philidor** (1749), ultimul demonstrînd pentru prima oară că „pionii sînt sufletul partidei de șah", **Gambitul damei** a intrat definitiv în repertoriul oricărui șahist. La începutul secolului nostru devenise atît de popular, încît se juca cu precădere aproape în orice mare turneu, iar în celebra confruntare pentru titlul mondial, Alehin—Capablanca, 1927, această deschidere a fost folosită în 32 din cele 34 de partide ale meciului, înregistrîndu-se un record cu care nu se poate „mîndri" nici o altă linie de joc, nici chiar **„Spaniola"** (jocuri deschise) sau **„Siciliana"** (jocuri semideschise), care rămîn însă marile sale rivale.

Dispunînd de scheme solide, atît pentru piesele albe, cît și pentru cele negre, Gambitul damei oferă ambelor tabere posibilități, practic nelimitate, de a lupta pentru stăpînirea centrului, urmărind să-și asigure o cît mai mare libertate de manevră și o cît mai armonioasă așezare a pieselor. Se recomandă însă ca toate operațiile de manevră să fie făcute după terminarea dezvoltării pieselor și punerea la adăpost a regelui propriu.

Această deschidere corespunde din toate punctele de vedere „exploziei șahiste" din zilele noastre.

204. Berlin. Partidă demonstrativă, 1890

H. Caro — Em. Lasker

1.Cf3 d5 2.d4 Nf5 3.c4 c6 4. Db3 Dc8 5.cd5 cd5 6.Cc3 e6 7. Nf4 a6 ? ? (7 . . . g5 ! ? ±) **8.Ca4 Ta7** (?!) **9.Cb6 Dd8 10. Nb8 ! +— Db8 11.Da4 Re7 12. Tc1 g5 13.Ce5** (A 14.Dd7 Rf6 15.Df7 mat) **Ch6 14.Cc8 !**, negrul cedează. (1—0)

205. Nürnberg. Superturneu, 1896

D. Janowski — E. Schallopp

1.d4 d5 2.c4 dc4 3.Cf3 c5 ? ! 4.e3 cd4 5.ed4 Ng4 6.Nc4 e6 7. Da4 Cc6 (7 . . . Cd7 ?) **8.Ce5 Dd4 9.Cc6 De4 10.Ne3 bc6 11. Cc3 ! Dg2** (VD) **12.Nd5 ! ! +— ed5 13.Dc6 Rd8** (F ; 13 . . . Re7 14.Nc5 mat) **14.Da8 Rd7 15. Db7 ! Re6 16.Dc6 Nd6 17.Nf4 ! !** și, deoarece nu mai poate evita pierderea nebunului, iar după 17 . . . Dh1 18.Rd2 Da1 19.Dd6 regele va fi capturat, negrul renunță la continuarea partidei. (1—0)

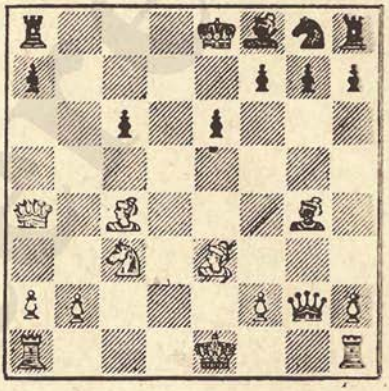

206. Paris. Turneu internațional, 1900

F. Marshall — A. Burn

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 Cf6 4. Ng5 Ne7 5.e3 0—0 6.Cf3 b6 ? ! (B 6 . . . h6 7.Nh4 b6) **7.Nd3 Nb7 8.cd5 ed5 9.Nf6 Nf6 10. h4 !** (A 11.Nh7 →) **g6 ?** (10 . . . c5 Ș =) **11.h5** (→) **Te8 12.hg6 hg6 ?** (12 . . . fg6) **13.Dc2 Ng7 14.Ng6 ! ! +— fg6 15.Dg6 Cd7 16.Cg5 Df6 17.Th8 !**, negrul cedează. (1—0)

207. Chicago. Meci, 1900

S. Johnston F. Marshall

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 Cc6 4. Cf3 Cf6 5.Nf4 Nd6 6.Ng3 Ce4 7.e3 0—0 8.Nd3 f5 9.a3 b6 10. Tc1 Nb7 11.cd5 ed5 12.Cd5 ! Cd4 (12 . . . Ng3 ? ! 13.hg3 Dd5 ? ? 14.Nc4 +—) **13.Nc4 Cf3 14.gf3 Cg3 15.Ce7** +— (15. hg3 ? Rh8) **Rh8 16.Cg6 hg6 17. hg3,** negrul cedează. (1—0)

208. Monte Carlo. Turneu internațional, 1902

F. Marshall M. Cigorin

1.d4 d5 2.c4 Cc6 3.Cc3 dc4 4.d5 Ca5 5.Nf4 Nd7 6.e4 e6 7. de6 fe6 ? ? (O greșeală de pomină, care nu poate avea nici o explicație) **8.Dh5** și, deoarece pierde calul din a5, negrul cedează. (1—0)

209. Monte Carlo. Turneu internațional, 1904

F. Marshall I. Gunsberg

1.d4 d5 2.c4 g6 ? ! (Este ciudat că un mare maestru de talia lui Gunsberg se hazardează la astfel de experimentări în fața unui adversar din elita mondială) **3.cd5 Cf6** (După 3 . . . Dd5 ? !, albul cîștigă un tempo important prin 4.Cc3) **4.Da4** (După care albul va păstra definitiv pionul oferit cu atîta „generozitate" de negru) **4 . . . Cbd7** (După 4 . . . Nd7, albul continuă cu 5.Db3 !, iar la 4 . . . Dd7, urma decisiv 5.Dd7 ! Cbd7 6.Cc3 Cb6 7.e4) **5.Cc3 Ng7 6.e4** (Albul, pe lîngă faptul că are un pion în plus, și-a asigurat, după numai șase mutări, și un centru foarte puternic) **6 . . . 0—0 7.Cf3 Cb6 ? !** (O mutare fără nici o utilitate ; era mai promițătoare 7 . . . c6 ! ?, cu care negrul ar fi putut încerca să străpungă puternicul centru al adversarului) **8.Dc2 Ce8 9.Nd3 f5 10.e5 Rh8 ?** (Pentru a preveni atacul albului, care e normal să înceapă cu 11.h4 !, regele negru trebuia să rămînă la g8, dar era necesar să joace 10 . . . e6 ; nu era bine nici 10 . . . Cd5 ? din cauza continuării 11.Cd5 Dd5 12.Nc4 +—. Vezi diagrama)

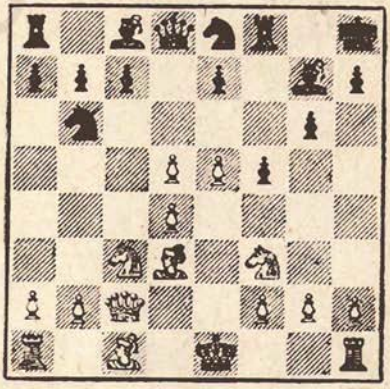

11.h4 ! h5 (O altă apărare mai bună nu se vede : 11 . . . Cd5 ? ! 12.h5 ! gh5 13.Th5 cu

atac irezistibil) 12.Th3 (De remarcat vigoarea cu care albul conduce atacul și tensiunea psihică a negrului după mutarea 2...g6) 12...f4 (O mutare de necesitate pentru a împiedica aducerea turnului la g3) 13. Ng6 ! (Decisiv ! De aici înainte, albul își desăvîrșește atacul, iar negrul se străduiește să evite un k.o.) 13...Nh3 14.gh3 Nh6 15.Nh5 Tg8 16.Df5 Cd5 17.Nf7 Tf8 18.Dh5 Tf7 19.Dh6 și, în fața pierderilor inevitabile, negrul a cedat. (1—0)

210. Triberg. Turneu internațional, 1921

A. Rubinstein E. Bogoliubov

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Cc3 Cf6 4.e3 e6 5.Nd3 Cbd7 6.Cf3 Nd6 7.e4 de4 ? ! (7...dc4 8.Nc4 e5 =) 8.Ce4 Ce4 9.Ne4 0—0 10.0—0 c5 11.Nc2 ! ± b6 ? (11...Te8 U Cf8) 12.Dd3 g6 13.Nh6 Te8 14.Tad1 Nf8 15.dc5 ! +— Nh6 16.c6 Df6 17.cd7, negrul cedează. (1—0)

211. Viena. Partidă demonstrativă, 1922

J. Krejcik R. Reti

1.d4 d5 2.c4 Cf6 ? ! 3.Cc3 e5 ? ! 4.de5 Cg4 5.Cf3 Nb4 6. Nd2 De7 7.Cd5 Nd2 8.Dd2 Dc5 9.e3 0—0 ? ? (9...a5 10.h3 Ch6 11.Cd4 ±) 10.b4 ! !, după care, observînd că pierde dama la 10...Dc6 — singura posibilitate de retragere — cu 11.Ce7+, negrul a cedat. (1—0)

212. Budapesta. Primul turneu F.I.D.E., 1926

H. Mattison S. Tartakover

1.d4 d5 2.c4 dc4 3.Cc3 e6 4.e3 c5 5.Cf3 a6 6.Nc4 Cf6 7.0—0 b5 8.Ne2 Cc6 9.dc5 Dc7 ? (9...Dd1 !) 10.Cd4 ! Nc5 ? ? (10...Nb7) 11.Cc6 ! !, negrul cedează, fiindcă, după 11...Dc6 12.Nf3 Cd5 13.Cd5 ed5 14.Nd5, se pierde turnul. (1—0)

213. Berlin. „Berliner Tageblatt", 1928

R. Reti E. Bogoliubov

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 c6 4.e3 (După părerea marelui maestru E. Grünfeld, „mai aprig ar fi fost 4.Cf3, pentru a nu închide nebunul") 4...Cf6 5.Cf3 Cbd7 6.Nd3 dc4 7.Nc4 a6 (Același eminent teoretician austriac consideră că „mai tare era varianta Meran 7...b5 cu continuarea 8.Nd3 a6 9.0—0 c5") 8. a4 ? ! (Albul scapă ocazia de a prelua conducerea ostilităților prin 8.e4 ! b5 9.Nb3 !) 8...c5 9.0—0 Ne7 10.De2 0—0 11.Td1 Dc7 ? ! (Era mult mai bine 11...cd4 12.ed4 Cb6 13.Nd3 Cbd5 14.Ng5 Cb4 !) 12.Na2 b6 13.e4 Nb7 ? ? (Trebuia răspuns cu 13...cd4 14.Cd4 sau Td4 și apoi 14...Nb7, după care ne-

grul ar fi stat încă destul de bine. După mutarea din text, albul intră în avantaj. Vezi diagrama)

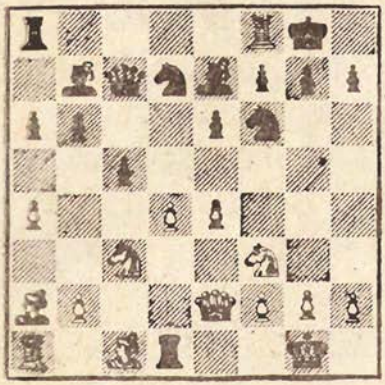

14.e5 ! Cg4 15.Nf4 cd4 16.Cd4 Cge5 17.Tac1 ! (Negrul este pierdut în toate variantele. Ce-a mai urmat a fost doar tehnică șahistă) 17 . . . Cf3 18.Df3 Nf3 19.Nc7 Nd1 20.Td1 și, în poziție pierdută, negrul a depășit timpul de gîndire. (1—0)

214. Bled-Veldes. Superturneu, 1931

E. Bogoliubov — S. Flohr

1.Cf3 d5 2.c4 dc4 3.e3 c5 4. Nc4 e6 5.0—0 Cf6 6.d4 Cc6 7. Cc3 (B 7.De2) Ne7 8.dc5 Dd1 9.Td1 Nc5 10.a3 a6 (B 10 . . . Re7 !) 11.b4 Ne7 12.Nb2 b5 ? ? (12 . . . 0—0) 13.Cb5 ! ab5 14. Nb5 Nd7 15.Td7 ! ! +— Cd7 (15 . . . Rd7 16.Ce5 +—) 16.Nc6 Tc8 17.Ce5 0—0 18.Cd7 Tfd8 19.b5, negrul cedează. (1—0)

215. Folkestone. Olimpiada V, 1933

S. Tartakover — G. Maroczy

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Cf3 Cf6 4. Cc3 dc4 5.e3 b5 6.a4 b4 7.Ca2 e6 8.Nc4 Cbd7 ? ! (8 . . . Nb7 = ; 8 . . . b3 ! ?) 9.De2 c5 10.e4 cd4 11.e5 Cd5 12.Cd4 Nc5 13. Nd5 ed5 14.e6 !, negrul cedează, deoarece pierde o figură. (1—0)

216. Ujpest. Turneu internațional, 1934

P. Frydman — M. Vidmar

1.d4 d5 2.Cf3 Cf6 3.c4 c6 4. cd5 cd5 5.Cc3 Cc6 6.Nf4 e6 7. e3 Ne7 8.Nd3 0—0 9.0—0 a6 10.Tc1 Nd7 11.Ce5 Tc8 12.a3 Ca5 13.Df3 b5 14.Dh3 ! Cc4 ? (14 . . . g6) 15.Cd5 ! ! g6 (F) 16. Ce7 De7 17.Nc4 Tc4 18.Tc4 ! bc4 19.Ng5 !, negrul cedează, fiindcă, după 20.Cd7 sau 20. Cg4, pierde calul. (1—0)

217. Sitges. Turneu internațional, 1934

S. Tartakover — **R. Rey Ardid**

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cf3 Cf6 4. Cc3 c5 5.cd5 Cd5 6.g3 cd4 ! 7. Cd4 Cc3 8.bc3 e5 ! 9.Cb5 ? (9. Cb3) Da5 ! 10.Dd5 Cc6 11.Tb1 Ne6 12.Cd6 Nd6 13.Dd6 Td8 ! ∓ 14.Da3 Cd4 ! ! 15.Db2 Nf5 —+ 16.Nd2 Cc2 17.Rd1 Ca3 18.Db4 (18.Tc1 ? Cc4 ! —+) Dd5 ! 19.Tb2 Dh1, albul cedează. (0—1)

218. Varșovia. Olimpiada VI, 1935

S. Flohr — P. Keres

1.d4 Cf6 2.Cf3 e6 3.c4 d5 4. Cc3 Cbd7 5.Nf4 c6 6.e3 Ne7 7. Nd3 0—0 8.0—0 a6 ? (B 8... dc4 U b5, Nb7) **9.c5 ! Te8 10. Ca4 ! Ce4 11.Ne4 de4 12.Cd2 e5 13.de5 Nc5 14.Ce4 Nb6 ? ! 15. Cb6 Db6 16.Cd6 Te6 17.Dh5 ! g6 18.Dh4 f6 19.Tad1 fe5 ? ? 20.Cc8 !** și, pierzînd calul din d7, negrul a cedat. (1—0)

219. Moscova. Turneu internațional, 1937

R. Fine — **M. Iudovici**

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 Cf6 4. Cf3 c5 5.Ng5 cd4 6.Cd4 e5 ! (Pînă aici, toate bune și frumoase, fiecare jucător respectînd indicațiile teoriei deschiderilor. Însă, cu ultima sa mutare, negrul își dezvăluie intențiile agresive) **7.Cdb5 ? !** (O ripostă slabă, care dă posibilitate negrului să-și continue dezvoltarea cu tempo ; aici era corect 7.Cf3) **7... a6 !** (Cînd a efectuat mutarea precedentă, 7. Cdb5, marele maestru nord-american a considerat că se va continua cu 7... d4 ?, după care va obține avantaj prin 8. Cd5 Cd5 9.Nd8 Nb4 10.Dd2 Nd2 11.Rd2 Rd8 12.cd5) **8.Cd5 ?** (Este clar că dirijorul pieselor albe nu este în zi bună și se va vedea în continuare de ce) **8... ab5 9.Cf6** (Prima pereche de mutări s-a făcut conform analizelor albului ! Ce a urmat însă a fost o surpriză de proporții... Vezi diagrama)

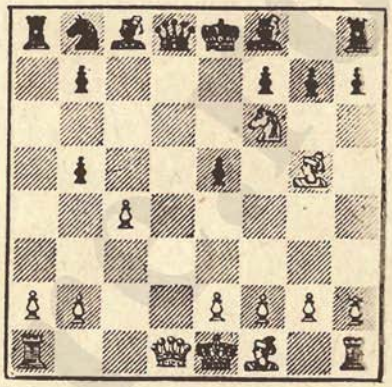

9... Df6 ! ! (Analizînd superficial poziția, albul luase în calcul numai varianta 9... gf6 10.Dd8 Rd8 11.Nf6, cu cîștigul calității. Acum, după acest superb sacrificiu de damă, albul putea abandona partida deoarece pierde forțat calul) **10.Nf6 Nb4 11.Dd2 Nd2 12.Rd2 gf6** și albul cedează. (0—1)

220. Gröningen. Memorialul Staunton, 1946

L. Szabo — A. O'Kelly

1.d4 d5 2.c4 c5 (?!) **3.cd5 Cf6 4.dc5 Dd5 5.Dd5 Cd5 6.e4 Cb4 7.Ca3 e5 8.Cf3 f6 9.Ne3 a6 10. Cd2 ! Ne6 11.Nc4 ! Nc4 ?** (11... Rf7) **12.Cdc4 Nc5 ? ?** (12... Cd7) **13.Nc5 Cd3 14.Re2 Cc5 15.Cb6 Ta7 16.Tac1 !**, negrul cedează. (1—0)

221. Budapesta. Meci Iugoslavia—Ungaria, 1948

V. Pirc — P. Benkö

1.d4 d5 2.c4 dc4 3.Cf3 Cf6 4. e3 c5 5.Nc4 e6 6.0—0 a6 7.De2 b5 8.Nb3 Cc6 9.Cc3 cd4 10.Td1 d3 11.Td3 Dc7 ? (11 . . . Db6) **12.e4 Cd7 ?** (12 . . . Nc5) **13. Cd5 ! ± Db8 14.Nf4 e5 15.Ne3 Nb7 16.Cg5 !** (A 17.Cf7 Rf7 18. Cb6 etc.) **Ca5 17.Dh5 ! +— g6 18.Cf6 !**, negrul cedează : 18 . . . Cf6 19.Nf7 urmat decisiv de 20.Nc5. (1—0)

222. Amsterdam. Turneu internațional, 1950

M. Najdorf — J. H. Donner

1.Cf3 Cf6 2.d4 d5 3.e3 e6 4. Nd3 Cbd7 5.b3 Nb4 6.c3 Nd6 7.c4 e5 8.c5 Nc5 ? ? (O gafă rar întîlnită, după care... partida se încheie) **9.dc5 e4 10.c6 ! ! bc6 11.Cd4 !**, negrul cedează. (1—0)

223. Moscova. Campionatul U.R.S.S. (1/1), 1950

T. Petrosian — A. Toluș

1.Cf3 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 d5 4. d4 c6 5.cd5 (V 5.Ng5) **ed5 6.Dc2 Nd6 ?** (6 . . . Ne7) **7.Ng5 0—0 8. e3 Ng4 ? !** (8 . . . Cbd7) **9.Ce5 Nh5 10.f4 ± Da5 ?** (10 . . . De8) **11.Nd3 h6 12.Nf6 gf6 13.g4 ! + fe5 14.fe5 ! Ne7 15.0—0—0 ! ! Ng5** (15 . . . Ng6 ? 16.Ng6 ! +—) **16.gh5 Rh8 17.Df2 +— f5 18. h4 Ne7 19.Df4**, negrul cedează. (1—0)

224. Zagreb. Turneu internațional, 1955

S. Gligorici — A. O'Kelly

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 d5 4. cd5 ed5 5.Ng5 c6 6.e3 Ne7 7. Dc2 Ng4 (?!) **8.Nd3 Nh5 9.Cf3 Ng6 10.Ng6 ! hg6 11.0—0—0 Cbd7** (11 . . . 0—0 ? 12.Nf6 Nf6 13.h4 U h4—h5 → +—) **12.Rb1 Cf8 ? !** (12 . . . Da5) **13.h4 Dd7 14.The1 Df5 ?** (B 14 . . . 0—0—0 15.Cb5 ! a6 16.Cc3 → Fd) **15. e4 ! de4 16.Nf6 gf6 17.Te4 Td8 18.d5** (A d5—d6) **cd5 19.Da4 ! Td7 20.Td5**, negrul cedează. (1—0)

225. Moscova. Concurs național, 1961

V. Smîslov — A. Toluș

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 d5 4.g3 c5 5.cd5 Cd5 6.Ng2 Cc6 7.0—0 Ne7 8.Cc3 Cc3 9.bc3 0—0 10.Tb1 Da5 11.Db3 Td8 12.Nf4 ! cd4 13.Cd4 Cd4 14.cd4 Td4 15.Nb7 Nb7 16.Db7 Dd8 17. Nb8 !, negrul cedează. (1—0)

226. Nisipurile de Aur. Olimpiada XI, 1962

F. Olaffson — A. O' Kelly

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Cc3 e6 4.e3 Cf6 5.Cf3 Cbd7 6.Nd3 Nd6 7.0—0 0—0 8.e4 de4 ? ! 9.Ce4 Ce4 10.Ne4 h6 ? 11.Te1 e5 12.Nc2 ed4 13.Dd4 Nc5 14.Df4 ! Cf6 15.h3 Ne6 16.b3 Nd6 17.Dh4 Cd7 18.Ng5 ! Da5 19. Nh6 ! ! gh6 20.Dh6, negrul cedează. (1—0)

227. Moscova. Campionatul U.R.S.S. (1/4), 1964

I. Averbach — I. Estrin

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cf3 Cf6 4.Ng5 Nb4 ! ? 5.Cc3 dc4 ? ! (B 5 . . . Cbd7 U c7-c5) **6.e4 c5 7. Nc4 cd4 8.Cd4 Dc7** (8 . . . Da5?!) **9.Db3 ! Nc3 10.Dc3 Ce4 11. Cb5 ! ! + Dc5 12.Dg7 Tf8 13. Nh6 ! Df2 14.Rd1 Cd7 15.Te1 ! Cef6 16.Ne6 ! ! +— Db2 17. Tc1 ! !**, negrul cedează. (1—0)

228. Beverwijk. Turneul marilor maeștri, 1967

Th. Ghițescu — J. H. Donner

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 d5 4.Cc3 c5 (După ce adversarii s-au amenințat cu diverse variante ale sistemelor semiînchise, partida a „eșuat" în cea mai clasică deschidere : Apărarea Tarrasch !) **5.e3 Cc6 6.a3** (Teoria, la vremea jucării partidei, considera drept cea mai eficace combatere a slăbiciunii ipotetice de la „d5" o dezvoltare în fiancheto a nebunului de cîmpuri albe. Sistemul care începe cu 6.a3 a cîștigat mult în popularitate în timpul meciului revanșă Botvinnik-Tal) **6 . . . cd4 7.ed4 Ne7 8.cd5 Cd5** (O nouă schimbare de decor : s-a ajuns la așa-numita Apărare Tarasch îmbunătățită) **9.Nd3 Cf6 10.0—0 0—0 11.Ng5 b6 12.De2 ! ?** (Pseudosacrificiul pionului din d4 . . . își are justificarea lui !) **12 . . . Nb7** (După 12 . . . Cd4 ?, ar fi urmat 13.Cd4 Dd4 14.Tad1 Dc5 15.Nf6 Nf6 16.De4 și albul cîștigă) **13.Tad1 g6 14.Nc4 ! !** (Cea mai importantă mutare din partidă. Acum negrul începe să resimtă amenințarea enervantă a sacrificării nebunului pentru pionul e6) **14 . . . Cd5 15.Nh6** (Maestrul internațional român a reușit să-și construiască o poziție clar avantajoasă, însă marele maestru olandez are încă mari resurse defensive. Vezi diagrama)

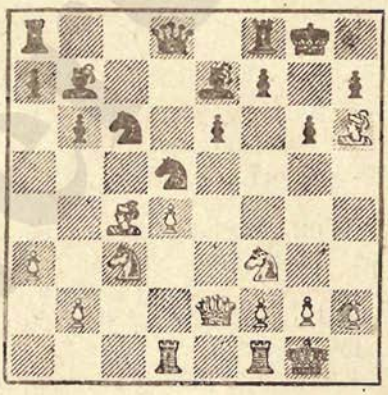

15 . . . Cc3 ? ? (O greșeală gravă, după care negrul va pierde imediat. Corect ar fi fost 15 . . . Te8 16.Ce4 Nf8 17.Dd2 Cce7, negrul reușind să se mențină pe poziție) **16.bc3 Te8 17.d5 ed5 18.Nd5 Dc7** (După 18 . . . De8 19.Dc4 Df5 20.Nc6 Tc8 21.Cd4 Dh5 22.Ne3 Nf6 23.Da4, albul rămîne cu o figură în plus) **19.Nf7 ! Rf7 20.Dc4** și negrul a cedat, evitînd astfel varianta forțată 20 . . . Rf6 21.Cg5 Nf8 22.Ch7 Dh7 23.Df4 Re6 24.Tfe1. (1—0)

229. Monaco. Turneu internațional, 1969

L. Portisch D. Bronstein

1.d4 d5 2.c4 c5 ? ! (2 . . . c6) **3.cd5 Cf6 4.e4 !** (V 4.dc5) **Ce4 5.dc5 Cc5 6.Cf3 e6 7.Cc3 ed5 8.Dd5 De7 ?** (8 . . . Ne7 ∞) **9. Ne3 ± Cc6 10.Nb5 ! Nd7 11. 0—0 Ce6 12.Ce5 ! +— Ce5 13. De5 Nb5 14.Cb5 a6 15.Tad1 ! Td8 16.Nb6 ! Td1 17.Td1 f6 18. Df5 g6 19.Cc7 Rf7 20.Dd5 !,** negrul cedează. (1—0)

230. Tallin. Turneu internațional, 1975

W. Lombardy **R. Hernandez**

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 c5 4.cd5 ed5 5.Cf3 Cc6 6.Nf4 (B 6.g3 !) **Cf6 7.e3 cd4** (V 7 . . . c4, 7 . . . Ne7) **8.Cd4 Nb4 9.Cc6** (9.Nb5 ! ?) **bc6 10.Da4 ? !** (10.Nd3 !) **Da5 ! 11.Dc6 ?** (11.Da5 Na5 12. f3 ! ±) **Nd7 12.Dc7 Dc7 13.Nc7 d4 ! —+ 14.a3 dc3 15.ab4 cb2 16.Td1 Na4 17.Tb1 Tc8,** albul cedează. (0—1)

231. Tallin, Turneu internațional, 1975

B. Spasski L. Lengyel

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 Ne7 4.Cf3 Cf6 5.Ng5 0—0 6.e3 Cbd7 7.Nd3 dc4 8.Nc4 c5 9.0—0 a6 10.a4 cd4 11.ed4 Cb6 12.Nb3 Cbd5 13.Ce5 Cb4 14.Te1 Nd7 15.De2 b6 16.d5 ! ! Nc8 17.Tad1 Dc7 18.de6 Ne6 19.Ne6 fe6 20.Cd7 ! !, o mică combinație care l-a obligat pe negru... să cedeze. (1—0)

232. Tallin. Turneu internațional, 1975

V. Hort Y. Rantanen

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 Cf6 4.cd5 ed5 5.Ng5 c6 6.e3 Ne7 7.Nd3 0—0 8.Dc2 h6 9.Nf4 a6 10.Cf3 c5 11.dc5 Nc5 12.0—0 Ng4 ? ! (12 . . . Ne6) **13.Ce5 Ne6 14.Tfd1 De7 15.Tac1 Tc8 16.Ne2 Nb4 ? ?** (16 . . . Cc6 ±) **17. Cd5 ! +— Df8** (17 . . . Cd5 18. Dc8 Nc8 19.Tc8 Rh7 20.Td5 Nd6 21.Td6 Dd6 22.Th8 ! Rh8 23.Cf7 +—) **18.Cf6 gf6 19.Cc4,** negrul cedează. (1—0)

233. Cienfuegos. Turneu internațional, 1975

I. Balașov S. Garcia-Martinez

1.d4 Cf6 2.Cf3 d5 3.c4 c6 4.Cc3 e6 5.e3 Cbd7 6.Nd3 dc4 7.Nc4 b5 8.Nd3 Nb7 9.e4 b4 10.Ca4 (10.Ce2 c5 !) **c5 11.e5 Cd5 12.0—0 cd4 ?** (12 . . . a6 13.Dc2 Tc8 14.Nh7 cd4 15.Dd3 Da5 16.b3 Cc3 !) **13.Te1 ± a6 14.Cd4 g6 15.Dg4 Ng7 ?** (14 . . . C7b6) **16.Ng5 Ce7 17.Nc4 ! h6 18.Ce6 +— fe6 19.De6 Tf8 20.Nd3,** cu amenințarea 20 . . . Tf5 21.Ne7 De7 22.Dg6 Tf7 23.e6, fapt pentru care negrul a cedat. (1—0)

234. Santiago. Open „Codelco", 1980

M. Najdorf — **H. Salazar**

1.Cf3 c5 2.g3 d5 3.Ng2 Cc6 4.0—0 e6 5.c4 Cf6 6.cd5 ed5 7.d4 Ne7 8.dc5 Nc5 9.Cbd2 0—0 10.Cb3 Nb6 11.Cbd4 Te8 12.Cc6 bc6 13.b3 Na6 14.Te1 Ce4 15.e3 Df6 16.Na3 ? Cf2 ! ! —+ 17.Rf2 Te3 ! ! 18.Te3 Te8 19.Nc1 Da1 20.Dc2 Nd3 !, albul cedează. (0—1)

235. Alicante. Meci candidați, 1/8, 1983

Z. Ribli — E. Torre

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Cc3 Cf6 4.e3 e6 5.Cf3 Cbd7 6.Nd3 dc4 7.Nc4 b5 8.Nd3 a6 9.e4 c5 10.e5 ! ? (O mutare care a redevenit populară după succesele obținute de unii mari maeștri sovietici, ce par să fi găsit antidotul variantei cu 10.d5) **10 . . . cd4 11.Cb5 Ce5 ! ?** (Practica a arătat că albul obține avantaj după 11 . . . ab6 ? ! 12. ef6 Db6 13.fg7 Ng7) **12.Ce5 ab5 13.Df3 ! Nd7 ? !** (O continuare cel puțin surprinzătoare. Să fi pregătit ceva nou marele maestru filipinez în „laboratorul" său ? ! De peste trei decenii, răspunsul negrului la 13.Df3 ! este 13 . . . Nb4 și, după 14.Re2 Tb8 15.Dg3 Dd6 16.Cf3 Dg3 17. hg3 Nd6 18.Nf4 Nf4 19.gf4 Nd7 20.Cd4 Re7, poziția rezultată este aproximativ egală. După mutarea din partidă, albul va supune poziția negrului la o presiune crescîndă) **14.0—0 Nd6 15.Nf4 Ta6 ?** (De astă dată negrul greșește ceva mai serios. După 15 . . . Ne5 16.Ne5 0—0, albul recîștigă pionul sacrificat, iar mutarea din partidă va fi drastic sancționată. Vezi diagrama)

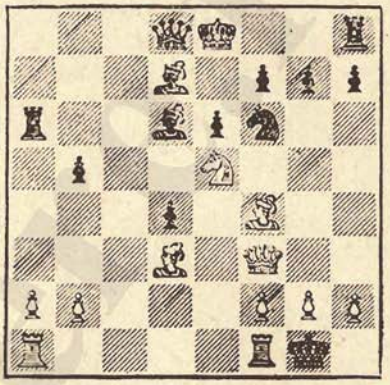

16.Cd7 ! Cd7 17.Nb5 Tb6 18.Nd6 Tb5 (Și după 18 . . . Td6 19.Dg3 ! albul obține avantaj decisiv) **19.Tac1 ! f6 ? ?** (Gafa care va pune capăt imediat confruntării celor doi mari maeștri candidați la titlul de șalanger al campionului mondial) **20. De2 !**, negrul cedează. (1—0)

236. Polanica Zdrój. Memorialul A. Rubinstein, 1984

G. Zaicik — A. Kuligovski

1.c4 c6 2.d4 d5 3.Cf3 Cf6 4.Cc3 dc4 5.a4 Nf5 6.e3 (V 6.Ce5) **e6 7.Nc4 Nb4 8.0—0 Cbd7** (!?) **9.De2 Ng6 10.e4 ! Nc3 ? !** (10 . . . 0—0) **11.bc3 Ce4**

12.Na3 Cb6 ? (12 . . . Dc7 !) **13. Nb3 ! Cc3 14.Db2 Ce4** (14. . . Cbd5 ? !) **15.a5 Cc8 ?** (15 . . . Cd7) **16.d5 ! ± ed5 ? ?** (16 . . . Df6 ±) **17.Dg7 +— Df6 18. Df6 Cf6 19.Nb2 Re7 20.Tae1** și negrul cedează. (1—0)

237. Soci. Memorialul Alehin, 1985

B. Gulko — S. Lputian

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cf3 Cf6 4.g3 Nb4 5.Cc3 dc4 6.Ng2 0—0 7.0—0 Cc6 (B 7 . . . Cbd7 ! ?) **8.Te1 Cd5 ! ? 9.Dc2 Nc7 ! ? 10.Ce4 b5 11.a3** Nt (11.Ceg5) **Ca5 ? !** (11 . . . h6 ! ? ; 11 . . . f5 ! ?) **12.Ceg5 ! f5 13.e4 Cb3 14.ed5 ! Ca1 15.De2 Cb3 16.Nf4 ! Ng5 ?** (16 . . . e5 ! 17.de5 ! ? h6 18.d6 !→) **17.Cg5 ! ed5 18.Dh5 ! h6 19.Dg6 hg5 20.Ne5** și negrul cedează, deoarece nu mai poate evita pierderile de material și înfrîngerea. (1—0)

238. Montpellier. Turneul candidaților, 1985

A. Iusupov — J. Nogueiras

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 c6 4.Cf3 Cf6 5.Ng5 Cbd7 (Marele maestru cubanez preferă varianta Noteboom) **6.cd5 ! ?** (Ochi pentru ochi și... preferință pentru preferință ! La rîndul său, marele maestru sovietic își alege o continuare mai puțin la modă decît cea adusă în prim-plan de recentul meci Kasparov-Smîslov : 6.e3 Da5 ! ?) **6 . . . ed5 7.e3 Nd6 ? !** (Navigînd pe căi mai puțin umblate, negrul nu folosește cel mai bun răspuns : 7 . . . Ne7 8.Nd3 0—0 9.Dc2 Te8 10.0—0 Cf8 11.Tab1 Cg6 ! ?) **8.Nd3 Cf8 9.Ce5 !** (Nt ; de obicei se face rocada) **9 . . . Db6** (După 9 . . . Cg6 10.f4 0—0 11.0—0, albul are avantaj pozițional) **10.0—0 Ne5 ? !** (Îngrijorat, se pare, de dezvoltarea impetuoasă a adversarului său, negrul se decide să reducă la tăcere piesele albe prea avansate, dar cu prețul renunțării premature la perechea de nebuni, care se va răzbuna după numai cîteva mutări) **11.de5 Cg4** (În analizele sale, Iusupov afirmă că era mai bine 11 . . . C6d7 12.Nf4 Cg6 13.Ng6 ! ?, după care... albul obține atac prin 13 . . . hg6 14.e4 Db2 15.Tc1) **12.Da4 ! ± Db2 ?** (Buna intenție a negrului de a elimina amenințarea 13.Da3 va fi răsturnată brutal de continuarea albului) **13.Tac1 Nd7** (Ajuns într-o poziție conformă cu planurile sale de joc, albul dezlănțuie atacul final. Vezi diagrama)

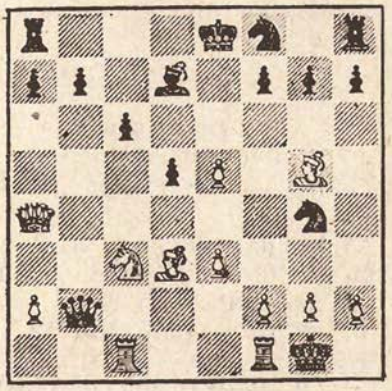

14.Dd4 ! ! (O mutare explozivă, cu amenințări multiple, ca de exemplu : 15.Cd5, Cb5, Ce4, e6 sau Tb1 care, fără îndoială, nu pot fi parate toate) **14 . . . f6** (La 14 . . . Db6, albul cîștigă cu 15.e6) **15.ef6 gf6 16.Nf6 Tg8 17.Cb5 ! !** (După care negrul nu se mai poate apăra eficient) **17 . . . Db5 18.Nb5 Ce6 19.Db2 cb5 20.Nh4,** negrul cedează. (1—0)

239. Montpellier. Turneul candidaților, 1985

L. Portisch — **Z. Ribli**

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 d5 4.Cc3 c6 5.e3 Cbd7 6.Dc2 (B 6.Nd3) **Nd6 7.b3 0—0 8.Ne2 e5 ! ↗ 9.cd5 Cd5 10.Cd5 cd5 11.de5 Ce5 12.0—0 ?** (12.Nb2 Nb4 13.Rf1 ! Cf3 14.Nf3 Ne6 15.Dd3) **Cf3 ! 13.Nf3 Dh4 ! 14. h3 ?** (14.g3 Df6 15.Ng2 Nf5 16. e4 ±) **Nh3 ! ! —+ 15.Td1 Nh2 ! 16.Rf1 Df6 ! 17.Nd5 Nf5 ! 18.e4 Ng4 19.Na3 Da6 !** și albul a cedat în fața teribilului atac al mai tînărului său adversar. (0—1)

240. Bor. Turneu internațional, 1986

V. Eingorn — **B. Ivanovici**

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 c6 4.Cf3 Cf6 5.Ng5 dc4 6.e4 b5 7.e5 h6 8.Nh4 g5 9.Cg5 hg5 10.Ng5 Ne7 11.ef6 Nf6 12.Nf6 Df6 13.g3 Ca6 14.Ng2 Nb7 15.a4 0—0—0 16.ab5 cb5 17.Nb7 Rb7 18.Cb5 e5 ! (Nt ; 18 . . . Df5) **19.d5 Cb4 20.0—0 ? ? Dh6 !,** albul cedează. (0—1)

241. Szirak. Turneul „Hungaroil", 1986

G. Flear — C. Garcia Palermo

1.d4 d5 2.c4 dc4 3.Cf3 c5 4.d5 Cf6 5.Cc3 e6 6.e4 ed5 7.e5 Cfd7 8.Ng5 Ne7 9.Ne7 De7 10.Cd5 Dd8 11.Nc4 Cc6 12.Da4 ! (Nt ; 12.Dc2) **0—0 13.0—0—0 Cce5** (13 . . . Cd4 ! 14.The1 ! ↗ Ad) **14.Ce5 Ce5 15.The1 Nd7** (15 . . . Cc4 16.Ce7 +—) **16. Nb5 ! Cc6 17.Ce7 Rh8 18.Dh4 ! h6 ? ?** (18 . . . Dc7 ! 19.Td5 ! h6 20.Th5 Rh7 21.Nd3 f5 22.Dg4 ! Dd6 ! ? 23.Cf5 Nf5 24.Nf5 Rg8 ! 25.Te6 Dd4 26.Teh6 Dg4 27.Th8 Rf7 28.Tf8 Tf8 29.Ng4 ±) **19. Nc6 bc6 20.Td6** și negrul a cedat : 20 . . . Rh7 21.Ted1 +—. (1—0)

242. Halle. Turneu internațional, 1987

R. Knaak — **C. Horvath**

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Cf3 Cf6 4.Cc3 dc4 5.Ce5 Cbd7 6.Cc4 (O mutare teoretică cu care rutinatul mare maestru est-german încearcă să domine pe mai puțin experimentatul său adversar) **6 . . . b5 7.Ce3 Nb7 8.g3 c5 9.Ng2 ? !** (O nouă inexactitate care va da negrului posibilitatea să egaleze poziția ; era mai indicată continuarea 9.d5 ! ? b4 10.Ca4 e6 11.Ng2 ed5 12.Cd5 Cd5 13.Nd5 Nd5 14.Dd5) **9 . . .**

Ng2 10.Cg2 b4 11.Ca4 cd4 12. Dd4 e5 13.Dd3 Ne7 (După părerea analiștilor, s-a ajuns într-o poziție egală, negrul având un spațiu ceva mai mare de manevră. Vezi diagrama)

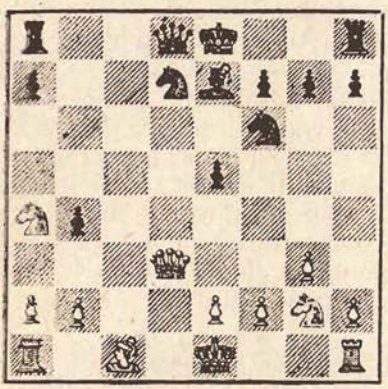

14.Ce3 e4 ! 15.Db5 0—0 (Era mai slab 15 . . . g6 ?, la care albul ar fi răspuns cu 16.Cd5 !) **16.Cf5 Te8 17.Nf4** (Albul încearcă o mobilizare generală a pieselor sale, dar cu o oarecare întîrziere) **17 . . . Nf8 18.Nc1 ?** (O greșeală care va înrăutăți și mai mult poziția albului ; trebuia jucat 18.Cd6 Te6 19.Cb7 De8 20.Tc1 !) **18 . . . a6 19. Db7 ? ?** (Este adevărat că, pe lîngă insatisfacția datorată modului în care se desfășura partida, albul începuse să resimtă și un început de criză de timp..., dar de la mutarea normală 19.Dc6, care-i dădea posibilitatea să continue partida și pînă la incredibila gafă făcută pe tablă e cale lungă și, din păcate, fără întoarcere !) **19 . . . Da5,** după care albul a cedat. (0—1)

243. Predeal. Campionatul României, 1987

M. Marin — Th. Ghițescu

1.d4 d5 2.c4 dc4 3.e3 Cf6 4.Nc4 e6 5.Cf3 c5 6.0—0 a6 7.a4 Cc6 8.De2 cd4 (B 8 . . . Ne7) **9.Td1 Ne7 10.ed4 0—0 11.Cc3** (11.Ng5 ! ?) **Cb4** (11 . . . Cd5 12.Nd3 Ccb4 13.Nb1 b6 14.De4 g6 15.Nh6 Te8 = ; 12.De4 Ccb4 13.Ce5 Dd6 14.Nd2 b6 15.Cd5 Cd5 =) **12.Ce5 Cbd5 ? !** (12 . . . Nd7 13.Nf4 Ne8 14. Df3 ! ? ; 13.d5 Tc8 ! 14.Nb3 Nc6 =) **13.Td3 Te8 14.Tg3 Nd7 15.Nh6 → g6 16.h4 Nc6 17. h5 ± Cc3 18.bc3 Ne4?** (18 . . . Nf8 ±) **19.Te1 Nf5 20.Cf7!,** negrul cedează. (1—0)

Deși intrat în marile turnee de multe secole, **Gambitul damei** nu și-a pierdut niciodată poziția importantă pe care a ocupat-o de la „naștere" și pînă în contemporaneitate. Descoperindu-i-se mereu idei noi, nu și-a diminuat cu nimic, de-a lungul timpului, prospețimea și popularitatea, fiind comparabil ca valoare tehnică și spectaculară cu Apărarea siciliană, cu care împarte ex-aequo locurile I—II în clasamentul celor mai jucate deschideri.

Explicația constă, în special, în varietatea liniilor sale de joc care sînt însă suficient de bine conturate teoretic, ceea ce permite am-

bilor adversari să construiască scheme active sau poziționale, atacuri directe la rocadă sau manevre strategice de mare subtilitate.

Pe de altă parte, abordarea acestei deschideri solicită multiple cunoștințe tactice și strategice, mergînd de la cele mai simple (cîmpuri tari și slabe, cum se creează sau se evită acestea, ce piese trebuie păstrate, valoarea lor tactică) pînă la cele mai complexe (valorificarea unor coloane deschise, jocul cu pionii, evitarea sau întinderea de curse), care, folosite rațional, dau fiecăruia garanția unei evoluții normale în desfășurarea partidei.

Caracteristic jocurilor închise și în special **Gambitului damei** este faptul că după primele mutări nu se mai pune problema obținerii unor avantaje imediate. Acestea încep să apară numai după un ansamblu de manevre subtile și de lungă durată, etapă în care cei doi combatanți vor urmări atît ocuparea cîmpurilor importante de pe tablă, cît și aducerea adversarului într-o poziție cît mai defensivă. Datorită acestui aspect fundamental, **Gambitul damei** a fost și este încă utilizat cu precădere în meciurile pentru cucerirea titlului de campion mondial.

Valoarea **gambitului damei** este confirmată de o pleiadă de mari maeștri și teoreticieni care, de-a lungul veacurilor, au pus cîte o cărămidă la construirea acestei deschideri-mamut. Este suficient să citățm numele unora din acești cercetători de talie mondială, ca de exemplu : Alapin, Albin, Alehin, Bogoliubov, Botvinnik, Breyer, Capablanca, Cigorin, Duras, Flohr, Harrwitz, Henneberger, Janowski, Landau, Larsen, Em. Lasker, Lundin, Marshall, Petrosian, Pillsbury, Pirc, Ragozin, Reti, Reynolds, Rubinstein, Schlechter, Schwartz, Smîslov, Sozin, Stahlberg, Steinitz, Tarrasch, Wade, Winawer etc., pentru a ne convinge că atunci cînd începi partida cu **1.d4 d5 2.c4** intri într-un veritabil labirint al teoriei șahiste.

IV. JOCURI SEMIÎNCHISE

1.d2-d4 .?.

APĂRAREA ȘI INDIANA BENONI

În cadrul meciului desfășurat la Paris în toamna anului 1843, pentru stabilirea celui mai bun jucător de șah din lume, între H. Staunton (Anglia, 1810—1874) și P. C. Fournier de Saint Amant (Franța, 1800—1872), la 16 noiembrie, în partida a doua, negrul a răspuns la prima mutare a albului cu o inovație ce a uluit selecta asistență din saloanele clubului Café de la Régence. Consider util să redau această istorică partidă care, ca și în multe alte cazuri, a fost pierdută de autorul mutării-surpriză, dar a fost sămînța care a îmbogățit teoria deschiderilor cu **Apărarea Benoni,** așa cum avea să fie denumită mult mai tîrziu această nouă linie de joc. Să fi descoperit oare Saint Amant undeva, în vreo lucrare mai veche, acest răspuns **(1...c5)** la mutarea **1.d4,** este posibil, dar nu am găsit nicăieri vreo mențiune în acest sens.

H. Staunton—Saint Amant : 1.d4 c5 (!?) **2.d5 f5 3.Cf3 d6 4.Cc3 Cf6 5.Ng5 e5 6.e4** (A 7.Nb5) **a6?** (B 6...fe4 U 7...Ne7) **7.ef5 Nf5 8.Ch4 Nc8 9.Nd3 +- g6 10.0-0 Ne7 11.f4 c4!? 12.Nc4 ef4?** (12...Db6 A 13...Cg4) **13.Tf4 Cbd7 14.Dd4 Ce5 15.Tae1 ! Cfd7 16.Ne7 De7 17.Ce4 Tf8 18.Tf8 Df8** (B 18...Rf8) **19.Cd6 Rd8 20.Te5 Dd6 21.Te3! Rc7 22.Nb3** (A 23.c4!) **a5 23.Cf3 Cf6 24.c4 b6 25.Ce5 a4 26.Nc2 a3 27.Cf7 Dc5 28.Df4 Rb7 29.b4! +— Ch5 30.Cd8 Ra6 31.bc5 Cf4 32.Ta3** mat. (Analizele aparțin celor doi adversari.)

Ambiționat de înfrîngerea suferită și convins de faptul că noua sa descoperire este corectă, marele maestru francez a reluat trei zile mai tîrziu, în partida a patra, aceeași schemă de joc, dar... a pierdut din nou, tot în 32 de mutări, după care, deziluzionat... și-a abandonat creația, căreia i se va demonstra viabilitatea peste multe decenii, modificîndu-i-se însă parțial ordinea mutărilor.

La începutul secolului nostru, cînd Apărarea Benoni ocupa deja un loc important în practica maeștrilor, tinerii cercetători au des-

coperit noi principii de joc, lansînd printre altele „complexul indienelor", în care a fost inclusă și **Indiana Benoni** sub forma **1.d4 Cf6 2.c4 c5 3.d5 e6.**

În ambele sisteme **Benoni,** ideea de bază constă în realizarea unei scheme foarte elastice, prin blocarea centrului, urmată de atacuri pe flancul regelui sau cel al damei, de la caz la caz.

244. Petersburg. Turneul de iarnă, 1912

A. Alehin — G. Levenfiș

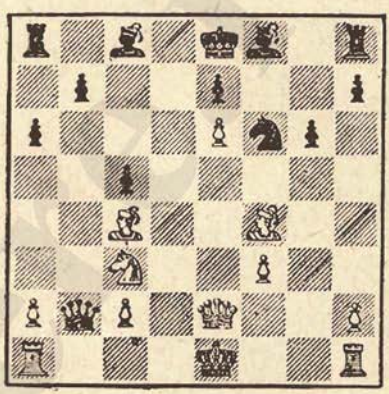

1.d4 c5 (La cîțiva ani după partidă, Alehin scria că „a juca c7-c5 la prima mutare este o greșeală pozițională clară, deoarece albul obține superioritatea prin simpla înaintare a pionilor săi") **2.d5 Cf6 3.Cc3 d6 4.e4 g6** („Și 4...e6 5.Nc4 este dezavantajos din cauza slăbirii cîmpului d6" comenta Alehin. În prezent se joacă 4...e5) **5.f4 Cbd7 6.Cf3 a6 7.e5 de5 8.fe5 Cg4 9.e6 ! Cde5 10.Nf4 Cf3** („Sau 10...Ng7 11.De2 Cf3 12.gf3 Cf6 13.ef7 Rf7 14. 0—0—0, cu joc colosal pentru alb") **11.gf3** (11.Df3 ? ! fe6 12. Dg4 e5 dădea mari complicații) **11...Cf6 12.Nc4 fe6 13.de6 Db6** (După 13...Dd1 14.Td1 Ng7 15.Nc7 !, sau 14...b5 15. Nb5 !, avantajul albului crește) **14.De2 ! Db2 ?** („La prima vedere jucabil, însă 15.Rd2 ar fi fost o greșeală din cauza 15... Ch5 ! 16.Ne5 Nh6 17.Rd3 Ne6 ! 18.Ne6 Td8. Albul însă va răspunde altfel. Vezi diagrama)

15.Cb5 ! ! (De aici încolo, Alehin va demonstra că „nemuritoarea" Anderssen-Kieseritzki, Londra/1851, ar trebui reconsiderată) **15...Da1** („Calul nu poate fi luat, 15...ab5, din cauza continuării 16.Nb5 Rd8 17.Td1 Nd7 18.Ne5 ! Db4 19. c3 etc.") **16.Rf2 Dh1 17.Cc7 Rd8 18.Dd2 Nd7 19.ed7,** cu amenințarea 20.Ce6 mat, drept care negrul a cedat. După 19...e5 urma 20.Ce6 Re7 21.d8D Td8 22.Dd8 Rf7 23.Cf8 Rg7 24.De7 mat. (1—0)

245. Dubai. Olimpiada XII, 1986

Maia Ciburdanidze — Jana Miles

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.g3 c5 4.d5 ed5 5.cd5 b5 (5...d6) **6.Ng2** (6.a3 ! ?) **d6 7.e4 g6 8.De2 ! ?** (Nt ; 8.Ce2) **Cbd7 ? ! 9.f4 !**

Nh6 ? ! 10.e5 de5 11.fe5 Nc1 12.ef6 Rf8 13.Cc3 ± Cf6 (13 . . . Nh6 14.d6 Tb8 15.De7 ±) **14. Tc1 Rg7 15.Db5 +— Te8 16. Cge2 Dd6 17.Dc6 De5 18.0—0 Nf5 19.Cf4,** negrul cedează. (1—0)

246. Ierusalim. Turneu internațional, 1986

Y. Murey — Y. Gruenfeld

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 c5 4.d5 ed5 5.cd5 g6 ? (5 . . . Nd6 ; 5 . . . b5 ! ?) **6.e4 Ce4 7.Nd3 Cd6 8. 0—0 Ne7 9.Nh6 f6 10.Cc3 Rf7 11.h4 Ca6 12.Dd2 c4 13.Nb1 Cc5 14.Df4 Rg8 15.h5 Cd3 16. Nd3 cd3 17.Tfe1 b5 18.Te7,** negrul cedează. (1—0)

247. Soci. Turneu internațional, 1986

R. Vaganian — M. Hodgson

1.d4 Cf6 2.Cf3 c5 3.d5 e6 4.c4 ed5 5.cd5 Nd6 6.Cc3 0—0 7. Ng5 ! ? Te8 8.e3 h6 (8 . . . Nf8 9.d6 ! ? etc. ±) **9.Nh4 g5** (9 . . . Nc7 ! ? 10.d6 Na5 11.Nc4 b6 12. Db3 Tf8 13.0—0 Nc3 14.Dc3 g5 ! ? ∞) **10.Ng3 Ng3 11.hg3 Rg7** (11 . . . g4 12.Cd2 h5 13.Cc4 d6 14.Cb5 Te7 15.Cbd6 Td7 16. Cc8 Td5 17.Da4 Dc8 18.Cb6 ab6 19.Da8 ±. VD) **12.d6 ! ± → b6 13.Nc4 Nb7 14.Dd3 Cc6 15. 0—0—0** (15.Df5 ? ! Cd4 !) **Ca5**

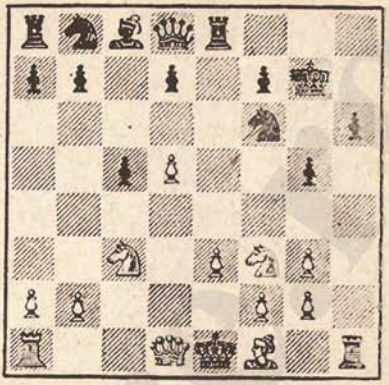

16.Nf7 ! +— Rf7 17.Th6 Nf3 18.gf3, negrul cedează ; 18 . . . Tg8 19.Df5 U 20.Ce4 +— ; 18 . . . Th8 19.Dg6 Re6 20.Ce4 Th6 21.Cg5 Re5 22.f4 mat. (1—0)

248. Moscova. Turneu internațional, 1987

S. Garcia-Martinez — **E. Pigusov**

1.d4 Cf6 2.c4 c5 3.d5 e6 4.Cc3 ed5 5.cd5 d6 6.e4 g6 7.f4 Ng7 8.Nb5 Cfd7 9.a4 a6 10.Nd3 Dh4 11.g3 Dd8 ! ? (Nt ; A 12 . . . Cf6 U 13 . . . Ng4) **12.Cf3 0—0 13. 0—0 Cf6 14.Db3 !** (14.Rg2) **Nh3 15.Te1 Cg4 16.Db7 ?** (16.Nf1 ! ±) **Cd7 17.a5 ! ?** (17.Nf1 ? ! Nf1 18.Tf1 De7 ∞) **De7 18.Na6** (F ; 18.Db3 ? c4 ! etc. —+) **Tab8 19.Dc7 ? ?** (19.Dc6 Tb4 20.e5 etc. ; 19 . . . c4 ! ? ∞) **Cde5 !,** albul cedează. (0—1)

După cum se vede din partidele exemplificatoare, Alehin a avut în principiu dreptate cînd a afirmat că răspunsul direct **1...c5** este o greșeală pozițională, deoarece de mulți ani **Apărarea Benoni** apare

destul de rar în confruntările maeștrilor, fiind înlocuită cu **Indiana Benoni**, care în marile turnee cunoaște o popularitate relativ constantă.

Caracteristicile permanente ale unei asemenea deschideri, denumită de teoreticieni **Benoni modernă (1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 c5 4.d5 ed5 5.cd5 d6 6.e4 g6 7.f4 Ng7)**, constau în prezența unui pion alb la d5 și a doi pioni negri pe cîmpurile c5 și d6. Această asimetrie centrală a pionilor contribuie la angajarea unei lupte intense, ideea fundamentală de joc a albului fiind promovarea pionului central e4-e5. Acest atac, adeseori decisiv, trebuie tratat cu o atenție deosebită de către negru care trebuie să se retragă într-o defensivă precisă combinată cu operațiuni active pe aripa damei.

APĂRAREA OLANDEZĂ

Date certe în ceea ce privește intrarea în arena șahistă a cuplului **1.d4 f5** avem relativ puține, dar suficiente pentru a putea așterne pe hîrtie începuturile și evoluția acestei deschideri. Ne lipsesc însă total germenii din care a încolțit noua linie de joc.

Apelînd iarăși la memoria manuscriselor și a primelor manuale de teorie șahistă, aflăm că, pînă la mijlocul secolului XVIII, nici un autor de cărți de șah, deci nici Philidor care în 1749 a scos din tiparniță celebra sa „Analyse du jeu des échecs", nu pomenește nimic despre ideea **1.d4 f5.**

În jurul anului 1770, la „Café de la Régence" se constituie un grup de maeștri, format din Carlier, Leger, Bernard și Verdoni, care scriu sub pseudonimul „Les Amateurs" o carte de teorie, publicată la Paris în 1775 sub titlul „Traité théorique et pratique du jeu des échecs par une société d'amateurs", în cuprinsul căreia apare pentru prima oară și mult căutata noastră deschidere **1.d4 f5,** cu cîteva analize sumare. Introducerea acestei noi linii de joc în lucrarea „Amatorilor" demonstrează clar că la „Café de la Régence" se practica deja de mai mulți ani, avînd probabil audiență și în cluburile din Anglia, Italia, Spania, Olanda și Germania, de unde veneau frecvent în vizită la Paris maeștrii de șah ai timpului, pentru a se confrunta cu cei francezi, ori între ei, în partide amicale sau meciuri.

Preluînd ideea imediat după comunicarea ei, maestrul olandez E. Stein (1748—1812) o studiază cu seriozitate și-i elaborează o serie de analize din care rezultă că este viabilă, introducînd tot acest material analitic în cartea „Le nouvel essai sur les échecs", tipărită în 1789. Adusă la masa de joc cu oarecari dificultăți, **Apărarea Stein,** cum a fost denumită inițial, nu a fost prea agreată de jucătorii de performanță, rămînînd încă multe decenii apanajul șahiștilor ama-

tori, mai ales olandezi. Abia după o jumătate de secol, în 1842, sîntem informați de revistele germane că s-a desfășurat la Berlin (se pare că pentru prima oară) o astfel de partidă între campionii Rusiei și Germaniei, pe care o redau în continuare.

C. Ianiș—T.v. H.u.d. Lasa : 1.d4 f5 2.c4 Cf6 3.Cc3 e6 4.f3 c5 5.e3 b6 6.Nd3 Nb7 7.Ch3 Cc6 8.Nc2 h6 9.a3 g6 10.Cf2 Nd6 11.d5 Ce5 12. b3 a6 13.e4 Ch5 14.f4 Cf7 15.e5 Nb8 16.Tg1 Cg7 17.g4 Rf8 18.gf5 gf5 19.Tg3 Th7 20.De2 De8 21.d6 Na7 22.Ne3 Ch8 23.Cd3 Dh5 24. Df2 Tc8 25.Rd2 De8 26.Nd1 h5 27.Nf3 Nc6 28.Nc6 Tc6 29.Tag1 h4 30.T3g2 Cf7 31.Ce1 Dd8 32.Cf3 b5 33.Ch4 Dh4 34.Dh4 Th4 35.Tg7 Th2 36.Rd1 Th8 37.cb5 ab5 38.Cb5 Nb6 39.Cc3 Nd8 40.Ca4 c4 41.bc4 Tc4 42.Cc5 Tc3 43.Cd7 Re8 44.Cc5 Tf8 45.Ce6 Te3 46.Cf8 Nb6 47.T1g6 Ce5 48.Te7 Rf8 49.fe5 Nd8 50.Tf6. (1—0).

După acest start, desigur neplăcut pentru ilustrul mare maestru și publicist Lasa, care a avut îndrăzneala să spargă gheața, **„Apărarea olandeză"** (nume sub care a intrat în teoria deschiderilor la scurt timp după desfășurarea meciului prin corespondență între „Cercul Philidor" — Amsterdam și „Clubul Londrei", 1848—1849, în care s-a jucat și o „Olandeză" provocată și cîștigată de englezi) s-a răspîndit foarte repede în masa jucătorilor de performanță mai ales datorită faptului că o mare parte din elita șahistă a timpului, printre reprezentanții căreia pot fi citați Staunton, Bird, Anderssen și Morphy, o incluseseră în repertoriul personal, jucînd-o destul de frecvent.

Cunoscută în general ca foarte riscantă pentru negru, această apărare, în care ideea principală este împiedicarea mutării 2.e4, urmată imediat de 0—0 și lansarea de atacuri pe coloana „f", era și este încă abordată de obicei în situații limită, cînd jucătorul cu negrele caută să cîștige cu orice preț punctul pus în joc. În general, „linia olandeză" generează partide de mare complexitate și bogăție de idei, în care uneori aprecierea poziției și calculul exact sînt legate de ideile strategice și planurile de joc specifice poziției.

249. Londra. Meci, p. 4, 1862

J. Blackburne — **W. Steinitz**

1.d4 f5 2.e4 (Gambitul Staunton) **fe4 3.Cc3 e6** (B 3 . . . Cf6) **4.Ce4 Cf6** (4 . . . d5 5.Dh5 g6 6. De5 de4 7.Dh8 Cf6 8.Nh6 ! Cbd7 9.Nf8 Cf8 10.0—0—0 ±) **5.Ng5 Ne7 6.Nd3 Ce4 7.Ne7 De7 8.Ne4 0—0 9.c3 Cc6 10.De2 d5 11.Nc2 Dg5 12.g3 e5 ∓ 13. de5 Ng4 14.De3 Dh5 15.f4 Ce5 —+ 16.fe5 Tae8 17.Nh7 Rh7 18.Dd4 Dg5 19.h4 De5,** albul cedează. (0—1)

250. Halle. Turneu local, 1883

S. Tarrasch — B. Richter

1.c4 f5 2.d4 e6 3.Cf3 Cf6 4.e3 b6 5.Nd3 Nb7 6.0—0 Nd6 (!?) **7.Cc3 Cc6 8.e4 fe4 9.Ce4 Ne7 10.Ce5 Cd4 11.Cf6 Nf6 12.Dh5 ? g6 13.Ng6 hg6 14.Dg6 Re7 15. Cg4 Df8 !** ∓ **16.Cf6 Df6 ! ! 17. Ng5 Ce2 ! ! —+ 18.Rh1 Th2 ! 19.Rh2 Th8 20.Nh6 Dh4** mat. (0—1)

251. Londra. Partidă amicală, 1911

Ed. Lasker — G. Thomas

1.d4 f5 (Această partidă, intrată în legendă, se poate spune că a fost produsul unei întîmplări cumva insolite. Plecînd din Germania și traversînd Marea Baltică cu vaporul, Eduard Lasker debarcă la Londra. Fiind încă nerestabilit din cauza răului de mare care-l deranjase aprig în tot timpul călătoriei, s-a gîndit să treacă mai întîi pe la Clubul de Șah unde, întîlnindu-se cu marele maestru Sir George Thomas, i-a propus să joace cîteva partide fulger, de cinci minute, pentru destindere) **2.Cf3 e6 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 Ne7** (Unii teoreticieni afirmă că ar fi fost mai bun răspunsul 4 . . . d5) **5.Nf6 Nf6 6.e4 fe4 7.Ce4 b6 8.Nd3 Nb7 9.Ce5 0—0 10.Dh5 De7 ? !** (Negrul a făcut această mutare considerînd că adversarul său nu are o retragere bună pentru calul din e5, iar la 11.Cf6 va putea riposta cu 11 . . . gf6 ! deoarece pionul din h7 va fi apărat de dama plasată la e7. Practic, negrul trebuia să ia măsuri preventive pentru a împiedica aducerea calului alb la e5. Însă într-o astfel de partidă era foarte greu de prevăzut combinația albului care a urmat. Vezi diagrama)

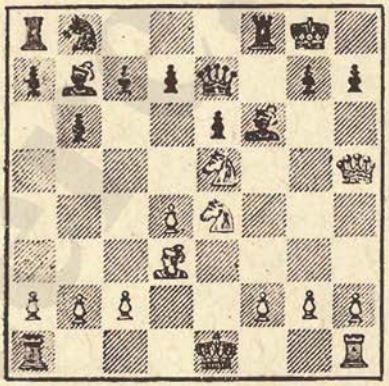

11.Dh7 ! ! (Un sacrificiu de damă de 24 de carate, după care regele negru va fi adus forțat, pas cu pas, în lagărul „armatei albe" unde va fi făcut prizonier) **11 . . . Rh7 12. Cf6 ! Rh6** (Drumul spre eșafod începe să se profileze...) **13.Ceg4! Rg5 14.h4** (Analizele făcute ulterior au demonstrat că partida putea fi decisă mai repede prin 14.f4 ! Rf4 15.g3 ! Rf3 16. 0—0 ! ! mat ; 15 . . . Rg5 16. h4 ! ! mat) **14 . . . Rf4 15.g3 Rf3 16.Ne2** (Acum se vede clar că albul vrea să încheie cît mai spectaculos) **16 . . . Rg2 17.Th2**

Rg1 18.Rd2 mat. Se putea și 18.0—0—0, așa cum au notat unii cronicari, însă Lasker a precizat în cartea sa „Chess for Fun and Chess for Blood", scrisă în 1952, că el a jucat 18.Rd2.

Referindu-se la această partidă, inclusă în toate manualele de șah consacrate deschiderilor, Botvinnik a fost de părere că „Chiar dacă ar fi jucat o singură partidă, cea cu G. Thomas, viața lui Eduard Lasker nu s-ar fi irosit zadarnic pe altarul șahului". Poziția finală

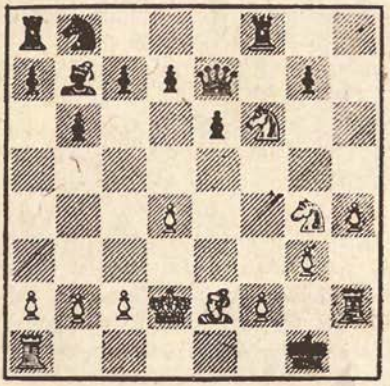

(vezi diagrama) vorbește de la sine despre frumusețea și farmecul șahului. (1—0)

252. Amsterdam. Turneu internațional, 1920

R. Reti — M. Euwe

1.d4 f5 2.e4 fe4 3.Cc3 Cf6 4. Ng5 (B 4.f3 !) **g6 5.f3 ! ef3 6. Cf3 Ng7 7.Nd3 c5 8.d5 Db6 9. Dd2 Db2 10.Tb1 Cd5** (F ; 10 . . . Da3 ? 11.Cb5 Da2 12.0—0 +—) **11.Cd5 ! ! ±** (11.Tb2 ? Nc3 ! ∓) **Db1 12.Rf2 Dh1 13.Ne7** (A 14. De2 d6 15.Cc7 Rd2 16.De6 Rc7 17.Dd6 mat) **d6** (B 13 . . . Tf8) **14.Nd6 Cc6 15.Nb5 Nd7 16.Nc6 +— bc6 17.De2,** negrul cedează. (1—0)

253. Baden Baden. Turneu internațional, 1925

E. Grünfeld — **C. Torre**

1.d4 e6 (!?) **2.Cf3 f5 3.g3 Cf6 4.Ng2 d5** (Varianta Zid de piatră) **5.0—0 Nd6 6.c4 c6 7.Dc2 0—0 8.b3 Ce4 9.Nb2 ? !** (9. Na3 !) **Cd7 10.Ce5 Df6 ! 11.f3** (?) **Ce5 ! ! —+ 12.de5 ? ?** (12. c5 ! ? Nc7 13.de5) **Nc5 ! 13.Rh1 Cg3,** albul cedează. (0—1)

254. Baden Baden. Turneu internațional, 1925

S. Tartakover — J. Mieses

1.d4 f5 2.e4 fe4 3.Cc3 Cf6 4. g4 d5 5.g5 Cg8 6.f3 ef3 7.Df3 ! +| e6 8.Nd3 g6 9.Cge2 De7 10.Nf4 c6 11.Ne5 Ng7 12.Dg3 Ca6 (12 . . . Cd7 13.Nd6 Dd8 14.Tf1 Ce7 ? ! 15.Nc7 +—) **13.0—0 Nd7 14.Nd6 +— Dd8 15.Df4,** negrul cedează. (1—0)

255. Kemeri. Turneu internațional, 1939

E. Bogoliubov — **R. Hasenfuss**

1.d4 e6 2.Cf3 f5 3.g4 (?!) **fg4 4.Ce5 Dh4 5.e4 ? !** (5.e3 !) **g3 ! 6.Ng2 gf2 7.Rf1 Cc6 8.Cc6 bc6 9.c4 Cf6 10.e5 Cd5!! ∓ 11.Nf3!** (11.cd5? Na6!! —+) **Na6! 12.b3**

Ne7 13.Rg2 0—0 14.Tf1 Tf3 ! ! —+ 15.Df3 Tf8 16.Dd3 Dg4 17. Rh1 Cb4 ! 18.Dg3 Dd4 19.Cc3 Nh4 20.De3 c5, albul cedează deoarece nu mai poate para nicicum amenințarea Na6—b7. (0—1)

256. Soci. Memorialul Alehin, 1974

K. Robatsch V. Jansa

1.c4 f5 2.Cf3 Cf6 3.g3 g6 (Această mixtură, rezultată din combinarea „Olandezei" cu „Est-indiana", a fost elaborată de marii maeștri leningrădeni, fapt pentru care poartă numele de Sistemul Leningrad) **4.b3 Ng7 5.Nb2 0—0 6.Ng2 d6 7.d4 c6 8.0—0 Rh8 ?** (Un răspuns destul de obișnuit și justificat în Apărarea olandeză, dar nu în orice poziție, cum este cazul în partida noastră, în care diagonala mare a1—h8 este total deschisă. De fapt, teoreticienii încă n-au putut stabili cu certitudine dacă regele negru este mai ferit de atacuri la g8 sau la h8. Din desfășurarea jocului se va vedea în curînd că pînă și această mutare profilactică îi va fi fatală regelui negru. Vezi diagrama.)

9.d5 (Semnalul de atac !) **9 . . . Da5 10.Cc3 ! ?** (Cu această mutare, aparent o simplă dezvoltare, albul întinde adversarului său o cursă nu prea teribilă, intrată însă în antologia genului...) **10 . . . Cd5 ? ?** (...în care negrul cade... fără murmur și

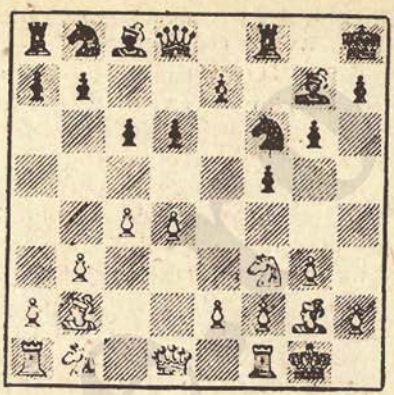

ezitare. La rîndul său, marele maestru cehoslovac era convins că albul n-a observat că... va pierde un pion !) **11.cd5 Nc3 12.Dd2 !** (Majoritatea analizatorilor au notat că „mutarea a căzut ca un trăsnet din senin !". Nimic mai inexact. În realitate, negrul a greșit grav cînd a jucat 10 . . . Cd5, prin faptul că a analizat superficial poziția după 11.cd5 Nc3 și n-a observat dubla legare a nebunului din c3 după mutarea destul de simplă din partidă, 12.Dd2, uitînd mai ales că și-a pus la adăpost regele pe cîmpul h8. Ce s-a mai jucat a fost doar... pierdere de timp și nervi zdruncinați suplimentar) **12 . . . Dc5 13.Dc3 e5 14.Ce5 !**, negrul cedează. (1—0)

257. Orense. Turneu internațional, 1975

S. Pomar **B. Larsen**

1.d4 f5 2.Cc3 d5 3.f3 ? ! (3. Cf3 ; 3.Nf4) **c5 ! ?** (3 . . . Cf6) **4.e4 e5 ! 5.Nb5** (5.Cd5 cd4) **Nd7**

6.Nd7 Cd7 7.Cd5 cd4 8.Ce2 fe4 9.fe4 Cgf6 ∓ 10.Ng5 Da5 11.Nd2 Dc5 12.Cf6 Cf6 13.Cg3 h5 ! ∓ 14.Df3 h4 15.Ce2 Dc2 —+ 16. Df5 De4 17.De6 Ne7 18.Nb4 Cd5 19.Ne7 (19.0—0 Cb4 20.Cf4 De3 21.Rh1 ef4 —+) **Cf4 ! 20. Dc4 Re7,** albul cedează. (0—1)

Riposta incitantă a negrului, 1 . . . f5, oarecum asemănătoare „Siciliencei", care dă tonul unui angajament imediat în centrul tablei, face ca **Apărarea olandeză** să fie prezentă și la ora actuală în marile conflagrații șahiste, oferind conducătorului pieselor negre bune și interesante șanse de atac pe flancul regelui, în cazul unei evoluții pasive din partea adversarului său. În plus, menținerea în actualitate a acestei apărări are și un substrat psihologic, datorită faptului că ea a fost utilizată cu bune rezultate de multe vîrfuri șahiste ca Morphy, Em. Lasker, Cigorin, Alehin, Fine, Smîslov, Botvinnik, Karpov și încă mulți alții.

DESCHIDEREA CATALANĂ

Comparativ cu marea majoritate a „suratelor" sale, **Deschiderea catalană** are o vechime de numai circa șase decenii, fiind jucată pentru prima oară de eruditul S. Tartakover în 1929 la turneul internațional de la Barcelona, în provincia spaniolă Catalonia, care i-a inspirat marelui maestru (pe atunci polonez) nominalizarea noii linii de joc.

În principiu, este vorba de o combinație între Gambitul damei și Deschiderea Reti, ce poate fi realizată în diferite feluri, în care albul trebuie să aibă în vedere deplasarea pionilor d2-d4 și g2-g3 cu fianchetarea nebunului la g2. Ordinea mutărilor este adesea (deci nu întotdeauna) indiferentă.

Pentru negru, care trebuie să contracareze schema de joc a albului, ideea principală este neutralizarea nebunului fianchetat, ceea ce se poate obține fie printr-un joc pasiv, răspunzînd cu c7-c6 și d7-d5 și amenințînd cu Nc8-h3 susținut de Dd8-d7, fie într-un mod activ, efectuînd mutările b7-b6 și apoi fianchetarea nebunului la b7.

258. **Helsinki. Olimpiada X, 1952**

V. Smislov — L. Prins

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.g3 d5 4.Ng2 c5 ? ! (În perioada desfășurării partidei, se considera că cea mai bună continuare era 4 . . . dc4 5.Da4 Cbd7 6.Cd2 c6 7.Dc4 e5 ! 8.de5 Ce5 9.Dc3 Nd6 10. Cgf3 De7 cu joc egal) **5.cd5 Cd5** (Erau mai slabe atît 5 . . . ed5 6.Cf3, cît și 5 . . . cd4 6.de6 fe6 7.Cf3 Cc6 8.Nf4, ambele favo-

rabile albului) **6.Cf3 Cc6 7.0—0 Ne7 8.e4** (O variantă ceva mai bună era 8.Cc3 0—0 9.Cd5 ed5 10.dc5 Nc5 11.Cg5) **8... Cf6 9. e5 Cd7 10.dc5 Nc5** (Cel mai bun răspuns. După 10... Cde5 ? ! 11.Ce5 Ce5 12.De2, albul ar fi obținut avantaj spre exemplu, prin 12... Cd7 13.c6 bc6 14. Nc6 Tb8 15.Nf4 Tb6 16.Tc1, sau 12... Cg6 13.Cc3 Dc7 14. Ne3 etc.) **11.Nf4 h6 12.Cc3 ! ?** (Un interesant sacrificiu de pion într-o poziție destul de greu de luat în considerare pentru o asemenea mutare. Vezi diagrama)

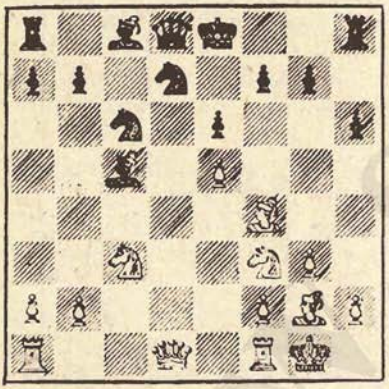

12... g5 13.Ne3 Ne3 (Corect. După 13... g4 ?, albul obținea avantaj decisiv prin 14.Cd4 ! Cce5 15.Ce4 !) **14.fe3 Cde5** (Și după 14... g4 albul ar fi obținut compensații suficiente pentru pionul sacrificat, prin 15. Cd4 Cde5 16.Nc6 ! bc6 17.Ce4 etc.) **15.Ce5 Dd1 ? ?** (O gafă de proporții datorită căreia marele maestru olandez pierde imediat ; trebuia jucat 15... Ce5 16.Da4 Nd7 17.De4, cu poziție excelentă pentru alb) **16.Nc6 !,** la care negrul a cedat deoarece, după 16... bc6 17.Tad1, albul rămîne cu o figură în plus. (1—0)

259. Nisipurile de Aur. Olimpiada XV, 1962

P. Benkö K. Darga

1.c4 Cf6 2.g3 e6 3.Ng2 d5 4. Cf3 Ne7 5.0—0 0—0 6.d4 c6 7. Dc2 b6 8.Ce5 ? ! Nb7 9.Td1 Dc8 10.Cc3 Cbd7 11.Nf4 Ce5 ? 12. de5 Cd7 13.Dd2 ! f6 ! 14.cd5 ! Ce5 ? 15.d6 ! Td8 16.Ne5 fe5 17.Ce4 c5 18.de7 ! ! Td2 19.Td2 Dc7 20.Tad1 !, negrul cedează. (1—0)

260. Havana. Memorialul Capablanca, 1965

V. Smislov J. H. Donner

1.Cf3 d5 2.c4 e6 3.g3 Cf6 4. Ng2 Ne7 5.0—0 0—0 6.d4 c5 ? ! (B 6... Cbd7 ; 6... c6) **7.cd5 Cd5** (V 7... ed5) **8.dc5 Nc5 ? !** (8... Cc6) **9.Dc2 Ne7 10.Td1 Cd7 11.Cc3 ! ↗ Cc3 12.Dc3 a5 13.Ne3 Ta6 14.Cd4 a4 15.Tac1 ±** (A 16.Dc8 Dc8 17.Tc8 Tc8 18.Nb7 +—) **Da5 16.Da5 Ta5 17.Tc8 ! ! +— Tc8 18.Nb7,** negrul cedează : 18... Tc7 19. Cc6 ! Tb7 20.Ca5 Tc7 21.Td4 a3 22.ba3 Na3 23.Tc4 Tc4 24.Cc4 +—. (1—0)

261. Vinkovci. Turneu internațional, 1968

B. Ivkov — K. Robatsch

1.c4 Cf6 2.Cf3 e6 3.g3 d5 4.Ng2 Ne7 5.0—0 0—0 6.d4 dc4 7.Ce5 c5 8.dc5 Dc7 9.Cc4 Nc5 ? ! (9 . . . Dc5 ! ?) **10.Cc3 ! Nf2 ?** (10 . . . Td8 11.Nf4 ! De7 ± ; 11 . . . Nf2? 12.Rf2 e5 13.Cb5! +—) **11.Tf2 Dc4 12.Tf6!! gf6 13.Nh6 Cc6 14.e3! +— Td8 15.Dh5 e5 16.Ce4 De6 17.Dh4,** negrul cedează : 17 . . . Td6 18.Tf1 f5 19.Dg5 Dg6 20.Cd6 ! ! +— ; 18 . . . De7 19.Cf6 Tf6 20.Tf6 +—. (1—0)

262. Varna. Turneu internațional, 1976

V. Inkiov — **G. Kuzmin**

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.g3 d5 4.Ng2 Ne7 (V 4 . . . dc4 5.Da4 Dd7 6. Dc4 Dc6 etc.) **5.Cf3 0—0 6.0—0 dc4** (6 . . . Cbd7 ? !) **7.Dc2** (V. 7.Da4) **a6 8.a4 ? !** (B 8.Dc4 b5 9.Dc2 Nb7 ∞) **b6 ! 9.Dc4 Nb7 10.Cc3 b5 !** ↗ ∓ **11.Dd3 b4 ! 12.Cb1 c5 13.Td1 ? !** (13.dc5 ∓ **Ne4 14.Db3 Cc6 15.Cbd2 ? ?** (15. Ng5) **Ca5** ∓ **16.De3 Nc2 ! 17. Tf1 Cd5 18.De5 Nf5 !** —+ **19. e4 f6 20.Df5 ef5,** albul cedează. (0—1)

263. Tillburg. Superturneu, 1979

G. Sosonko — R. Hübner

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.g3 d5 4.Ng2 dc4 5.Cf3 (O variantă analizată de marele maestru olandez în liniștea camerei sale de studiu și îmbunătățită prin contribuții personale în care acesta se simte, cum se spune, ca peștele în apă. Albul putea să-și recâștige pionul imediat cu 5.Da4, dar, după cum se vede, dorește să joace în stil de gambit, probabil conform notelor sale de acasă) **5 . . . a6 6.0—0 !** (Nu toți comentatorii au notat această mutare cu un semn de exclamare, autorul ei însă a considerat-o ca atare, apreciind însă că era corectă și continuarea 6.Ce5 c5 7.Ca3 cd4 8.Cac4 Nc5 9.Nd2 Cd5 10.Tc1 0—0 11.0—0 Cd7 12.Cd3 b6 13.Ca5 ! cu joc egal) **6 . . . b5 ? !** (Era mai bine 6 . . . Cc6) **7.Ce5 Cd5 8.Cc3** (Din nou o mutare „Made in Sosonko", care începe să-l pună serios pe gânduri pe foarte sensibilul mare maestru vest-german. Aici se mai putea juca și 8.e4 Cf6 9.Te1 Ne7 10.Cc3 etc., sau 8.a4 Nb7 9.e4 Cf3 10.ab5 ab5 etc., în ambele variante cu ușor avantaj pentru alb) **8 . . . c6 ? !** (După unii teoreticieni, era mai corect 8 . . . Nb7 ! ?) **9.Cd5 ed5** (Continuarea 9 . . . cd5 ducea în mod aproape forțat la pierderi mari de material : 10.e4 ! Nb7 11.Dh5 g6 12. Cg6 fg6 13.De5 Tg8 14.De6 ; 11 . . . Dc7 12.ed5 Nd5 13.Nd5 ed5 14.Te1) **10.e4 Ne6 11.a4** (Cu amenințarea 12.ab5 cb5 13.Df3 !) **11 . . . b4** (După 11 . . . Ne7 ?, albul câștiga imediat prin 12.ab5 cb5 13.ed5 Nd5 14.Cf7 ! Rf7 15. Dh5) **12.ed5 Nd5 ? !** (Era mai exactă continuarea 12 . . . cd5

13.f4 ! ? Ne7 14.f5 Nc8 15.Cf7 Rf7 16.Dh5 Rf8 17.f6 Nf6 18. Nh6, cu atac puternic asupra rocadei negre. Vezi diagrama)

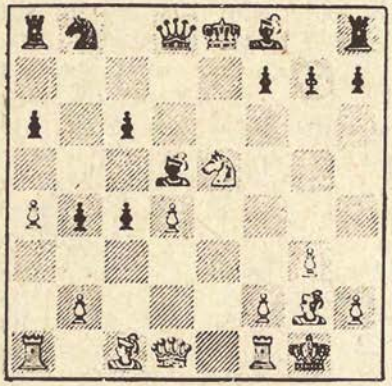

13.Dg4 ! ! (După dezvoltarea în bună parte a pieselor sale, albul trece la sancționarea mutării pasive a negrului, 8 . . . c6, dezlănțuind un atac vehement direct asupra regelui advers, rămas în centru) **13 . . . h5** (La 13 . . . Ng2, albul răspundea decisiv cu 14.Te1 !) **14.Nd5 ! !** (Albul încheie partida cu o spectaculoasă și ispititoare ofertă de sacrificiu de damă) **14 . . . cd5** (După 14 . . . hg4 15.Nf7 Re7 16.Ng5, sau 14 . . . Dd5 15. Dc8 Dd8 16.Db7 Cbd7 17.Cc6 urmat de Te1, albul are poziție cîștigătoare) **15.Df5 Ta7 16.Tfe1 Te7 17.Ng5 g6 18.Ne7,** la care negrul cedează. (1—0)

Adoptată și studiată cu multă atenție în „laboratoarele" mai tuturor șahiștilor de performanță, în special sub forma **1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.g3 d5 4.Ng2 dc4 (Ne7) 5. Cf3, Deschiderea catalană** este prezentă în toate concursurile de valoare mai ridicată.

INDIANA NIMZOVICI

Inițiatorul acestei deschideri (ce-i poartă numele), destul de des utilizată, datorită conținutului ei plin de idei tactice și strategice, a fost unul din cei mai complecși și moderni teoreticieni ai primelor decenii ale secolului nostru. În relativ scurta sa viață, de 49 de ani, Aaron Nimzovici a dat șahului un deosebit de important volum de noutăți teoretice, cea mai importantă fiind **Indiana Nimzovici.** Introdusă în practică de autorul ei în jurul anului 1920, **Nimzoindiana,** cum i se mai spune în ultima vreme, prezintă numeroase variante interesante, adesea foarte tăioase, alegerea lor fiind în funcție de pregătirea personală ori a adversarului, de gust sau de... inspirație !

Ideea de bază a deschiderii se adresează în special jucătorului cu piesele negre care, împotriva avansării pionilor albi la c4 și d4, le opune un centru reținut. Mai exact, negrul permite cu bună știință albului să ocupe parțial centrul (fără cîmpul e4), urmînd ca și el să facă aceeași operațiune (avansarea pionilor c5 și d5), după sau

concomitent cu dezvoltarea figurilor minore. De o importanță deosebită pentru soarta partidei este alegerea momentului oportun pentru transformarea centrului reținut într-unul activ. Pasivitatea temporară a negrului creează o stare de tensiune deosebită în jurul cîmpului e4, care, în Nimzoindiană, devine „cîmpul critic". Pentru ocuparea acestuia se dă o luptă acerbă, ceea ce poate genera uneori greșeli mai mult sau mai puțin grave, de genul celor din partidele care urmează.

264. Kecskemet. Turneu internațional, 1927

A. Nimzovici — E. Grünfeld

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Dc2 d6 5.Ng5 Cbd7 6.a3 Nc3 7.Dc3 h6 8.Nh4 b6 9.f3 Nb7 10. e4 Ce4 ? ? (10 . . . e5) **11.Nd8 +— Cc3 12.Nh4 ! Ca4 13.b3 !,** negrul cedează. (1—0)

265. Karlsbad. Superturneu, 1929

F. Sämisch — J. Capablanca

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 (Deci „Apărarea Nimzovici", așa cum se numea această deschidere la începuturile ei, sau „Nimzoindiana" cum i se spune în ultima vreme, pe care excampionul lumii, Capablanca, o juca cu multă plăcere și... excelente rezultate) **4.a3 ! ? Nc3 5.bc3** (Variantă analizată chiar de marele maestru Sämisch) **5 . . . d6 ? !** (În această poziție, se consideră că era necesară stabilizarea imediată a centrului alb prin c7-c5 și d7-d5) **6.f3** (Un pas ajutător în vederea efectuării saltului e2-e4, după care albul, stăpînind centrul tablei, poate începe operațiunile de asediere a redutei negre) **6 . . . e5 7.e4 Cc6 8.Ne3 b6 ? !** (După cît se pare, necunoscînd suficient subtilitățile acestei variante, negrul alege un plan de joc greșit ; era necesar să efectueze mai întîi rocada, urmată de manevra Dd8-e7, b7-b6, Nc8-a6, mărind apoi presiunea asupra pionului din c4 prin Cc6-a5. De altfel este cunoscut faptul că marele Capa ignora pregătirea la adversar, ceea ce i-a adus cîteva înfrîngeri foarte neplăcute. Vezi diagrama)

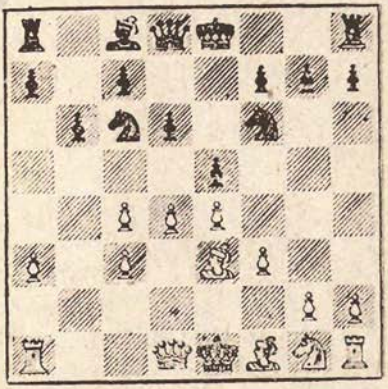

9.Nd3 (Albul are acum avantaj pozițional și poate privi cu optimism spre jocul de mijloc și

chiar spre finalul partidei care, la un joc atent și corect, trebuie să-i fie favorabil, chiar dacă are în fața sa ca adversar pe cel care se considera „Champion of all times") **9... Na6??** (La rîndul său, Capablanca, oarecum iritat de turnura pe care a luat-o partida, cedează psihic, gîndește precipitat și face o mutare-gafă, după care va pierde partida în numai două mutări) **10.Da4 Nb7 11.d5** și negrul a cedat. (1—0)

266. Mar del Plata. Turneu internațional, 1947

M. Euwe — M. Najdorf

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Dc2 d5 5.a3 Nc3 6.Dc3 Ce4 7.Dc2 c5 (7... Cc6?! 8.e3! e5!? 9.cd5! ∞) **8.dc5 Cc6 9.cd5 ed5 10.Cf3 Nf5 11.b4!? 0—0!** (11... Cg3? 12.Db2 Ch1 13.Dg7 Tf8 14.Nh6 De7 15.Df8 Df8 16.Nf8 Rf8 17.g3 +—) **12. Nb2!? Cg3?? 13.Dc3! d4 14. Cd4 Cd4 15.fg3!**, negrul cedează, deoarece rămîne cu doi pioni în minus. (1—0)

267. Tel Aviv. Turneu internațional, 1958

S. Reshevsky — **T. Margolit**

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 c5 5.Ce2 Cc6?! (5... Ce4; 5... d5; 5... cd4) **6.a3 Da5** (?!; 6... Nc3) **7.Nd2 e5 8.ab4??** (8.d5) **Cb4!! —+ 9. Ta5** (?!) **Cd3** mat. (0—1)

268. Moscova. Campionatul U.R.S.S., 1/1, 1961

D. Bronstein — E. Gheller

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.a3 Nc3 5.bc3 0—0 6.f3 d5 (V 6... Ce8) **7.cd5 ed5 8.e3 Nf5 9.Ce2 Cbd7** (9... c5 10.g4!) **10.Cf4 c5 11.Nd3 Nd3 12.Dd3 Te8 13.0—0 Tc8 14.Tb1 Da5??** (14... b6) **15.Tb7! Cb6** (A 16... c4 17.Da6 ±) **16.g4! h6??** (16... g6 17.g5) **17.h4 cd4** (17... c4? 18.Df5 Da6 19.Tf7! +—)

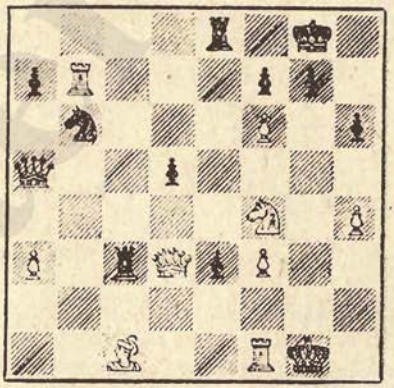

18.g5 de3? 19.gf6 Tc3 (VD) **20.Dg6!!** negrul cedează: 20... fg6 21.Tg7 U 22.Cg6 mat. (1—0)

269. Tallin. Campionatul U.R.S.S., 1/1, 1965

G. Kuzmin — **P. Keres**

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.a3 Nc3 5.bc3 c5 6.f3 (?!) **d5 7.cd5 Cd5 8.dc5 f5 9.e4 fe4**

10.Dc2 (?!) **e3 !** (10 . . . ef3 ? ! 11.Cf3 Da5 12.Nd3 ±) **11.g3 ? ! Cd7 12.Nd3 Df6 13.Nb2 Cc5 14.Nh7 Ce7 ! 15.c4 e5 16.f4 ? !** (B 16.Ne4 U f3-f4) **Dc6 ! 17.Ne5 Ng4 ! ! —+ 18.Cf3 Df3 19.Ng6 Cg6 20.Dg6 Rd8,** albul a cedat. (0—1)

270. Hamburg. Campionatul european, 1965

G. Forintos — I. Averbach

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Dc2 (V 4.e3) **c5 5.dc5 0—0 6.Nf4 Nc5 7.Cf3 Cc6 8.e3 d5 9.a3 Da5?! 10.Td1! Ce4?** (10 . . . Ne7 11.Nd3 dc4 12.Nc4 Ch5) **11.cd5! Cc3 12.bc3 ed5 13.Td5 ± Ce7 14.Cg5 g6 15.Td2 b6 ?** (15 . . . Nf5) **16.Nc4 ! ! +— Na6 17.Nf7 ! Tf7 18.Db3 Cd5 ? 19. Td5,** după care negrul a cedat. (1—0)

271. Beverwijk. Turneu internațional, 1967

L. Szabo — H. Ree

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 0—0 5.a3 Nc3 6.bc3 b6 7.Ce2 Na6 8.Cg3 Cc6 9.Nd3 Ca5 10.De2 c5 11.e4 Ce8 12.d5 Dh4 13.0—0 Cd6 ? (13 . . . f6) **14.e5 ! ± Cdc4 15.de6 de6 16.Ce4 !** (A 17.Ng5) **h6 17.g3 De7 18.Cf6 ! ! +— Rh8** (18 . . . gf6 19.Dg4 Rh8 20.Dh4 +—) **19.De4 g6 20.Dh4,** negrul cedează : 20 . . . h5 21. Dg5 +—. (1—0)

272. Lanzarote. Turneu internațional, 1974

M. Quinteros **S. Garcia-Martinez**

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Dc2 c5 (O altă mutare mult jucată este 4 . . . d5, în funcție de o serie de aspecte pe care le aminteam în introducere) **5.dc5 Ca6** (O linie de joc mai bună pentru recuperarea pionului din c5 este 5 . . . 0—0 6.Cf3 sau Ng5, după care se poate efectua 6 . . . Cc5) **6.a3 ! Nc3 7.Dc3 Cc5 8.b4 ? !** (Aici, cea mai bună continuare era 8.f3 a5 9.e4 d6 10.Ne3 Dc7 11.Ce2, cu avantaj pozițional pentru alb) **8 . . . Cce4 9.Dc2 ? !** (Nici de astă dată, albul nu se poate lăuda că a făcut cea mai bună mutare ; dama ar fi fost mai activ plasată pe cîmpul d4 și, după 9 . . . d5 10.c5 h6 11.f3 Cg5 12.Nb2, avantajul pozițional al albului este vizibil) **9 . . . d5 !** (Profitînd de erorile repetate ale adversarului său, marele maestru cubanez preia inițiativa. Vezi diagrama)

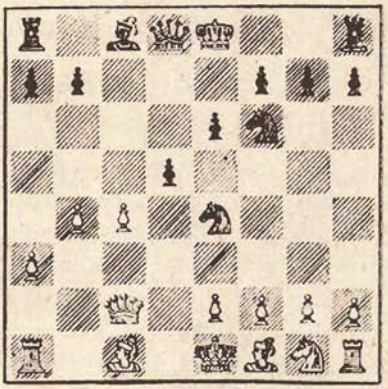

10.c5 ? ? (Vedeți, stimați maeștri internaționali și mari maeștri de pretutindeni, cam așa se întîmplă cînd nu mai sînteți la curent cu teoria, sau, mai exact, ați uitat variantele din vechile analize. Marele maestru argentinian trebuia să joace mai întîi 10.f3 Cd6, după care urma 11.c5 Cf5 12.e3 etc. După greșeala din partidă, negrul atacă fără menajamente) **10 . . . Cf2 ! ! 11.Rf2 Ce4 12.Re1** (Nici 12.Re3 nu micșora durerile albului, deoarece urma decisiv 12 . . . Dg5) **12 . . . Df6 !** (Decisiv) **13.e3 Da1 14.Nb5 Nd7 15.Nd7 Rd7 16.Re2 Dc3 17.Da4 Re7 18.Ch3 Dc4 19.Rf3 Cc5** și albul a cedat. (0—1)

273. Budapesta. Campionatul Ungariei, 1/1, 1977

I. Farago — **L. Barczay**

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 c5 5.Nd3 0—0 6.Cf3 d5 7.0—0 dc4 8.Nc4 De7 9.a3 Na5 10.Dd3 Cbd7 11.Ce4 Nc7 12.Cc5 Cc5 13.dc5 Dc5 14.b4 De7 15. Nb2 e5 16.Cg5 e4 17.Dc3 h6 18. Cf7 Tf7 19.Tac1 ? ? Ne6 !, albul cedează. (0—1)

Utilizată frecvent la marile turnee internaționale de către „monștrii sacri" ai șahului, printre care pot fi amintiți Capablanca, Alehin, Botvinnik, Smîslov, Tal, Fischer și Karpov, **Indiana Nimzovici** reprezintă chintesența ideilor novatoare ale strategiei șahului, așa cum le-a văzut și le-a analizat amănunțit autorul lor în „Sistemul meu", „Blocada" și „Sistemul meu în practică".

În legătură cu valoarea inestimabilă a operei literare a marelui maestru leton este suficient să reamintim declarația tîrzie a excampionului lumii Mihail Tal, care mărturisea că marea lacună a carierei sale șahiste a fost nestudierea la timpul potrivit a lucrărilor lui Nimzovici.

INDIANA GRÜNFELD

Din neoromantica grupă a „indienelor", care stau la dispoziția negrelor după 1.d2-d4, **Indiana Grünfeld,** denumită pînă de curînd **Apărarea Grünfeld,** este una din cele mai interesante deschideri, constituind pentru un mare număr de teoreticieni și mari maeștri o preocupare permanentă.

Ideea fundamentală a negrului o constituie activizarea la maximum a nebunului fianchetat la g7, fără a mai accepta închiderea centrului, pe care-l va ataca printr-o hărțuială continuă cu ajutorul pionilor și figurilor, interzicînd astfel stabilizarea unei structuri. Pe de altă parte, albul, chiar dacă va reuși să ocupe centrul, va putea

cu greu să-l păstreze intact, din cauza jocului în permanență activ practicat de adversar. Aceste confruntări au ca scop principal eliminarea pionului alb din d4 pentru a da cale liberă Ng7 pe toată lungimea diagonalei mari.

Cît timp albul își menține pionii pe linia a patra, inițiativa și controlul general al partidei îi aparține. Dacă unul din cei doi pioni, d4 sau e4, este obligat să avanseze, negrul va profita imediat de situație ocupînd sau controlînd cu figurile sale cîmpurile importante eliberate în centrul tablei.

274. Amsterdam. Turneu internațional, 1939

H. Kmoch — L. Prins

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.Cf3 Ng7 5.Db3 dc4 6.Dc4 0—0 7.e4 b6 ? (7 . . . Ng4) **8.e5 Ne6** (8 . . . Cfd7 9.Dd5 c6 10.De4 Nb7 11.h4 ± →) **9.ef6 ! ! Nc4 10.fg7 Rg7 11.Nc4 Cc6 12.Ne3 Cb4 13.0—0 Cc2 14.Tad1 Ce3 15.fe3 c5 16.Cg5** (A 17.Nf7) **e6 17.Tf7 !,** negrul cedează. (1—0)

275. Praga. Campionatul orașului, 1951

J. Podgorny — M. Filip

1.d4 Cf6 2.Cf3 g6 3.c4 Ng7 4.Cc3 d5 5.e3 0—0 6.Db3 dc4 7.Nc4 Cfd7 (!? ; A e7-e5) **8.h4!? Cb6 ?** (8 . . . Cc6) **9.h5 Cc4 10. Dc4 Ng4 ? !** (10 . . . c6) **11.hg6 hg6 12.Ce5 !** ± **Nf5 13.g4 Ne6 14.Df1 !** (A 15.Dh3 +—) **Dd6 ? !** (14 . . . Cd7) **15.Dh3** +— **Td8 16. Dh7 Rf8 17.e4 ! !** și negrul a cedat, deoarece la 17 . . . Dd4 urma 18.Nh6 +—. (1—0)

276. Budapesta, Campionatul Ungariei, 1954

G. Kluger — P. Benkö

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.Nf4 Ng7 5.e3 0—0 6.Db3 c5 7.cd5 cd4 8.ed4 Cbd7 9.Ne2 Cb6 10.Nf3 e6 ? (10 . . . Nf5) **11.d6 ! Cfd7 12.Cge2 e5 13.de5 Ce5 14. Ne5 Ne5 15.Td1 Ne6 16.Db4 a5 ? ! 17.Dc5 Cc4 18.Cd5 ! !** +— **Tc8 19.Ce7 Rg7 20.Cc8,** negrul cedează : 20 . . . Dg5 21.Cd4 ! +—. (1—0)

277. Valencia. Turneu internațional, 1974

A. Mihalcișin — **R. Vaganian**

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.Nf4 Ng7 5.e3 0—0 6.Tc1 c5 7.dc5 Da5 (7 . . . Ne6 8.Cf3 Cc6 9.Cd4 Cd4 =) **8.Cf3** (8.cd5 Ce4 9.Cf3 Cc3 10.Dd2 Da2 11.bc3 ±) **Td8 9.Da4 Dc5 10.b4 ! Dc6 11. Db3 ? !** (11.Dc6 !) **Ce4 ! 12.Cb5** (12.Ce5 ? Ne5 13.Ne5 Cd2 ! ! 14.Dd1 dc4 15.Nd4 e5 —+) **Ca6 13.Nd3 Cac5 ! 14.bc5 Cc5 15. Da3 ? ?** (15.Db1 ? dc4 16.Nc4 Nf5 —+ ; 15.Dc2! Cd3 16.Dd3 Nf5 17.Da3 dc4 18.Cbd4 Nd4

19.ed4 Nd3 20.Dd3 ! cd3 21.Tc6 bc6 22.Rd2 c5 ! ∞) **Nb2,** albul cedează. (0—1)

278. Vilnius. Zonal, 1975

I. Balașov V. Tukmakov

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.cd5 Cd5 5.e4 Cc3 6.bc3 Ng7 7.Nc4 c5 8.Ce2 Cc6 9.Ne3 0—0 10.0—0 Dc7 (B 10 . . . cd4) **11. Tc1 Td8 12.Dd2 ! ? Da5 13.Tfd1 b6 14.Nh6 Na6 15.Na6 Nh6 ?** (15 . . . Da6) **16.Dh6 Da6 17.Cf4 cd4 ? ! 18.Td3 ! Da3 19.Ch5 !** negrul cedează. (1—0)

279. București. Turneu internațional, 1981

O. Foișor N. Spiridonov

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.Cf3 (Aceasta este una din căile principale de combatere a Indienei Grünfeld. Foarte mult jucată și deosebit de mult studiată este și varianta schimbului : 4.cd5 Cd5 5.e4 Cc3 6.b•3) **4 . . . Ng7 5.Ng5** (Albul își desfășoară piesele după un sistem introdus în practică de excampionul mondial Em. Lasker, sistem în care se renunță la mutarea e2-e4, căutînd să lichideze mai întîi tensiunea din centru, după care să continue cu e2-e3 în vederea consolidării centrului, urmînd ca piesele albe să-și înceapă activitatea abia după mutările Nf1-e2 și 0—0) **5 . . . Ce4 6.Nh4!** (Încercarea de eliminare imediată a tensiunii din centru, prin 6.cd5 Cg5 7.Cg5 e6 ! ? 8.Dd2 h6 ! 9.Ch3 ed5 10. Cf4 0—0 ! 11.e3 c5 etc., nu dă albului nici un avantaj) **6 . . . Cc3** (Continuarea lui Fischer jucată în 1971 în partida a 5-a din meciul cu Taimanov, încheiat cu un neobișnuit 6—0 în favoarea viitorului campion mondial nord-american) **7.bc3 dc4 8.Da4** (Cea mai promițătoare linie de joc, care poate da albului un ușor avantaj poziționat în condițiile menținerii inițiativei) **8 . . . Cd7 ? !** (După analizele teoreticienilor de la „Enciklopedija Șahovskih Otvaranja", prin 8 . . . Dd7 9.Dc4 b6 10.e3 Na6 11.Db3 Nf1 12.Rf1 c5 13.Re2 cd4, negrul egala situația) **9.e3 c5 10.Nc4 0—0 11. Da3 ! Te8 ? ?** (Analizînd superficial poziția, marele maestru bulgar se decide să riposteze cu o „noutate teoretică", după care regele negru va fi imobilizat în numai șase mutări ! Dacă ar fi continuat normal prin 11 . . . Dc7 12.Tc1 e5 13.0—0, albul ar fi avut un ușor avantaj poziționat și cam atît. Vezi diagrama)

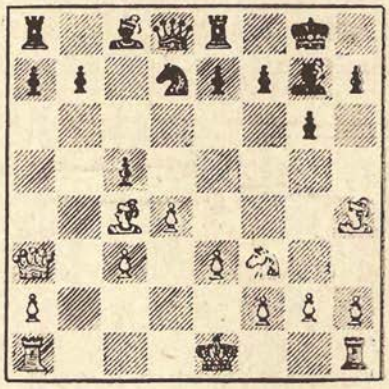

12.Nf7 ! Rf7 13.Db3 ! (După 13.Cg5 ? Rg8 14.Db3 e6 !, negrul respinge atacul și cîștigă) **13... e6** (Singura mutare, din păcate, care-i dă negrului posibilitatea să mai supraviețuiască cîteva mutări în plus. Practic, negrul putea ceda deoarece pierde dama. La 13... Rf8, cîștiga imediat 14.Cg5 !) **14.Nd8 Td8 15.Cg5 Rf6** (Aparent o mutare acceptabilă ; la 15... Rg8 urma 16.De6 Rh8 17.Cf7 ! Rg8 18.Ch6 Rh8 19.Dg8 Tg8 20.Cf7 mat) **16.De6 ! Rg5 17.f4 !**, după care negrul a oprit ceasul de control, cedînd partida. (1—0)

280. Tillburg. Meci candidați, ½, 1986

A. Iusupov — J. Timman

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.cd5 Cd5 5.e4 Cc3 6.bc3 Ng7 7.Nc4 b6 (?!) **8.Df3 ! 0—0 9.e5 Na6 ! 10.Nd5 ! ?** (Nt ; 10.Da8 ? ! Nc4 11.Df3 f6 ! ∞ ; 10.Nb3 Dd7 ! ? A Cc6) **c6 11.Nb3 Dc7 ? !** (11... Dd7 12.h4 c5 13.Nd5 cd4 ! 14.Na8 dc3 ∞ ; 11... Cd7 ! ?) **12.h4 ! → c5** (12... Cd7 13.Nf4 e6 14.h5 c5 15.hg6 hg6 16.Dh3 Tfd8 17.Nh6 →) **13.h5** (13.Nd5? cd4 14.cd4 Cc6 ! 15.Nc6 Tac8 16.Nd5 Dc1 ! 17.Tc1 Tc1 18.Rd2 Nh6 —+) **cd4 14.cd4 gh5 ?** (14... Nc4 15.Dh3 ! ; 14... Nb7 15.Dg3 Ng2 16.Dg2 ! ? Dc3 17. Re2 → ; 14... e6?! ; 14... Dc6 ? !) **15.Th5 +— Nb7** (15... Dc6 16.Nd5 ; 15... Cd7 16.Nb2 ; 15... Cc6 16.Df5 h6 17.Th6 Nh6 18.Dg6 Ng7 19.Nh6) **16.Dd3 Td8** (16... h6 17.Nh6 Nh6 18. Dg6) **17.Dh7 Rf8 18.Ce2 ! Td4 19.Nh6 !** (19.Cd4 ? Dc3 etc.), negrul cedează. (1—0)

281. Bruxelles. Superturneu „Q.H.R.A.", 1986

G. Kasparov — J. M. D. Nunn

1.d4 Cf6 2.Cf3 g6 3.c4 Ng7 4.g3 0—0 5.Ng2 c6 6.Cc3 d5 7.cd5 cd5 8.Ce5 e6 (Prin intervertire de mutări, s-a intrat într-o variantă care aduce pe tablă o egalitate liniștitoare..., desigur cu condiția ca ambii adversari să desfășoare în continuare un joc foarte exact) **9.0—0 Cfd7 10.f4 Ce5 ?** (Iată că negrul se hotărăște să tulbure apele cu o idee ceva mai nouă, pe care o aplicase cu oarecare succes, remizînd partida cu L. Portisch din același superturneu. De astă dată însă, albul nu era altul decît campionul mondial „en titre", care fără îndoială vizionase și analizase partida Portisch-Nunn, astfel că experimentul marelui maestru englez va primi o ripostă de-a dreptul dramatică. Cel mai bun răspuns era mutarea cunoscută 10... f6) **11. fe5 !** (În partida amintită mai sus, s-a continuat cu 11.de5 ? și, după 11... Db6 12.Rh1 Cc6 13.b3 Nd7 14.Ca4 Db5 15.Na3 Tfd8 16.Dd2 b6, s-a ajuns la o poziție egală) **11... Cc6·12.e4 !**

de4 (Cel mai bun răspuns ; după 12... Db6 ? ! 13.ed5 ed5 14.Ne3 Db2 15.Tc1, albul obține o superioritate poziționlă clară, cu mari șanse de atac) **13.Ne3 f5 14.ef6 Tf6 15.Ce4 !** (O noutate teoretică ce constituie totodată și poanta combinației ce va urma și va încheia partida. Teoria recomanda pînă acum continuarea 15.Tf6 Nf6 16.Ce2 Cb4 17.Ne4 Cd5 18.Nf2 Nd7 19.Cc3 Nc6 cu poziție egală ; însă, în locul mutării 16... Cb4, era interesantă 16... Db6 ! ?. Vezi diagrama.)

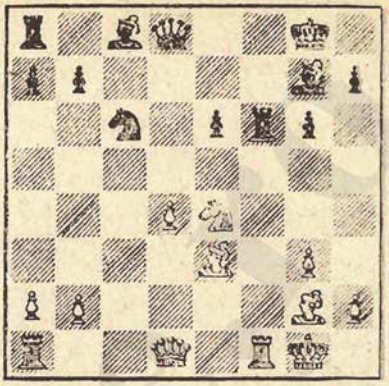

15... Tf1 16.Df1 Cd4 (Nici 16... Nd4 nu mai putea salva regele negru deoarece, după continuarea 17.Nd4 ! Dd4 18. Rh1, albul amenință cu 19.Td1 !, păstrînd intacte șansele de cîștigare a partidei) **17.Td1 e5 18.Cg5 !** o mutare mai puțin așteptată ; și, după circa zece minute de studiere a poziției, negrul a cedat, observînd că albul amenință cu 19.Dc4 mutare căreia ar fi putut să-i opună 18... Dc7 19.Nd4 ed4 20.Tc1 ! De7 21.Te1 Df8 22.Nd5 Rh8 23.Cf7 Rg8 24.Cd6 Rh8 25.Te8, sau 18... De7 19.Nd5 Ne6 20.Td4 ! ed4 21.Ne6 Rh8 22.Cf7 Rg8 23.Cd8 Rh8 24.Ng5 !, în ambele variante ajungînd în poziții iremediabil pierdute. (1—0)

Cu toate căutările cercetătorilor de a găsi pentru alb unele căi de atac sau scheme strategice eficiente împotriva negrului, **Indiana Grünfeld** a rezistat cu stoicism asalturilor la care a fost supusă, albul realizînd în cel mai bun caz doar „un ușor avantaj poziționl". Este adevărat că pe parcursul celor aproximativ 65 de ani de cînd teoreticianul vienez E. Grünfeld a lansat în practică apărarea care-i poartă numele (inclusă practic în „familia indienelor") au existat unele perioade în care s-au găsit linii de joc aparent net favorabile albului, însă nu după multă vreme, analize și metode noi de apărare au restabilit echilibrul sau chiar au răsturnat inovațiile respective în avantajul negrului.

Desigur că nici negrul nu poate spune că se apără cu succes în toate variantele, însă, așa cum au afirmat în general teoreticienii, fondul strategic al Indienei Grünfeld a rămas și se păstrează încă

intact. Mai exact spus, această deschidere a trecut cu deplin succes examenele grele la care a fost supusă decenii întregi, menținîndu-și principiile strategice de combatere a ocupării centrului.

INDIANA REGELUI

Un loc din ce în ce mai important în repertoriul maeștrilor îl ocupă **Indiana regelui,** una din cele mai vaste și complicate linii de joc din teoria șahului contemporan (dar oare ce deschidere nu este „vastă și complicată" ?), veritabilă piatră de încercare pentru cei ce doresc să înceapă partida cu **1.c4** sau **1.d4.**

Pe la mijlocul secolului XIX, o parte din marii maeștri englezi și germani, în special H. Staunton, H. Bird și L. Paulsen, au început să studieze posibilitatea apărării negrului de la distanță împotriva mutării **1.d4,** prin crearea unui centru pasiv și fianchetarea nebunului la g7. O primă tentativă de aplicare a acestui principiu, insuficient studiat, o face englezul H. Bird, într-una din partidele meciului său cu austriacul E. Falkbeer, desfășurat la Londra în 1856.

E. Falkbeer—H. Bird : 1.d4 g6 2.e4 Ng7 3.e5 d6 4.f4 Ch6 5.Cc3 0—0 6.Cf3 c6 7.Nd3 Ng4 8.h3 Ne6 9.g4 de5 10.de5 f5 11.g5 Cf7 12.Ne3 b6 13.De2 b5 ? 14.Dg2 ! și la mutarea 32 negrul a cedat.

După eșecul suferit, ilustrul teoretician englez a renunțat la un nou experiment. Ceilalți doi au continuat însă să lucreze ! Peste circa trei decenii, în 1885, găsim o partidă jucată în cel mai contemporan stil „Indiana di Re", piesele negre fiind mînuite de gîndirea unuia dintre cei mai înverșunați susținători... ai șahului clasic, Tarrasch, care avea superba vîrstă de 23 de ani, iar Steinitz nu tipărise încă celebrul său „Modern Chess Instructor".

E. Englisch—S. Tarrasch : 1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f4 0—0 6.Cf3 Cbd7 7.Ne2 e5 ? ? 8.de5 de5 9.fe5 Cg4 10.Ng5 De8 11.Cd5 ! Ce5 12.Ne7 +— și la mutarea 44 negrul a cedat.

Această reluare, deși n-a avut succesul dorit de negru, a atras în mod evident atenția specialiștilor șahului european. Datorită însă puternicei tradiții a deschiderilor clasice, cultivată de majoritatea elitei șahiste a epocii, nu s-a putut forma un curent favorabil unor cercetări aprofundate în domeniul noii linii de joc, mai ales că era vorba de niște principii total neconforme cu doctrinele „Școlii noi" a lui Steinitz care se răspîndise pe tot globul terestru.

Abia la începutul secolului XX, Nimzovici reia studierea sistemului de apărare a negrului cu centru pasiv-reținut, căruia i se alătură Breyer, Reti și Tartakover și, în final, Grünfeld și Kmoch, constituind ceea ce istoricii au denumit „Școala hipermodernă", ce a adus la masa de joc „indienele", printre care și „Indiana regelui", o minunată frescă a șahului.

282. Göteborg.
Interzonal, 1955

B. Sliwa — M. Najdorf

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f3 0—0 (V 5 . . . e5 ; c5 ; Cc6) **6.Ne3 e5 7.Cge2 c6 ! ? 8.Dd2 Cbd7 9.0—0—0** (B 9.d5) **Da5** (B 9 . . . a6) **10.Rb1 Cb6 ? ?** (10 . . . a6 ; 10 . . . b5) **11.Cc1 Ne6 12.d5 cd5 13.Cb3 ! ± Db4 14.cd5 Nd7 15.Cb5 ! ! +— Dd2 16.Td2 Nb5 17.Nb5 Ce8 18.Ca5 Tb8 19.Tc2 f5 20.Ne8 !**, negrul cedează. (1—0)

283. Amsterdam.
Turneu internațional, 1956

M. Filip — L. Szabo

1.c4 Cf6 2.Cc3 g6 3.e4 d6 4.d4 Ng7 5.f4 c5 6.d5 0—0 7.Cf3 e6 8.Ne2 (În majoritatea confruntărilor din anii 40—50 s-a jucat 8.Nd3 ed5 9.cd5) **8 . . . ed5 9.ed5 Te8 10.0—0** (La vremea desfășurării acestei partide, poziția la care s-a ajuns era considerată ca nesatisfăcătoare pentru alb. Posibil ca tînărul mare maestru cehoslovac să fi găsit acasă resurse necunoscute. Vezi diagrama)

10 . . . Cg4 ? ! (Continuînd analiza în același spirit al timpului, cronicarii constată că le e foarte dificil să indice care ar putea fi cea mai bună continuare pentru negru. Ar putea fi luată în considerare și dezvoltarea nebunului la g4 sau f5 urmată de manevra Cb8-d7-f8. Se pare însă că atacul inițiat cu

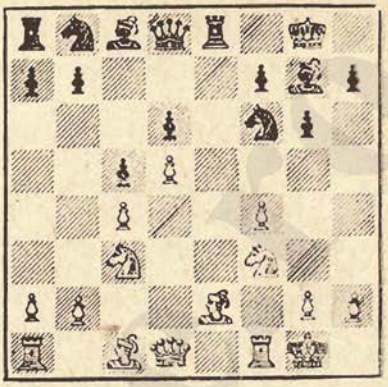

10 . . . Cg4 este prematur) **11.Te1 Nd4 ?** (Într-adevăr, mutarea din partidă este consecventă, însă va duce la o pierdere rapidă ! Nici alte continuări, ca 11 . . . Ce3 12.Ne3 Te3 13.Dd2 De7 14.Nd3 Nd4 15.Cd4 cd4 16.Te3 de3 17.Te1 sau 13 . . . Te8 14. Nd3 Cd7 15.Te8 De8 16.Te1, nu ameliorează cu nimic poziția precară a negrului) **12.Cd4 cd4 13.Dd4 ! Dh4 14.Nd2 !** (Și iată că albul, complet dezvoltat, stăpînește din toate punctele de vedere jocul, demonstrînd, peste numai cîteva mutări, că atacul negrului este iluzoriu) **14 . . . Dh2 15.Rf1 Ca6 16.Ng4 Ng4 17.Ce4** (Cu o poziție total zdrențuită, pentru a mai rezista cîteva mutări, negrul se vede nevoit să dea și o calitate. Desigur, era mai onorabil să cedeze) **17 . . . Te4 18.Te4 Cc5 19.Te3** și negrul oprește confruntarea, deoarece, după 19 . . . Dh1 20. Rf2 Da1, albul decide prin 21.Nc3. (1—0)

284. Moscova. Olimpiada XII, 1956

B. Sliwa — W. Uhlmann

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f3 (Atacul Sämisch), **e5 6.Cge2 0—0 7.Ng5 c6** (?!) **8.Dd2 Cbd7 9.0—0—0 a6 10.d5 ! cd5 11.Cd5 ! b5 ? ! 12.Cec3 ! ? Da5 13.Rb1 Tb8 ? ? 14.Ce7 + — Rh8 15.Cc6,** negrul cedează. (1—0)

285. Nisipurile de Aur. Olimpiada XV, 1962

V. Hort — R. Byrne

1.c4 g6 2.Cc3 Ng7 3.d4 Cf6 4.e4 d6 5.f3 (Prin intervertire de mutări, s-a ajuns la Atacul Sämisch, una din variantele cele mai des întîlnite în confruntările marilor maeștri) **5 . . . a6 6.Ne3 c6** (Scopul mutărilor 5 . . . a6 și 6 . . . c6 este de a pregăti b7-b5, după Cb8-d7, pentru a trece apoi la acțiuni agresive pe flancul damei. Ca răspuns la aceste manevre, albul va desfășura ofensiva pe flancul regelui) **7.Dd2 b5 8.Nd3 Cbd7 9. Cge2 0—0 10.h4 !** (Continuarea liniștită 10.0—0, urmată de Tac1 și Tfd1, este de asemenea posibilă, la care răspunsul negrului va fi probabil 10 . . . bc4 11.Nc4 Cb6 urmat de a6-a5) **10 . . . e5 ? !** (După unii teoreticieni, era mai indicat răspunsul 10 . . . h5) **11.h5 Ch5 ?** (Acceptarea pionului sacrificat de alb este evident o greșeală, nu atît pentru faptul că se deschide astfel coloana „h", cît mai ales pentru că, după g2-g4 și Ne3-h6, va fi schimbat „nebunul indian" din g7, după care rocada negrului devine foarte vulnerabilă) **12.g4 Chf6 13.Nh6 ed4 14.Ng7 Rg7 15.Dh6 Rh8 16.Cd4 Ce5 ?** (O nouă greșeală a negrului și... ultima ; era mai bine 16 . . . Nb7, după care albul nu mai putea încheia partida după numai două mutări. Vezi diagrama)

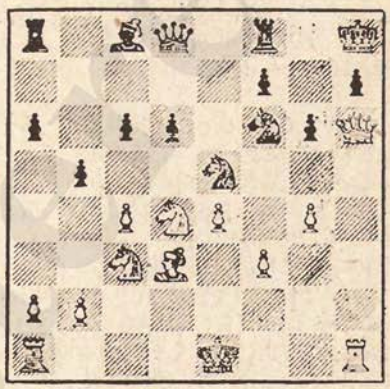

17.Cc6 Cd3 (După cum se spune în glumă, „șahul de răzbunare", însă nici 17 . . . Cc6 nu mai amîna deznodămîntul, deoarece albul și-a sacrificat calul pentru a scoate de sub controlul negrului cîmpul d5) **18.Rd2** și marele maestru nord-american a cedat. (1—0)

286. Moscova. Campionatul Moscovei, 1967

A. Lilienthal — **I. Razuvaev**

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 0—0 5.Ne2 d6 6.Ng5 Cbd7 7.Dd2 c6 8.Cf3 e5 9.0—0 (B 9.d5)

Te8 ! 10.Tfel ed4 11.Cd4 Db6 12.Nf3 Ce5 13.b3 Cf3 ! 14.Cf3 Ng4 15.Ca4 ? (15.e5 de5 16.Ce5 Tad8 17.Df4 etc.) **Dc7 16.Df4??** (16.Nf6 Nf6 17.Tad1 ∓) **Te4 ! —+ 17.Te4 Ce4,** albul cedează, fiindcă, după 18.Dg4 Cg5 19. Dg5 Na1, avantajul material al negrului este suficient pentru cîștigarea partidei. (0—1)

287. Skoplje. Olimpiada XX, 1972

R. Hernandez — Y. Rantanen

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f3 0—0 6.Ne3 Cbd7 7.Dd2 c5 8.Cge2 a6 9.Nh6 (B 9.0—0—0) **Da5 10.Ng7 Rg7 11.g4** (?!) **cd4?** (11 . . . b5) **12.Cd4 Cc5 13.Ne2 ! ± b5 ? ?** (13 . . . Nd7) **14.g5! Ch5 15.b4 ! ! Db4 16.Cc6 Da3 17.Cb1! +— Da4 18. Db2 e5 19.Cc3 ! Cf4 20.Ca4,** negrul cedează. (1—0)

288. Teeside. Memorialul Alexander, 1975

V. Smîslov — **D. Bronstein**

1.d4 Cf6 2.Cf3 g6 · 3.c4 Ng7 4.Cc3 0—0 5.Ng5 ! ? (Acest ultrasolid plan de luptă pentru controlul cîmpului d4 este unul dintre „patentele Smîslov") **5 . . . d6 6.e3 c5 7.Ne2 Cc6 8.0—0** (Era interesantă continuarea 8.d5) **8 . . . Nf5 9.dc5 ?** (Păcatul originar, după care fostul campion mondial nu numai că nu va mai putea redresa partida, ci o va pierde și încă foarte repede ; corect era 9.d5!? cu ideea Cd2, e4, f4. Vezi diagrama).

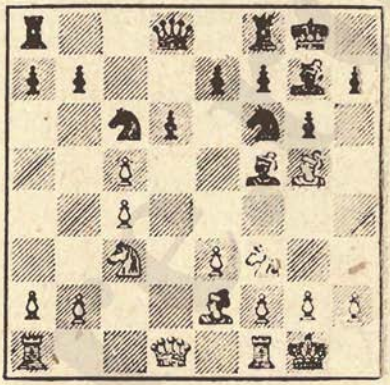

9 . . . dc5 10.Dd8 ? ! (Așa cum se va vedea imediat, planul de joc al albului este total greșit ; cea mai bună continuare aici ar fi fost 10.Cd2, dar... cînd spui „a" spui și „b") **10 . . . Tfd8 11.Tad1 Ce4! 12.Ce4 Ne4 13.b3 h6 ! ∓ 14.Nf4 ? !** (Fără a fi propriu-zis o greșeală, era mai indicată mutarea 14.Nh4) **14 . . . Cb4 !** (O neașteptată și neplăcută surpriză pentru alb, care s-a trezit deodată în fața unui atac imparabil după toate probabilitățile. Negrul, stăpînind cu nebunii ambele diagonale mari, se îndreaptă spre victorie) **15.a3 Ca2!!** (Se amenință combinația 16 . . . Cc3 17.Td8 Td8 18.Te1 Ce2 19.Te2 Td1 20. Te1 Nf3, cu cîștigarea unei figuri) **16.Td8 Td8 17.Td1** (Albul era pierdut și după 17.Te1 Nc2 18.Nf1 Nc3 19.Te2 Nb3. În varianta din partidă, negrul deci-

de finalul printr-o combinație forțată, dar spectaculoasă) **17 ... Td1 18.Nd1 Cc3 ! 19.Cd2 Nd3 !**, după care ar fi putut urma 20.Ng4 f5 21.Nh3 e5 22. Ng3 f4 etc. sau 20.Nf3 e5 21. Ng3 e4 22.Ng4 f5 23.Nh3 Ce2 24.Rh1 Cg3 25.hg3 Nc3 etc., în ambele cazuri albul pierzînd o figură, fapt pentru care a cedat. (0—1)

Ca și alte linii de joc, această deschidere se bucură de multă vreme de o mare popularitate atît datorită amplitudinii luptei pe care o dezvoltă în confruntările pe tablă, cît și conținutului ei, încă nesecat, de idei strategice.

Abordată frecvent de unii (Alehin, Nimzovici, Bogoliubov, Euwe Fischer, Tal, Gheorghiu, Gligorici, Larsen, Kasparov), eludată de alții (Tarrasch, Capablanca, Botvinnik, Korcinoi, Karpov), dar studiată asiduu de marea masă a maeștrilor șahului, **Indiana regelui** stîrnește în permanență un înverșunat dialog teoretic de la distanță. Fiind o deschidere cu largi posibilități de amplificare a bazei teoretice, ea suscită, mai ales la nivelul Olimpului șahist, discuții pro și contra, confirmate sau infirmate de propriile partide.

INDIANA DAMEI

Analizînd și comparînd această deschidere cu celelalte „Indiene", se remarcă ușor că unul din scopurile principale, urmărite de jucătorul cu piesele albe, este evitarea „Indienei Nimzovici" care, după cum s-a precizat mai înainte, îi permite negrului să desfășoare un joc agresiv și deosebit de periculos. Intrarea în schema acestei linii se poate realiza relativ simplu prin mutarea **3.Cf3** după genericul **1.d4 Cf6 2.c4 e6,** lăsînd deci pentru mai tîrziu disputa pentru ocuparea cîmpului e4.

Ca și în majoritatea deschiderilor, ideea de joc din **„Indiana damei"** nu este deloc nouă. Întorcîndu-ne în timp cu peste 130 de ani și răsfoind enciclopediile partidelor jucate, descoperim că în primul turneu din S.U.A., organizat la New York (cu prilejul Congresului nr. 1 al șahiștilor americani din 1857) după modelul celebrului „Londra/1851", cea de-a cincea partidă a unuia din meciurile disputate în primul tur eliminatoriu a început cu o serie de mutări care prefațau noua deschidere.

H. Knott—F. Perrin : 1.d4 b6 2.e4 Nb7 3.Nd3 e6 4.c4 Cc6 5.Cf3 d6 6.0—0 Dd7 7.a4 Cb4 8.Cc3 Cd3 etc., și după mutarea 40 albul a cedat.

Continuînd cercetările, ne vedem obligați să ne oprim la superconcursul „Vizayanagram Turnir", desfășurat la Londra în primă-

vara anului 1883, în care J. Zukertort, învingătorul detașat al turneului, a cîștigat una din partide într-o veritabilă... „Indiană a damei" :

J. Zukertort—J. Blackburne : 1.c4 e6 2.e3 Cf6 3.Cf3 b6 4.Ne2 Nb7 5.0—0 d5 6.d4 (Deci Indiana damei) **Nd6 7.Cc3 0—0 8.b3 Cbd7 9.Nb2 De7 ? ! 10.Cb5 ! Ce4 11.Cd6 cd6 12.Cd2 Cdf6 13.f3 Cd2 14.Dd2 dc4 15.Nc4 d5 16.Nd3 Tfc8 17.Tae1 Tc7 18.e4 Tac8 19.e5 Ce8 20.f4 g6 21.Te3 ! f5 22.ef6 Cf6 23.f5 ! Ce4 24.Ne4 de4 25.fg6 Tc2 26.gh7 Rh8 27.d5 e5 28.Db4 ! ! T8c5 29.Tf8 ! ! Rh7 30.De4 Rg7 31.Ne5 ! Rf8 32.Ng7 !** și negrul a cedat. Am redat întreaga partidă mai ales pentru finalul ei care merita un premiu de frumusețe !

Urmînd aceeași traiectorie în timp ca și Indiana regelui, **Indiana damei** și-a primit diploma de maturitate abia în 1914, fiind introdusă în practica turneelor de către Nimzovici prin partidele susținute în același an, mai întîi la primul campionat al Rusiei și apoi la superturneul elitei șahiste a timpului, ambele găzduite de Petersburg.

În viziunea șahiștilor contemporani, această deschidere reprezintă un destul de complicat sistem de scheme de joc, la baza cărora stă ideea strategică comună a plasării nebunului negru pe b7, urmată de organizarea unei presiuni crescînde, cu ajutorul figurilor, asupra cîmpurilor centrale d5 și e4.

289. **Berlin. Superturneu, 1920**

S. Tarrasch — **E. Bogoliubov**

1.d4 Cf6 2.Cf3 e6 3.c4 b6 4. Ng5 Nb7 5.e3 h6 6.Nh4 ? ! (6. Nf6) **Nb4 7.Cbd2 ? ?** (7.Cfd2 =) **g5 8.Ng3 g4 !**, albul cedează (0—1)

290. **Moscova. Memorialul Alehin, 1956**

W. Uhlmann — **V. Smîslov**

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 b6 4. g3 Na6 5.b3 d5 6.Ng2 Nb4 7. Cfd2 ? ! (O apărare artificială ; mutarea logică, naturală, era 7.Nd2) **7 . . . c5 ! 8.dc5 ? !** (Cu 8.a3, albul menținea egalitatea pe tablă) **Nc5 9.Nb2 0—0 10. 0—0 Cc6 11.Cc3 Tc8** (Negrul amenință 12 . . . dc4 13.bc4 Ca5 ! cu cîștigarea pionului) **12.cd5 ?** (Un schimb eronat care va submina și mai mult poziția albului ; corect era 12.Ca4 urmat de 13.cd5, după plecarea nebunului din c5) **12 . . . ed5 13.Ca4 Cd4 !** (O primă consecință a schimbului 12.cd5 ?) **14.Cc3** (După 14.Te1, negrul răspundea aproape decisiv cu 14 . . . Cc2 ! !, iar varianta 14.Nd4 Nd4 15.Tb1 b5 16.Cb2 Da5 dădea negrului un avantaj pozițional considerabil) **14 . . . De7 15.Te1** (După

cum se vede, albul se străduiește din puteri să se opună atacurilor negrului, care au devenit foarte periculoase, dar... Vezi diagrama)

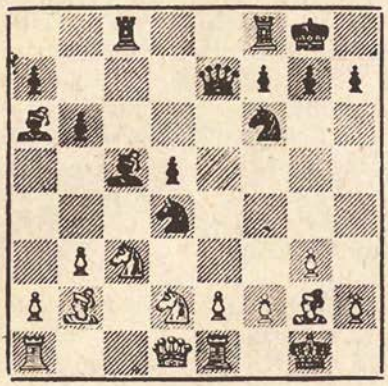

15...Cc2!! (... de-abia intrat în jocul de mijloc, negrul ... se pregătește să încheie partida în favoarea sa) **16.Tf1** (Ce altceva ar mai fi putut muta albul pentru a-și salva pielea? Capturarea calului intrus, 16. Dc2, ducea la un mat sufocat prin 16...Nf2!! 17.Rf2 Cg4 18.Rg1 De3 19.Rh1 Cf2 20.Rg1 Ch3 21.Rh1 Dg1! urmat de 22...Cf2 mat; 18.Rf3 De3! 19. Rg4 f5 urmat de 20...Dh6 mat) **16...Ca1 17.Da1 Tfd8 18. Nf3 Na3!**, după care albul și-a recunoscut înfrîngerea, strîngînd mîna adversarului său. De remarcat finalul de problemă, poziții care nu sînt chiar atît de rare în partidele marilor maeștri. (0—1)

291. Balatonfüred. Turneu internațional, 1959

L. Portisch — **E. Haag**

1.c4 e6 2.Cf3 b6 3.g3 Nb7 4. Ng2 c5 5.0—0 Ce7 (!?) **6.Cc3 Nf3! 7.Nf3 Cbc6 8.b3** (B 8.e3 U d2—d4) **g6 9.a3 h5! 10.b4** (?!) **h4!?** (10...Tb8) **11.Nb2** (11.b5? Ce5 12.Na8 Da8 13.d3 hg3 14.hg3 Cg4! →∓) **Ng7 12. d3 hg3 13.hg3 Cf5** (A 14.Dg5 U Cg3) **14.b5??** (14.De1) **Ccd4!** ∓ **15.e3** (15.Na8? Dg5 —+) **Dg5! 16.Te1** (16.ed4? Cg3 17. fg3 Dg3 18.Ng2 Nd4 —+) **Cg3!** —+ **17.ed4 Dh4! 18.fg3 Dg3 19.Rf1 Nd4**, albul cedează. (0—1)

292. București. Campionatul României, 1/1, 1965

Fl. Gheorghiu — V. Ciocâltea

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 (Partida a debutat printr-un duel psihologic. Era de altfel cunoscută predilecția maestrului internațional Ciocâltea pentru Indiana regelui, pe care o utiliza frecvent în confruntările importante. Din cînd în cînd el aborda și Benoni sau Olandeza, dar pentru prima oară părea dispus să intre în Nimzoindiană. Această tentativă s-ar putea explica prin faptul că, în rundele anterioare ale acestei finale, Gheorghiu jucase contra Apărării Nimzovici schema de atac bazată pe mutarea 4.f3, variantă cu care cîștigase partidele la marii maeștri Unzicker

și Fischer în anii 1964 și respectiv 1966. Cunoscîndu-i repertoriul deschiderilor utilizate, Ciocâltea pregătise probabil o întărire a jocului negrului, motiv pentru care albul a renunțat la continuarea 3.Cc3, mai ales că partida avea un caracter decisiv în lupta pentru titlul de campion național) **3...Nb4** (Cea mai activă continuare a negrului, care mai putea juca 3...d5 intrînd în Gambitul damei sau 3...b6, mutarea cea mai frecvent întrebuințată) **4.Cbd2** (După 4.Nd2 De7!, negrul are mai multe șanse de egalare) **4...0—0** (În cazul că ar fi ripostat cu 4...d5, albul ar fi obținut avantaj cîștigînd spectaculos prin 5.e3 0—0 6.Dc2! c6 7.Nd3 Cbd7 8.0—0 Nd6!? 9.e4!) **5.e3 c5 6.a3!** (O mutare foarte bună care îl obligă pe negru să renunțe la perechea de nebuni) **6...Nd2 7.Dd2!** (Cea mai bună continuare; la 7.Nd2 negrul egalează ușor prin 7...cd4 8. ed4 d5!) **7...cd4 8. Dd4** (Și acum după 8.ed4 negrul egalează prin 8...d5!) **8...Cc6 9.Dc3 d5 10.b4!** (O poziție interesantă în care s-ar părea că negrul a egalat. Desfășurarea partidei va arăta, însă, că negrul va avea de întîmpinat încă multe dificultăți) **10...dc4** (Era interesantă continuarea 10...e5!?, sacrificînd un pion pentru inițiativă, dar după 11.Ce5 Ce5 12.De5 Te8 13.Dd4!, jucînd corect, albul se poate apăra) **11.Nc4 b6** (Pentru a plasa nebunul la b7) **12.0—0 Nb7 13. Nb2 Tc8 14.Tfd1! De7 15.Tac1** (Deschiderea s-a terminat în ambele tabere, însă albul care a rămas cu perechea de nebuni, are avantaj de spațiu și stă în general mai bine) **15...Tfd8 16.Td8! Td8?** (O greșeală destul de gravă după care negrul va întîmpina mari greutăți în apărarea poziției pieselor sale; mutarea corectă era 16...Cd8, deși și așa albul păstra încă un ușor avantaj după 17.De1) **17. Nb5!!** (O mutare cu care albul întinde adversarului său o cursă foarte frumoasă, deși simplă, pe care negrul nu o va sesiza) **17...Tc8?** (O nouă greșeală, dar de data asta deosebit de gravă prin faptul că după numai cîteva mutări va duce la pierderea partidei; era mai bine 17...Td6 cu toate că, după 18.Cg5! și amenințarea Ce4, albul avea avantaj decisiv) **18.Ce5! Cd8** (Se vede lesne că la 18...Ce5 albul rămînea cu o figură în plus după 19.Dc8 Nc8 20.Tc8 Ce8 21.Te8) **19.Dc8!** (Un frumos sacrificiu de damă care decide imediat partida, legătura de pe ultima linie dovedindu-se fatală pentru marele meu prieten care a fost Victor Ciocâltea) **19...Nc8 20.Tc8** și, deoarece nu se mai poate împiedica amenințarea Ce5-c6, negrul a cedat: 20...Dd6 21. Cc6 Dd1 22.Nf1. (1—0) Analizele aparțin marelui maestru Florin Gheorghiu.

293. Moscova. Meci candidați, 1/1, 1974

V. Korcinoi — A. Karpov

1.d4 Cf6 (Prima mutare într-o partidă care, pentru viitorul campion mondial, a constituit un coșmar incredibil. Întrebat de un cronicar ce părere are despre această rapidă înfrîngere, Karpov a răspuns sec : „O sinucidere pe tabla cu 64 de pătrate") **2.Cf3 e6 3.g3 b6 4.Ng2 Nb7 5.c4 Ne7** (Unii analizatori au considerat modestă continuarea negrului, propunînd manevra 5 . . . Nb4 6.Nd2 Ne7 ! ?. Interesant..., dar cam atît) **6.Cc3 0—0** (Aici se putea juca și 6 . . . Ce4) **7.Dc2 ! ?** (O continuare care va avea darul să-l pună oarecum în derută pe negru, deoarece aici se juca mai precaut 7.Dd3) **7 . . . c5** (Se pare că era mai prudent 7 . . . d5) **8.d5 ! ed5 ? !** (O ripostă pe care cei doi adversari, respectiv cei doi K, n-au comentat-o nicicum, însă unii analiști au considerat-o prea optimistă, avînd în vedere faptul că poziția nu este deloc simplă, iar inițiativa albului a început să ia forme periculoase) **9.Cg5 Cc6 ? !** (Fără a fi o mutare rea în contextul poziției, relativ cunoscută din marile confruntări, are defectul că slăbește simțitor controlul asupra cîmpului d5. Nu era bună nici 9 . . . h6 ?, deoarece, după 10.Cd5, albul obține o poziție avantajoasă. Corectă și utilă era 9 . . . g6 !) **10. Cd5 g6** (Acum, vrînd-nevrînd, este aproape obligat să execute mutarea pe care, dacă o făcea cu un pas înainte, putea privi ceva mai liniștit desfășurarea ulterioară a confruntării. Vezi diagrama)

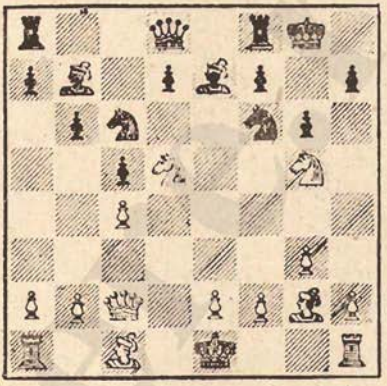

11.Dd2 ! ! (O excelentă noutate teoretică, ce va înclina balanța partidei, se pare decisiv, în favoarea albului !) **11 . . . Cd5 ?** (De data aceasta, negrul, obsedat de poziția avansată a cailor albi, se decide să le diminueze amenințările schimbîndu-i, ceea ce în realitate a fost o greșeală ; era mai bine să joace 11 . . . Tb8 ! ?, dar după 12.Ce7 albul rămînea cu perechea de nebuni, sau 11 . . . Te8, cu ideea Ne7—f8. După mutarea din partidă, atacul albului va deveni incomparabil mai viguros) **12.Nd5 Tb8 ? ?** (Logic este imposibil de înțeles cum a putut face o asemenea gafă un mare maestru al șahului de talia lui Karpov, care a demonstrat că are capacitatea de a ve-

dea desfășurarea partidei pe toată tabla. Continuarea, cît de cît salvatoare, era 12...Ng5 13.Dg5 Dg5 14.Ng5 Ca5 15.Nb7 Cb7 16.0—0—0, albul avînd un confortabil avantaj poziţional) **13.Ch7 ! !** (De aici înainte, victoria albului, care este iminentă, devine doar o problemă de tehnică) **13...Te8** (Nici 13... Rh7 14.Dh6 Rg8 15.Dg6 Rh8 16.Dh6 Rg8 17.Ne4 f5 18.Nd5 nu-l mai poate salva pe negru) **14.Dh6 Ce5 15.Cg5 ! Ng5 16.Ng5** (Se ameninţă 17...Nf6) **16... Dg5** (Nefericită necesitate, echivalentă cu abandonarea partidei) **17.Dg5 Nd5 ! ?** (Aici negrul încearcă o ultimă cursă salvatoare, dar mult prea previzibilă : 18.cd5 ? Cf3 !, cu cîştigarea finalului) **18.0—0 Nc4 19.f4,** după care negrul a renunţat la o luptă absolut inutilă (1—0)

Considerată cu cîteva decenii în urmă ca una din cele mai liniştite deschideri (după unele păreri echivalentă cu o propunere tacită de remiză), în care confruntările se încheiau la egalitate în proporţie de aproximativ 75%, **Indiana damei** a atras atenţia unor mari maeştri datorită aşa-zisei ei stabilităţi, desigur nefirească în contextul teoriei şahului. Rînd pe rînd, Pomar, Uhlmann, Polugaevski, Karpov, Kasparov şi mulţi alţii au iniţiat cercetări menite să descopere ideile încă ascunse ale acestei „Indiene". Şi rezultatele au fost de-a dreptul impresionante.

V. JOCURI DE FLANC

1.b3 1.b4 1.c4 1.f4 1.Cf3

DESCHIDEREA LARSEN

Printre marii maeștri contemporani preocupați cu pasiune de teoria deschiderilor se numără și danezul Bent Larsen care, la începutul carierei sale șahiste, mai exact între anii 1955—1965, a readus la lumină o veche variantă din Apărarea siciliană **(1.e4 c5 2.f4)** cunoscută încă din secolul XVI și jucată destul de frecvent în a doua jumătate a secolului XIX, după care... a fost trecută la arhivă.

Cercetînd în continuare vechile hrisoave ale teoriei deschiderilor, Larsen sesizează faptul că de multe decenii albul nu mai începea cu mutarea **1.b3** din „Fianchetto di Donna", respectiv cu cel de-al 11-lea sistem recomandat în cartea lui Lucena, tipărită în 1497, și anume : **1.b3 d5 2.Nb2 c6 3.g3 b5 4.Ng2 e6 5.d4 f5 6.e3 g6 7.f4 Cf6 8.Cf3 Ng7 9.Tf1 Nb7 10.Rg1** (Roçada se făcea din două mutări consecutive sau alternative, deplasîndu-se întîi turnul) **a5 11.Cbd2 Cbd7 12.h4 Tf8 13.Cg5 De7 14.De2 Rg8** etc. Această linie de joc, considerată prea pasivă, n-a putut fi acceptată de maeștrii timpului din cauza stilului său poziţional necorespunzător principiilor specifice „Copilăriei șahului" și „Perioadei romantice", cînd din deschidere se trecea imediat sau chiar concomitent la atacuri frontale, cu sacrificii de tot felul, avînd drept țintă capturarea regelui advers.

Abia în perioada de tranziție spre „Marile căutări", la mijlocul secolului XIX, teoreticienii au reluat-o în analiză, verificîndu-și ipotezele prin partide de concurs, din care au fost culese două exemple ilustrative.

M. Van't Kruijs—K. de Heer (Amsterdam, 1851) : **1.b3 e5 2.Nb2 Cc6 3.g3 d5 4.Ng2 Cf6 5.e3 Nf5 6.d3 Nc5 7.Ce2 Dd6 8.c3 Td8 9.0—0 0—0 10.a3 a6 11.d4 ed4 12.cd4 Nb6 13.b4 Ce7 14.Cbc3 Na7 15.f3 De6 16.Dd2 Tfe8 17.Cf4 Dc6 18.Rh1 Cc8 19.Tfe1 Cb6 20.Nf1 Cc4**

21.Nc4 dc4 22.d5 g5 23.e4 Ng6 24.Cg6 hg6 25.Dg5 Dd6 26.Cb5 ab5 27.Nf6 Td7 28.e5. (1—0)

B. Suhle—A. Anderssen (Breslau, 1859) : **1.b3 e5 2.Nb2 Cc6 3.e3 Cf6 4.Nb5 Nd6 5.d3 Ce7 6.d4 ed4 7.Nd4 Cf5 8.Nb2 Ch4 9.Nf1 b6 10.Cf3 Cg6 11.Nd3 Nb7 12.Cbd2 0—0 13.De2 Cd5 14.0—0 De7 15.Ng6 fg6 16.Dc4 Tab8** (A 17... b5) **17.Dg4 Tf5 18.Tfe1 Tbf8 19.e4 Tf4 20.Dh3 Cb4 21.Tac1 g5 22.Dh5 Nc5 23.a3 Cc6 24.b4 Nf2 25.Rf2 Th4.** (0—1)

Deși se părea că **1.b3** și-a asigurat dreptul la o viață normală, jucătorii de performanță nu prea au fost atrași de timidul intrus, continuînd să joace cu furie **1.d4** și mai ales **1.e4**, astfel că noua deschidere intră iarăși în anonimat.

La începutul secolului nostru, polivalentul Nimzovici ia în obiectiv și această „cenușereasă", încercînd să o revigoreze sub forma **1.Cf3 d5 2.b3** (Deschiderea Nimzovici), dar din nou rezultatele practice au fost relativ slabe.

Cam în acest stadiu o redescoperă Larsen care se hotărăște să aducă vechea „Fianchetto di Donna" în laboratorul său șahist pe care, după studii îndelungate, a relansat-o (pentru a nu știu cîta oară) prin 1965, primele mutări fiind asemănătoare cu cele din partidele anilor 1850/60, și anume : **1.b3 e5 2.Nb2 Cc6.** Avînd un conținut strategic aparent foarte promițător, această linie de joc astfel reconsiderată a intrat iarăși în abecedarul teoriei șahiste sub denumirea de **Deschiderea Larsen,** unii cronicari fiind tentați să a cataloghèze ca „Deschiderea Nimzovici-Larsen".

294. Belgrad. Meci U.R.S.S.—Restul lumii, 1970

B. Larsen — **B. Spasski**

1.b3 e5 2.Nb2 Cc6 (Partida s-a desfășurat în runda a doua a meciului organizat de F.I.D.E. la zece mese între echipele **U.R.S.S.** și **Restul lumii,** meci pe care cronicarii de specialitate l-au denumit în unanimitate „Meciul Secolului", deoarece, la această confruntare, ce-a polarizat pentru circa două săptămîni atenția întregii mass-medii de pe Terra, au luat parte cei mai buni jucători de șah contemporani. Avînd albele, marele viking al șahului din Danemarca nu putea să înceapă decît cu... Deschiderea Larsen) **3.c4 Cf6** (Un răspuns la care campionul mondial „en titre" a gîndit 6 minute) **4.Cf3 e4 5.Cd4 Nc5** (În condițiile acestei hiperconcentrări a elitei șahiste, organizatorii au decis ca la toate partidele să se noteze de către demonstratori timpul de gîndire al jucătorilor pentru fiecare mutare. Acceptînd și noi „regula jocului", vom reda în paranteze timpul consumat în minute. Pentru primele 5 mutări

albul acumulase numai un minut, iar negrul 11) **6.Cc6 dc6** (0, 1) **7.e3 Nf5** (1, 4 ; De remarcat poziția foarte înapoiată a pionului d2, care va da albului multă bătaie de cap) **8.Dc2 De7** (3, 1) **9.Ne2 0—0—0** (5, 4 ; Aici s-a încheiat virtual mobilizarea armatelor de lemn în ambele tabere, negrul avînd însă o desfășurare mult mai promițătoare și mai... agresivă. Vezi diagrama.)

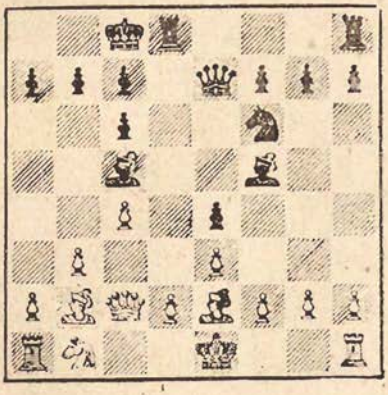

10.f4 ? ? (O greșeală a cărei gravitate se va dovedi peste numai cîteva mutări. În calculele sale, albul se gîndise la varianta 11.Nf6 Df6 12.Cc3 care, însă, din păcate, este irealizabilă. De aici înainte, negrul pune stăpînire pe joc, albul asistînd neputincios la presiunea crescîndă a pieselor negre și distrugerea rapidă a armatelor sale) **10 . . . Cg4 !** (2, 4) **11.g3 h5** (15, 18 ; Cea mai bună continuare. În comentariile sale, Spasski mărturisește că a fost tentat să cedeze calitatea, 11 . . . Td2, dar că, după 12.Cd2 Ce3 13.Dc3 Td8, poziția pieselor sale i s-a părut mult mai dificilă. De aceea a inițiat un plan de joc mai tranșant, care nu mai lasă albului nici o șansă. Pentru aceasta i-au trebuit însă 18 minute de gîndire) **12.h3** (Nu se putea 12.Cc3, din cauza răspunsului 12 . . . Td2 ! care acum era decisiv : 13.Dd2 Ne3 14.Dd1 Nf2 15.Rf1 h4 ! și negrul cîștigă) **12 . . . h4 ! !** (6, 6 ; Excelent ! Sacrificînd calul, negrul își croiește cale liberă spre regele alb care va capitula într-un atac imparabil. Vezi diagrama)

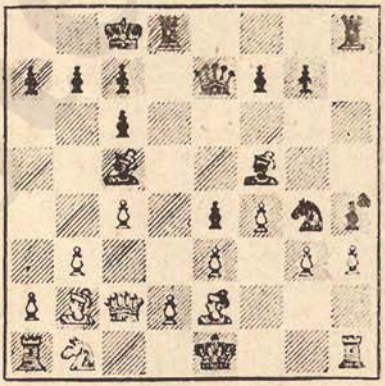

13.hg4 (După aproape o oră de gîndire, Larsen și-a dat seama că nu mai are nici o șansă de a salva partida. După 13.Ng4 Ng4 14.hg4 hg3 15.Tg1 Th1 ! 16.Th1 g2 17.Tg1 Dh4 etc., negrul cîștigă) **13 . . . hg3** (53, 1) **14.Tg1 Th1 ! !** (0, 17) **15.Th1 g2** (4, 3) **16.Tf1** (Situația era ace-

eași pentru alb și după 16.Tg1, deoarece negrul cîștigă prin 16 ... Dh4 17.Rd1 Dh1 18.Dc3 Dg1 19.Rc2 Df2 20.gf5 De2 21.Ca3 Nb4) **16 ... Dh4** (4, 1) **17.Rd1 gf1D** (1, 0), după care albul a cedat (95, 71), deoarece, după 18.Nf1 Ng4, matul este inevitabil. Partida, inclusă în antologia șahului, a oferit una dintre cele mai spectaculoase confruntări ale anului 1970. (0—1)

Intrată în practica competițională după învingerea unor rețineri destul de accentuate, **Deschiderea Larsen** a fost utilizată mai mult de autorul ei, care s-a străduit să demonstreze, uneori cu succes, că merită să fie inclusă în repertoriul jucătorilor. Cu toate eforturile depuse, nu s-a răspîndit prea mult în rîndurile marilor maeștri, fiind luată în considerare arareori, mai ales din motive psihologice. Spre convingere, precizăm că în ultimii cinci ani (1983—1987) bianualul „Șahovski Informator" nu a inserat în coloanele sale decît o singură partidă jucată în 1985.

DESCHIDEREA SOKOLSKI

Deși cunoscută de foarte multă vreme, după unele surse de informații de peste 250 de ani, deschiderea **1.b4** nu s-a bucurat de audiență, pînă spre sfîrșitul secolului trecut, la nivelul jucătorilor de performanță, fiind considerată doar un fel de amuzament pentru șahiștii amatori. Pe la mijlocul secolului trecut, mai modestul maestru austriac R. Hunt (1823—1907), după ce îi stabilește o structură strategică sumară, o promovează în concursurile la care participă. Cîteva decenii mai tîrziu, eruditul mare maestru B. Englisch (1851—1897) continuă analizele compatriotului său, adăugîndu-i cîteva linii de joc care au contribuit la înregistrarea unui salt calitativ remarcabil. Iată cîteva variante : **1.b4 e6** (1 ... e5 2.Nb2 Nb4 3.Ne5 Cf6 4.e3 0—0 5.Cf3 d5 6.Cc3 Ne7 =) **2.Nb2 Cf6 3.b5** (3.a3 c5 4.b5 d5 5.d4 Da5 6.Cc3 Ce4 7.Dd3 cd4 =) **a6 4.a4 ab5 5.ab5 Ta1 6.Na1 d5 7.e3 c5 8.bc6 bc6 9.d4 c5 10.c4 cd4** ∓. Astfel completată, **Deschiderea Hunt** după unii teoreticieni, sau **Deschiderea Englisch** după alții, începe să se joace și în marile turnee, însă fără prea mult entuziasm, deoarece încă nu se întrevedeau rezultate pozitive pentru alb.

În legătură cu această deschidere, Geza Maroczy povestește că, în ajunul superturneului New York/1924, participanților li s-a oferit prilejul de a vizita celebra grădină zoologică. În timp ce se plimbau pe aleile parcului, Tartakover i-a mărturisit intenția sa de a începe partida din prima rundă, cu Bogoliubov, cu **1.b4**. A doua zi și-a pus în practică intenția... și a cîștigat ! În comentariile sale, Bogoliubov

a afirmat că s-a jucat... **Deschiderea urangutan,** deoarece mutarea **1.b4** i-a sugerat o maimuță cățărată pe un arbore. Primită cu mult haz, butada marelui maestru de origine rusă a intrat de atunci în nomenclatura teoriei deschiderilor, menținîndu-se pînă în zilele noastre în unele țări occidentale.

Un mare pas înainte în dezvoltarea teoriei acestei deschideri a fost făcut de maestrul sovietic Aleksei Sokolski (1908—1969) care, după o îndelungată muncă de cercetare, a popularizat-o convingător prin articolele teoretice publicate de-a lungul anilor, fapt pentru care de cîteva decenii este cunoscută sub numele de **Deschiderea Sokolski.** Concluziile acestor studii și analize au fost expuse pe larg în cartea sa „Debiut 1.b4", tipărită în 1963, în care precizează că „ideea acestei deschideri o constituie obținerea unei superiorități de spațiu pe flancul damei, dezvoltînd o presiune asupra centrului cu ajutorul figurilor, după mutările Nb2 și Cf3". Astfel este motivată de autor înaintarea pionului b2—b4—b5 și susținerea lui prin a2—a4 și c2—c4.

295. Viena. Turneu local, 1893

B. Fleissig — **K. Schlechter**

1.b4 e6 2.Nb2 Cf6 3.a3 (B 3.b5 a6 4.a4) **c5 ! 4.b5 d5 5.d4 ?** (5.e3) **Da5 6.Cc3 Ce4 7.Dd3 cd4 8.Dd4 Nc5 ! 9.Dg7 Nf2 10.Rd1 d4 ! ! ∓ 11.Dh8 Re7 12.Dc8 dc3 13. Nc1 Cd7 ! ! 14.Da8** (14.Db7 Td8 ! 15.De4 Ce5 ! 16.Dd3 Cc4 —+) **Db5 15.Nf4** (15.Cf3 Dd5 16.Cd2 cd2 17.c4 Cc3 —+) **Dd5 16.Rc1 Ne3 ! ! —+ 17.Ne3 Cf2 ! !,** albul cedează. (0—1)

296. Leipzig. Turneu local, 1922

K. Hartlaub — R. Teichmann

1.b4 d5 2.Nb2 f5 3.e3 Cf6 4.f4 e6 5.Cf3 Nb4 6.Cc3 0—0 7.Cg5 h6 8.h4 ! Cg4 9.Nd3 hg5 10.hg5 c5 11.Cb5 (11.g6 Ch6 ! ; 11 . . . Df6 ? ? 12.Cd5 ! Db2 13.Ce7 mat) **a6 12.Th7 ! ! Tf7** (12 . . . Rh7 13.Dg4 ab5 14.Dh5 Rg8 15. g6 +—) **13.g6 Tf6 14.Re2! Tg6 15.Dh1 Ch6 16.Tg7 ! ! +— Tg7 17.Dh6 De7 18.Cd6 ! Nd7 19.Th1 Rf8 20.Dh8** și negrul cedează deoarece urmează un mat în două mutări : 20 . . . Tg8 21.Dg8 Rg8 22.Th8. (1—0)

297. New York. Simultan, 1924

J. R. Capablanca — **A. Kevitz**

1.b4 d5 2.Nb2 Nf5 3.e3 e6 4.f4 Cf6 5.Cf3 Nb4 6.Cc3 Cbd7 7.Ce2 Cg4 8.c3 Ne7 9.h3 Cc5 ! (Pe neașteptate, campionul mondial „en titre" se vede amenințat cu un mat imediat. Oricum, po-

ziția albului, invadată de forțele adversarului său, este în mare primejdie, capturarea regelui fiind iminentă. Vezi diagrama).

10.Cg3 Nh4! (Negrul amenință din nou regele albului prin 11.hg4 Ng3 12.Re2 Nd3 mat) **11.Ch4 Dh4 12.Df3 Ce3!! 13.Df2** (Dacă albul ar fi luat calul cu dama sau cu pionul, ar fi urmat 13... Ce4 după care negrul recuperează piesa pierdută și rămîne cu doi pioni în plus) **13... Cf1** și, după această

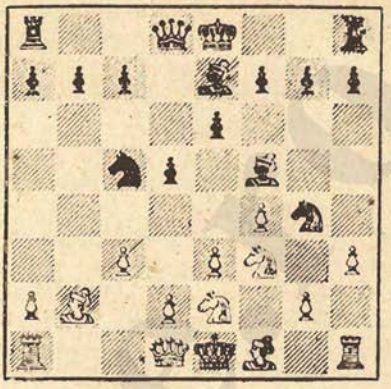

veritabilă lovitură de teatru, albul a cedat, poziția sa fiind definitiv compromisă. (0—1)

În pofida eforturilor depuse de cercetătorii ei, **Deschiderea Sokolski** sau **Urangutan,** n-a prins încă suficiente rădăcini pentru a fi inclusă în repertoriul permanent al performerilor șahului. Vina acestei stări de fapt, după toate probabilitățile, o poartă liniile sale de joc cumva artificiale, parcă prea forțate. Avansarea prematură a pionului alb „b" este în mare măsură plină de pericole — e adevărat, pentru ambii adversari — însă relativ puținele partide găsite și consultate conduc la constatarea că, în această deschidere discutabilă, albul are mai mult de pătimit.

Rămîne ca timpul să decidă. Poate că într-un viitor, pe care îl dorim cît mai apropiat, se va găsi un alt îndrăgostit al șahului care, pe baza învățămintelor trase din puținele partide jucate de maeștri, să găsească principii de joc mai atractive.

DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Menționată, foarte probabil pentru prima oară, în „Manuscrisul de la Göttingen", dar în mod foarte ciudat neglijată în cartea lui Lucena cu numai cîțiva ani mai tîrziu, reluată apoi de Carrera în „Il giuoco degli Scacchi" publicat în 1617, dar neinclusă de Greco în tratatul său șahist din 1619, mutarea **1.c4** este prezentă într-o serie de partide jucate abia peste mai mult de două secole, în anul 1843, în meciul H. Staunton—P. Saint Amant. În această celebră confruntare, în care căutau să-și impună supremația mondială șa-

hul englez și cel francez, într-o întrecere devenită tradițională, englezul H. Staunton a experimentat noua deschidere în șase din cele 21 de partide ale meciului. Realizîndu-se un scor egal (+2 =2 —2), deși marele maestru englez s-a declarat nemulțumit de rezultat, ceilalți jucători-cercetători ai timpului, ca de exemplu E. Wise (Austria), G. Medley (Anglia) și B. Horwitz (Germania), și-au manifestat interesul pentru noua linie de joc, începînd să o practice la nivel internațional în 1849, sub denumirea de **Deschiderea engleză.**

Acest fapt a făcut ca deschiderea să se răspîndească și pe alte meridiane, iar la marele turneu internațional „Londra/1851", partidele începute cu **1.c4** să se majoreze la 18, iar numărul jucătorilor care au aplicat-o să crească la șase, fiind cunoscută apoi de toată lumea șahistă.

O recunoaștere tacită a viabilității creației lui Staunton a constituit-o și utilizarea ei atît în meciul prin corespondență Londra—Viena (1872/74), cît și în cel prin telegraf Liverpool—Calcutta (1880/81), ambele mărindu-i astfel prestigiul și popularitatea.

La cîteva din deschiderile prezentate anterior, arătam că negrul permite cu bună știință albului să ocupe centrul tablei, pentru a-l ataca apoi fie de la distanță, fie direct, în funcție de desfășurarea pieselor. În **Deschiderea engleză,** ideea de bază este aceeași, cu deosebirea esențială că, de astă dată, se inversează rolurile, albul fiind cel ce permite ocuparea centrului și atacarea lui ulterioară. Avînd în plus și importantul atu al primei mutări, se poate naște întrebarea în mod firesc : de ce nu începe albul, dacă nu toate, cel puțin majoritatea partidelor, cu 1.c4 ? Răspunsul este inclus în mod cert... în cele 17 „drame" care urmează.

298. Buenos Aires. Turneu internațional, 1954

A. O'Kelly — **R. Wade**

1.c4 e5 2.Cc3 d6 3.g3 f5 4. Ng2 Cf6 5.d4 Ne7 6.e3 0—0 7. Cf3 Cc6 8.a3 Ce4 9.Cd5 a5 10. b3 f4 11.ef4 ed4 12.Cd4 Cd1 13.Ne4 Nf6 14.Cf6 Df6 15.0—0 Te8 16.Nh7?? Rh7 17.Dh5 Dh6 18.De8 Cf3 19.Rg2 Nh3, albul cedează. (0—1)

299. Buenos Aires. Turneu internațional, 1964

R. Letelier — M. Najdorf

1.c4 Cf6 2.Cc3 e6 3.e4 c5 4. Cf3 Cc6 5.d4 cd4 6.Cd4 Nb4 7. Cc6 bc6 8.Nd3 e5 9.0—0 0—0 10.f4 Nc5 11.Rh1 d6 12.f5 h6 13.g4 d5 14.g5 dc4 15.gf6 Dd3 16.fg7 Rg7 17.Dg4 Rh7 18.Nh6 !, negrul cedează. (1—0)

300. Bamberg. Turneu internațional, 1968

L. Schmid — H. Westerinen

1.c4 e5 2.Cc3 Cf6 3.Cf3 d6 (Negrul evită varianta celor patru cai, căutînd să-și consolideze centrul pe căi ceva mai originale) **4.d4 e4 ?** (O mutare total nerecomandabilă ; era mai bine 4 . . . Cc6) **5.Cg5 Nf5 6.g4 ! !** (O idee foarte ingenioasă. Albul oferă adversarului său pionul lateral „g" în schimbul foarte importantului pion central din e4, asigurîndu-și astfel un avantaj pozițional care poate fi hotărîtor în finalul partidei) **6 . . . Ng4** (Luarea este forțată, deoarece, la retragerea 7 . . . Ng6, albul atacă decisiv cu 8. Ng2 și pionul e4 cade fără compensații) **7.Ng2 Cc6** (O continuare prea mult întîrziată) **8. Cge4 Ce4 9.Ce4 Dd7 ? !** (După unii analizatori mai optimiști, ar fi fost recomandabilă mutarea 9 . . . Ne7, pentru a putea face apoi rocada. După continuarea din partidă, regele negru a fost condamnat să rămînă în bătaia furtunii, respectiv în centrul tablei) **10.h3 ! Nf5 11.Cg3 Ng6 12.h4 h6 13.Db3 ! ?** (După cum se vede, marele maestru vest-german este astăzi în dispoziție excelentă de joc ! Mutarea din partidă l-a pus în mare încurcătură pe negru care, după 42 de minute de gîndire, în care a analizat poziția după 14.Db7, a ajuns la concluzia că albul nu a observat răspunsul 14 . . . Tc8 15.e3 Cc2 16.Rd1 Rd8 !, avantajul trecînd acum de partea negrului și a jucat cu mult curaj...) **13 . . . Cd4 ? ?** (... greșeala decisivă din partidă. Vezi diagrama.)

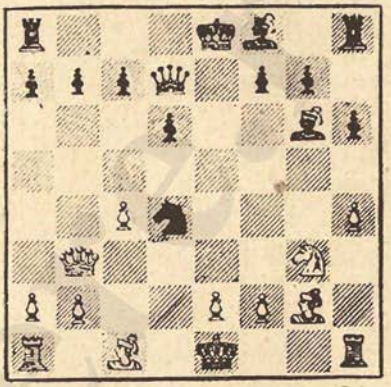

14.De3 ! ! (Iată mutarea gîndită de conducătorul pieselor albe, pe care nu a prevăzut-o marele maestru finlandez, căzînd în propria-i cursă 13 . . . Cd4. De aici înainte, cîștigarea partidei este doar o problemă de tehnică simplă) **14 . . . Ce6 15.f4 f5 16.Nb7 Td8 17.Nc6 !,** după care negrul a cedat. (1—0)

301. Büsum. Turneu internațional, 1969

M. Boboțov — **B. Larsen**

1.c4 Cf6 2.Cc3 e6 3.Cf3 Nb4 4.g3 0—0 5.Ng2 d5 (V 5 . . . c5) **6.0—0 ?** (6.a3) **dc4 ! ∓ 7.Da4** (7.Ce5 Dd4) **Ca6 8.a3 Nd7 9. Cb5 ? !** (9.Dc2 Nd6) **De8 10.Cfd4** (10.Cc7 Na4 11.Ce8 Ne7 12.Cf6 Nf6 —+) **e5 !** (10 . . . c6 11.Cc7 Cc7 12.Db4 ∓) **11.Nb7 ed4 12.**

Na6 (12.ab4 Nb5 13.Da5 Cb8 14.Na8 c6 15.Da7 De2 —+) **Nh3 ! !** —+ **13.ab4 De4 14.Nb7** (14.f3 De2) **Db7 15.f3 Nd7,** albul cedează. (0—1)

302. Dubna. Campionatul U.R.S.S., 1/2, 1969

I. Razuvaev — **V. Kupreicik**

1.c4 e5 2.Cc3 Cc6 3.Cf3 (V 3.g3) **f5 4.d4 e4 5.Ng5 Cf6** (B 5 . . . Ne7) **6.d5 ?** (6.Cd2 Ne7 7.e3 0—0 etc. ±) **ef3 7.dc6 fg2 8.cd7 ? ? Cd7 ! ! 9.Nd8 gh1D,** albul cedează. (0—1)

La timpul lor, unele reviste de specialitate au consemnat faptul rarisim că exact aceleași nouă mutări și în aceeași ordine s-au repetat de trei ori în decurs de 8 ani, și anume în partidele : 1. V. Kataliman—L. Aronin, 1963 ; 2. I. Razuvaev—V. Kupreicik, 1969 ; 3. V. Dorotchevici—V. Tukmakov, 1971, toate în semifinalele campionatului U.R.S.S., înregistrîndu-se astfel un insolit record în materie de „gafe în deschidere".

303. Wijk aan Zee, Superturneu, 1971

T. Petrosian — H. Ree

1.c4 e5 2.Cc3 Cf6 3.Cf3 Cc6 4.g3 Nb4 5.Cd5 Cd5 6.cd5 e4?? (Aceasta este mutarea pierzătoare a campionului „en titre" al Olandei, după care regele negru a capitulat peste numai două mutări. Corect era 6 . . . Cd4, partida putînd continua cu varianta 7.Ce5 De7 8.f4 d6 9.Cd3 De4, sau 7.Cd4 ed4 etc. Vezi diagrama)

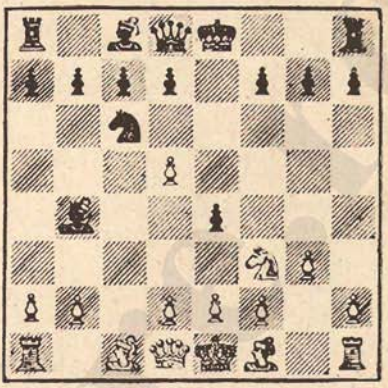

7.dc6 ef3 8.Db3 ! și negrul a cedat, deoarece pierde un nebun. (1—0)

304. Amsterdam, Superturneu, 1975

R. Hübner — **L. Liubojevici**

1.c4 c5 2.Cf3 Cf6 3.Cc3 e6 4.d4 cd4 5.Cd4 Cc6 6.Cdb5 Nc5 7.a3 0—0 8.b4 Ne7 9.Cd6 Ce8 ∞ 10.Nf4 b6 11.e4 (B 11.e3 ; 11.Tc1) **Cd6 12.Nd6 Nd6 13.Dd6 Df6 14.Tc1 Ce5 15.Ne2 Nb7 16. 0—0 Tfc8 17.Tfd1 g5** (17 . . . Cc4 18.Nc4 Tc4 19.Dd7 Tc3 ? 20.Tc3 Dc3 21.Dd8) **18.Dd4 Rg7 19. g3 ? ?** (19.Cb5 ! ∞) **Tc4 !,** albul cedează. (0—1)

305. Budapesta. Turneul Tungsram, 1976

R. Holmov — **G. Sax**

1.c4 g6 2.e4 e5 3.d4 Cf6 4.de5 Ce4 5.Cd2 ? ! (5.Nd3 Cc5 6.Cf3 d6 7.Nc2 Cc6 8.Cc3 de5 9.Dd8

Cd8 =) **Cd2 6.Nd2 Ng7 7.f4 d6 8.ed6 Dd6 9.De2 Ne6 10.f5 gf5 11.0—0—0 Da6 12.Rb1 Cc6 13. Cf3 0—0—0 ∓ 14.Tc1 f4 15. De4 Db6 16.Nc3 Nc3 17.Tc3 Da5 18.De1 Cb4 19.a3 Df5**, albul cedează. (0—1)

306. Hastings. Superturneu, 1976/77

V. Smislov — I. Farago

1.c4 Cf6 2.Cc3 e6 3.e4 d5 4.e5 Cfd7 5.cd5 ed5 6.d4 c5 7.Cf3 Cc6 8.Nb5 ! a6 (8 . . . cd4 ? ! 9. Cd4 Cde5 10.De2 ! ±) **9.Nc6 bc6 10.0—0 Ne7 11.dc5 Cc5 12. Cd4 ± Db6 ?** (12 . . . Nd7 13.Ne3 A Tc1 U f4) **13.Ne3 ! 0—0** (13 . . . Db2 14.Cc6 Dc3 15.Ce7 Re7. 16.Nc5 Dc5 17.a3 Db6 18.Da4 +—) **14.Tc1 Td8** (14 . . . Nd7. 15.Cb3 Db4 16.Nc5 Nc5 17.a3 Db6 18.Ca4 +—) **15.b4 ! Ce4 16.Ca4 !** (16.Ce4 de4 17.Cc6 Td1 18.Ce7 Rf8 19.Nb6 Tf1 20.Rf1 Re7 ±) **Db7 17.Cc6 Te8** și, după cîteva secunde, negrul a cedat, fără să mai aștepte mutarea albului 18.Cb6 ! ! (1—0)

307. Moscova. Campionat Europa, echipe, 1977

I. Radulov — **Z. Ribli**

1.c4 Cf6 2.Cc3 e5 3.g3 c6 4. Cf3 (4.d4 ! ?) **e4 5.Cd4 Db6 6. Cc2 Nc5 7.e3 ? !** (B 7.Ce3) **Ne7 8.d3 d5 9.cd5 cd5 10.Ng2 Ng4 11.Dd2 0—0 12.0—0** (12.de4? de4 13.Ce4 Td8 —+) **Td8 13. Cd4 Cc6 14.de4 de4 15.Ce4 Cd4 16.ed4 Td4 17.Dc2** (F ; 17.Cf6 Nf6 18.Dc2 Tb4! —+) **Tc8 18. Cc3 Tb4 19.a3 Tb3 20.Tb1??** Tcc3, albul cedează. (0—1)

308. Lone Pine. Open internațional, 1979

Y. Seirawan — **W. Browne**

1.c4 e5 2.Cc3 Cc6 3.Cf3 f5 4.d4 e4 5.Cg5 h6 ! ? (Teoreticienii recomandă aici în general 5 . . . Ne7 și eventual 5 . . . Cf6 ; însă mutarea din text jucată deja în cîteva partide, a dat rezultate satisfăcătoare) **6.Ch3 g5** (O continuare cam îndrăzneață, dar „cine nu riscă nu cîștigă" ; era mult mai slabă 6 . . . Cf6, deoarece putea urma 7.Cf4 Rf7 8.h4) **7.f3** (După 7.e3 Cf6 8.Ne2 Ng7 9.Nh5 Ch5 10.Dh5 Rf8, se reinstala egalitatea pe tablă) **7 . . . ef3** (Cea mai potrivită continuare ; ar fi fost greșit 7 . . . Cf6 prin faptul că, după 8.fe4 fe4 9.Cf2 Ng7 10.e3, albul obținea avantaj pozițional cert) **8.ef3 ? !** (Se pare că era mai indicat 8.gf3) **8 . . . Ng7 9.d5 ?** (O greșeală poziționlă destul de gravă, care putea fi evitată prin mutarea 9.Ne3 !) **9 . . . De7 ! 10. Rd2 ! ? Cd4 ! 11.Nd3 Rd8 ! 12. Cg1** (Erau mai slabe atît 12.Te1 Dd6 !, cît și 12.Ce2 Db4 !) **12 . . . b5 ! 13.Cge2** (Marele maestru Browne este de părere că era mai bună continuarea 13. cb5 a6 ! 14.ba6 Na6 15.Cge2 cu ușor avantaj pentru negru) **13 . . . bc4 14.Nc4 Dc5 ! 15.Rd3 ?** (În poziție deosebit de dificilă și în criză de timp destul de

pronunțată, albul aruncă în luptă ultimele resurse strategice, însă mutarea din text este o eroare ; era mai sigur 15.b3 ! Na6 ! ? 16.Na6 Ce2 17.Re2 Dc3 18.Tb1 Da5, cu menținerea unui avantaj pozițional minim pentru negru. Vezi diagrama)

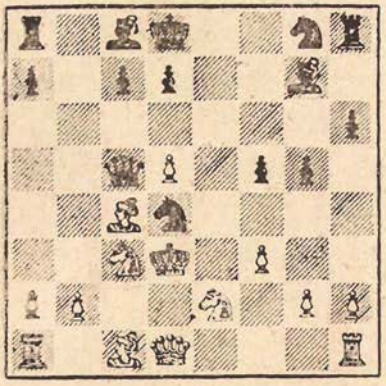

15 . . . Tb8 16.Ne3 ? (În situație din ce în ce mai grea, albul greșește din nou, dar de astă dată decisiv ; din nou era mai bine 16.b3 ! ?, deși, după 16 . . . Na6 ! 17.Na6 Ce2 18.Ce2 Dd5, albul este pierdut) **16 . . . Dc4 ! ! 17.Rc4 Na6 18.Cb5 Cb5 !** și aici albul s-a recunoscut învins, fiindcă urma implacabil 19.Da4 Ca3 ! 20.Rc5 d6 21.Rc6 Ce7 mat. (0—1)

309. Tillburg.
Superturneu, 1981

G. Sosonko J. Timman

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.g3 c5 4.Cf3 cd4 5.Cd4 Nb4 6.Cc3 0—0 7.Ng2 d5 8.Db3 Nc3 9.bc3 e5 10.Cb5 dc4 11.Dc4 a6 (După cîteva intervertiri de mutări, s-a ajuns într-o poziție adeseori întîlnită în confruntările jucătorilor de performanță) **12.Cc7 b5 ? !** (Timman, care cunoștea faptul că, după 12 . . . Ta7 13.Cd5 b5 ! 14.Dc5 Td7 15.Cf6 Df6 16.0—0, albul restabilește egalitatea, a încercat o variantă mai veche cu 12 . . . b5, condamnată deja de teoreticieni, dar probabil restudiată în lungile sale ore de analiză de acasă. Rămîne de văzut dacă hibridul se va dovedi viabil) **13.Dc5 Cbd7 14.Da3 Dc7 15.Na8 Cb6** (După 15 . . . e4 16.Nf4 Da7 17.Nc6, albul avea poziție cîștigătoare) **16.Ng2 Cfd5 17.e4 !** (O resursă care stabilizează cumva avantajul material al albului. Alte continuări, ca de exemplu 17.Nd2 Cc4 18.Dc1 Td8 sau 17.0—0 Cc3 18.e3 Nb7 19.Nb7 Ce2 20.Rg2 Db7 21.f3 e4 !, duceau la o egalitate aproximativă. Vezi diagrama)

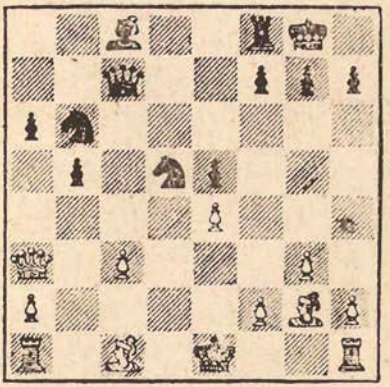

17 . . . Cc3 (După 17 . . . Cc4 ? ! 18.Db3 Ca5 19.Db2 Cc3 20.Nd2 Ca4 21.Na5 Da5 22.Dd2, albul are avantaj, iar după 17 . . . Dc3 18.Dc3 Cc3 19.Nb2 Cba4 20.Nc3 Cc3 21.Rd2 b4 22.a3 Td8 23. Rc2 a5 24.ab4 ab4 25.Ta8 albul câștigă) **18.Nd2 Cca4 19.Na5 Cc4 ? ?**, o gafă teribilă, pe care negrul o vede imediat și cedează ; partida se putea continua cu 19 . . . Dc6 20.Nb6 Cb6 21. 0—0 Cc4 22.Dc3 Nb7 23.a4 f5 cu atac și contraatac de ambele părți, cu rezultate greu de apreciat. (1—0)

310. Hastings. Christmas Chess Congress, 1983/4

M. Șubă G. Sax

1.c4 c5 2.Cf3 Cf6 3.Cc3 d5 4. cd5 Cd5 5.e4 Cb4 6.Nc4 Cd3 7. Re2 Cf4 8.Rf1 Ce6 (O variantă, ce e drept, modernă, dar cu un consum enorm de tempouri) **9. Ce5 !** (De aici, partida se va desfășura după o analiză personală a marelui maestru Șubă) **9 . . . Dd6 10.f4 ! Cc6 11.Da4 Ced8** („Odiseea" calului continuă ; nici 11 . . . Nd7 nu era mai bun) **12.d4 cd4 13.Cb5 Db8 14. Cd4** (Acum este clar că albul are avantaj decisiv) **14 . . . f6 15. Cdc6 bc6 16.Nf7** și, în fața matului imparabil, negrul a cedat. (1—0)

311. Budva. Campionatul Iugoslaviei, 1986

M. Cebalo **D. Barlov**

1.c4 e5 2.Cc3 Nb4 3.e3 Nc3 4.bc3 (4.dc3 e4 !) **Cf6 5.d4** (Nt ; 5.Ce2) **e4 6.c5 ?** (6.Ce2 0—0 7. Cg3 d6 =) **0—0 7.Ce2 b6 ! 8. cb6 ab6** (Ad) **9.Cg3 d5 10.c4 Na6 11.Db3 c5 12.dc5 Cbd7 ! —+ 13.cb6 dc4** (13 . . . Nc4 ? 14. Nc4 dc4 15.Dc2 ∞) **14.Db4 Cb6 15.Na3** (15.Ne2 Cbd5 16.Dd2 c3 17.Dc2 Nd3 ! 18.Nd3 Cb4 19. Dc3 Cd3 20.Re2 Tc8 —+) **Te8 16.Ne2 Cbd5 17.Dd6 Da5 18.Rf1 c3,** albul cedează ; 19.Na6 Ta6 —+ ; 19.Dc5 Da3 20.Da3 Ne2 U Ta3 —+ ; 19.Nc1 Te6 20.Da3 Da3 U Ne2, Ta3 —+. (0—1)

312. Havana. Turneu internațional, 1986

J. Nogueiras Am. Rodriguez

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.g3 c5 4.Cf3 cd4 5.Cd4 Db6 6.Ng2 Nc5 7.e3 Cc6 8.0—0 ! ! (Nt ; 8.Cb3) **Nd4** (8 . . . 0—0 9.Cc3 ! ± ; 8 . . . Cd4 9.ed4 Nd4 10.Cc3 ! Ne5 11. Te1 ! ? Nb8 12.Cb5 U Ne3, Cd6 ± Ad) **9.ed4 Dd4 10.Dd4 ! Cd4 11.Cc3 ± Re7 ?** (11 . . . d6 12. Td1 e5 ! ∞) **12.Td1 Cc6 13.b3 ! a5 ? !** (13 . . . d6 14.Na3 Td8 15. Cb5 Ce8 16.Cd6 ! Cd6 17.Td6 Td6 18.Td1) **14.Nf4 ! +— Ce8 15.Td2** (15.Ca4) **f6** (15 . . . d6 16. Tad1 e5 17.Cd5 Rf8 18.Cb6 Tb8 etc.) **16.Tad1 Ce5 17.Ne5,** negrul cedează, fiind clar că, după 17 . . . fe5, albul continuă cu 18.Nb7 ! ! (1—0)

313. Bruxelles.
Turneul SWIFT, 1987

B. Larsen — V. Korcinoi

1.c4 Cf6 2.g3 c6 3.Cf3 d5 (Deoarece partida a fost comentată de marele maestru V. Korcinoi concomitent în două periodice de circulație mondială, „Șahovski Informator" și „New in Chess", notate pe scurt Ș.I. și N.C., voi căuta să redau în paralel analizele fostului vicecampion mondial, adică ceva în genul „Korcinoi contra Korcinoi") **4.b3 Db6 ! ?** (În Ș.I. se precizează că este o noutate teoretică, în locul obișnuitelor 4 . . . dc4 ori 4 . . . Nf5 sau 4 . . . Ng4) **5.Ng2** (Notată cu ?! în Ș.I. și considerată normală în N.C., apreciază în ambele publicații că se putea menține egalitatea prin 5.Nb2 dc4 6.Nf6 ef6 7.bc4 Ne6 sau 5.Cc3 Ce4 6.e3 Cc3 7. dc3 e6 8.cd5 ed5 9.Ng2 Ne7, dar că mutarea cea mai bună ar fi fost 5.Dc2) **5 . . . e5** (În Ș.I. este însoțită de un !, în timp ce în N.C. trece peste ea ca fiind normală) **6.0—0** (Ambele periodice specifică pe scurt că, după 6. Ce5? Dd4, negrul avea o poziție câștigătoare) **6 . . . e4 7.Ce1** (În Ș.I. : 7.Cg5 h6 8.Ch3 g5 ∓ ; în N.C. : 7.Cg5 h6 8.Ch3 dc4 9.bc4 Ne7 10.Cc3 Ca6 11.Dc2 Nf6 12.Tb1 Dc7 ∞) **7 . . . h5 ! 8.Cc3** (În Ș.I. este apreciată ca o mutare normală, iar în N.C. ca o greșeală care se putea corecta prin 8.h4 ! Nc5 ! 9.Cc3 Dc7 10.d4 ed3 11.Dd3 dc4 12. Dc4 Nd6 cu un ușor avantaj pentru alb) **8 . . . h4 9.d4 hg3 10.fg3 Da5** (La această mutare, Korcinoi face o rotație de 180 de grade. În analizele din Ș.I. îi atribuie semnul ! ?, cu precizarea că se amenință dc4 urmat de Dh5 și că se putea juca și 10 . . . Ne6, cu ușor avantaj pentru negru, iar în N.C. i se alătură semnul inversat, ?!, fiind considerată deci mutare slabă, adăugînd că trebuia 10 . . . Ne6 cu amenințarea 11 . . . Cbd7, situație în care negrul ar fi avut avantaj) **11.Dc2** (Iarăși o mutare cu analize diferite : inserată ca acceptabilă în Ș.I., dar considerîndu-se mai bună varianta 11.Ca4 ! ; dar greșită în N.C., propunîndu-se 11.Cc2 sau 11.Dd2 ! ? care mențineau egalitatea pe tablă) **11 . . . Nb4 12. Nb2 Ne6 13.cd5 ? !** (Desigur, un schimb incorect, Korcinoi fiind de părere că trebuia înlocuit cu 13.a3 sau 13.Dd2) **13 . . . Cd5 ! 14.Cd5 cd5** (După această mutare, negrul are un consistent avantaj pozițional. Vezi diagrama)

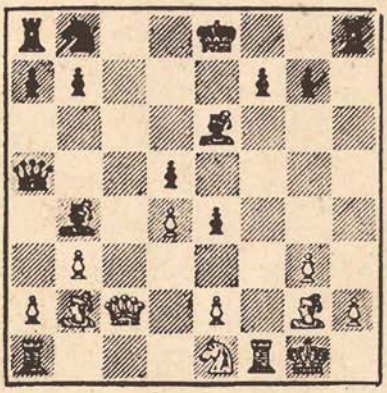

15.a3 Nd2 ? (Încercînd să-și forțeze adversarul să cedeze mai repede, negrul greșește. Era corect 15 . . . Nd6, păstrînd avantajul pe care, după mutarea din partidă, l-a irosit aproape în întregime) **16.Dd1 ? ?** (În loc să-și consolideze apărarea simplu prin 16.Rh1 ! Ne3 17.Dc5 ! Cc6 18.Cc2 Ng5 19.Cb4, după care negrul mai păstra doar un ușor avantaj, albul se complică și gafează decisiv) **16 . . . Ne3 17.Rh1 Dc7** și albul cedează. (0—1)

314. Havana.
Memorialul Capablanca, 1988
I. Dorfman G. Garcia-Gonzales

1.c4 Cf6 2.Cc3 c5 3.Cf3 b6 4.e4 Nb7 ? ! (B 4 . . . d6) **5.e5 Cg4 ? !** (5 . . . Cg8 U 6 . . . d6) **6.h3 Ch6 7.d4 cd4 8.Cd4 g6 9.Cd5 ! Ng7 10.Ng5 Cg8 ? !** (10 . . . f6 11.ef6 ef6 12.Nf4 ±) **11.Cb5 !** ± **Ne5 12.f4 h6 13.Nh4 a6 14.fe5 ab5 15.cb5 d6 16.Nc4 ! de5 17.0—0** +— **Th7 18.Tc1 !** (A 19.Cc7 ! Dc7 20.Nf7) **Rf8 19.Ce7 !**, negrul cedează în fața variantei 19 . . . Dd1 20.Tcd1 Ce7 21.Td8 Rg7 22.Nf6 mat. (1—0)

Desigur că oricare din cititorii noștri avizați în ale șahului a descoperit „secretul" utilizării cu grijă a **Deschiderii engleze** remarcînd faptul că, din cele 17 k.o.-uri, albul a fost scos din luptă de 9 ori, deci de mai multe ori decît negrul, bilanț de excepție negativ, comparativ cu deschiderile importante incluse în lucrare, ceea ce demonstrează complexitatea și deci periculozitatea acestei linii de joc.

Ca toate marile deschideri, la dorința jucătorilor, „Engleza" poate fi cu ușurință transferată în Gambitul damei **(1.c4 d5 2.d4)**, într-o Apărare indiană **(1.c4 Cf6 2.d4)**, într-o Siciliană inversată **(1.c4 e5)** sau eventual poate îmbrăca forma unei alte linii hipermoderne, ca de exemplu **1.c4 c5 2.d3.**

Cu ocazia unor discuții purtate în legătură cu teoria șahistă prin anul 1925, Tartakover a fost de părere că **Engleza** trebuie considerată ca **„Deschiderea viitorului"**. Și, ghidîndu-ne după interesul cu care este studiată în zilele noastre, s-ar părea că autorul cărții „Tartakover vous parle" a avut dreptate.

DESCHIDEREA BIRD

Cunoscută din secolul XV, dată la care o găsim menționată în Manuscrisul de la Göttingen și analizată sumar în cartea lui Greco, această deschidere nu a dat totuși rezultatele așteptate, intrînd într-un evasianonimat cronic încă de la bun început. Ignorată total de Ruy Lopez, Philidor și Stamma, care considerau tacit că mutarea

1.f4 este o eroare vădită în deschidere, ea intră în atenția maestrului olandez E. Stein, care, după ce o studiază și-i dă un conținut mai amplu, încearcă să o relanseze în jurul anului 1780, dar fără succes, probabil și datorită faptului că, din Franța, șahul mondial era dominat de ilustrul său contemporan Philidor.

Prima încercare relativ reușită aparține francezului La Bourdonnais care, în partidele 25 și 27 din celebrul său meci cu englezul A. Mac Donnel, desfășurat la Londra în 1834, a început cu mutările **1.f4 d5 2.d4 c5 3.e3,** cîștigînd-o pe prima și pierzînd-o pe a doua. Exemplul său a fost urmat apoi de Staunton (1842), Laigle (1843), Williams și Löwe (1849), astfel că, în 1851, după datele cuprinse în enciclopediile partidelor, mult timp disprețuitul **1.f4** a intrat în repertoriul a circa zece supermaeștri ai timpului, printre care se numără Staunton, Horwitz și Löwenthal.

Incitat de răspîndirea neobișnuită a acestui început de partidă, tînărul maestru englez H. Bird (1830—1908), care participase fără succes la marele turneu Londra/1851, îi dedică timpul său liber studiindu-l din toate punctele de vedere, iar după cinci ani de lucru îl joacă în primele patru partide cu albul în meciul cu E. Falkbeer, organizat la Londra în 1856. Ulterior, după ce i-a adăugat și alte îmbunătățiri, a utilizat-o permanent în meciurile și turneele sale. În semn de omagiu pentru munca sa de pionierat pusă în slujba acestei frînturi de teorie, într-un articol laudativ publicat în 1885, ziarul „Hereford Times" a denumit-o **Deschiderea Bird,** nume sub care a fost inclusă în marea familie a șahului contemporan.

Tactica și strategia deschiderii cu mutarea **1.f4,** finisate în mare măsură de... practica maeștrilor, sînt în principiu asemănătoare cu cele ale Apărării olandeze cu culori inversate.

315. Londra. Meci, partida 6, 1866

H. Bird — **W. Steinitz**

1.f4 e5 2.fe5 d6 3.ed6 Nd6 4. Cf3 Cf6 5.d4 Cc6 6.Ng5 Ng4 7. e3 Dd7 8.Nf6 gf6 9.Nb5 0—0—0 10.d5 ? ? (10.Cc3) **De7 11.Nc6 ? !** (B 11.De2 ; 11.dc6 ? ?) **De3 —+ 12.De2 Dc1 13.Dd1 Tde8 14.Ne8 Te8 15.Rf2 De3 16.Rf1 Nf3 17. gf3 Nc5 18.Rg2 Tg8,** albul cedează. (0—1)

316. Zandvoort. Turneu internațional, 1936

S. Tartakover — L. Prins

1.f4 e5 2.fe5 d6 3.ed6 Nd6 4. Cf3 Cf6 ? ! (4 . . . g5) **5.g3 h5 6. d4 h4 7.gh4 Ce4** (A 8 . . . Th4 !) **8.Dd3 Nf5** (8 . . . Th4? 9.Ng5! Cg5 10.Ch4 ±) **9.Nh3 ! Ng6 10. Tg1 De7 11.Tg6!! fg6 12.Cc3 Cc3 13.bc3 0—0** (?) **14.Dg6 Te8 15.Dd3 Cd7 16.Cg5 Cf6 17.Ne6 +— Rh8 18.Cf7 Rg8 19.Nb3 Rf8 20.Ch8 !,** negrul cedează. (1—0)

317. Erevan. Zonal, 1982

V. Kupreicik — **A. Iusupov**

1.f4 d5 2.b3 ? ! (O mutare inconsecventă datorită căreia negrul va putea egala ușor poziția ; în acest stadiu al partidei, teoria recomandă 2.Cf3, fără rival) **2 . . . Ng4 ! 3.Nb2** (Încercarea de neutralizare a nebunului negru prin 3.h3 ? Nh5 4.g4 ? ducea la pierderea rapidă a partidei prin 4 . . . e5! 5.Cf3 e4 —+) **3 . . . Cc6 4.g3?!** (Oarecum debusolat teoretic de exactitatea evoluției adversarului său, albul joacă din nou eronat ; trebuia 4.Cf3 Nf3 5.ef3, după care negrul rămîne totuși cu un minim avantaj pozițional) **4 . . . e5 ! ?** (Se putea continua dezvoltarea și cu 4 . . . f6 ! ? 5.Cf3 Nf3 6.ef3 e5 =) **5.fe5 f6 6.Nh3** (Deși s-au făcut numai cîteva mutări în deschidere, albele și negrele s-au și angajat în lupte izolate în zona rocadelor, ceea ce creează mari dificultăți în stabilirea liniei corecte de joc. În timpul analizării poziției după primele cinci mutări, albul a constatat că, la continuarea 6.e6 Dd6 7.Ng2 De6 8.Cf3 Nc5, negrul are avantaj ; după 6.ef6 Cf6 7.Ng2 Nc5, tot negrul obține atac, iar după 6.Cf3 ! ? Nf3 7.ef3 fe5, negrul stă încă mai bine. De aceea a ales mutarea din partidă) **6 . . . Nh3 7. ef6 ! Cf6** (După 7 . . . Ng2 8. fg7 !, albul ar fi obținut un bun avantaj pozițional) **8.Ch3 Nc5 9.e3 ? !** (O nouă mutare eronată a albului, în locul celei corecte, 9.d4, care...) **9 . . . d4 !** (... urmată de răspunsul foarte bun al adversarului său, a dat negrului posibilitatea să treacă la cîrma jocului) **10.e4 ? !** (Acum era necesar 10.0—0 păstrînd astfel decalajul deja existent în favoarea negrului) **10 . . . 0—0 11.d3 Nb4 12.Cd2** (Vezi diagrama)

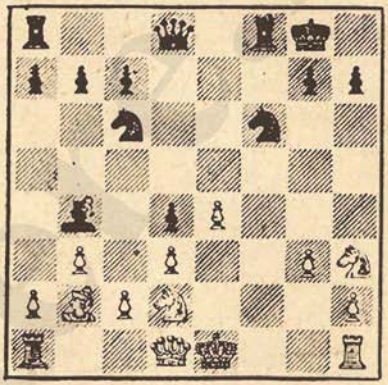

12 . . . Cd5 ! ! (O tentativă de învăluire a fragilei poziții a albului) **13.Dh5** (Singurul răspuns acceptabil ; după 13.ed5 ? Dd5 14.Cf2 Tae8 15.Cfe4 Te4 16.de4 De4, negrul cîștigă) **13 . . . Ce3 14.Re2** (Albul are mari dificultăți în apărarea integrității regelui după pătrunderea calului negru pe e3. Din păcate nu se putea juca nici 14.Cg5, deoarece, după 14 . . . h6 15.Ce6 Df6 16.Cf8 Tf8 17.De2 Ce5 18. c3 dc3 19.De3 cb2 20.Tb1 Cf3, negrul cîștigă) **14 . . . g6 !** (Decisiv ! De aici încolo va vorbi tehnica... finalurilor de partidă) **15.Dh6 Dd7 16.Dh4 Nd2 17.Rd2 Ce5 18.Cg5 Tf2 19.Rc1 Cd3 ! 20.Rb1 Cb2,** albul a cedat. (0—1)

Știind că **Deschiderea Bird** a fost prea puțin abordată în toate timpurile, parcă în mod mecanic ne vine în minte părerea vechilor mari maeștri care considerau că a juca **1.f4** în deschidere e o greșeală. Să fi avut ei oare dreptate ? Sau „vina" o poartă faptul că de-a lungul timpului, după ce Bird i-a confecționat oarecum o schemă de desfășurare acceptabilă, nimeni din elita teoreticienilor nu a mai continuat cercetările pentru a găsi cele mai corecte și clare linii de joc, pentru a le aduce la nivelul „exploziei șahiste". Ici-colo au mai apărut unele inovații, îmbunătățind cumva structura deschiderii, dar analize temeinice nu s-au mai făcut.

DESCHIDEREA RETI

Începerea partidei cu mutarea **1.Cf3** se pare că datează din cea de-a doua jumătate a secolului trecut. Se poate face această presupunere deoarece nici unul din documentele manuscrise sau cărțile tipărite pînă în anul 1900 nu o pomenește.

Pe baza consemnărilor făcute de înaintașii noștri, se poate afirma însă că mutarea **1.Cf3**, pentru a ajunge la valoarea tactico-strategică pe care o are în șahul contemporan, a trecut prin trei etape destul de corect motivate. De fiecare dată ideea de bază, metamorfozată logic de la o etapă la alta, a avut ca autor un excepțional mare maestru și teoretician al șahului.

Inițial, gîndul utilizării chiar de la prima mutare a calului la f3 l-a frămîntat pe H. Staunton care sesizase faptul că în multe deschideri se poate intra în varianta principală, sau eventual chiar în cea dorită, prin intervertire de mutări. Iată prima aplicare a acestei idei... cunoscută de cînd lumea :

H. Staunton—E. Williams (T.I. Londra, 1851) : **1.Cf3 d5 2.d4 e6 3.c4 c5 4.e3 Cf6 5.Cc3 Cc6** și, după numai cinci mutări, s-a intrat în cel mai autentic gambit al damei. Să urmărim încă un exemplu cules de la antipozii Europei, din capitala Rusiei.

I. Șumov—C. Ianiș (Petersburg, 1854) : **1.Cf3 d5 2.c4 d4 3.e4 c5 4.d3 Cc6 5.Nf4 e6 6.Ne2 Nd6 7.Dd2 Dc7** etc. și după 43 de mutări negrul a cîștigat.

A doua etapă se profilează în jurul anului 1880 cînd unul din cei mai talentați mari maeștri ai timpului, J. H. Zukertort, studiază și adoptă ideea unei deschideri din familia 1.d4 d5 care să înceapă cu **1.Cf3 d5 2.c3** ; mutarea de bază d2—d4 urma să fie făcută mai tîrziu sau să fie întîrziată cît mai mult, astfel încît să creeze unele vicii de construcție în linia de joc a negrului. Însă o astfel de ma-

nevră tactică nu a dat rezultate satisfăcătoare în partidele maeștrilor, care nu puteau fi induși în eroare multă vreme..

Și a urmat etapa a treia, a hipermoderniștilor, în care cehoslovacul R. Reti, „un viitor campion mondial", după pronosticul făcut de Em. Lasker prin 1920, a reconsiderat toată problema mutării **1.Cf3.** Adoptînd parțial principiul lui Zukertort, Reti i-a dat un conținut tactico-strategic modern, în care albul amînă temporar lupta directă pentru ocuparea centrului, luînd ființă astfel **Deschiderea Zukertort—Reti,** așa cum este numită în majoritatea țărilor șahiste, sau **Deschiderea Reti,** cum este inclusă în șahul nostru.

318. Baku. Campionatul U.R.S.S., 1/1, 1972

D. Bronstein L. Alburt

1.Cf3 Cf6 2.g3 b5 ! ? 3.Ng2 Nb7 4.0—0 c5 5.d3 e6 6.e4 d6 (6 . . . Ne7!?) **7.a4 b4 8.Cbd2 Cfd7 ? !** (8 . . . Cc6) **9.Cc4 Cc6 10.Ng5 ! ? Dc7 11.Cfd2 g6 ? !** (11 . . . Cde5 ; 11 . . . h6 ! ?) **12. Nf4 Cd4 ? !** (12 . . . e5 ! ?) **13.c3 bc3 14.bc3 Cc6 15.a5 ! Na6 ? ? 16.e5!** +— **d5 17.Nd5! ed5 18. e6 Cde5 19.Ce5 Ce5 20.Ne5!,** negrul cedează, fiindcă după 20 . . . De5, albul cîștigă imediat cu 21.Da4 ! (1—0)

319. Budapesta. Turneul „Tungsram", 1976

N. Weinstein H. Westerinen

1.Cf3 Cf6 2.g3 g6 3.Ng2 Ng7 4.0—0 0—0 5.d3 d5 6.Cbd2 c5 (6 . . . Cc6 ; 6 . . . d4 ! ?) **7.e4 Cc6 8.c3 h6 9.Te1** (9.ed5) **Ne6** (9 . . e5!? ; 9 . . . de4 10.de4 Ne6 =) **10.ed5** (10.e5 ! ? Cd7 11.d4 cd4 12.cd4 Tc8 Y) **Cd5** (10 . . . Nd5 ! =) **11.Cb3! b6 12.d4!** ± **c4 13. Cbd2 Tc8!? 14.Te6!! fe6 15. Cc4 ! ?** (15.De2 etc. ±) **Cd4 ? !** (15 . . . b5 !) **16.Cd4 Tc4 17.Dd3 ! Tc8 ? ?** (17 . . . Cc3 18.Dc4 ! Dd4 19.De6 Rh7 20.bc3 Dc3 21.Tb1 De2 22.De4 Df2 23.Rh1 ± ; 17 . . . Td4 18.cd4 Rh7 19.Nd2 ±) **18.Ce6** +— **Cc3** (18 . . . Cb4 19. Dg6 +—) **19.Cd8 Tfd8 20.De3,** negrul cedează. (1—0)

320. București. Turneu internațional, 1979

L. Barczay **Th. Ghițescu**

1.Cf3 Cf6 2.b3 d6 (Gîndiri.. principii... idei... decizii... Împotriva cunoscutului sistem de fianchetare al lui Nimzovici, negrul se apără cu idei luate din Indiana regelui. De asemenea, schemele Gambitului damei sînt mult utilizate în astfel de situații) **3.d4 g6 4.g3** (Dublul fiancheto este un plan de joc pozițional îndreptat împotriva înaintării pionului e7—e5, pe care albul se străduiește să-l facă cît mai greu de realizat) **4 . . . Ng7 5.Nb2 c5** (O ordine de

mutări bună, care elimină în mare măsură pregătirea de acasă a albului, conducînd la o poziție convenabilă negrului) **6.Ng2 cd4 7.Cd4 d5 !** (Marele maestru român... fără portofoliu încă la data desfășurării partidei, pregătește avansările în centru și eliminarea acțiunii nebunului din b2) **8.0—0 0—0 9.Ca3 Te8 10.c4 e5 11.Cf3 d4 12.e3 Ng4** (La terminarea primei faze a partidei, deschiderea, negrul a obținut o poziție destul de bună, care-i pune deja albului probleme dificile de apărare. Vezi diagrama.)

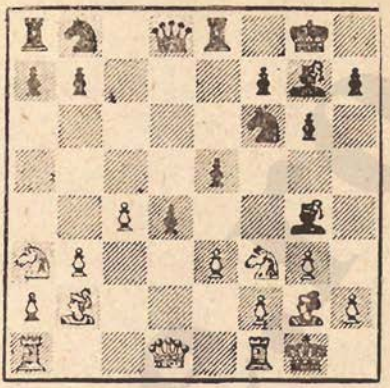

13.De1 ? (Începînd să simtă fiorii înfrîngerii, albul se pare că nu mai gîndește suficient de limpede pentru a-și da seama că mutarea cea mai potrivită era 13.h3, după care poziția sa mai slabă are încă resurse suficiente de apărare) **13... Cc6 14.ed4 ed4 15.Dd1** (Continuînd să joace strict defensiv, fără să se gîndească, să găsească și să aplice o linie de joc care să-i dea contrașanse, albul a ajuns oarecum repede într-o situație limită) **15... Dd7 16.Te1 Ce4 ! 17.Dd3 ?** (O nouă greșeală, de astă dată decisivă. O încercare disperată se putea face cu 17. Cc2, dar cu slabe speranțe de salvare, deoarece, după 17... Cg5, pierde o figură) **17... Cb4 18.Df1 Nf3 19.Nf3 Cd2 20.Dg2 Cd3 !**, și, în fața unor grele pierderi materiale, albul a cedat. (0—1)

Prin 1965, parte din presa șahistă făcea constatarea că mutarea **1.Cf3** se joacă din ce în ce mai mult, dar că prezintă încă vaste pete albe în curs de explorare.

În ultimele decenii, **Deschiderea Reti** a stîrnit interesul unui important număr de mari maeștri și teoreticieni adepți ai sistemelor hipermoderne, ca de pildă Bronstein, Petrosian, Larsen, Korcinoi, Smejkal, Vaganian, Seirawan, Benjamin, Psahis, K. Georgiev și Kasparov care-și experimentează practic, din cînd în cînd, rezultatele studiilor făcute în liniștea cabinetelor lor de lucru.

Dacă în jurul anilor '50 apăruseră o serie de teorii savante în legătură cu controlul centrului tablei de la distanță, prin dezvoltarea pe flancuri, creînd adeseori o stare de confuzie, învăluind caracterul acestei deschideri într-un mister inutil, acum, după aproape

patru decenii, datorită analizelor susținute, lucrurile s-au clarificat în sensul că, după **1.Cf3**, pot surveni trei situații clar conturate : trecerea în alte deschideri prin intervertire de mutări, intrarea într-o altă deschidere cu culori inversate, sau apariția unor variante proprii deschiderii.

Din datele pe care le dețin la ora actuală, extrase în principal din „Enciklopedija Sahovskih Otvaranja", **Deschiderea Reti** (A 04-09) se desfășoară în variantele expuse în continuare.

1.Cf3 (Mutarea lui Zukertort făcută pe baza unor analize personale și apoi reluată după studii ample de Reti) 1 . . . 2.b3 (Varianta Nimzovici) ; 1 . . . **d5 2.b4** (Variantă denumită în cel mai pur stil occidental „Santasiere's Folly" = aiureala lui Santasiere) ; **2.c4** (Deschiderea Reti) ; 2 . . . **dc4** (Gambitul Reti acceptat) ; 2 . . . **c6 3.b3 Cf6 4.g3 Nf5 5.Ng2 e6 6.Nb2 Cbd7** (Varianta Londra, lansată în partida Reti—Lasker din turneul New York, 1924) ; 2 . . . **d4** (Sistemul Blumenfeld) ; 2 . . . **e6 3.g3** (Varianta neocatalană) ; **2.d3** (Atac similar cu cel din Indiana Veche) ; **2.e4** (Gambitul Tennison publicat la New Orleans, în 1891, de autorul lui cu unele analize sumare) ; **2.g3** (Varianta Barcza) ; 1 . . . **f5 2.e4** (Gambitul Lisițin).

Aceeași deschidere prezentată de oficiosul iugoslav specificat mai sus, include următoarele variante : **1.Cf3 f5 ; 1 . . . c5 2.g3 Cc6 3.Ng2 g6 4.d3 Ng7 5.0—0** (A-04) ; 1 . . . **Cf6 2.g3 g6** (A-05) ; 1 . . . **d5** (A-06) ; **2.g3 Cf6 3.Ng2 c6** (A-07) ; 2 . . . **c5 3.Ng2 Cc6 4.0—0 e6 5.d3 Cf6 6.Cbd2 Ne3 7.e4 0—0 8.Te1** (A-08) și **2.c4** (A-09), analizate cu multe amănunte de marii maeștri M. Euwe, O. Romanișin, A. Suetin și W. Uhlmann.

În mod curent, și asta face parte din legile selecției naturale a oamenilor, fiecare încearcă să-și atragă adversarul în sistemele de joc pe care le stăpînește mai bine, fiind mai potrivite cu stilul și, în general, cu personalitatea sa.

B. Secvențe din șahul românesc

I. JOCURI DESCHISE

GAMBITUL DANEZ

321. Corespondență. Cupa satelor — România, 1963

A. Stellia — G. Ivana

1.e4 e5 2.d4 ed4 3.c3 dc3 4. Cc3 Nb4 5.Nc4 Cf6 ? ! (B 5 . . . Nc3) 6.e5 De7 7.De2 Cg8 8.Cf3 h6 9.0—0 Nc3 10.bc3 d6 11.Na3 Ng4 12.De4 Nf3 13.Df3 Cc6 14. ed6 cd6 15.Tfe1 Ce5 16.Te5 ! De5 17.Df7 Rd8 18.Td1 Cf6 19. Nd6, negrul cedează. (1—0)

DESCHIDEREA NEBUNULUI

322. Szczecin. Meci România—Polonia, 1958

Elisabeta Polihroniade — Appolonia Litvinska

1.e4 e5 2.Nc4 Cf6 3.d3 (3. d4 ! ?) Cc6 4.Ce2 ? ! (4.Cc3) d5 5.ed5 Cd5 6.0—0 Ne7 7.Cbc3 Cc3 8.Cc3 0—0 9.f4 Nc5 10.Rh1 ef4 11.Nf4 Nd6 12.Ce4 Nf4 13. Tf4 Ca5 14.Dh5 Cc4 15.dc4 Ne6 16.Taf1 Dd7 (VD) **17.Th4 +— h6 18.Cf6 gf6 19.Dh6,** negrul cedează. (1—0)

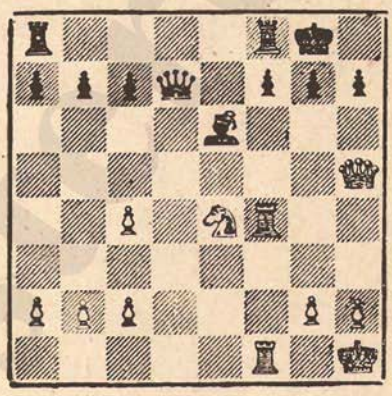

DESCHIDEREA UNGARĂ

323. Katovice. Campionatul Europei, jr., 1984

Jessika Harmsen — **Gabriela Olărașu**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Ne2 Cf6 4.d4 ed4 5.e5 Ce4 6.0—0 d5 ! 7.Cd4 Cd4 8.Dd4 Nc5 9.Dd3 0—0 10.Cd2 Nf5 11.Ce4 Ne4 12.Dg3 f6 ! ∓ 13.Nf4 De7 14. ef6 Df6 15.Nc7 Tae8 ! —+ 16. Na5?! (16. ~) Nd6 17.Dh3 Ng2!

18.Dg2 Te2 19.Dd5 ? ! (19.Tad1) Rh8 20.Tad1 Tf2 !, albul cedează. (0—1)

APĂRAREA BERLINEZĂ

324. București.
Turneu local, 1927

C. Seneca — L. Loewenton

1.e4 e5 2.Nc4 Cf6 3.d3 Cc6 4.c3 d5 5.ed5 Cd5 6.Nb3 Nc5 7.Df3 Ne6 8.Ch3 f6 9.Cd2 Dd7 10.Ce4 Ne7 11.Cg3 0—0—0 12. Cg1 g5 13.Nd2 Cf4 14.Ne6 De6 15.Nf4 ef4 16.C3e2 Ce5 17.Dh3 g4 18.Dh6 Cd3 19.Rf1 Db6 20. Cd4 Db2, albul cedează. (0—1)

JOCUL CELOR DOI CAI

325. București.
Campiontul Capitalei, 1945

C. Dumitrescu — M. A. Chiricuță

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.0—0 Nc5 5.d3 ? ! (5.d4) d6 6. Ng5 h6 7.Nh4 g5 8.Ng3 h5 ! ? (→ VD) 9.Cg5 h4 ! 10.Cf7 ? (10. Nf7) hg3 11.Cd8 Ng4 ! —+ 12. Dd2 Cd4 13.Cc3 Th2 14.Ca4 Cf3 15.gf3 Nf3, albul cedează. (0—1)

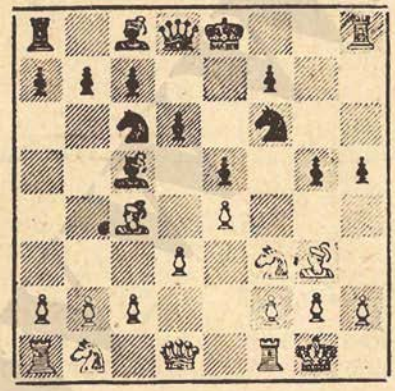

326. București. Campionatul Capitalei, echipe, 1972

D. Bondoc — S. Petcu

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.Cg5 Nc5 ! ? 5.Cf7 ? ! (5.Nf7) Nf2 6.Rf2 Ce4 7.Rg1 Dh4 8.Df1 (8.g3) Tf8 9.d3 Cd6 10.Nb3 Cf7 11.c3 d6 12.Ne3 Ch6 13.De2 Ng4 14.Dd2 0—0—0 15.Ng5 ? ? (15. h3) Ne2 ! 16.g3 Dg4 17.Nd5 Tf1 18.Rg2 Tdf8, albul cedează (0—1)

327.București. Turneu internațional, 1973

D. Ghizdavu — E. Ungureanu

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.d4 ed4 5.Cg5 Ce5 ? ! (5 . . . d5) 6.Nb3 h6 7.f4 hg5 8.fe5 Ce4 9.Dd4 Cc5 ? ! (9 . . . d5 10.ed6 Cd6 =) 10.Cc3 c6 11.Ce4 d5 ? (12 . . . Ce4) 12.ed6 Da5 13.Nd2 Cb3 14.cb3 Dd5 15.De3 De6 16.0—0—0 f5 17.Cg5 De3 18. Ne3 Th6 19.The1 ! Rd7 20.Nf4, negrul cedează. (1—0)

328. București. Campionatul Capitalei, 1979

E. Tolocică — V. Urseanu

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.Cg5 d5 5.ed5 Ca5 6.Nb5 c6 7.dc6 bc6 8.Df3 ! ? cb5 ! ? (8 . . . Tb8 !) 9.Da8 Dd7 ! 10.b4

(10.Df3 Nb7 11.De2! Ne7 12.d3 Cc6 13.c3 0—0 14.0—0 Cd5 15.Ch3 !) **Nb4 11.a4 0—0 12.ab5 Db5 13.Ca3 Dd7 14.Df3 e4 15.Dg3 ? !** (15.De2) **Na6 ! 16.Ch3**

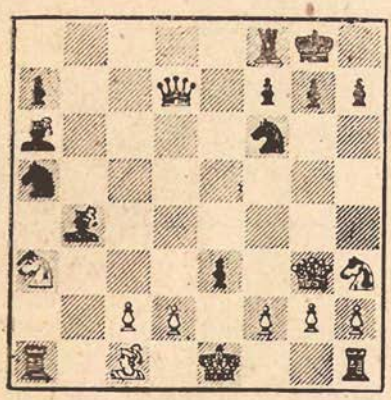

e3 ! —+ (VD) **17.c3 ed2 18.Nd2 Te8 19.Rd1 Ce4 20.Df4 Cc3,** albul cedează. (0—1)

PARTIDA ITALIANĂ

329. Paris. Cercul de șah „Cigorin", 1926

I. Gudju V. Bogdanovski

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.d4 ed4 5.0—0 Ce4 6.Te1 d5 7.Cc3 ! ? (7.Nd5 Dd5 8.Cc3 Da5 ! =) **Ne6 8.Ce4 ! dc4 9.Ceg5** (9.Ng5 Ne7 = ; 9.Cfg5 ! ?) **Dd5** (9 . . . Ne7 ! ?) **10.Cf7 ! ! Rf7 11. Cg5 Rg8 12.Ce6 Tc8** (12 . . . Te8 ? 13.Cc7 Te1 14.De1 Df7 15.Ce6 ± VD) **13.Nh6!! Nb4 14.Cg7 Ce5** (14 . . . Ne1? 15.Dg4 +—) **15.Te2?!** (15.Te3!!) **d3?** (15 . . . Cg4!? ±) **16.c3** (16.Te3! Nf8 17.Ch5 etc.) **Cf7 17.Ch5 !** (17. cb4 ? ! Ch6 18.Ce6 Rf7 !) **Df5**

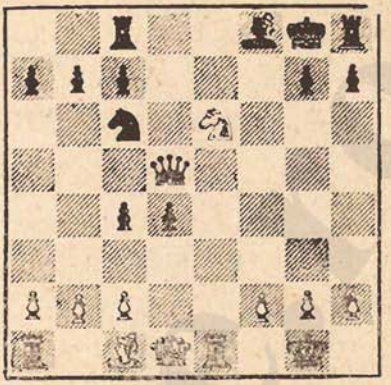

(17 . . . Dc6 ! ? 18.Te6 ! +—) **18. Te8 ! Te8 19.Dg4 !** negrul cedează, deoarece la 19 . . . Dg4 urmează 20.Cf6 mat. (1—0)

330. Satu Mare. Campionatul României, 1/1, 1953

Margareta Andreescu Magdalena Hajdara

1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 3.Cc3 Cc6 4.Nc4 Nc5 5.d3 d6 6.h3?! (6.Ng5) **h6 ? !** (6 . . . Ne6) **7.0—0 0—0 8.Ne3 Nb6 ? !** (8 . . . Ne3) **9.Dd2 Ne6 10.Cd5 Ca5 11.Nh6 ! gh6 12.Dh6 Nd5 13.Nd5 c6 ? !** (13 . . . Cd5) **14.Dg6 Rh8 15.Nf7 Tf7 16.Df7 Df8 17.Df8 Tf8 18.b4,** negrul cedează. (1—0)

331. Berlin Vest. Turneu internațional, 1987

I. Zarcula W.Gläser

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 4.c3 De7 5.a4 a6 ! 6.0—0 d6 7.d1 Nb6 8.h3 Cf6 9.Te1 h6 10.Ca3

0—0 ? ! (10 . . . g5 ! ? etc. ∓) **11. Cc2 Te8 12.Ce3! ± ed4 13.cd4 Ce4 14.Cd5 Df8 15.Dc2 ! ! Cf2** (15 . . . Nf5 16.Nd3 !) **16.Cf6 ! ! +— gf6 17.Dg6 Rh8 18.Df6 Rh7 19.Te8 De8 20.Dh6,** negrul cedează. (1—0)

PARTIDA SCOȚIANĂ

332. București, Campionatul României, 1/2, 1952

G. Rotariu — **I. Iancso**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Cd4 Cf6 (4 . . . Nc5) **5.Cc6** (5.Cc3) **bc6 6.e5 ? !** (6.Nd3) **Ce4 ? !** (6 . . . De7) **7.Nc4 d5 8.ed6 Nd6 ! ? 9.Df3 0—0 10.0—0 Cg5 11.Dc6 Tb8 12.Cc3 ? ? Nb7 13.Da4 Nh2 ! ! 14.Rh2 Cf3 ! 15.gf3 Dd6 ! 16.Rg2 Dg6 17.Rh2 Dh5 18.Rg3 Df3 19.Rh4 Nc8,** albul cedează. (0—1)

333. Arad. Campionatul României, echipe, 1/1, 1962

I. Zarcula — **M. Cîmpeanu**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Cd4 Cf6 5.Cc3 Nb4 6.Cf5 ? ! (6.Cc6) **0—0 7.Nd3 d5 8.ed5 Cd5 9.Nd2 Te8 10.Rf1 Nc3 11.bc3 Df6 12.Cg3 Cc3 13.Dc1 ?** (13. Nc3. VD) **Ng4 ! ? 14.h3 Cd1 ! 15.Rg1 Df2 16.Rh2 Nf3 17.Tg1 Ce5 ! ! 18.Cf1 Cg4 19.Rh1 Dg3 !,** albul cedează. (0—1)

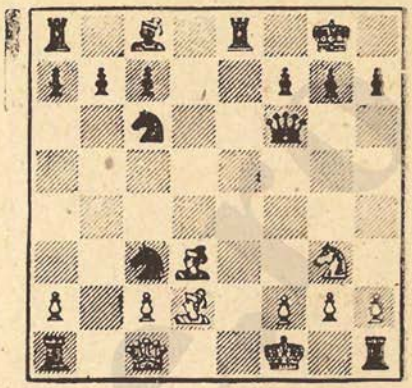

334. Constanța. Campionatul României, 1/2, 1964

E. Nacht — Fr. Tocăniță

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Nc4 ! ? (4.c3 etc. =) **Cf6 ?** (4 . . . Nc5) **5.e5 ! Ce4 6.0—0 ! d5?!** (6 . . . Ne7) **7.ed6 Cd6 8. Nd5 Ce7?** (8 . . . Nd7 ~) **9.Te1 ± c6 10.Nb3 Ng4 11.Nf4! Nf3 12.Df3 +— Cf5 13.Cd2 Ch4 14.Dh5 Cg6 15.Ng3 Dd7 16.Ce4 Rd8 17.Cd6 Cd5 18.Te8 Rc7 19.Cc4 Cdf4 20.Ta8,** negrul cedează : 20 . . . Nd6 21.Da5 +—. (1—0)

335. Sinaia. Campionatul României, echipe, 1976

V. Stoica — I. Szabo

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Cd4 Cf6 5.Cc6 bc6 6.e5 De7 7.De2 Cd5 8.c4 Na6 9.Cd2 g6 ? !

(9 . . . Cb4 etc. =) **10.Cf3 Ng7 11.Ng5 De6 ? ?** (11 . . . f6 12.ef6 ±) **12.cd5,** negrul cedează. (1—0)

336. Eforie, Campionatul României, echipe, 1/1, 1983

I. Lazăr I. Glodeanu

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Cd4 Cf6 5.Nc4 Ce4 ? (5 . . . Nb4) **6.Nf7 ! Rf7 7.Dh5 g6 8.Dd5 Rg7 9.Cc6 Cf6?? 10.Nh6! +— Rh6 11.Dd2 Rg7 12.Cd8** negrul cedează. (1—0)

337. Oradea, Campionatul României, 1/4, 1987

I. Fleisz I. Mihuț

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Nc4 d6 5.Cd4 Ce5 ? ! 6.Nb3 Ng4 7.f3 Nh5 8.0—0 Cge7 ? 9.g4 ! Ng6 10.f4 ! Ne4 11.fe5 d5 12.Cc3 (A 13.Ce4 !) **Ng6 13. Ng5 c6 14.Cd5 ! ! Da5 15.Ce7 Ne7 16.Ne7 Re7 17.Cf5 Re8 18.Dd6 !, +— Nf5 19.Nf7 !,** negrul cedează. (1—0)

APĂRAREA PHILIDOR

338. Piatra Neamț. Campionatul României, 1/4, 1953

P. Zamfirescu I. Butnaru

1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.d4 ed4 (3 . . . Cf6) **4.Cd4 Ne7 5.Nc4 Cd7 ? ?** (5 . . . Cf6. VD) **6.Nf7 !**

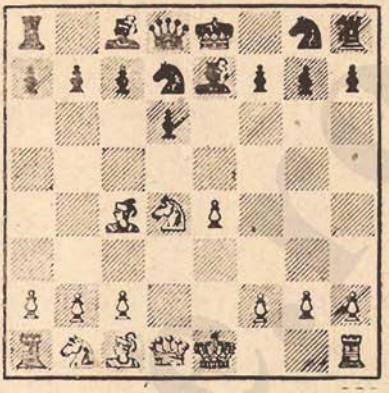

+— Rf7 7.Ce6 ! ! De8 (7 . . . Re6 ? 8.Dd5 Rf6 9.Df5 mat) **8.Cc7 Dd8 9.Dd5 Rf8 10.Ce6** și negrul cedează, deoarece... se vede de ce. (1—0)

PARTIDA SPANIOLĂ

339. Soroca. Campionatul orașului, 1925

A. F. Ianovcic N. Terziev

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 d6 4.d4 ed4 5.Cd4 Nd7 6.Cc3 ! Cd4 7.Dd4 Nb5 8.Cb5 c5 ? (8 . . . a6) **9.Da4 ! Re7 10.Nf4 Rf6 11. 0—0—0 g6 12.Cd6 Db8 13.Dd7 Nd6 14.Td6 Rg7 15.Tg6,** negrul cedează. (1—0)

340. Corespondență. Turneul „Revista de Șah", 1926

I. Grosu I. C. Gheorghiu

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ce4 6.d4 b5 7.Nb3 d5 8.de5 Ne6 9.c3 Ne7 !

10.Te1 0—0 11.Cd4 Ce5 ! 12.f3 Ng4 ? ? 13.fg4, negrul cedează. (1—0)

341. București.
Campionatul României,
1/1, 1948

I. Halic — E. Costea

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.d4 ! ed4 6.0—0 Ne7 7.e5 Ce4 8.Cd4 Cd4 9.Dd4 Cc5 10.Cc3 ! Ca4 11.Da4 0—0 12. Nf4! ± d5 13.ed6 Nd6 14.Tad1 Nd7 15.Dd4 ! + Nf4 16.Df4 Te8 17.Td3 Tc8 ? ? (17 . . . Dc8 18. Cd5 ±) 18.Dd2!!, negrul cedează. (1—0)

342. Timișoara.
Campionatul României,
1/2, 1949

R. Alexandrescu — Fr. Tocăniță

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ce4 6.d4 b5 7.d5 Ce7 ? ! (7 . . . ba4 =) 8.Te1 Cf6 9.Ce5 Nb7 10.Nb3 Nd5 ? (10 . . . d6) 11.Nd5 Cfd5 12.Df3 Cf6 13.Ng5 h6 14.Nf6 gf6 15. Df6 Th7 16.Cc6 !, negrul cedează. (1—0)

343. București. Campionatul
As. Sp. Progresul, 1952

T. Flondor — H. Kapuscinski

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.c3 Nd7 6.0—0 Cge7 7.d4 Cg6 8.Te1 Ne7 9.Cbd2 0—0 (9 . . . h6 ! ?) 10.Cf1 Nf6 ? ! (10 . . . Te8 11.Ce3 Nf8 12.Cd5 Cce7 =) 11.Ce3 h6 ? (11 . . . b5) 12.Cd5 ed4 13.Cd4 Tc8 ? (13 . . . Cd4) 14.Nc2 Te8 15.f4 Nh4 16. Tf1 Cce7 17.Dh5 (VD) Cd5 18.

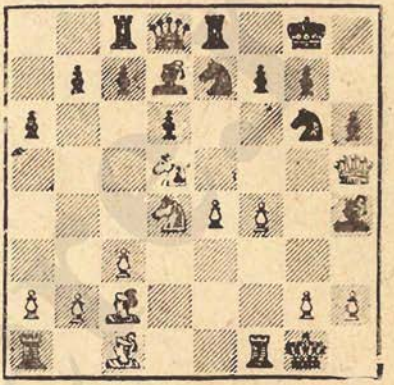

ed5 Cf8 19.g4! → Df6 20.Cf3 g5 și negrul cedează totodată, deoarece a văzut că, după 21.fg5 hg5 22.Ch4 !, pierde nebunul. (1—0)

344. București, Cupa
„16 Februarie", 1954

V. Urseanu — G. Alexandrescu

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 g6 4.d4 Cd4 5.Cd4 ed4 6.Dd4 Df6 7.e5 De7 8.0—0 Dc5 9.Dd3 Ng7 10.Ne3 De7 11.Cc3 + c6 12. Tfe1! Ch6 13.Dd2 Cf5 14.Ng5 +— Db4 15.Te4 Db2 16.Tb1 Da3 17.g4 0—0 18.gf5 gf5 19.Nf6 Nf6 20.ef6, negrul cedează, fiindcă după 20 . . . Rh8 urmează decisiv 21.Dg5 Tg8 22.Te8. (1—0)

345. București, Campionatul României, 1/2, 1960

M. Pavlov — E. Buzoianu

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 b5 6.Nb3 Ne7 7.d4 ! Cd4 ? (7 . . . d6) **8.Nf7 Rf7 9.Ce5 Re6?!** (9 . . . Re8 ±) **10. Dd4 c5 11.Dc3 Ce4 12.De3 Re5** (VD) **13.Cc3 ! Nb7 14.Df4 Re6**

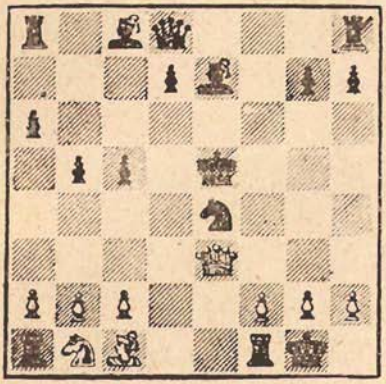

15.Ce4 Df8 ? (15 . . . Ne4 +— ; 15 . . . d5 +—) **16.Cg5 ! Ng5 17. Te1 Rd5 18.De4 Rd6 19.Db7,** negrul cedează : 19 . . . Nc1 20. Tac1 c4 21.Db6 +—. (1—0)

346. Corespondență. Turneele europene, 1963

Fr. Tocăniță — J. Horniak

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ce4 6.d4 b5 7.Nb3 ed4 ? ! (7 . . . d5) **8.Te1 d5 9.Cc3 dc3 ?** (9 . . . Ne6) **10.Nd5 Nb7 11.Ng5 f6 12.Te4 Ne7 13.bc3 ! fg5 14.Cg5 Dd7 15.Ce6 ! Cd8 16.Dh5 g6 17.De5 Cf7 18. Cc7 Rf8 19.Tf4,** negrul cedează. (1—0)

347. Corespondență. Olimpiada VI, 1/2, 1963/65

E. Nyström — **E. Rusenescu**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ce4 6.d4 b5 7.Nb3 d5 8.de5 Ne6 9.De2 Ne7 10.Td1 Cc5 11.c4 d4 ! 12.cb5 Cb3 13.ab3 ab5 14.Ta8 Da8 15.Db5 0—0 (VD) **16.Cd4 ? ?** (16.Ng5)

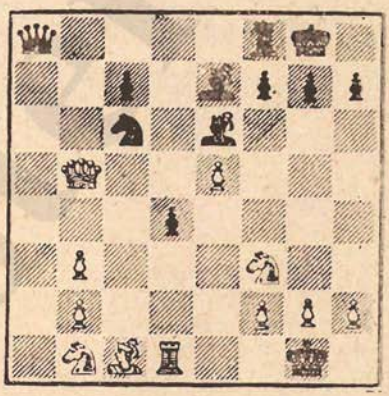

Td8 17.Ne3 Cd4 și albul a cedat deoarece a observat continuarea 18.Td4 Td4 19.Nd4 De4 ! !, după care pierde o figură. (0—1)

348. Havana. Memorialul Capablanca, 1965

R. Wade — **V. Ciocâltea**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.d3 ? ! (5.0—0, c3, Nc6) **Cf6 6.c4?!** (6.0—0) **Ne7**

7.Cc3 0—0 8.h3 Cd4 ! 9.Cd4 ed4 10.Ce2 c5 11.0—0 Tb8 ∓ 12.Nc2 b5 ! ? 13.b3 Ce8 14.Cg3 Rh8 15.Dh5 ? ! (15.f4 ∓) g6 16.Dh6 Cg7 17.Nd1 f5 18.Nf3 ? ? (18.ef5 ∓. VD) f4 ! —+ 19.Nf4 g5 ! !

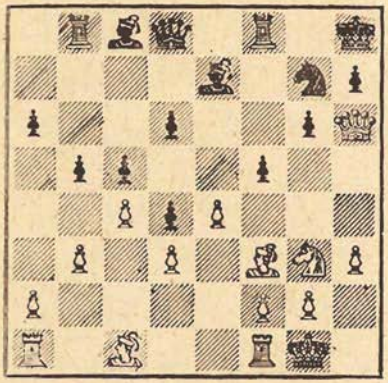

20.Nh5 (20.Nc1 Tf6 ! 21.Dg5 Tf3 —+) Tf4, albul cedează. (0—1)

349. Corespondență. Cupa Evrard-Dellanoy, 1966

C. Cailleau — L. Rădulescu

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.c3 Nd7 (5 . . . f5) 6.d4 Cge7 7.Nb3 h6 8.De2 Cg6 9.Dc4 Ne6 ! 10.d5 Ca5 11.Da4 c6 12.de6 b5 13.ef7 Rd7 14. Db4 ! ? d5 15.Ce5 ! Ce5 16.Dd4 Df6 ± 17.Nd1?? (17.0—0 +—) Nc5 ! ! 18.Dd2 Cd3 !, albul cedează deoarece urmează forțat : 19.Re2 Cc4 ! 20.Dc2 Df2 21.Rd3 de4 ! 22.Re4 Tae8 23.fe8D Te8 24.Rd3 Df5 mat. (0—1)

350. Corespondență. Turneul I. Gudju, 1972/73

N. Trandafir — V. Hudrea

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ce4 6.d4 ed4 7.c3 dc3?! (7 . . . Ne7) 8.Te1 d5 9.Cc3 Nb4 10.Ce5 0—0 11.Nc6 Cc3 12.bc3 Nc3 13.Cf7 Df6 14.Nd5 Ne1 15.De1 +— c6 16. Ng5 Dd4 17.Td1 Db2 18.Nb3 Nf5 19.Cd8 Ne6 20.Ce6, negrul cedează. (1—0)

351. Corespondență. Campionatul mondial. 1/4, 1979/80

M. Șuta — P. Rasmussen

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cge7 ? ! (4 . . . Cf6) 5.Cc3 g6 6.d4 Ng7 7.de5 Ce5 8.Ce5 Ne5 9.f4 ! ? Ng7 10.0—0 Cc6 11.Cd5 0—0 12.f5 Te8 13.fg6 hg6 14.Df3 Ce5 15.Dg3 Te6 16.Ng5, negrul cedează. (1—0)

352. Corespondență. Campionatul Europei, echipe, 1979/80

C. Prohaska — J. S. Alfred

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 d6 6.Nc6 bc6 7.d4 Ce4 8.Te1 f5 9.de5 d5 10. Cd4 ! Nc5 11.f3 Dh4 12.c3 Cf2 13.g3 Dh5 14.Rf2 ! ? (14.De2) Dh2 15.Re3 0—0 16.Rd3 a5 ? ! 17.Nd2 f4 18.g4 h5 19.Th1 Dg3 20.gh5, negrul cedează. (1—0)

353. Corespondență.
„Cupa Țărilor Latine",
1979/81

V. Urseanu — P. Bea

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Nc6 dc6 7.d3 Nd6 (7... Cd7) **8.d4 ! ? Ng4 9.de5 Nf3 10.Df3 Ne5 11.Cd2 Dd6 12.Cc4 Nh2 13.Rh1 Dc5 14.b3 Ne5 15.Na3 Db5 16.Tad1 ! g6 17.Nc1! Na1 18.e5! +— Cd5 19.a4 Dc5 20.Na3,** negrul cedează. (1—0)

354. Corespondență.
„Cupa Țărilor Latine",
1979/81

Gh. Telbis — P. Fiorentino

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ce4 6.d4 b5 7.Nb3 d5 8.de5 Ne6 9.c3 Cc5 (9... Ne7 ! ?) **10.Cbd2 Cd3 ?** (10... Ne7) **11.De2 Cf4 12.De3 ± g5 ?** (12... Cg6) **13.Td1 ! f5** (VD) **14.ef6 ! Df6 15.Ce4 ! +—**

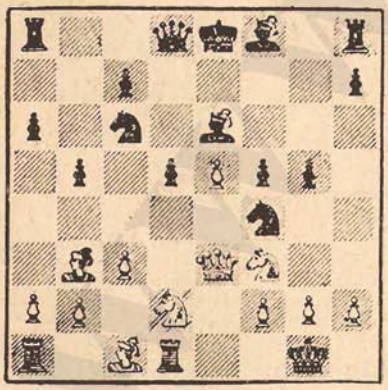

de4 16.De4 Nd6 17.Dc6 Rf7 18. Nf4 Nb3 19.Ne5 !, negrul cedează. (1—0)

355. Corespondență.
Cupa Latină
Europa—America,
1985/87

I. G. P. Travi — **P. Nichițelea**

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 b5 6.Nb3 Ne7 7.Te1 0—0 8.c3 d5 9.ed5 Cd5 10.Ce5 Ce5 11.Te5 c6 12.d4 Nd6 13.Te1 Dh4 14.g3 Dh3 15.Te4 (B 15.Ne3 etc. ±) **g5 16.Df3 Nf5 17.Te1 ?** (17.Nd5 cd5 18.Te3 Ne4 19.Te4 de4 20.Df6 Dg4 ! 21.Dg5 Dg5 22.Ng5 f5 ∓. VD)

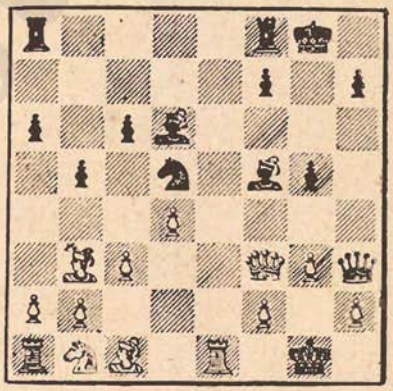

Tae8 18.Nd2 ? ? (18.Te3 ∓) **Cf4 ! ! 19.Ca3 g4 20.Dc6 Ne4 !** și, propunîndu-i-se continuarea forțată 21.De4 Te4 22.Nf4 Tf4, albul a cedat. (0—1)

APĂRAREA RUSĂ

356. Corespondență. Turneul „Revistei de Șah", 1926

I. C. Gheorghiu
G. Cristoforatos

1.e4 Cf6 2.Cf3 e5 3.Ce5 d6 4. Cf3 Ce4 5.d4 d5 6.Nd3 Ng4 7. 0—0 Nd6 (7 . . . Ne7) **8.Tfe1 ? !** (8.c4) **f5 9.c4 0—0 10.cd5 ?** (10. h3) **Nh2 ! 11.Rh2 ? !** (11.Rf1) **Cf2 12.Dd2 Cd3 13.Dd3 Nf3 14.Df3 Dh4,** albul cedează. (0—1)

357. Craiova. Campionatul României, 1/2, 1957

Tr. Stanciu — O. Veisman

1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 3.d4 ed4 4. e5 Ce4 5.Dd4 d5 6.ed6 Cd6 7. Nd3 ! Cc6 8.Df4 Ne7 9.Cc3 Ne6 10.Ne3 Dc8 11.0—0—0 Nf5 ? ! (11 . . . 0—0) **12.Cd5 ! 0—0 ? ? 13.Cd4 !,** negrul cedează deoarece pierde o figură. (1—0)

358. București. Campionatul României, 1/1, 1987

Gertrude Baumstark
Eugenia Ghindă

1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 3.d4 Ce4 4. Nd3 d5 5.Ce5 Cd7 6.Cc3 (B 6. De2 etc. ±) **Cc3 ? !** (B 6 . . . Ce5 etc. =) **7.bc3 Ce5 8.de5 Dh4 9. 0—0 Ne7 10.f4 0—0 11.f5 → Nc5 12.Rh1 Te8 13.Nf4 g6 14. Df3 c6 15.fg6 hg6 16.Ne3,** negrul cedează. (1—0)

359. Predeal. Campionatul României, 1/1, 1988

Mădălina Stroe — Edith Kozma

1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 3.Ce5 d6 4. Cf3 Ce4 5.d4 d5 6.Nd3 Ne7 7. 0—0 Cc6 8.Te1 f5 ? ! (B 8 . . . Ng4 9.c3 f5 10.c4 Nh4 ! etc. ∓) **9.c4 0—0** (B 9 . . . Ne6 10.cd5 Nd5 11.Cc3 ±) **10.cd5 Dd5 11. Cc3 Cc3 12.bc3 Nf6 13.De2 →** ± **Rh8** (VD) **14.Na3 Td8 15.Nc4**

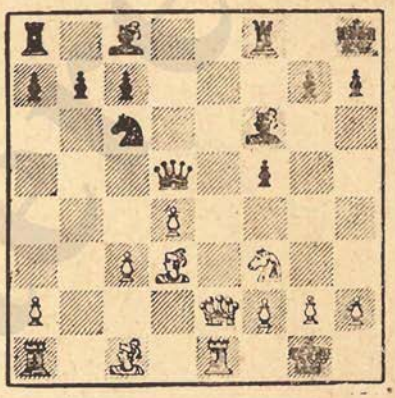

Dd7 16.Tad1 Ca5 17.Ce5!! +— Ne5 18.de5 De8 19.Nf7!, negrul cedează. (1—0)

GAMBITUL REGELUI

360. Corespondență. Campionatul României, 1/2, 1973

I. Nicolescu — V. Oancea

1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Cf3 d6 4.d4 g5 5.Nc4 g4 6.Cc3 ! gf3 7. Df3 ! ? Cc6 ? ! (7 . . . Ne6, 7 . . . Df6) **8.Nf4 Cd4 9.Nf7 ! ! Rf7 10.Dh5 Rg7 11.0—0 De7 12.Cd5**

De6 13.Cc7 Dg6 14.Ne5 ! ! de5 15.Ce8 ! !, negrul cedează. (1—0)

361. Herculane. Campionatul României, 1/1, 1983

Smaranda Boicu
Gertrude Baumstark

1.e4 e5 2.f4 ef4 3.Cf3 d5 4. ed5 Cf6 ! ? 5.Cc3 Cd5 ? ! (5 . . . Nd6 =) **6.Cd5 Dd5 7.d4 Ne7 ! 8.Nd3 ? !** (8.c4 =) **Ng4** (8 . . . g5 ! ?) **9.Nf4 Cc6 10.c4 De6 11. Rf2** (VD) **0—0—0 ! ∓ 12.Ne3**

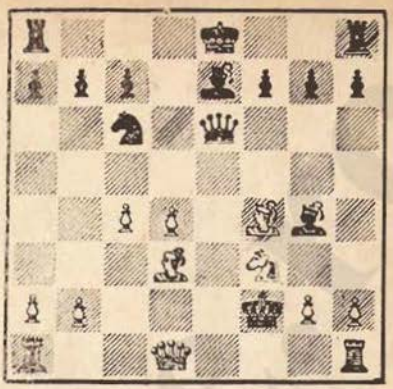

Df6 13.Ne4 Nf3 14.gf3 Nc5 15. Da4 Nd4 16.Nc6 Ne3 —+ 17. Re3 Dg5 18.f4 Dc5, albul cedează. (0—1)

II. JOCURI SEMIDESCHISE

APĂRAREA SCANDINAVĂ

362. București. Campionatul României, 1/2, 1961

A. Braunstein — V. Beiu

1.e4 d5 2.ed5 Dd5 3.Cc3 Dd8 4.d4 g6 5.Nc4 Ch6 6.Nf4 Cc6 ? ? (6 . . . Cf5 7.Cf3 Ng7) **7.d5 Ca5 8.Nb5 c6 ? !** (8 . . . Nd7, VD) **9.dc6! Dd1 10.Td1 bc6 11.**

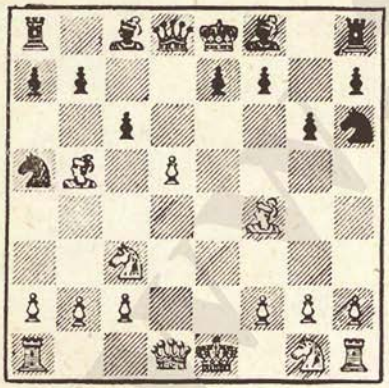

Cd5 ! +— e6 12.Cc7 Re7 13. Na4 Tb8 14.Nd6 Rf6 15.Ce8 Rg5 16.Cf3 Rf5 17.Cd4 Rg5 18.h4 Rh5 19.Cf6 mat. (1—0)

363. Călimănești. Turneu internațional, 1983

I. Biriescu — M. Andreescu

1.e4 d5 2.ed5 Cf6 3.d4 Cd5 4.c4 Cf6 5.Cc3 Nf5 (5 . . . e5 ! ?) **6.Cf3 e6 7.Ne2 Ne7 8.0—0 Ce4 9.Db3 Cc3 10.bc3 b6 11.Ce5 Ne4 12.Da4 Rf8 13.Te1 De8 14. De8 Re8 15.Nh5 g6 16.Nd1 Nb7 17.Na4 ! Rf8 18.Nh6 ! Rg8 19.Ne8,** negrul cedează. (1—0)

364. Herculane. Turneu internațional, 1983

Smaranda Boicu — Miroslava Gostovici

1.e4 Cc6 2.d4 d5 3.ed5 Dd5 4.Cf3 Ng4 5.Cc3 Da5 6.Ne3 ? ! (6.Nb5) **0—0—0 7.Ne2 Nf3 ? !** (7 . . . e6) **8.Nf3 Cd4 ?** (8 . . . e6) **9.Nd4 e5 ? ?** (9 . . . c5) **10.Ng4 Rb8 11.Na7 !,** negrul cedează. (1—0)

365. Eforie. Campionatul României, echipe, 1/1, 1985

Mădălina Stroe Liliana Șușnea

1.e4 d5 2.ed5 Dd5 3.Cc3 Dd6 4.d4 Cf6 5.Nc4 ! a6 6.Cge2 Dc6 7.Nb3 Dg2 8.Tg1 Dh3 9.Nf4 Dd7 10.Dd3 e6 11.0—0—0 ± Cc6 12.d5 ! Ce7 13.de6 fe6 14.Df3 Ced5 15.Cd5 Cd5 16.Nd5 ed5 17.Dh5 ! +— Df7 18.De5 Ne6 19.Cd4 0—0—0 20.De6, negrul cedează. (1—0)

366. Sovata. Campionatul României, 1/2, 1987

V. Nicolaide I. Biriescu

1.e4 d5 2.ed5 Cf6 3.Cc3 Cd5 4.Nc4 Cb6 5.Nb3 Cc6 6.Cf3 e5 7.d3 Ng4 (?!) **8.h3 Nh5 ? ?** (8 . . . Nf3.VD) **9.Ce5 ! ! +— Nd1 10.**

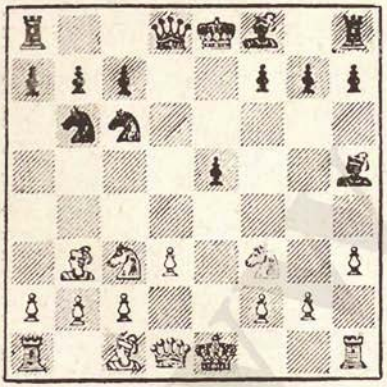

Nf7 Re7 11.Ng5 Rd6 12.Ce4 ! ! (12.Nd8 ? Ce5 —+) **Re5 13.f4 Rd4 14.Td1 Cb4 15.c3 Re3 16. 0—0 Cd3 17.Cg3,** negrul cedează. (1—0)

367. Bagneux. Open internațional, 1987

D. Bărbulescu H. Bonnet

1.e4 d5 2.ed5 Dd5 3.Cc3 Da5 4.d4 Cf6 5.Cf3 Nf5 6.Nc4 e6 7. 0—0 Cbd7 ? ! (7 . . . c6 8.De2 Nb4 =) **8.d5 ! ? 0—0—0 9.Nb3 Db4 ? !** (B 9 . . . ed5) **10.Cg5 Ng4 ?** (10 . . . Ce5 11.a3 De7 etc. ∞. VD) **11.De1 Nh5 12.de6 fe6**

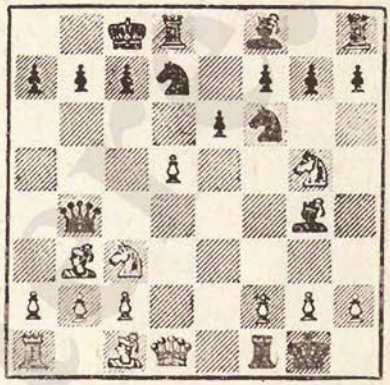

13.a3 ! Da5 14.Nd2 e5 ? (14 . . . Te8) **15.Ce6 ± Te8 16.Cd5 ! ! +— Dd2** (16 . . . Da6 17.Cdc7 +—) **17.Dd2 Te6 18.Cc7 ! Td6 19.Da5,** negrul cedează. (1—0)

APĂRAREA ALEHIN

368. București. Campionatul Capitalei, 1931

Al. Balla Al. Ungureanu

1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.d4 d6 4. Cf3 h6 ? ! (4 . . . Ng4) **5.Ne2 Nf5 6.0—0 e6 7.c4 Cb6 8.ed6 cd6 9.Cc3 C8d7 10.Ne3 Ne7 11.h3 Ng5 ? ! 12.Cg5 hg5 13.g4 Ng6 14.Rg2 a6 ? !** (14 . . . 0—0 ; 14

. . . Tc8) **15.b3 f5 16.f3 f4 17.Nf2 Df6 18.Ce4 De7 19.Nd3 d5 ? ? 20.Cd6 !**, negrul cedează, deoarece pierde o figură după 20 . . . Dd6 21.Ng6 R~ 22.c5 !. (1—0)

369. Timișoara. Campionatul României, 1/2, 1954

A. Jicman — **P. Seimeanu**

1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.d4 d6 4. Cf3 Ng4 5.Ne2 c6 6.0—0 (6. Cg5 !) **Nf3 7.Nf3 e6** (7 . . . de5 ! ?) **8.c4 Ce7 ! 9.Db3 de5 ! 10.Db7 Cd7 11.Nc6 Cc6 12.Dc6 ed4 ! 13.Cd2 Dc8 14.Da4 Ne7 15.Cf3** (15.Cb3) **Nf6 16.Nf4 0—0**

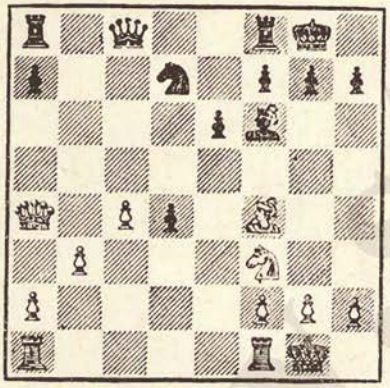

17.b3 ? ! (VD) **e5 18.Ng5 e4 ! 19.Nf6 ef3 20.Nd4 Cc5!!**, albul cedează. (0—1)

370. București. Campionatul României, 1/1, 1971

V. Ciocâltea — S. Grünberg

1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.d4 d6 4. c4 Cb6 5.f4 de5 6.fe5 Nf5 7.Cc3 e6 8.Cf3 Nb4 9.Nd2 ! (Nt) **c5 10.a3 Nc3 11.Nc3 cd4 12.Dd4 Cc6 13.De3 !** (13.Dd8 ? Td8 =) **Ca4 14.Nb4 ! Cb4 15.ab4 Cb2 ? !** (15 . . . Cb6) **16.Cd4 !** +— **Dh4 ? !** (16 . . . 0—0) **17.Rd2 ! b5 ? !** (17 . . . Td8) **18.Cb5 0—0 19.Rc3 a6 20.Cd6**, negrul cedează. (1—0)

371. Timișoara. Campionatul României, 1/1, 1976

M. Ghindă — S. Grünberg

1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.d4 d6 4. Cf3 de5 5.Ce5 g6 6.Nc4 (6. g3 ! ?) **Ne6 7.Nb3 ? !** (7.Cc3 !) **c6 8.0—0 Ng7 9.c4** (9.c3 ! ?) **Cb6 10.Te1 0—0 11.Cc3** (?!) **Ne5 12. Te5 Nc4 13.De1 Nb3 ? !** (13 . . . e6) **14.ab3 C8d7 15.Te7 Te8 16. Ng5** (VD) **f6 ? ?** (16 . . . Te7 17.

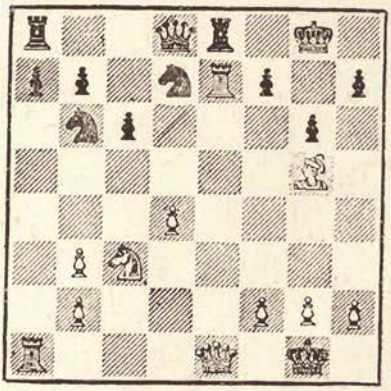

Ne7 De8 18.De2 Cc8 ! 19.Tae1 Ce7 20.De7 Cf6 ! =) **17.De6 !**, negrul cedează. (1—0)

APĂRAREA Pi-R-Uf

372. București. Meci Energia—Smederevska, 1957

I. Vasilievici — **P. Seimeanu**

1.e4 d6 2.d4 Cf6 3.Cc3 g6 4. Ng5 Ng7 5.f3 (5.f4 ! ?) **0—0 6. Dd2 c5 ! 7.d5 Da5 8.0—0—0 a6 9.h4 b5 10.Rb1 c4 11.Te1 Cbd7 12.Cge2 Tb8 13.Cd4 Nb7 14. Cc6 Nc6 15.dc6 b4 ! ∓ 16.Cd5 Cd5 17.Dd5 Tb5 18.Dd1 Cb6**

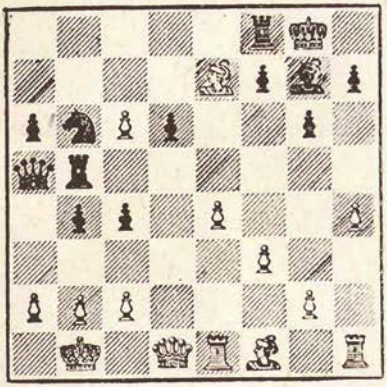

19.Ne7 ? ? (VD) **Nb2 ! ! 20.Te3** (20.Rb2 Da3 etc. —+) **Nc3**, albul cedează. (0—1)

373. Varna. Turneu zonal, 1966

Mira Litmanowicz — **Elisabeta Polihroniade**

1.d4 g6 2.c4 Ng7 3.Cc3 d6 4. e4 Cd7 5.f4 e5 ! ? 6.de5 de5 7. Cf3 Ce7 8.fe5 ? (8.Nd3) **0—0 9. Ng5** (9.Nd3, U 10.0—0) **h6 10. Nh4 g5 11.Ng3 Cg6** (VD) **12. h4??** (12.Ne2) **g4 13.h5 gf3 14. hg6 fg2 15.Ng2 Dg5!! 16.Ce2**

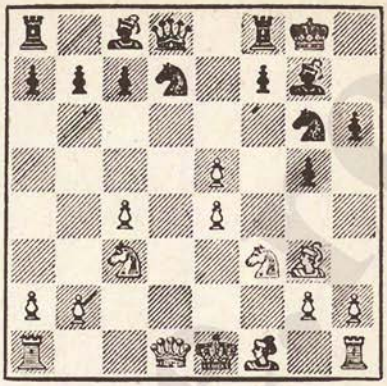

Ce5 17.gf7 Tf7 18.Ne5 Ne5 19. Dd2 Ng3 20.Rd1 Td7, albul cedează. (0—1)

374. București, Campionatul României, 1/1, 1968

Tr. Stanciu — M. Șuta

1.e4 g6 2.d4 Ng7 3.Cc3 d6 4. Ne3 c6 5.Dd2 b5 6.Nd3 ? ? (6. g3) **a6 ?** (6 . . . a5 ; 6 . . . b4) **7.a4 Nb7 8.Cf3 Cd7 9.0—0 e5 ?** (9 . . . Cgf6) **10.de5 de5 11.ab5 ab5 12. Ta8 Na8 13.Nb5 ! ! cb5 ?** (13 . . . Ce7 14.Nh6 0—0 etc.) **14.Cb5 h6 15.Dd6 Da5 16.Cc7 Rd8 17. Td1**, negrul cedează. (1—0)

375. Iași. Festival șahist, 1970

M. Tratatovici — H. Aldea

1.e4 g6 2.d4 Ng7 3.Cc3 c6 4. Cf3 d6 5.Ne2 b5 6.a3 a6 7.0—0 Cd7 8.Ne3 Dc7 9.Dd2 Nb7 10. Tad1 e5 11.Cg5 ! Cgf6 12.f4 c5 ? ? (12 . . . 0—0) **13.de5 de5 14.Nb5 ! ab5** (14 . . . 0—0) **15.**

Cb5 Dc6 16.Cd6 Rf8 17.Cb7 Db7 18.fe5 Ce5 19.Dd6 De7 20. Nc5 !, negrul cedează. (1—0)

376. Dortmund. Turneu internațional, 1974

K. Hüttermann — V. Ciocâltea

1.e4 g6 2.d4 c6 3.Cc3 d5 4.h3 Ng7 5.Cf3 Ch6 ? ! (5 . . . de4) 6.Nd3 0—0 7.0—0 f6 8.Nf4 (8. Te1 ! ?) Cf7 9.e5 fe5 10.Ne5 ? (10.de5 ; 10.Ce5) Ce5 11.de5 Cd7 12.Te1 Cc5 13.b4 ? ! (13.Nf1) Ce6 ∓ (VD) 14.Ce2 ? ? Tf3 ! —+

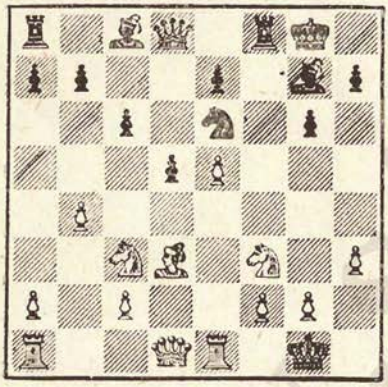

15.gf3 Cg5 16.f4 Ch3 ! 17.Rg2 Df8 18.Rg3 ? ! Ne5 !, albul cedează. (0—1)

377. Corespondență. Campionatul Europei, M., 1977

H. Kuhnert — E. Gavriș

1.e4 d6 2.d4 Cf6 3.Cc3 g6 4. Ng5 Ng7 5.Dd2 0—0 ? ! (5 . . . h6) 6.0—0—0 Cbd7 7.f3 e5 8. de5 de5 9.h4 c6 10.h5 b5 11. hg6 fg6 12.f4 Da5 13.fe5 Ce5 14.Nf6 Nf6 15.Nb5 ? ? cb5 16. Dd5 Cf7 ! —+ 17.Da8 Ng4 ! 18.Dc6 Ng5, albul cedează : 19. Rb1 Nd1 20.Cd1 De1 ! 21.Dd5 Td8 —+. (0—1)

378. Valencia. Turneu internațional, 1978

V. Ciocâltea — I. Rojas

1.e4 d6 2.d4 g6 3.Cc3 Ng7 4.Ne3 Cf6 5.f3 0—0 (5 . . . c6 ! ?) 6.Dd2 c6 ? ! (6 . . . e5) 7.h4 Da5 (7 . . . h5 ! ?) 8.h5 ! Ch5 9.Nh6 ! Cd7 10.g4 Chf6 11.Ng7 Rg7 12. Dh6 Rg8 13.f4 ! +— e5 14.de5 de5 15.f5 ! Db4 16.0—0—0 gf5 ? 17.g5 De7 18.Td7 !, negrul cedează. (1—0)

379. Eforie. Campionatul României, echipe, 1/1, 1983

P. Ștefanov — C. Cojocaru

1.e4 g6 2.d4 Ng7 3.Cc3 d6 4. Cf3 Cd7 ? (4 . . . Cf6) 5.Nc4 e5 6.0—0 Cgf6 7.de5 de5 8.b3 c6 (8 . . . 0—0 9.Na3 c5 ±) 9.Cg5 Da5 10.Dd6 ! Tf8 11.Na3 c5 12. Cb5 h6 13.Cc7 Dc7 (13 . . . Rd8 14.Nf7 +—) 14.Dc7 hg5 15. Tad1, negrul cedează. (1—0)

APĂRAREA CARO-KANN

380. Praga. Olimpiada IV, 1931

I. A. Horowitz — I. Gudju

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 de4 4. Ce4 Nf5 5.Cg3 Ng6 6.h4 h6 7. Cf3 e6 ? (7 . . . Cbd7) 8.Ce5 Nh7 9.Nc4 Cd7 10.De2 Cgf6 ? ? (10 . . . Ce5 !) 11.Cf7 ! ! Nb4 12.c3, negrul cedează. (1—0)

381. București, Partidă demonstrativă, 1933

G. Alexandrescu A. Obrenovici

1.e4 c6 2.d4 d5 3.ed5 cd5 4. c4 ! Cf6 5.Cc3 b6 ? ! 6.Cf3 ! (6. cd5?! Cd5 7.Nb5 Nd7! ∞) **Nb7 7.Ce5** (A 8.cd5 U 9.Nb5) **Cbd7?!** (7 . . . a6) **8.cd5 Cd5 9.Nb5 Cf6** (F) **10.Ng5 a6 11.Db3! Nd5 12. Cd5 ab5 13.Cf6,** negrul cedează. (1—0)

382. București. Campionatul României, 1960

O. Troianescu I. Halic

1.e4 c6 2.Ce2 d5 3.e5 Nf5 4. Cg3 Dd7 ? ! (4 . . . Ng6) **5.d4 Ng6 6.h4 h6 7.h5 Nh7 8.Nd3 Nd3 9.Dd3 e6 10.Ne3 Ca6 11.c3 c5 12.Cd2 cd4 13.Nd4 Cc5 14. Nc5 Nc5 15.Cb3 Tc8 ?** (15 . . . Nb6) **16.Th4 ! Ce7 17.Tg4 0—0 ? !** (VD) **18.Cc5 Tc5 19. Ce4 !,** negrul cedează. (1—0)

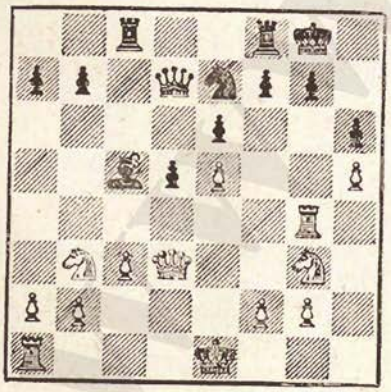

383. Corespondență. Campionatul României, 1/2, 1964

A. Ionescu-Vornicu **Sofia Fila**

1.e4 c6 2.d4 d5 3.ed5 cd5 4.c4 Cf6 5.Cc3 Cc6 ? ! (5 . . . e6 6.Cf3 Ne7 7.cd5 ed5! =) **6.Ng5! ± Db6 7.cd5 Cd4 8.Ne3 ? !** (8.Cge2 ±) **e5 ! 9.de6 ? !** (9.Nb5 ∞ **Nc5 10.Da4 Re7 11.ef7 Db2 12.Tc1 Nb4 13.Nd2 Nf5 ∓ 14.a3 Nc3 15.Tc3 Cc2 16.Rd1 Db1 17.Re2 Tac8 18.Tc8 Tc8 19.Cf3 Nd3 ! !,** albul cedează : 20.Rd3 Cd4 ! 21. Dc2 Dc2 22.Rd4 De4 mat. (0—1)

384. Buziaș. Turneu regional, 1968

Gh. Telbis R. Alexandrescu

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 de4 4. Ce4 Nf5 5.Cg3 Ng6 6.f4 ! ? e6 7.Cf3 Cd7 8.Nd3 Nd6 9.0—0 Ce7 10.c4 c5 ? (10 . . . Dc7) **11. b4 ! Nd3 12.Dd3 cb4 13.f5 ! Ng3 14.fe6 ! Ce5 ? !** (14 . . . 0—0. VD)

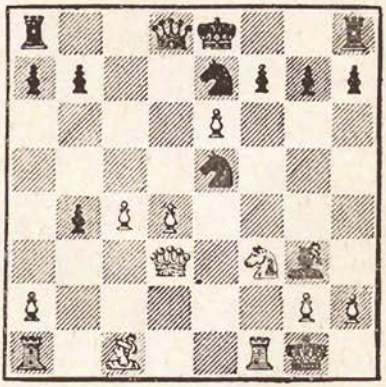

15.ef7 ! Rf8 16.Cg5 ! Nh2 17. Rh2 Dd6 18.de5, negrul cedează. (1—0)

385. Corespondență. Meci România—Franța, 1971/72

C. Ștefaniu B. Ducic

1.e4 c6 2.d4 d5 3.ed5 cd5 4. Nd3 Cc6 5.c3 Cf6 6.Nf4 Ng4 7.Db3 Dd7 8.Cd2 Ch5 9.Ne3 e6 10.Ce2 Ne2 11.Ne2 Cf6 12.0—0 a6 13.a4 Nd6 14.h3 Tc8 15.Nd3 0—0 16.Tae1 Ce5 ? ? 17.de5, negrul cedează. (1—0)

APĂRAREA SICILIANĂ

386. București. Campionatul României, 1/1, 1937

G. Alexandrescu H. Taubmann

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4.Cd4 Cf6 5.Cc3 g6 ? ! (5 . . . d6) **6.Cc6 ! bc6 7.e5 Cg8 8.Nc4 ! d5 9.ed6 ed6 10.0—0 d5 11.Cd5 ! ! cd5 12.Nd5 Ne6 13.Nc6 ! Re7 14.Na8 Da8 15.Dd4 ! f6 !** (15 . . . Cf6 ? ! 16.b3 ! Ng7 17.Na3 Re8 18.Tad1 U 19.Tef1 +—) **16.Nf4 Rf7 17.Tfe1 Nd5 ? !** (17 . . . Ce7) **18.Tad1 ! Ng2 ?** (18 . . . Nc6) **19. Dc4 Rg7 20.Td7,** negrul cedează. (1—0)

387. Iași. Meci, 1940

O. Troianescu **S. Samarian**

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ng5 e6 7. Cc6 bc6 8.e5 ! de5 9.Df3 Ne7 ! 10.Dc6 Nd7 11.Df3 e4 ! 12.Ce4 Ce4 13.Ne7 Da5 ! 14.b4 ? (14.c3 Cc3 ! 15.Dc3 Dc3 16.bc3 Re7 ∓) **De5,** albul cedează. (0—1)

388. Bacău. Campionatul României, 1/2, 1953

T. Popa Gh. Pall

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 g6 6.f4 Ng7 ? (6 . . . Cc6) **7.e5 ! Cg8 8.Nb5 Rf8 9.Ne3 Ch6 10.h3 Cf5 11.Cf5 Nf5 12.0—0 Cc6 13.g4 Nc8 14.ed6 Dd6 15.Dd6 ed6 16.Tad1 Re7 17.Tfe1 Rd7 ? ! 18.Nc5 Td8 19. Nd6 Nd4 ? ?** (19 . . . Te8) **20.Td4,** negrul cedează. (1—0)

389. București. Campionatul României, 1/1, 1956

V. Ciocâltea Th. Ghițescu

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Nc4 e6 7. 0—0 Ne7 8.Ne3 0—0 9.Nb3 Ca5 10.f4 b6 11.e5 Ce8 12.f5 ! de5 13.fe6 (VD) **f6 ? ?** (13 . . . Cb3

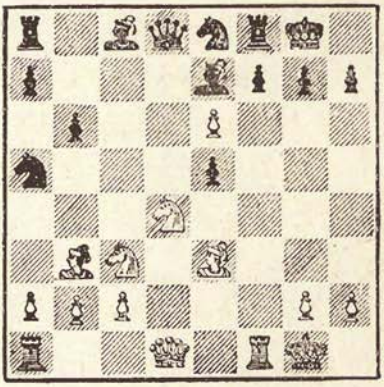

14.Cc6 Dd6 ! 15.Cd5 Nh4 ! =) **14.Cf5 +— Cb3 15.Cd5 ! ! Rh8 16.ab3,** negrul cedează. (1—0)

390. Timișoara. Campionatul României, 1/4, 1960

R. Alexandrescu M. I. Mureșan

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Cf6 ? ! (3 . . . a6 ; 3 . . . g6) **4.De2 a6 5.Nc6 dc6 6.d3 Ng4 7.Cbd2 e6 8.0—0 Ne7 9.b3 0—0 10.Nb2 Cd7 11.Cc4 Dc7 12.h3 Nf3 13. Df3 Nf6 ? ?** (13 . . . e5) **14.e5 ! Ne7 15.Dg3 Rh8 16.f4 a5 17.f5 ef5 18.Cd6 ! Cb6 19.Cf5 Tg8 20. Ch6 ! !,** negrul cedează. (1—0)

391. Corespondență. Turneul „Revistei de Șah", 1961

I. Hanu O. Simu

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 e6 7. f4 h6 8.Nh4 Db6 9.a3 (9.Dd3 ! ? Db2 10.Tb1 Da3 11.e5 etc.) **Nd7 10.Nf2 ! Dc7 11.Df3 Ne7 12. 0—0—0 e5 ? !** (12 . . . Cc6) **13. fe5 Ng4 14.ef6 ! ! Nf3 15.Cd5 ! Dd7 16.fg7 Tg8 17.gf3 Nd8** (17 . . . Tg7 ? 18.Cf5 !) **18.Tg1 +— Cc6 19.Cf5 f6 20.Nb6 ! !,** negrul cedează. (1—0)

392. București. Campionatul României, 1/1, 1963

C. Radovici Ș. Neamțu

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 a6 5.Cc3 b5 6.Nd3 Nb7 7. 0—0 d6 8.a4 ba4 ? (8 . . . b4) **9. Ta4 ! Cf6** (9 . . . Cd7 !) **10.De2 Ne7 11.Ne3 0—0 12.f4 Dc7 13. Tc4 ! +— Dd7 14.e5 Cd5 15.ed6 Nd6 16.Ce4 Ce3 17.De3 Nd5 ? !**

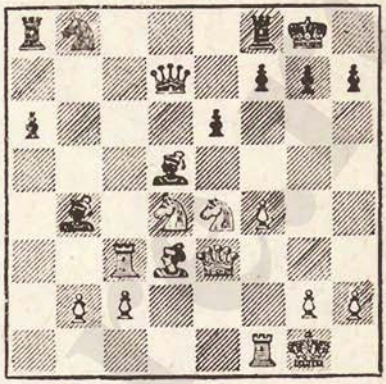

18.Tc3 Nb4 ? ? (18 . . . De7. VD) **19.Cf6 ! gf6 20.Nh7 !,** negrul cedează. (1—0)

393. Tel Aviv. Olimpiada XVI, 1964

Fl. Gheorghiu R. Garcia

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4. Cd4 g6 5.Cc3 Ng7 6.Ne3 d6 7. Nc4 Cf6 8.f3 Cd7 9.Nb3 Cb6 10.h4 ! Ca5 11.Dd3 Cb3 ? (11 . . . h5) **12.ab3 0—0 13.h5 d5 ! 14. Cde2 Ne6** (14 . . . de4) **15. 0—0—0 Tc8 16.hg6 fg6 17. Nd4 ! de4 18.De3 !,** negrul cedează. (1—0)

394. Corespondență. Meci România—Anglia, 1963/64

C. Ștefaniu T. E. Waits

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 g6 6.Ne2 Ng7 7.Ne3 0—0 8.0—0 Cc6 9.Dd2 ! ?

Cg4 ! 10.Ng4 Ng4 11.f4 Nd7 12. Tad1 Tc8 13.f5 ! Ce5 14.Nh6 Cc4 15.Dc1 Nc6 ? ! (15 . . . Cb2 16.Ng7 Cd1 17.Dh6 Cc3 18. fg6 ! +— ; 15 . . . Nh6 16.Dh6 Cb2 17.Tf3 +—. VD) **16.Ng7**

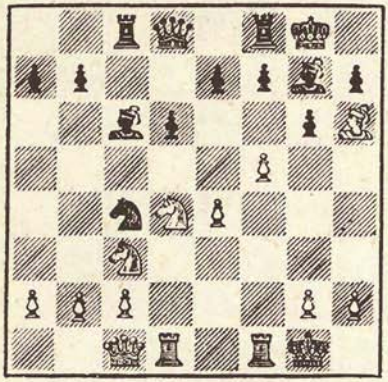

Rg7 17.fg6 hg6 18.Cf5, negrul cedează : 18 . . . gf5 19.Dg5 Rh7 20.Tf4 +— ; 18 . . . Rf6 19.Cd6 +—. (1—0)

395. Oradea. Campionatul României, 1/1, 1964

Margareta Teodorescu
Rodica Manolescu

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 Nb4 6.e5 Ce4 ? ! (6 . . . Cd5) **7.Dg4 Da5 8.Cdb5 ? !** (8.De4 ! Nc3 9.bc3 Dc3 10.Rd1 Da1 11.Cb5 ! d5 12.ed6 Ca6 13. Nd3 Tb8 14.Cc7 Rf8 15.Ca6 ba6 16.Dc6 Dd4 17.Dc7 +—) **Cc3 9.Nd2 Ce4 ?** (9 . . . Cd5) **10.c3 !** +— **Cd2 11.cb4 Db6 12.Cd6 Rf8 13.Df4 f5 14.ef6 g5 15.Dg5 Dd6 16.Dg7,** negrul cedează. (1—0)

396. București. Campionatul României, 1/1, 1968

O. Troianescu D. Zara

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.h3 g6 7.g4 Ng7 8.Ng2 e5 ? (8 . . . Cc6) **9. Cde2 Cc6 10.Ne3 Ne6 11.Dd2 Dc7 12.Td1 Re7 ?** (12 . . . d5 ! ?) **13.f4 ef4 14.Cf4 h6 15.0—0 Ce5 16.Df2 Tac8 17.Nd4 Thf8 18. Cfd5** (18.Ce6 !) **Nd5 ?** (18 . . . Cd5

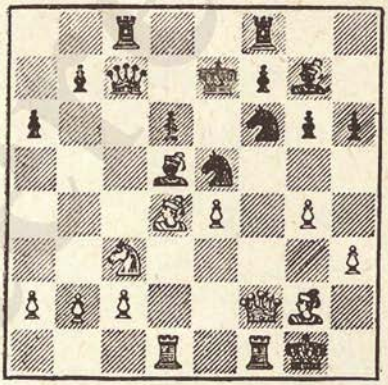

19.ed5 Nd7 ±.VD) **19.Df6 ! ! Nf6 20.Cd5,** negrul cedează. (1—0)

397. Monaco. Turneu internațional, 1969

V. Ciocâltea B. Huguet

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 g6 4.0—0 Ng7 5.c3 d6 ? ! (5 . . . Cf6) **6.h3 Nd7 7.d4 Db6 ? !** (7 . . . Cf6) **8.Ca3 ! cd4 9.cd4 a6 ?** (9 . . . Cf6) **10.Na4 Cd4 11.Nd7 Rd7 12.Ne3 e5 13.Cc4 Da7 14.Cd4 ! ed4 15.Nf4 Ce7 16.Cd6 Thf8 17. Db3 f5 18.ef5 Cf5 19.Tfe1 ! Tf6 20.Cf5,** negrul cedează. (1—0)

398. Siegen. Olimpiada XIX, 1970

V. Ciocâltea F. Petersen

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 g6 4. 0—0 Ng7 5.c3 Db6 ? (5 . . . Cf6 U 6 . . . 0—0) **6.Ca3 a6 ? ! 7.Na4 Cf6 8.e5 ± Cg4 9.d4 cd4 10.cd4 0—0 11.h3 Ch6 12.d5 ! +—**

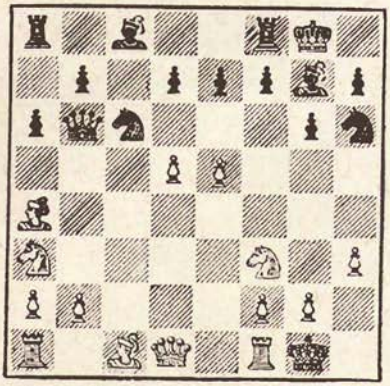

(VD) **Cb4 13.Ne3 Da5 14.Nb3 Cf5 15.Nd2 Db6 16.Cc4 ! Dc5 17.g4 ! b5** (17 . . . Cd4 ? ! 18. Cd4 și 19.Nb4 +— ; 17 . . . Ch6 18.Tc1 ! +—) **18.Nb4 ! Db4 19. Cb6,** negrul cedează. (1—0)

399. Iași. Festival șahist, 1972

N. Ilijin Z. Nagy

1.e4 c5 2.Cc3 e6 3.Cf3 a6 4.d4 cd4 5.Cd4 d6 (5 . . . Dc7 ! ? ; 5 . . . b5) **6.Ne3 Cf6 7.Nd3 b5 8. 0—0 Nb7 9.f4 b4 ? !** (9 . . . Ne7) **10.Ca4 Ce4 ?** (10 . . . Ne7) **11.f5 ! e5 12.Ce6 ! Da5 ?** (12 . . . fe6 ? ! 13.Dh5 +—) **13.Cb6 fe6 14.Dh5 Rd8 15.Ne4 ! Ne4 16.Dh4 Ne7 17.De4 d5 18.De5 Cc6 19.De6,** negrul cedează. (1—0)

400. Corespondență. Meci România—Spania, 1971/73

C. Ștefaniu A. Campoy Moreno

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4. Cd4 g6 5.c4 Ng7 6.Ne3 Cf6 7. Cc3 Cg4 8.Dg4 Cd4 9.Dd1 e5 10.Cb5 ! 0—0 11.Dd2 Dh4 12. Nd3 ± a6 ? ? (12 . . . Dh5) **13. Ng5 ! +— Dg4 14.f3 Dh5 15. Cc7 Ta7 16.Ne7 b5 17.Nf8 Tc7 18.Ng7 Rg7 19.Tc1 d6 20.0—0,** negrul cedează. (1—0)

401. Cluj. Memorial Paul Farago, 1973

I. Szabo Th. Pranițchi

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4.c3 dc3 5.Cc3 d6 ? ! (5 . . . Nb4) **6. Nc4 Cc6 7.0—0 Cf6 8.De2 Ne7 9.Td1 Nd7 10.Ng5 a6 11.Dd2 Dc7 12.Tac1 0—0 ? !** (12 . . . Td8) **13.e5 ! Ce5 14.Ce5 de5 15.Nf6 Nf6 16.Ce4 ! Nc6 17.Cf6 ! gf6 18.Tc3** (VD) **Rh8 ? ?** (18 . . . Tad8

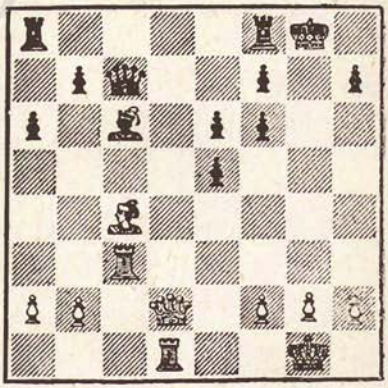

19.Tg3 Rh8 20.De2 Td1 ∞) **19. Dh6 De7 20.Td7 ! !,** negrul cedează : 20 . . . Nd7 21.Th3 +—. (1—0)

402. Tg. Mureș. Meci „U"-Mureșul, 1973

C. Socaciu N. Barbu

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Nc4 e6 7. Nb3 b5 8.0—0 Ne7 9.f4 0—0 10.e5 de5 11.fe5 Cfd7 ! 12.Dh5 ! Cc5 ! ? 13.Ne3 Cb3 ? ! 14.cb3 ! Nb7 15.Tad1 Dc7 16.Tc1 ! g6 ? ? (16 . . . Cc6) **17.Cd5 !** +— **Dd8 18.Ce7 De7 19.Dh6 ! Dd7 20. Tc7 !,** negrul cedează : 20 . . . Dc7 21.Ce6 ! +— ; 20 . . . Dd5 21.Df8 ! Rf8 22.Tcf7 etc. +—. (1—0)

403. Poiana Brașov. Campionatul României, echipe, 1/1, 1974

Tr. Stanciu N. Ilijin

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 Cc6 6.Ne2 ? ! (6. Cdb5) **Nb4 7.0—0 Nc3 8.bc3 Ce4 9.Cc6 dc6 10.Nd3 Cc5 11. Dg4 ! Df6 12.Ng5 ! Dc3 13.Tad1 e5 ?** (13 . . . f6) **14.Dg3 Ce6 15. Tfe1 f6 ?** (15 . . . Cg5 ±) **16.Ng6** +— **hg6 17.Dc3 Cg5 18.f4 Ce6 19.fe5,** negrul cedează. (1—0)

404. București. Campionatul României, 1/1, 1974

V. Georgescu **C. Radovici**

1.e4 e6 2.d4 c5 3.Cf3 cd4 4. Cd4 Cc6 5.Cc3 Dc7 6.Ne3 a6 7. Nd3 Cf6 8.0—0 Ne7 9.a4 0—0 10.f4 ? ! (10.Rh1, 10.a5) **Nc5 !** ∓ (VD) **11.e5 ? ?** (11.Cce2) **Cd4 !**

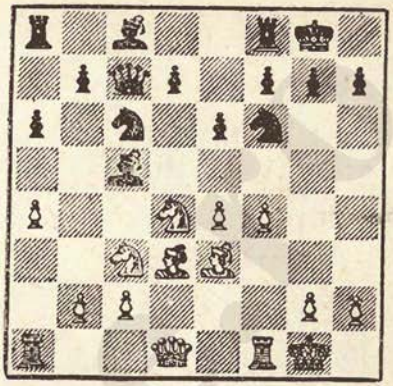

12.ef6 Cf5 13.Nf5 Ne3 14.Rh1 g6 ! —+ **15.Dg4 Nd4 16.Dh4 Dd8 ! 17.Ce4 ef5 18.c3 fe4 19. cd4 a5 ! 20.Tac1 Ta6,** albul cedează. (0—1)

405. București. Campionatul României, 1/1, 1974

N. Ilijin E. Macarie

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4. Cd4 d6 5.Cc3 Cf6 6.Nc4 g6 ? (6 . . . e6) **7.Cc6 bc6 8.e5 ! Cd7** (8 . . . Cg4 ! ?) **9.ed6 ed6 10.0—0 Ce5 11.Nb3 Ne6 12.f4 ! Cc4 13. De2 d5 14.Nc4 dc4 15.De5 Tg8 16.Td1 Db6 17.Ne3 Db7 18.Ce4** +— **Ne7 19.Nc5 ! Nc5 20.Dc5,** negrul cedează. (1—0)

406. Ploiești. Campionatul României, echipe, 1/1, 1975

Margareta Teodorescu Margareta Mureșan

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ed4 4.Cd4 g6 5.c4 Cf6 6.f3 ! ? (6.Cc3) **d6** (6 . . Cd4 ! ?) **7.Cc3 Db6**

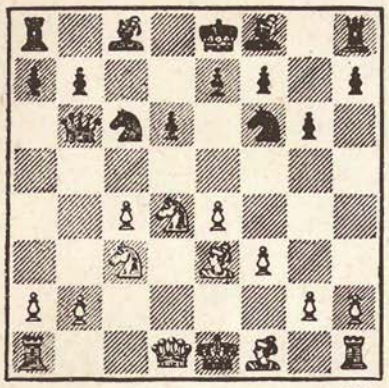

(?!) 8.Ne3 (VD) **Db2?? 9.Ca4 Da3 10.Nc1 ! Db4 11.Nd2 Da3 12.Cb5 !**, negrul cedează. (1—0)

407. Timișoara. Turneu internațional, 1975

Margareta Teodorescu
Margareta Mureșan

1.e4 c5 2.c3 Cf6 3.e5 Cd5 4.d4 cd4 5.Dd4 e6 6.Cf3 Cc6 7.De4 f5 ! 8.ef6 ? (8.De2) **Cf6 9.Dh4 Dc7** (VD) **10.Nd3 ? ? Cb4 ! 11.**

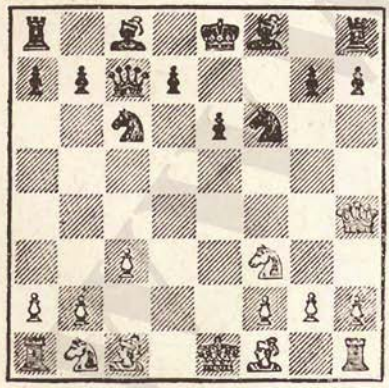

Dd4 Nc5 12.Dc4 b5 ! 13.Db5 Na6 14.Da4 Cd3 15.Rd2 Dd6, albul cedează. (0—1)

408. Reșița. Meci România—Bulgaria, 1975

D. Savin D. Lalev

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4.Cd4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Nc4 e6 7. Ne3 Ne7 8.De2 a6 9.0—0—0 0—0 10.Nb3 De8 ! ? 11.Thg1 Cd7 12.g4 Cc5 13.g5 b5 14.Dh5 b4 15.Cc6 Cb3 16.ab3 Dc6 17. Nd4! bc3 18.Dh6!! +— e5 19. Ne5 cb2 20.Nb2, negrul cedează. (1—0)

409. Sinaia. Campionatul României, echipe, 1/1, 1976

A. Urzică E. Ungureanu

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 Cf6 4. Cc3 cd4 5.Cd4 a6 6.Ng5 e6 7.f4 b5 8.e5 de5 9.fe5 Dc7 10.De2 ! ? Cfd7 11.0—0—0 Nb7 12.Dg4 ! h6 ? ? (12 . . . De5 ; 12 . . . h5) **13.Ce6 ! De5 14.Cc7 ! ! Dc7 15. De2,** negrul cedează : 15 . . . Ce5 16.De5 ! ! De5 17.Td8 mat. (1—0)

410. Sinaia. Campionatul României, echipe, 1/1, 1976

D. Savin **B. Porțeanu**

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 d6 6.f4 (6.g4 ! ?) **Ne7 7.Df3 Cc6 8.Ne3 e5 ! 9.Cc6 bc6 10.f5 ? !** (10.fe5 =) **Da5 ! 11.0—0—0 0—0 ? !** (11 . . . Tb8 !

12.g4 d5 13.ed5 cd5 14.g5 Na3 ! —+) 12.Nc4 Tb8 ! (VD) 13. g4 ? ? (13.Nb3 !) d5 ! 14.ed5

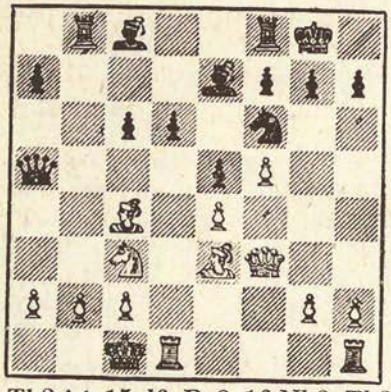

Tb2 ! ! 15.d6 Dc3 16.Nb3 Tb3 ! 17.de7 Db2 18.Rd2 Td3 ! 19.Rd3 e4 20.De1 Na6, albul cedează. (0—1)

411. Corespondență. Campionatul Europei, echipe, 1/2, 1975/76

E. Mende — A. Corinthios

1.e4 c5 2.Cf3 Cf6 3.Cc3 d6 4.d4 cd4 5.Cd4 g6 6.Ne3 Ng7 7.f3 0—0 8.Nc4 Cc6 9.Dd2 Nd7 10.0—0—0 Db8 11.h4 Tc8 12. Nb3 h5 ? ! (12 . . . a5 !) 13.g4 Dc7 14.gh5 Ch5 15.Thg1 Ce5 16.Cd5 Dd8 17.Ng5 Nf6?? (17 . . . Nf8) 18.Nf6 +— ef6 19.Dh6!, negrul cedează. (1—0)

412. Albena. Turneu internațional, 1977

V. Ciocâltea — L. Antonov

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 g6 4.0—0 Ng7 5.c3 e5 6.d4 cd4 7.cd4 Cd4 ? ! (7 . . ed4) 8.Cd4 ed4 9.e5 ! Db6 ? (9 . . . Ce7) 10. Ca3 ! Ce7 11.Cc4 Dc5 12.b4 Dd5 13.Cd6 Rf8 14.f4 d3 15.Nd3 ! +— Dd4 16.Rh1 Da1 17.Db3, negrul cedează. (1—0)

413. Sibiu. Campionatul României, 1/1, 1977

V. Ciocâltea — M. Tratatovici

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 g6 4.0—0 Cf6 5.Te1 Ng7 6.h3 0—0 7.c3 Ce8!? 8.d4 cd4 9.cd4 Cc7 10.Na4 (10.Nf1 ! ?) d5 11.Nc6 (11.ed5 ! ?) bc6 12.e5 Ce6 13.Cc3 Nb7 (13 . . . f6 ! ?) 14.Ca4 Tc8

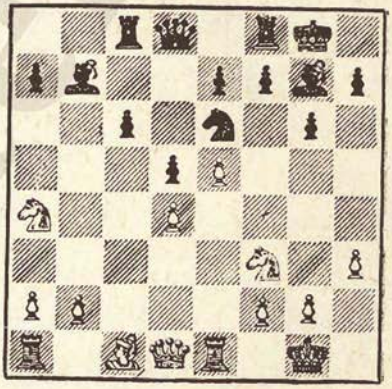

(VD) 15.Cg5 ! +— Cg5 16.Ng5 f6 17.Nf4 ! c5 18.Cc5 ! Tc5 19. dc5, negrul cedează. (1—0)

414. Neptun. Campionatul României, 1/1, 1979

Loreta Crișan — **Viorica Ilie**

1.e4 c5 2.b3 Cc6 3.Nb2 d6 4.Nb5 ! Nd7 5.c4 ? ! (5.f4) Cd4 ? ! (5 . . . e5) 6.Nd7 Dd7 7.h3 ? ? (7.Cf3 ; 7.Nd4) Cf6 ? !

(7 . . . g6) 8.d3 g6 9.Ce2 Ce2 10. De2 Ng7 11.0—0 0—0 12.Cd2 ? ! e5 ? ! 13.Rh2 ? ? (13.g4 h5 14. f3) Ch5 ! 14.g3 f5 15.ef5 Tf5 16. De4 Taf8 —+ 17.Rg2 Tg5 18. Dd5 Rh8 19.Ce4 ? ? Cf4 20.Rg1 Dh3, albul cedează. (0—1)

415. Eger. Turneu internațional, 1979

E. Nacht — I. Mufics

1.e4 c5 2.Cf3 a6 3.c4 ! d6 4.d4 cd4 5.Cd4 Cf6 6.Cc3 g6 7.Ne2 Ng7 8.Ne3 0—0 9.0—0 Nd7 ? ! (9 . . . Cc6) 10.f4 Cc6 11.Cb3 Ca5 ? ? (11 . . . Tc8) 12.e5 ! Cb3 13.ef6 Ca1 14.fg7 Rg7 15.Da1 Te8 16.Cd5 Tb8 17.Na7 ! e6 18. b4 f6 19.Nb6, negrul cedează. (1—0)

416. Corespondență. Campionatul României, 1/1, 1980/81

P. Nichițelea — E. Radu

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Nc4 e6 7. Nb3 b5 ? ! (7 . . . Cbd7 =) 8. 0—0 b4 ? (8 . . . Ne7) 9.Ca4 Ce4 ? (9 . . . Ne7) 10.Te1 Cc5 11.Cc5 dc5 12.Na4 Nd7 13.Ce6 fe6 14.Te6 Rf7 15.Dd5 Ne7 16. Te7, negrul cedează. (1—0)

417. Corespondență. Cupa Țărilor Latine, 1979/81

M. Chiricuță — F. Joseph

1.e4 c5 2.Cf3 a6 3.c3 d6 4.d4 Cd7 5.Nd3 b5 ? ! (5 . . . e6 ± 6.a4 c4 7.Nc2 Nb7 8.0—0 e5 ! ? 9.ab5 ! ab5 10.Ta8 Da8 11.Ca3 ! Da6 12.de5 de5 13.Cb5 !, negrul cedează. (1—0)

418. Corespondență. Campionatul României, 1/2, 1980/81

M. Butnaru — E. Nistor

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 e5 6.Cc6 ? ! (6. Cdb5) bc6 7.Nc4 Ne7 ? ! (7 . . . Nb4) 8.Ne3 0—0 9.f4 ? ! (9.0—0) d5 ! 10.ed5 Cg4 11.Df3 Nh4 ! 12.g3 Ce3 13.De3 ef4 14.Df4 Te8 15.Rd1 Ng5 16.Df2 Ng4, albul cedează. (0—1)

419. Corespondență. Campionatul României, 1/1, 1980/82

I. Văcărescu — Gh. Telbis

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 e6 7.f4 Ne7 8.Df3 Dc7 9.0—0—0 Cbd7 10.Nd3 b5 11.The1 Nb7 12.Dg3 (12.Cd5 ! ? VD) 0—0—0 ? ! (12

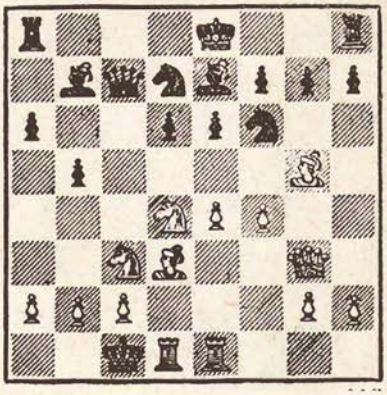

... b4) 13.Nb5 ! ! ab5 14.Cdb5 Db6 15.e5 ! d5 16.f5 ! ! Nc5 ? (16 ... Ch5) 17.ef6 gf6 18.fe6 fe6 19.Te6 ! ! Nf2 20.Dh3, negrul cedează. (1—0)

420. Corespondență. Campionatul României, 1/1, 1982

N. Trandafir — A. Brüll

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 e5 6.Cdb5 d6 7. Ng5 a6 8.Nf6 gf6 9.Ca3 b5 10. Cd5 f5 11.Nd3 Ne6 12.Dh5 Tg8 13.c3 ! ? Tg2 ? ! 14.Df3 Tg8 ? (14 ... Dg5. VD) 15.ef5 +—

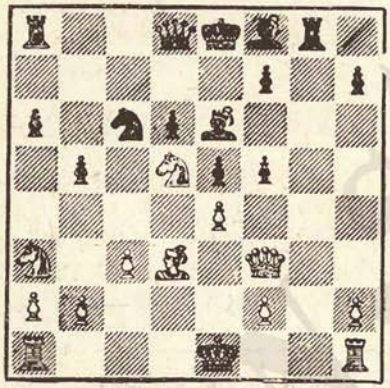

Nd5 16.Dd5 Ce7 17.De4 Nh6 18.Td1 Nf4 19.f6 Cg6 20.Dc6, negrul cedează. (1—0)

421. Netanya. Turneu internațional, 1983

Nicole Tagnon — **Dana Nuțu**

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 Cf6 4. Cc3 cd4 5.Cd4 a6 6.f4 Cbd7 7. Ne2 e5 8.Cb3 ? ! (8.Cf5 ! ?) b5 9.a3 ? ! (9.0—0) Nb7 10.Nf3 Ne7 11.0—0 0—0 12.f5 Tc8 13.Ne3 (?!) Te8 14.g4 d5 ! (Un splendid contraatac care demonstrează convingător incorectitudinea planului ales de alb) 15.ed5 e4! 16.Ce4 Ce4 17.Ne4 Nd6 18. Df3 Cf6! (Poanta combinației) 19.Nd3 (La 19.Ng5 urma 19 ... Db6 20.Ne3 Dc7 etc.) Nd5 20.Dh3 Nb3, după care albul a cedat deoarece a observat că după 21.cb3 negrul cîștigă imediat prin 21 ... Te3 ! (0—1)

422. Eforie. Campionatul României, echipe, 1/1, 1983

Smaranda Boicu — Raluca Stegăroiu

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 a6 5.c4 Cf6 6.Cc3 d6 7.Ne2 Ne7 8.0—0 0—0 9.Ne3 b6 10. f4 Dc7 11.Tc1 Nb7 ? ! (11 ... Cbd7) 12.Nf3 Cbd7 13.f5 ef5 ? (13 ... Cc5) 14.Cf5 Cc5 15.b4 Cce4 16.Cd5 Nd5 17.cd5 Dd7 18.Ne4 Ce4 19.Dg4, negrul cedează. (1—0)

423. Corespondență. Cupa I.C.C.F., 1/2, 1982/84

B. Malakhov — **T. Popescu**

1.e4 c5 2.c3 Cf6 3.e5 Cd5 4.d4 cd4 5.Dd4 e6 6.Cf3 Cc6 7.De4 f5 8.De2 ! ? Dc7 9.g3 d6 10. c4 ? ? (10.ed6 =) Ce5 ! 11.Cd4 Cb4 12.De3 Dc5 13.Ca3 Dd4! 14.Db3 Cbd3 15.Nd3 Dd3, albul cedează. (0—1)

424. Salonic. Olimpiada XXVI, 1984

N. Birnboim — **M. Ghindă**

1.e4 c5 2.c3 d5 3.ed5 Dd5 4. d4 Cc6 5.Cf3 Ng4 6.Ne2 cd4 7. cd4 e6 8.Cc3 Da5 9.0—0 Cf6 10.Nd2 Ne7 11.Db3 Db4 ! (VD)

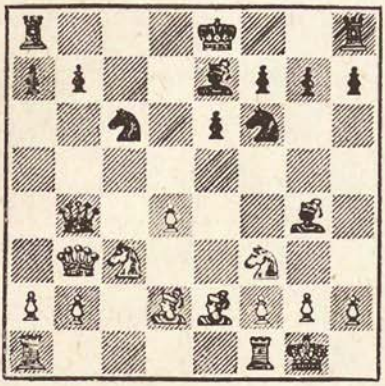

12.Dc2 ? (12.Db4 ∓) **Nf3 ! 13. Cb5 ?** (13.Nf3 ∓) **Ne4 ! ! 14. Nd3 Db5,** albul cedează. (0—1)

425. Corespondență. Cupa Latină Europa—America, 1983/84

C. Prohaska — R. Lierna

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 e6 7. D:2 Db6 ? (7 . . . Cc6) **8.0—0—0 Ne7 9.Ne2 Cbd7 ? !** (9 . . . Cc6) **10.h4 h6 11.Ne3 Dc7 12.f4 Cc5 13.Nf3 Nd7 14.e5 ! de5 15.fe5 Cd5 16.Nd5 ed5 17.Cd5 De5 18. Cf3,** negrul cedează. (1—0)

426. București. Campionatul României, 1/1, 1984

Th. Ghițescu — I. Mărășescu

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 c5 4. Cc3 cd4 5.Cd4 a6 6.e4 d6 7.Ne2 Ne7 8.0—0 0—0 9.Ne3 Cc6?! (9 . . . Dc7) **10.f4 Nd7 11.Nf3 Dc7 12.Tc1 Cd4 13.Dd4** (VD)

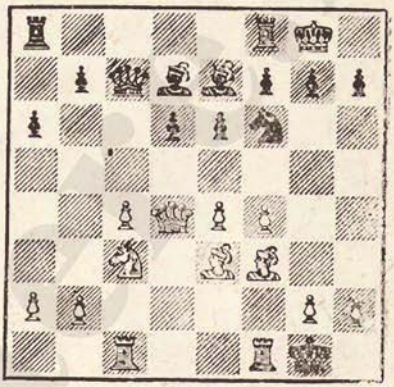

Tac8 ? ? 14.e5 ! Ce8 15.Tfd1 f5 16.ed6 Nd6 17.c5 ! +— Nc5 18. Dc5 Dc5 19.Nc5 Tc5 20.Td7, negrul cedează. (1—0)

427. Corespondență. Cupa României, 1/1, 1983/84

P. Ionescu — E. Găureanu

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 a6 ? (5 . . . d6) **6.e5 Cg8 7.Nf4 d5 8.ed6 Cd7 9.Nc4 ! Db6 ?** (9 . . . e5) **10. Ne6 ! +— Cgf6 11.Cd5 ! Cd5 12.Nf7 !,** negrul cedează : 12 . . . Rf7 13.Dh5 g6 14.Dd5 Rg7 15. Ce6 Rf6 16.Ng5 Rf7 17.Cd8 Rg7 18.Df7 mat. (1—0)

428. Eforie. Campionatul României, echipe, 1/1, 1985

I. Szabo — **M. Marin**

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 cd4 4. Cd4 e6 5.Cc3 a6 6.g3 Dc7 7.Ng2 Cf6 8.0—0 Ne7 9.Nf4 ? ! (9.Te1 ; 9.Cb3) **e5 10.Cc6 bc6 11.Ne3 d6 12.h3 0—0 13.f4 Ne6** (VD) **14.**

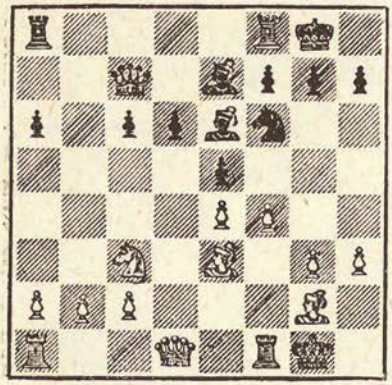

f5 ? (14.Tf2 ; 14.b3) **Nc4 15.Tf2 d5 ! 16.ed5 cd5 17.Cd5 ?** (17.b3 ∓) **Cd5 18.Nd5 Tad8 19.Td2 Nc5 !**, albul cedează. (0—1)

429. București. Turneu internațional, 1986

L. Oltean — A. Remon

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 g6 4.0—0 a6 ? (4 . . . Ng7) **5.Nc6 bc6 6.d3 Ng7 7.Cbd2 d6 8.Tb1 e5 9.Cc4 Ce7 10.Nd2 ! Ng4 ?** (10 . . . Tb8) **11.Na5 Dd7 12.Cb6 Dd8 13.b4 ± cb4 14.Tb4 Ta7 15.Cc4 +— Dd7 16.Tb8 Cc8 17.Tc8,** negrul cedează. (1—0)

430. Buziaș. Campionatul României, echipe, 1986

V. Georgescu — C. Rădulescu

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 Cc6 6.Nc4 a6 ? ! (6 . . . e6) **7.Cc6 bc6 8.e5 de5 ? ?** (8 . . . Cd7) **9.Nf7,** negrul cedează. (1—0)

431. Budapesta. Turneu internațional, 1987

P. Ștefanov — R. Lautern

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5.Cc3 Cc6 6.Nc4 g6 ? ! (6 . . . e6) **7.Cc6 bc6 8.e5 de5 ? ?** (8 . . . Cd7) **9.Nf7,** negrul cedează. (1—0). O „variațiune pe aceeași... gafă" a partidei precedente.

432. Eforie. Campionatul României, echipe 1/1, 1987

Smaranda Boicu — **Cristina Bădulescu**

1.e4 c5 2.c3 g6 3.d4 cd4 4.cd4 Ng7 5.Cf3 Cc6 (5 . . . d5) **6.Cc3 d6 7.Nc4 Cf6 8.Nb3 Ng4 9.Ne3 0—0 10.0—0** (B 10.h3) **e5 11.d5 Cd4 → 12.Nd4 ed4 13.Dd4 Nf3 14.gf3 Ch5 15.De3 Dh4 ∓ 16.f4 Cf4** (16 . . . Nd4 ! ?) **17.Dg3 Dh6 18.Rh1 Ne5 —+ 19.Dg1 Tac8 20.Cd1 Dh3,** albul cedează, deoarece, după 21.f3 Ce2 22.Dg2 Cg3, va înregistra pierderi grave de material. (0—1)

433. Vatra Dornei. Campionatul României, 1/4, 1987

P. Dodu — I. Hegheduș

1.e4 c5 2.c3 d5 3.ed5 Dd5 4. d4 Cf6 5.Cf3 e6 6.Ne2 Ne7 7.Ca3 0—0 ? ! (7 . . . Dd8) 8.Cb5 Ca6 9.c4 Df5 10.0—0 Td8 11.a3 Nd7 12.Cc3 Nc6 ? ? (12 . . . cd4) 13. Ch4, negrul cedează. (1—0)

434. Predeal. Campionatul României, 1/1, 1988

Ligia Jicman — Cristina Stanca

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.c3 d5 4.ed5 Dd5 5.d4 Cf6 6.Ca3 a6 ? (6 . . . Dd8) **7.Cc4 Cbd7 8.Ne2 Ne7 9.0—0 Dc6 10.Cfe5 Dc7 11.Nf4 Cd5 12.Ng3 Dd8 13.Cd7 Dd7 14.Ce5 Dd8 15.dc5 0—0 16.c4 Cb4 17.a3 Cc6 18.Cc6 bc6 19. Nf3,** negrul cedează. (1—0)

435. Timișoara. Campionatul mondial, 16 ani, 1/1, 1988

Luminița Radu — Johanna Paasikangas

1.e4 c5 2.Cc3 Cc6 3.f4 d6 ? ! (3 . . . e6) **4.Cf3 g6 5.Nc4 Ng7 6.0—0 e6 7.f5 ef5 8.d3 Cge7 9.De1 0—0 ?** (9 . . . h5 ; 9 . . . Ce5 ! ?. VD) **10.Dh4 ± → Ce5 11.Ng5 Te8 12.Cd5 C5c6 13.Cf6 +— Nf6 14.Nf6 h5 15.Dg5 Rh7 16.Nf7 Tg8 17.Ch4 Df8 18.Ng8,** negrul cedează. (1—0) O excelentă „execuție" aplicată de vicecampioana mondială „en titre".

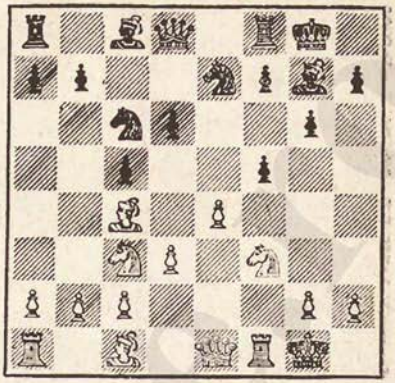

APĂRAREA FRANCEZĂ

436. București. Campionatul României, 1/1, 1948

A. Braunstein — I. Bălănel

1.e4 e6 2.d4 d5 3.ed5 ed5 4. Nd3 Nd6 5.Df3 c6 6.Ce2 Dc7 7. Nf4 Ne6 8.Dg3 Da5 9.Cd2 Nf4 10.Cf4 g6 ? ? (10 . . . Ce7 ±) **11. Ce6 fe6 12.De5,** negrul cedează. (1—0)

437. Sibiu. Campionatul României, 1952

Sanda Filipescu — **Elena Grabovieţchi**

1.e4 e6 2.d4 d5 3.ed5 ed5 4. Cf3 Ng4 5.Ne2 Cc6 6.Cc3 Dd7 7.Nf4 Nb4 8.Dd3 ? ! (8.0—0)

Nf5 9.De3 Cge7 10.0—0—0 ? ! (10.Nb5) **0—0 11.h3 Tfe8 12. The1 ?** (12.Ch4) **Cg6 13.Dd2 Nc3 14.bc3 Ca5 15.g4 Ne4 16.Cg5 Da4 17.Rb1 Cf4 18.Ce4 Te4 19. f3 Te2 ! 20.Te2 Db5,** albul cedează. (0—1)

438. București. Campionatul A. S. Știința, 1953

C. Botez E. Crețulescu

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4. e5 c5 5.a3 Nc3 6.bc3 (Soldatul cu bastonul de mareșal în raniță. Urmăriți-l !) **Nd7 ? !** (6 . . . Ce6) **7.Dg4 g6 8.dc5 ! ? Cc6 9. Cf3 Da5 10.Nd2 Dc5 11.Nd3 Cge7 12.0—0 0—0—0 ? ?** (12 . . . Cf5 ± VD) **13.Tfb1 Cf5 14.Tb5**

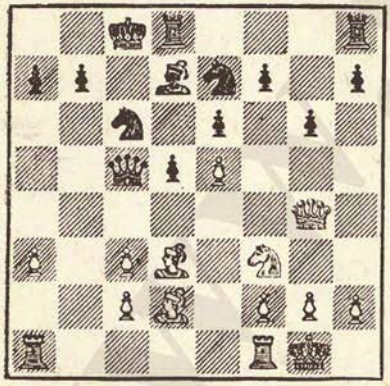

Df8 15.Tab1 b6 16.c4 ! +— d4 17.c5 ! Ne8 18.cb6 ! a6 19.b7 ! Rc7 20.b8D !, negrul cedează. (1—0)

439. Cluj. Campionatul României, 1/2, 1953

R. Alexandrescu C. Petrescu

1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.dc5 Cc6 5.Cf3 Nc5 6.Nd3 Cge7 7. Nf4 ! Cg6 8.Ng3 Dc7 ? ! (8 . . . 0—0) **9.0—0! Cge5?** (9 . . . 0—0) **10.Ce5 Ce5 11.Cc3 ! ± a6 ? !** (11 . . . 0—0) **12.Cd5 ! Db8 13. Te1 Nd6 14.Cb6 Cd3 15.Nd6 Dd6 16.Ca8 b5 17.Dd3 Dd3 18. cd3 Nb7 19.Cb6,** negrul cedează. (1—0)

440. București. Turneu internațional, 1954

V. Ciocâltea R. Wade

1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.c3 Db6 ! ? (4 . . . Cc6) **5.Cf3 Nd7 6.a3 ? !** (6.Ca3 ; 6.Ne2) **Nb5 7.Nd3 Da6 ?** (7 . . . Nd3 8.Dd3 Da6! ∓ VD) **8.Nc2! ± Cd7 9.a4**

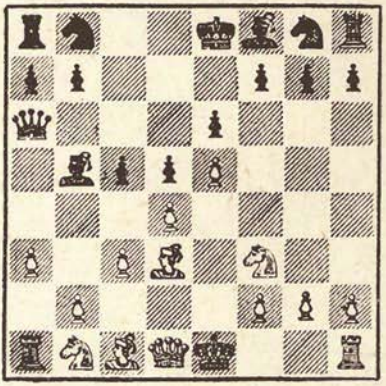

Cb6?! 10.b3 Tc8 11.Ca3 ± Nd7 12.dc5 Nc5 (12 . . . Ca8) **13.Nd3 Da5 14.b4 Nb4 15.cb4 Db4 16. Nd2 Da4 17.Da4 Ca4??** (17 . . . Na4) **18.Cb5!,** negrul cedează. (1—0)

441. București. Campionatul interechipe, 1957

L. Țucă — L. Rădulescu

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 c5 5.a3 (Cea mai activă continuare) **cd4 6.ab4 dc3 7.Dg4 Ce7?** (Trebuia 7 . . . Rf8 8.Cf3 Dc7 9.Nd3 Cc6 10.0—0 f5, cu poziție complicată) **8.Dg7 Tg8 9.Dh7 ± Dc7 10.Cf3 Nd7 11. b5 Dc5 12.b3 Nb5??** (Greșeală gravă care încheie imediat partida) **13.Na3! Dc6 14.Cd4,** negrul cedează. (1—0)

442. Tg. Mureș. Campionatul României, echipe, 1970

V. Georgescu — P. Diaconescu

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 c5 4. Cgf3 ! ? (4.ed5 ed5 5.Cgf3) **de4 5.Ce4 Cd7 ? !** (5 . . . cd4) **6.dc5 ! ± Cc5 7.Dd8 Rd8 8.Ng5 f6 9. 0—0—0 Re8 10.Nb5 Rf7** (VD)

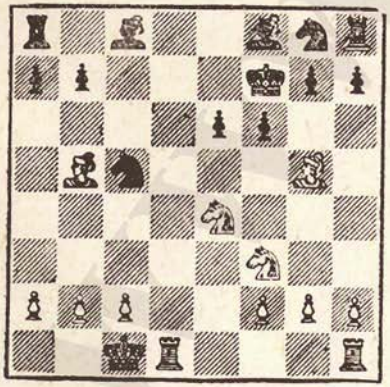

11.Td8 ! ! Ne7 (11 . . . fg5 12.Ce5 Re7 13.Te8 mat ; 11 . . . Ce4 12. Ce5 Re7 13.Te8 Rd6 14.Cf7 Rc5 15.Ne3 ! Rb5 16.Ch8 +—) **12. Ce5 fe5 13.Cd6 ! Rg6 14.Ne7 Ce7 15.Th8 a6 16.Ne8,** negrul cedează ; se vede că, după 17. b4, albul mai cîștigă o figură. (1—0).

443. Suceava. Campionatul României, 1/4, 1979

A. Stellia — Fl. Cristescu

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 de4 4. Ce4 Nd7 5.Cf3 Nc6 6.Nd3 Cf6 7.De2 Ne7 8.c3 0—0 ? ! (8 . . . Cbd7) **9.Ceg5 ! h6 ? !** (9 . . . Cbd7) **10.h4 ! Cd5 ? !** (10 . . . Cbd7) **11.Ce6 ! fe6 12.De6 Rh8 13.Dg6 Cf6 14.Nh6 ! Tg8 15.Ng5 Ne8 16.h5 ! ! +— Tf8 17.Nf6,** negrul cedează. (1—0)

444. Timișoara. Campionatul mondial, 10 ani, 1/1, 1988

Corina Peptan — Suzane Urminska

1.e4 c6 2.c4 e6 (Tr 2 . . . d5) **3.d4 d5 4.cd5 cd5 5.e5 Cc6 6.Cf3 Nb4 ? !** (B 6 . . . Db6 ; 6 . . . Cge7) **7.Nd2 Cge7** (7 . . . Db6 ! ?) **8.Nb4 Cb4 9.Dd2 Cbc6 10.Cc3 0—0 11.Nd3 Nd7 ? !** (11 . . . b6 A Cb4 U Na6 ±) **12.0—0 Dc7 13.De2 ? !** (B 13.Tac1 A Nb1 U Dd3 ±) **Tac8 ?** (13 . . . a6 ! ? ;

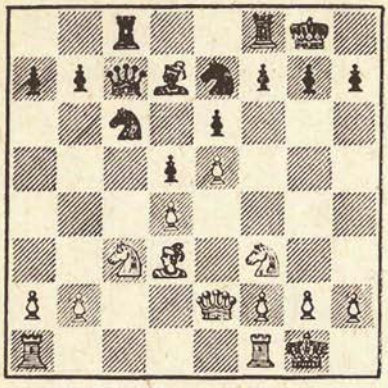

13 . . . h6 14.h4 ±. VD) **14.Nh7 !** +— **Rh8** (14 . . . Rh7 15.Cg5 Rg8 16.Dh5 Tfe8 17.Df7 Rh8 18.Cb5 +— ; 15 . . . Rg6 16.Dg4 f5 17.Dg3 Da5 18.Ce2 f4 19.Cf4 Tf4 20.Df4 Cf5 21.g4 Cfd4 22. Df7 Rg5 23.f4 +— ; 15 . . . Rh6 16.Dg4 Th8 17.Cb5 Db6 18.Cf7 Rh7 19.Cbd6 g6 20.Dh4 Rg7 21. Df6 Rh7 22.Cg5 Rh6 23.Cdf7 +—) **15.Cg5 f6 ? !** (15 . . . g6 16. Df3 Cf5 17.g4 Ccd4 18.Dh3 Rg7 19.gf5 De5 20.Ng6 fg6 21.Dh7 Rf6 22.Tfe1! Dd6 23.Dg6 Re7 24.Dg7 Re8 25.Dd4 Tf5 26.Dh8 +—) **16.Dh5 Ne8 17.Ng6,** negrul cedează. (1—0). După cît se pare, micuța, dar curajoasa Corina-Isabela, prima campioană mondială la șah feminin din România, este un talent de excepție, care, dacă va avea și marea șansă de a-și dezvolta calitățile cu care este înzestrată, va putea păstra mulți ani coroana șahului mondial cucerită la Timișoara.

WWW.ST

III. JOCURI ÎNCHISE

CONTRAGAMBITUL ALBIN

445. Corespondență. Cupa „30 Decembrie", 1959

C. Vasile — I. Grosu

1.d4 d5 2.c4 e5 3.de5 d4 4.Cf3 Cc6 5.Cbd2 (5.g3) **f6 6.ef6 Df6 7.g3 ! Ng4** (7 . . . Nf5) **8.Ng2 0—0—0 9.h3 ! Nh5 10.0—0 d3 11.ed3 Td3 12.g4 Ne8 13.Da4 !** ± **Ta3 ?** (13 . . . Nd6) **14.ba3 Da1 15.Cb3 Df6 16.Cfd4 ! Cge7 17.Ne3 ! a6 18.Cc5 Cg6** (VD)

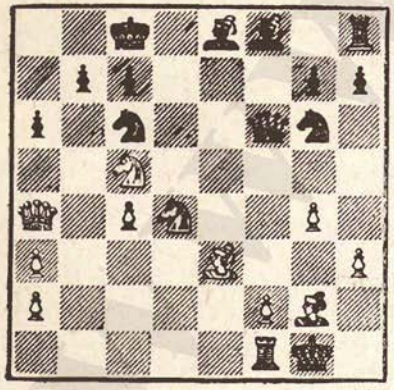

19.Cb7 ! !, negrul cedează : 19 . . . Rb7 20.Tb1 Rc8 21.Cc6 etc. (1—0)

PARTIDA PIONULUI DAMEI

446. Iași. Meci la Cercul de Șah. 1926

A. Lernovici — N. Ostersetzer

1.d4 c6 2.e4 e5 3.de5 Da5 4. Cc3 De5 (?!) **5.Cf3 Dc7** (B 5 . . . Da5) **6.Nc4 b5 7.Nb3 Nd6 ?** (7 . . . Nc5) **8.0—0 b4 9.e5 ! Nc5 10.Ce4 ! Ca6 11.Cd6** + — **Nd6 12.ed6 Dd8 13.Ng5 Cf6 14.De2 Rf8 15.Dc4 De8 16.Tae1,** negrul cedează. (1—0)

GAMBITUL DAMEI

447. Brașov. Turneu internațional, 1911

L. Asztalos — **N. Brody**

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 c5 4. Cf3 Cc6 5.cd5 ed5 6.Nf4 ? ! (6.g3 !) **Cf6 7.e3 cd4 8.Cd4**

Nc5 ! ? (8 . . . Nb4 !) 9.Cdb5 ? ! (VD) 0—0 ! 10.Cc7 Ng4 11.f3 ? ! (11.Ne2 !) Ne3 ! ! 12.Ca8 Nf4 !

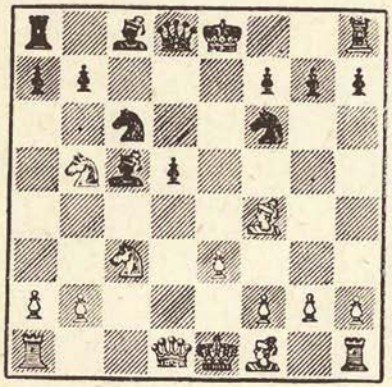

13.fg4 d4 14.Df3 Nd2 ! 15.Rf2 dc3 16.bc3 Nc3 17.Td1 Nd4 ! 18.Rg3 Da8, albul cedează. (1—0)

448. București.
Campionatul României, 1/1, 1927

Al. Tyroler — L. Loewenton

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 d5 4. Cc3 Cbd7 5.Ng5 Ne7 6.e3 0—0 7.Tc1 c6 8.Nd3 dc4 9.Nc4 Cd5 10.Ne7 De7 11.0—0 Cc3 12.Tc3 ± e5 13.de5 Ce5 14.Ce5 De5 15. Db3 ! ± Nf5 ? ! (15 . . . De7) 16. Db7 Tab8 17.Da7 Tb2 18.Ta3 Ne4 19.f3 (VD) Dg5 ? ? (19 . . Ng6 20.Da5 c5 21.Dc3 ±) 20. Df7 !, negrul cedează. (1—0)

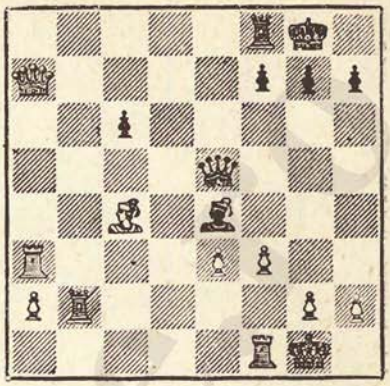

449. Timișoara.
Cercul de Șah, 1933

Șt. Erdely — I. Zelinski

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Cf3 Cf6 4.e3 e6 5.Nd3 Cbd7 (5 . . . dc4 !) 6. 0—0 Nd6 (6 . . . dc4 !) 7.Cc3 0—0 8.b3 e5 ? ! (8 . . . b6) 9.cd5 ! Cd5 ? (9 . . . cd5) 10.Cd5 cd5 11. de5 Ce5 12.Ce5 Ne5 13.Nh7 ! Rh8 ? ? (13 . . . Rh7) 14.Dh5 +— Te8 15.Ng6 Rg8 16.Nf7 Rf8 17. Na3 Te7 18.Ng6 Ne6 19.De5, negrul cedează. (1—0)

450. București.
Campionatul României, 1/1, 1935

N. Brody — H. Silberman

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 c6 4. Cf3 Cd7 5.e4 ! ? Nb4 ? ! (5 . . . de4) 6.ed5 ed5 7.cd5 cd5 ± 8. Nd3 Cgf6 9.0—0 0—0 10.Db3 ! Nc3 ? ! (10 . . . Da5) 11.bc3 ± Dc7 12.Te1 Cb6 13.Na3 ! +— Te8 14.Te8 Ce8 15.Db4 ! Cd7 16.De7 ! Cef6 17.Te1 g6 18.Cg5, negrul cedează. (1—0)

451. Arad. Campionatul orașului, 1949

L. Mozes — A. Alvirescu

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Cc3 e6 4.e4 de4 5.Ce4 Nb4 6.Nd2 ! Dd4 7. Nb4 De4 8.Ce2 ! Dc4 9.Dd6 Cbd7 10.Cc3 Dg4 11.Ne2 Dg2 12.0—0—0 ± Dg5 13.f4 De7 14.Ce4 ! ! c5 (14 . . . f5 ? 15.Dc7 ! Db4 16.Cd6 Re7 17.Cc8 +—) 15.Dc7!! cb4 16.Cd6 Rf8 17. Cc8 +— Dc5 ? (17 . . . De8 18. Td7 Tc8 19.Tf7 Df7 20.De8 +—) 18.Dc5 Cc5 19.Td8 mat. (1—0)

452. București. Concurs calificare, 1949

E. Rusenescu — N. Andrițoiu

1.d4 d5 2.Cf3 Cf6 3.c4 e6 4. Cc3 dc4 5.e3 c5 6.Nc4 a6 7.0—0 Cc6 8.De2 b5 9.Nb3 Nb7 10.Td1 Db8 ? (10 . . . c4 ; 10 . . . Dc7 =) 11.d5 ! ed5 12.e4 ! de4 ? (12 . . . d4) 13.Ce4 Ce4 14.De4 Ce7 (VD)

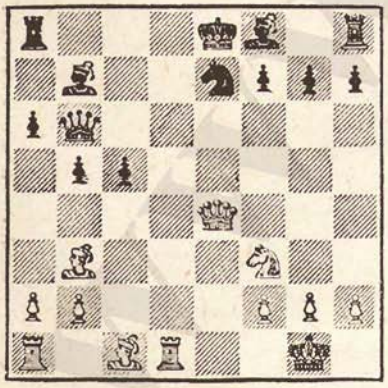

15.Dd3! Nc8 (15 . . . Td8 sau Dc6 16.Nf7) 16.Ce5 Ne6 17. Df3!!, negrul cedează ; se amenință 18.Df7 și 19.Nf7 mat. (1—0)

453. București. Campionatul României, 1/2, 1954

P. Macri — M. Rădulescu

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 d5 4.e3 c5 5.dc5 ? ! (5.Cf3) Nc5 6.cd5 ed5 7.Cge2 0—0 8.g3 Cc6 9.Ng2 d4 ! → 10.ed4 Cd4 11.Cd4 Nd4 12.Ce2 ? ! (12.0—0 ! ~) Te8 13. 0—0 Nf2 ! ! 14.Rf2 Db6 15.Cd4 (15.Re1 ! ?) Ng4 16.Nf3 Tad8 17.Ne3 Nf3 18.Df3 ? (18.Rf3 ∓) Te3 ! —+ 19.De3 Cg4 !, albul cedează. (0—1)

454. Ulan Bator. Turneu internațional, 1956

O. Troianescu — L. Lhagva

1.d4 Cf6 2.c4 d5 3.Cf3 c6 4. Cc3 dc4 5.e4 b5 6.e5 Cd5 7.a4 b4 ? 8.Ce4 Nf5 9.Cg3 Ng6 10. e6 ! ± fe6 11.Ce5 Nf5 12.Nc4 ! ± a5 13.Cf5 ef5 14.Dh5 +— g6 15.Cg6 Cf6 16.Ce5 !, negrul cedează. (1—0)

455. Sinaia. Campionatul Universitar, 1959

V. Țacu — G. Rozenberg

1.d4 d5 2.c4 Cf6 3.cd5 Cd5 4.Cf3 g6 5.e4 Cf6 6.Cc3 Ng7 7. Nc4 0—0 8.h3 a6 9.a4 Cbd7 10. 0—0 c6 11.Ne3 Dc7 ? ! (11 . . .

Cb6) 12.c5 Ce8 13.Cg5 Cb6 14. Nb3 Dd8 15.e6 ! f5 16.Cf7 Dc7 17.a5, negrul cedează : 17 . . . Cd5 18.Nd5 ! cd5 19.Cd5 +—. (1—0)

456. Brașov. Turneu, 1963

Gh. Mititelu — C. Partoș

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 d5 4. Cc3 Ne7 5.Ng5 0—0 6.e3 h6 7. Nf4 a6 ? ! (7 . . . c5) 8.Dc2 Cbd7 9.cd5 ed5 10.0—0—0 b5 ! 11. g4 ! Nb7 12.g5 hg5 13.Cg5 Tc8 14.Nh3 ! c5 (VD) 15.Thg1 ! +—

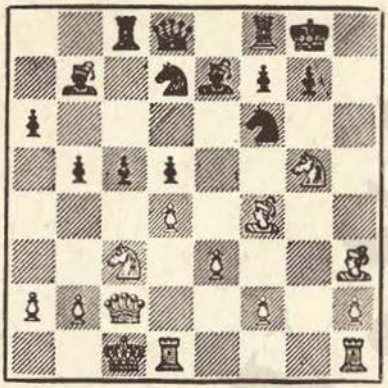

De8 16.Ne5 ! Ce5 17.de5 Ce4 18.Cce4 de4 19.Nd7 !, negrul cedează : 19 . . . Dd8 20.Ce6 ! fe6 21.Ne6 +—. (1—0)

457. Eforie. Campionatul României, echipe, 1/1, 1983

Fl. Gheorghiu — Gh. Erdeuș

1.Cf3 d5 2.c4 e6 3.d4 Cf6 4. Cc3 c6 5.e3 Cbd7 6.Dc2 Nd6 7. Nd2 0—0 8.0—0—0 Dc7 9.e4 dc4 ? ? (9 . . . de4 ±) 10.e5 Ce5 11.de5 Ne5 12.Ce5 De5 13.Nc4 b5 14.Nd3 h6 15.f4 Db8 16.Rb1 b4 17.Ce4 Cd5 18.Dc6 Nb7 19. Dd6, negrul cedează. (1—0)

458. Satu Mare. Turneu internațional, 1984

N. Ilijin — I. Szabo

1.Cf3 Cf6 2.c4 e6 3.d4 d5 4. Cc3 c5 5.e3 Cc6 6.cd5 Cd5 7.Nd3 Ne7 8.0—0 0—0 9.a3 Cc3 10.bc3 Nf6 11.Nb2 g6 12.Nc2 Dc7 13. Cd2 cd4 14.cd4 Td8 15.Tc1 b6 ? ? 16.Df3, negrul cedează. (1—0)

459. Eforie. Campionatul României, echipe, 1/1, 1987

M. Hancaș — **E. Reicher**

1.d4 d5 2.c4 Nf5 3.cd5 Nb1 4.Tb1 ? ! (4.Da4) Dd5 ! 5.Da4 Cc6 ! 6.Cf3 0—0—0 7.b4 (?!) Cd4 8.Ne3 ? ? Db5 ! !, albul cedează. (0—1)

460. Timișoara. Campionatul mondial, 10 ani, 1988

M. Zainea — **Fr. Nemeth**

1.d4 d5 2.c4 e6 3.cd5 ed5 4. Cc3 c6 5.Cf3 (5.Nf4) Nf5 6.Nf4 Db6 (6 . . . Nd6) 7.Dd2 Ca6 8. 0—0—0 Nb4 9.e3 Cf6 10.Nd3 Nc3 11.Dc3 Cb4 12.Nb1 Nb1 13. Rb1 Ce4 14.De1 Db5 15.Df1 Da4 16.a3 Cc3 !, albul cedează. (0—1)

IV. JOCURI SEMIÎNCHISE

INDIANA BENONI

461. Netania. Turneu internațional, 1964

Th. Ghițescu — I. Gutti

1.d4 c5 2.d5 e5 3.e4 d6 4.Cc3 f5 ? ! (4 . . . g6 ; 4 . . . a6 ; 4 . . . Ce7) 5.ef5 Nf5 6.Nd3 ! Df6 7. Cf3 Cd7 8.Ce4 Ne4 9.Ne4 Ne7 10.Cg5 0—0—0 11.Ce6 ± Te8 12.0—0 Cf8 13.f4 Ce6 14.de6 De6 15.Df3 ! Cf6 16.Nb7 Rb8 17.Dc6 e4?? (17 . . . Dd7 18.Dd7 Cd7 19.Nc6 ±) 18.Db5 Rc7 19. Nd2 Cd7 20.f5 !, negrul cedează : **20 . . . De5 21.Nc3 +— ;** 20 . . . Df7 21.Dc6 +—. (1—0)

GAMBITUL BUDAPESTA

462. București. Campionatul României, 1/1, 1953

I. Bălănel — A. Schwartzfeld

1.d4 Cf6 2.c4 e5 3.de5 Cg4 4.e4 Ce5 5.f4 Cg6 6.Cf3 Nc5 ? ! (6 . . . Cc6) **7.f5 ! Ch4 ? ?** (7 . . . Ce7 ±) **8.Cg5 ! De7 9.Dg4 f6** (VD) **10.Dh5 ! g6 11.Dh4 fg5**

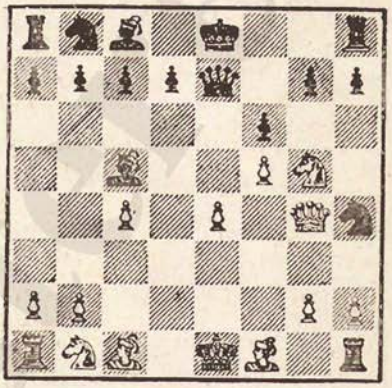

12.Ng5 +— Nb4 13.Cc3 Nc3 14.bc3 Da3 15.Nf6 Tf8 16.Ne2 d6 17.0—0 Cd7 18.Nd8, negrul cedează. (1—0)

INDIANA NIMZOVICI

463. București. Campionatul Capitalei, echipe, 1948

A. Braunstein — **C. Ștefaniu**

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4. Dc2 d5 5.cd5 ed5 6.Ng5 h6 7.Nf6 Df6 8.a3 Nc3 9.Dc3 0—0 10.e3 Nf5 11.Dc7 Cd7! 12.Cf3 Tfc8

13.Db7 Tab8 14.Da7 Tb2 15. Na6 ? ? (15.Da6 Tcc2 ∓) Dc6 ! 16.0—0 Ta8, albul cedează. (0—1)

464. București. Campionatul României, 1950

V. Dunăreanu — V. Urseanu

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Dc2 d5 5.e3 ! ? (5.cd5 ; 5.a3) Cc6 6.Cf3 Nd7 ? ! (6 . . . 0—0) 7.Nd3 (7.Nd2 ! ?) dc4 ? (7 . . . 0—0) 8.Nc4 Ca5 9.Nd3 c5 10. 0—0 ± Tc8 11.De2 ! 0—0 12. e4 ! cd4 13.e5 ! dc3 14.ef6 cb2 (VD) 15.Nh7 ! ! Rh7 ? ? (15 . . .

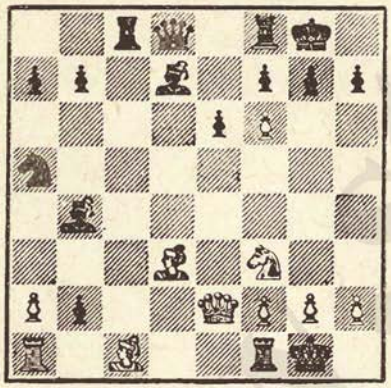

Rh8 16.Nb2 Nc3 17.fg7 Rg7 18. Nc3 Tc3 19.De5 Df6 20.Da5 Tf3 ! etc. ±) 16.De4 Rg8 17. Cg5, negrul cedează. (1—0)

465. București. Campionatul României, 1/1, 1952

M. Șuta — Gh. Rotariu

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Dc2 d5 5.cd5 Dd5 6.Cf3 c5 7.Nd2 Nc3 8.Nc3 c4 ? ! (8 . . . Cc6 ; 8 . . . cd5) 9.g3 b5 10.Ng2 Cc6 11.0—0 Nb7 12.Tfe1 0—0 13.e4 Dd8 14.Tad1 a5 15.a3 Ce7 16.Cg5 g6 ? (16 . . . h6) 17.d5 Ced5 18.ed5 Cd5 19.Ce4 De7 ? 20.Td5, negrul cedează. (1—0)

466. Corespondență. Meci România—Polonia, 1963/64

C. Ștefaniu — E. Galewski

1.Cf3 e6 2.c4 b6 3.d4 Nb7 4.e3 Cf6 5.Cc3 Nb4 6.Nd3 Nc3 7.bc3 d6 8.0—0 Cbd7 9.Te1 Ce4 10. Dc2 f5 11.Cd2 Cf2 12.Rf2 Dh4 13.Rf1 Dh2 14.Cf3 Nf3 15. Rf2 ? ? (A fost omisă comunicarea mutărilor 15.gf3 Dh1) Dg2 mat. (0—1)

467. Corespondență. Campionatul mondial, 1/2, 1972

E. Costea — H. Prokopp

1.d4 e6 2.c4 Cf6 3.Cc3 Nb4 4.f3 c5 5.d5 Nc3 6.bc3 Da5 7.Nd2 d6 8.e4 0—0 9.Ce2 Cbd7 10.Cg3 Te8 11.Ne2 ed5 12.cd5 b5 ? ! (12 . . . Ce5 ! ?) 13.Cf5 ! Db6 14.Dc1 ! g6 15.Ng5 a5 ? ! (15 . . . Rh8) 16.Df4 Ta6 17.g4 ! Tf8 ? ? (17 . . . Rh8) 18.Ce7, negrul cedează. (1—0)

468. Metz. Open internațional, 1985

Th. Ghițescu — K. Pytel

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Cf3 0—0 5.Ng5 h6 (?! ; 5 . . . c5) 6.Nh4 d5 (6 . . . c5) 7.e3 c5

8.Tc1 cd4 9.ed4 b6 10.cd5 ! Dd5 11.Nf6 ! gf6 12.Dd2 Dh5 (VD) 13.g4 ! ! +— Da5 14.Dh6 Nb7

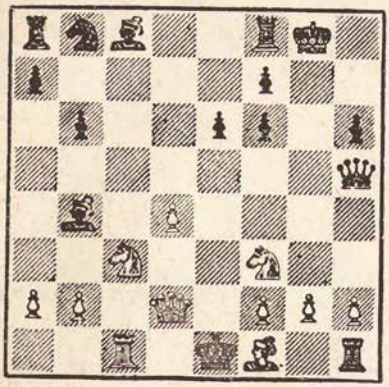

15.Nd3, negrul cedează : 15 . . . T~ 16.Nh7 Rh8 17.Ng6 +—. (1—0)

469. Eforie. Campionatul României, echipe, 1985

D. Drimer — C. Navrotescu

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Cf3 c5 5.e3 0—0 6.Nd3 Nc3 ? ! (6 . . . d5 =) 7.bc3 Cc6 8.0—0 b6 ? ? (8 . . . d5) 9.d5 Ca5 10.e4 Ce8 11.e5 f6 12.de6 fe5 13.Ne4 Tb8 14.Dd5 !, negrul cedează. (1—0)

INDIANA GRÜNFELD

470. București. Campionatul A. S. Progresul, 1/1, 1951

V. Ciocâltea — **C. Ștefaniu**

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4. Ng5 Ng7 ? ! (4 . . . Ce4) 5.Nf6 Nf6 6.cd5 ? ! (6.Cd5) Dd6 7.e4 Db4 8.Dd2 Nd4 9.Cge2 Ng7 10. a3 Dd6 11.g3 a6 12.Ng2 e6 13. 0—0 0—0 14.Tac1 ed5 (VD) 15.

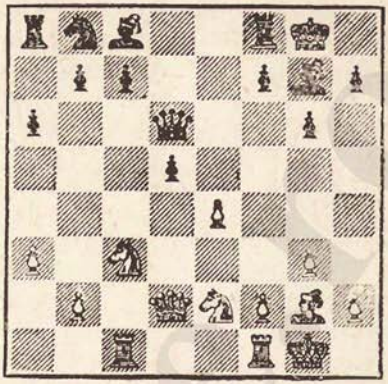

Cd5 ? ? (15.ed5) c6 —+ 16.f4 cd5 17.f5 Db6 ! 18.Rh1 de4 19. fg6 Dg6, albul cedează. (0—1)

471. Pîrîul Rece. Turneu selecție, 1965

Ș. Neamțu — **N. Dăneț**

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4. Nf4 Ng7 5.Cf3 0—0 6.Tc1 c5 7. dc5 Ne6 8.Cd4 Cc6 9.Ce6 fe6 10.e3 Da5 11.Db3 ? ! (11 . . . Da4) d4 ! 12.ed4 Ce4 ! (12 . . . Cd4 ? !) 13.Ne3 ! ? Nd4 14.Nd4 Cd4 15.Da4 Da4 16.Ca4 Cf2 17. Tg1 Tf5 ! 18.Cc3 (18.g4 ! ?) Taf8 —+ 19.Ne2 Te5 20.Rd2 Ce2, albul cedează. (0—1)

472. Poiana Brașov. Campionatul României, echipe, 1974

N. Dominte — **N. Barbu**

1.d4 Cf6 2.Cf3 g6 3.c4 Ng7 4.Cc3 d5 5.Da4 c6 (5 . . . Nd7 ! ?) 6.Nf4 ? (6.cd5 !) Cbd7 ! 7.cd5 Cb6 8.Db3 Cfd5 9.Cd5 (9.Ne5 ! ?) Dd5 10.Db4 De4 ! 11.Ng3 h5

12.Ce5 ? ! (12.e3) h4 13.f3 Dd5 14.e4 ? (14.Nf2) Dd6 ! 15.Db3 Ne6 16.Cc4 Nc4 ! 17.Nc4 hg3 18.Nf7 Rf8, albul cedează. (0—1)

INDIANA REGELUI

473. München. Turneul națiunilor, 1936

T. Popa — J. Möller

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.g3 Ng7 4.Ng2 d6 5.Cc3 0—0 6.e4 e5 7.Cge2 Cc6 ? ! (7 . . . Cbd7) 8.d5 Ce7 ? ! (8 . . . Cb8) 9.h3 Ce8 10.Ne3 f5 11.Dd2 Cf6 12.0—0—0 Ce4 13.Ce4 fe4 14.Ne4 ? ! (14.g4 !) a6 ? (14 . . . Cf5 ! ; VD) 15.

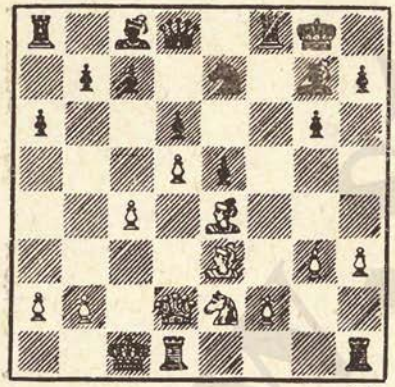

g4 ± De8 16.Cc3 b5 17.c5 ! dc5 ? ? 18.d6, negrul cedează. (1—0)

474. București. Campionatul Capitalei, 1952

N. Andrițoiu — V. Urseanu

1.d4 Cf6 2.Cf3 g6 3.c4 Ng7 4.Ng5 ? ! (4.Cc3 ; 4.g3) Ce4 5.Nf4 c5 6.Dc2 ? ! (6.e3) Da5 7.Cbd2 d5 ! 8.cd5 Nf5 9.Db3 0—0 ! 10.e3 cd4 11.ed4 Cd7 12.Nd3 ? ? —+ (13.Ne2 ∓) Cec5 ! 13.dc5 Cc5, albul cedează. (0—1)

475. Cluj. Campionatul României, 1/2, 1955

E. Costea — G. Dascălu

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f4 c5 6.dc5 Da5 7.Nd3 Dc5 8.Cf3 Cc6 9.De2 Ng4 ! (9 . . . 0—0) 10.Ne3 Nf3 ? ! (10 . . . Dh5 !) 11.Df3 Cd4 12.Dg3 ! e5 ? (12 . . . h5) 13.fe5 de5 14.0—0 0—0 15.Rh1 ! Tad8 ? (15 . . . Dd6) 16.Dh4 Dc6 17.Ng5 Cf5 ! ? 18.Dh3 Ce7 19.Tf3 Tde8 ! 20.Dh4, negrul cedează, deoarece acum la 20 . . . Cf5, urmează 21.ef5, cu pierdere importantă de material (1—0)

476. București. Campionatul României, echipe, 1/2, 1961

G. Varabiescu — M. Pavlov

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.Ne2 0—0 6.h4 c5 ! ! 7.d5 a6 8.a4 ? (8.g4) e6 9.h5 ed5 10.ed5 De8 ! ? 11.Nf4 Ce4 ! 12.Dd3 ! Cc3 13.bc3 Nf5 14.Dg3 De4 15.Tac1 Te8 16.f3 ? ? (16.De3 Ne5 17.Ne5 De3 18.fe3 Te5 ∓) Dc4 17.Rf1 Nd3 ! —+ 18.Df2 ? ! (18.Te1) Df4, albul cedează. (0—1)

477. București. Campionatul României, echipe, 1/2, 1963

Gh. Mititelu M. Pavlov

1.d4 g6 2.c4 Ng7 3.Cc3 d6 4.e4 Cf6 5.h3 c5 ? ! (5 . . . 0—0) 6.d5 0—0 7.Nd3 e5 ? ! (7 . . . e6) 8.Ng5 a6 9.a4 Cbd7 ? (9 . . . Da5) 10.Cf3 De8 ? ! 11.g4 h5 12.Tg1 Rh7 13.Ne3 Th8 (VD) 14.g5 !

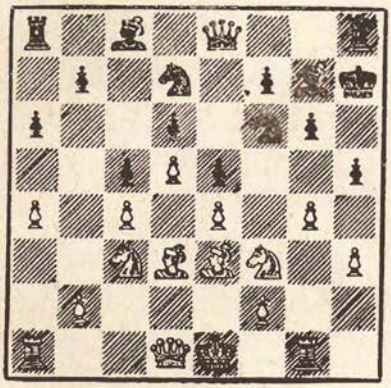

+— Cg8 15.Ch4 Cf8 16.Cf5 Dd8 17.Df3 Ce7 18.Ch6 Nh6 19.gh6 f5 20.ef5 Cf5, negrul cedează : 21.Nf5 Nf5 22.Df5 +—. (1—0)

478. Iași. Festival șahist, 1970

H. Aldea Gh. Munteanu

1.e4 g6 2.d4 Ng7 3.c4 d6 4.Cc3 Cf6 5.Ng5 h6 6.Nh4 c5 7.d5 0—0 (7 . . . Da5 ! ?) 8.Nd3 g5 9.Ng3 Ng4 10.f3 Nh5 11.h4 ! Cbd7 (11 . . . Ng6) 12.hg5 hg5 13.Dd2 Nh6 14.Ch3 Ch7 15. Cf4 ! ! +— gf4 16.Th5 Ce5 17. Th6 fg3 18.0—0—0 Rg7 19. Th7 !, negrul cedează. (1—0)

479. Corespondență. Electronica—Constanța, 1976

C. Vasile M. Florea

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.Cge2 0—0 6.Cg3 e5 7.d5 Cbd7 (7 . . . c6 =) 8.Ne2 a5 ? ! (8 . . . a6 !) 9.h4 h5 10.Ng5 Rh7 11.Dd2 Cc5 12.f4 ± Dd7 13.f5 +— Cg8 14.0—0 b6 (?!) 15.Tf2 Na6 16.Taf1 Tae8 17.b3 Dc8 18.f6 Nh6 19.Nh5, negrul cedează. (1—0)

480. Bagneux. Festival șahist, 1982

Fl. Gheorghiu F. Chevaldonnet

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f3 0—0 6.Ne3 b6 7.Nd3 a6 8.Cge2 c5 9.e5 ! Ce8 10.Ne4 ! Ta7 11.dc5 bc5 12.Nc5 Td7 13.

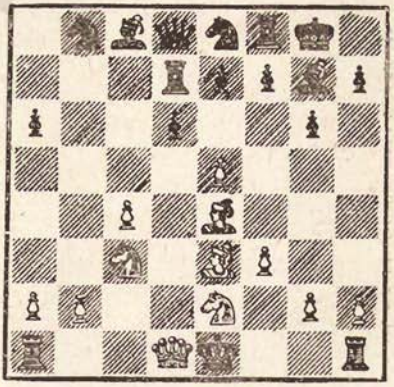

Ne3 (VD) Ne5 ? (13 . . . Nb7) 14.Db3 ! Cf6 15.Na8 ! ! Da5 16. 0—0 !, negrul cedează. (1—0)

481. Bled. Open internațional, 1985

P. Ștefanov N. Nikolici

1.Cf3 Cf6 2.g3 g6 3.Ng2 Ng7 4.c4 0—0 5.d4 d6 6.0—0 Cbd7 7.Cc3 e5 8.e4 ed4 9.Cd4 Te8 10.h3 c6 11.Ne3 Cc5 12.Dc2 a5 (B 12... De7 13.Tfe1 Nd7 14.f3 a5 ∞) **13.Tad1 Cfd7** (13... a4? 14.Cc6 bc6 15.Nc5 +—) **14.b3 Dc7 15.Tfe1 Ce5 16.f4 Ced7 17. Nf2 Db6** (A 18... a4) **18.Tb1 Db4** (A 19... a4; 18... a4? 19.b4 +—) **19.Cdb5 ! !**, negrul cedează: 19... cb5 20.Cd5 Da3 21.Cc7 +—; 19... Nc3 20.a3 +—; 19... a4 20.ba4 Da5 21. Cd6 +—. (1—0)

INDIANA DAMEI

482. București. Campionatul Capitalei, 1/2, 1952

I. Senchevici Th. Ghițescu

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 b6 4.g3 Nb7 5.Ng2 Ne7 6.0—0 0—0 7. Dc2 (7.Cc3) **d5? !** (7... c5 !) **8.Ce5 c5 9.dc5 Nc5** (9... bc5) **10.Cc3 Dc8 11.Ng5 ! ± dc4 12. Nf6 Ng2 13.Ng7 Nf1 14.Nf6 ! Ne7 ! 15.Ce4 Db7? !** (15... Nf6 16.Cf6 Rg7 ~) **16.Tf1? !** (16. Dd2 Nf6 17.Cf6 Rh8 18.Tf1 +—) **Td8?** (16... Nf6) **17.Cg5! Nf6 18.Dh7 Rf8 19.Ce6,** negrul cedează. (1—0)

483. Haga. Campionatul mondial de juniori, 1961

Fl. Gheorghiu E. Larusson

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 b6 4.e3 Nb7 5.Nd3 Ce4 6.0—0 f5 7.Dc2 d6 8.Cbd2 Cd2 9.Cd2 Cc6 10.a3 g6 11.b4 e5 12.d5 Ce7 13.e4 fe4 14.Ce4 ± (VD) **b5? ?** (14...

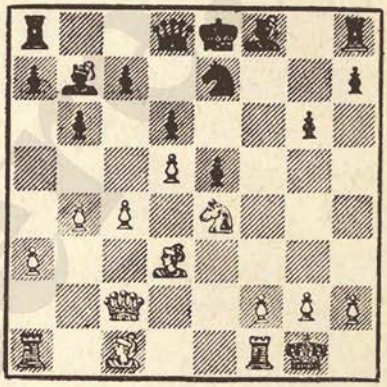

Cf5) 15.f4 ! bc4 16.Cf6 Rf7 17. fe5 cd3 18.e6 Rg7 19.Dc3, negrul cedează. (1—0)

484. Sinaia. Turneul maeștrelor, 1980

Gabriela Olteanu Lia Bogdan

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 b6 4.g3 Na6 (4... Nb7) **5.Da4 Ne7 6.Ng2 0—0?** (6... c6) **7.Cc3 d5? !** (7... c6) **8.Ce5 ! c5 9.cd5 ed5 10.0—0 Te8? ?** (10... Nb7) **11. Cd5 ! Cd5 12.Nd5 b5 13.Nf7 Rh8 14.Ne8 ! De8** (14... ba4) **15. Db3 c4 16.Df3 !,** negrul cedează. (1—0)

485. Satu Mare. Concurs intern, 1984

Cr. Ionescu — I. Hegheduș

1.Cf3 Cf6 2.c4 b6 3.g3 Nb7 4.Ng2 c5 5.0—0 e6 6.d4 cd4 7. Dd4 Cc6 ? ! (7 . . . d6) **8.Df4 d5 9.Cc3 Nd6** (?!) **10.Dh4** (VD) **dc4 ?** (10 . . . Ne7) **11.Td1 ! Db8 12.Nh6 ! ! +— Nf8 13.Nf4 Dc8 14.Cb5 Nc5 ! 15.Nd6 ! Ca5 16. Cc7 Rd8 17.Nc5 Rc7 18.Df4 Rc6 19.a4 ! Td8 20.Td6,** negrul cedează : 20 . . . Rc5 21.Dd4 Rb4 22.Tb6 ab6 23.Db6 mat ; 20 . . . Rc7 21.Te6 +—. (1—0)

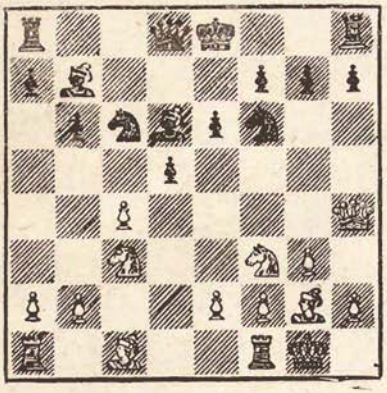

486. Buziaș. Campionatul României, echipe, 1986

Fl. Gheorghiu — Al. Kertesz

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 c5 4.e3 p6 5.Cc3 Nb7 (5 . . . g6 ! ?) **6.d5 ! ed5 7.cd5 d6 8.e4 g6 ?** (8 . . . a6 ! ?) **9.e5 ! → de5 10.Nb5 ! Cbd7 11.Ce5 De7 12.0—0 ± 0—0—0 13.Cc6 Nc6 14.Nc6 Cb8 15.Da4 Ce8 16.Nf4 Cd6 17.Tfe1 +— Dh4 18.g3 Dg4 19.Da7,** negrul cedează. (1—0)

V. JOCURI DE FLANC

DESCHIDEREA LARSEN

487. Dubai. Olimpiada XII, 1986

Viviana Caels — **Margareta Mureșan**

1.b3 Cf6 2.Nb2 g6 3.e3 ? ! (3.e4) **Ng7 4.c4 0—0 5.Cc3 c5 6.g3 d5 7.d4 cd4 8.ed4 Cc6 9. Ng2 dc4 10.Nc6 bc6 11.bc4 Ne6 12.c5 Cd5 13.Cge2 Tb8 14.Dd2 Da5 15.Cd1 Da6 16.0—0 Tfd8 17.f4 Cb4 ! 18.Tf2 Cd3 19.Tf3 Cc5 20.Cc1 Ce4,** albul cedează. (0—1)

DESCHIDEREA ENGLEZĂ

488. București. Turneu, 1934

G. Alexandrescu — E. Eduard

1.Cf3 Cf6 2.c4 e6 3.b3 Ne7 4.Nb2 b6 5.g3 Nb7 6.Ng2 d5 7.0—0 dc4 8.bc4 0—0 9.Cc3 c5 10.Dc2 Cc6 11.Tad1 Cd4 ? ? (11 . . . Dd7) **12.Cd4 Ng2 13.Ce6 ! Dc8 14.Cg5 Nf1 15.Cd5 +— Te8 16.Cf6 Nf6 17.Dh7 Rf8 18. Nf6,** negrul cedează. (1—0)

489. București. Campionatul interechipe, 1947

H. Kapuscinski — Tr. Ichim

1.c4 Cf6 2.Cf3 c5 3.g3 Cc6 4. Ng2 d5 5.cd5 Cd5 6.Cc3 Cb6 7. 0—0 e5 8.b3 Ne7 9.Na3 c4 10. Ne7 De7 11.bc4 Cc4 12.Cd5 Dd6 13.Cg5 ! Dd8 (13 . . . 0—0 ? 14. Dc2 +— ; 13 . . . h6 14.Ce4 ! ; 13 . . . Ne6 14.d3 !) **14.f4 h6** (VD)

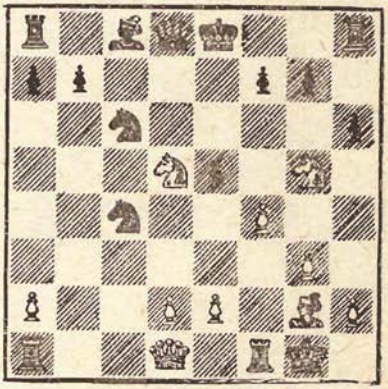

15.Cf7 ! ! Rf7 16.Dc2 ! (16.fe5 ? Rg8 17.Dc2 Ce5 =) Cd6 ? ! (16 . . . Cb6 ! ?) 17.fe5 Cf5 18.Tf5 Nf5 19.Df5 Re8 20.Dg6, negrul cedează. (1—0)

490. Cluj. Campionatul României, echipe, 1/1, 1961

B. Soos — C. Botez

1.c4 e5 2.Cc3 Cc6 3.Cf3 g6 4. d4 ed4 5.Cd5 Ng7 6.Ng5 Cce7 7.Cd4 c6 8.Ce7 Ce7 9.Dd2 h6 10.Nh4 g5 11.Ng3 d5 12.e3 0—0 13.0—0—0 ? (13 . . . Nd3) Cf5 14.Cf5 ? (14.Dc2 !) Nf5 15.cd5 ? (15.Nd3) Db6 16.Nd6 cd5 17.Db4 Dc6 18.Rd2 Dc2 19.Re1 Nb2, albul cedează. (0—1)

491. Cluj. Campionatul României, echipe, 1/1, 1969

Fl. Gheorghiu — A. Marcovici

1.c4 e5 2.Cc3 Cf6 3.Cf3 Cc6 4.g3 d5 5.cd5 Cd5 6.Ng2 Cb6 7.0—0 Ne7 8.d3 0—0 9.a3 a5 10.Ne3 f5 11.Ca4 (11.Nb6) Ca4 12.Da4 Nd6 13.Tac1 (13.Cg5 ? f4 ! —+) De7 14.Nc5 ! Nd7 15. Dh4 ! Dh4 16.Ch4 Tae8 17.Nd5 Rh8 18.Tc4 ! Te7 ? ? (45′ gîndire ; 18 . . . g5 ; 18 . . . g6) 19. Cg6, negrul cedează. (1—0)

492. București. Campionatul României, 1/1, 1972

Th. Ghițescu — M. Ghindă

1.c4 e5 2.Cc3 Cc6 3.Cf3 Cf6 4.g3 Nb4 5.Cd5 e4 6.Ch4 Nc5 7.Ng2 d6 8.0—0 g5 ? (8 . . . Ne6) 9.d4 ! Cd5 10.dc5 Cdb4 11.a3 Ca6 12.b4 Ccb8 (?!) 13.Dd4 0—0 14.Cf5 ! ± → Nf5 15.Nb2 f6 16.Dd5 Tf7 17.Df5 +— Cc6 18. Ne4 Ce7 19.De6, negrul cedează. (1—0)

493. Costinești. Turneu internațional, 1973

M. Ghindă — N. Doroftei

1.Cf3 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 c5 4. e4 ! ? d5 ? ! (4 . . . Cc6) 5.cd5 ed5 6.e5 ! d4 7.ef6 dc3 8.Nb5 Cc6 9.De2 Ne6 10.dc3 Df6 11. 0—0 ± h6 12.Ce5 Tc8 13.Cc6 bc6 14.Na6 Tc7 15.f4 +— g6 ? 16.f5 gf5 17.Nf4 !, negrul cedează. (1—0)

494. Tapolca. Turneu internațional, 1984

Maria Albuleț — Suzana Szalay

1.c4 e6 2.Cc3 d5 3.b3 (3.d4) c5 4.cd5 ed5 5.d4 Cc6 6.dc5 d4 7.Ce4 Nf5 8.Cg3 Ng6 9.e4 Nc5 10.a3 Cf6 11.Nd3 De7 12.De2 Ce5?! (12 . . . 0—0) 13.Nb5 Ced7 14.Ch3 Ne4?! (14 . . . 0—0) 15. Nd7 Rd7 16.0—0 ± Rc7 17. Nf4 Rb6 18.b4 +— d3 19.bc5 Rc5 20.De3, negrul cedează. (1—0)

495. New York. Open internațional, 1984

Fl. Gheorghiu — A. Chow

1.c4 c5 2.Cf3 Cf6 3.Cc3 d5 4.cd5 Cd5 5.e4 ! Cb4 6.Nc4 Ne6 7.Ne6 Cd3 8.Rf1 fe6 9.Cg5 Db6 ! 10.Df3 ! ± c4 11.b3 Da6 12.a4 ! ! ± Rd7 ! 13.Cb5 Cc6

14.bc4 (14.Cf7 ! ?) Cce5 15.Dg3 Dc6 ! ? (VD) 16.Nb2 ! ! Cb2 (16 . . . Dc4 17.Ne5 Ce5 18.d3!!

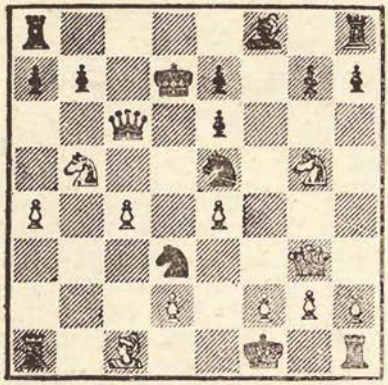

+—) 17.De5 Dc4 18.d3! Cd3 19. Td1 Td8 20.Ce6 !, negrul cedează. (1—0)

496. Timișoara. Campionatul României, 1/2, 1986

C. Bușu — **N. Ilijin**

1.Cf3 Cf6 2.b3 b6 3.g3 Nb7 4.Ng2 c5 5.c4 g6 6.0—0 Ng7 7. Nb2 0—0 8.d3 d5 9.e3 Cc6 10.a3 Dd7 11.Dc2 Tfd8 12.Cc3 Tac8 13.Tfd1 d4 14.Cd5 Cd5 15.cd5 Dd5 16.Cd4 Dg2, albul cedează. (0—1)

DESCHIDEREA BIRD

497. Corespondență. Cupa Țărilor Latine, 1980/81

L. Opsommer — **V. Urseanu**

1.f4 Cf6 2.Cf3 g6 3.b4 Ng7 4.Nb2 0—0 5.e3 d6 6.Ca3 e5 7.fe5 Cfd7 ! ? (7 . . . Cg4 8.Cc4 b5 9.Ca5 a6 ∞) 8.Cc4 ? ! (8.Nc4) d5 9.Ca3 De7 10.c4 Ce5 11.Ne5 Ne5 12.Ce5 De5 13.cd5 (VD)

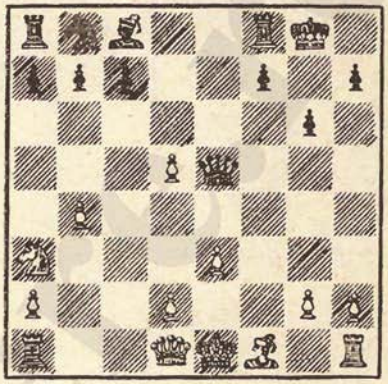

Ng4 ! —+ 14.Dc1 Dd5 15.Dc4 Dd7 16.Ne2 Ne2 17.Re2 Cc6 18. d4 Tae8 19.Cc2 Te4 20.Thf1 Tfe8, albul cedează. (0—1)

DESCHIDEREA GROB

498. Corespondență. Campionatul României, 1/4, 1987

C. Vasile — **I. Fleisz**

1.g4 (?!) d5 2.Ng2 Ng4 ? ! (2 . . . c6) 3.c4 c6 4.cd5 Cf6 5. Cc3 Dc8 6.Db3 e6 7.e4 ed5 8. ed5 Ne7 9.d3 0—0 10.Cge2 cd5 ! ? 11.Cd5 Cd5 12.Dd5 Cc6 13.Cd4 ? ? (13.a3) Nb4 ! —+ 14.Rf1 Td8, albul cedează. (0—1)

DESCHIDEREA ROMÂNEASCĂ

499. București. Campionatul Capitalei, 1938

G. Alexandrescu I. Vasilescu

1.Cc3 d5 2.d4 Nf5 (V 2 . . . Cf6 3.Ng5 Nf5 4.f3 ! c6 5.e4 de4 6. Nf6 ef6 7.fe4 Ng6 etc.) **3.f3 !** (A 4.e4) **Cf6 4.Ng5 c6 ? !** (4 . . . Cbd7 E 5.e4) **5.e4 de4 6.Nf6 ef6 7.fe4 Ng6 8.Nc4 b5 9.Nb3 Nd6 10.Cf3 0—0 11.Ch4 Rh8 12.0—0 Db6 13.Rh1 Te8 ?** (13 . . . Cd7) **14.Cg6 fg6 15.Dg4 ! a5 ?** (15 . . . Dd4) **16.Dg6 ! ! +— Te7 17.Tf3,** negrul cedează : 17 . . . h6 18. Tf6 +—. (1—0)

500. București. Turneu local, 1940

C. Ștefaniu L. Țucă

1.Cc3 (Un început de partidă jucat pentru prima oară spre sfîrșitul secolului XIX de scandinavul Arved Heinrichsen. Reluată imediat după 1900 de cehul Jan Kotrč și anglo-saxonul T. A. Dunst, fără a fi abandonată, deschiderea a fost abordată sporadic, negăsindu-i-se o linie acceptabilă de joc. În acest stadiu a luat-o în studiu, în jurul anului 1935, maestrul român Gică Alexandrescu care o introduce și în partidele de concurs sub denumirea de Deschiderea românească) **1 . . . c5 2. Cf3 Cf6 3.d4 cd4 4.Cd4 d5 ? !** (O inexactitate care-i va da albului posibilitatea de a-și consolida inițiativa ; trebuia continuat cu 4 . . . Cc6, care dădea negrului bune șanse de egalare a poziției) **5.Ng5 e5 6.Cdb5 a6 ? ?** (O gafă neașteptată din partea unui jucător foarte talentat cum era tînărul Liviu Țucă ; corect era 6 . . . Ne6. Vezi diagrama)

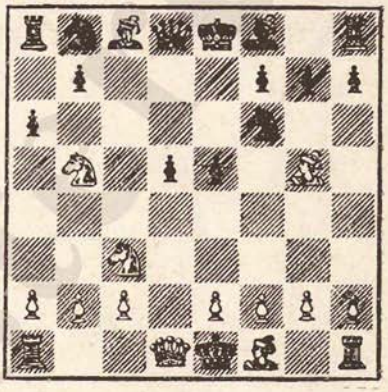

7.Cd5 ! ! (Decisiv și spectaculos ! După mutarea din text, cîștigarea partidei n-a mai fost decît o problemă de tehnică) **7 . . . ab5 8.Cf6 Re7 9.Cg8 !,** negrul cedează deoarece la mutarea următoare pierde dama : 9 . . . Re6 10.Dd8, sau partida : 9 . . . Re8 10.Dd8 mat. (1—0)

CONSIDERAȚII FINALE

Ideea principală care se desprinde din toate partidele incluse în lucrare este aceea că rezultatul final al confruntării șahiste depinde, în mod cert, de felul în care se desfășoară deschiderea, mai exact de gradul de înțelegere a liniei de joc abordate. Departe de a fi un joc mecanic bazat doar pe memorie, șahul pretinde — de-a lungul întregii partide — o logică specifică poziției, mutare cu mutare.

În deschidere, ca și în celelalte faze ale partidei, fiecare jucător trebuie să caute nu o mutare, ci o suită de mutări ce se constituie într-un plan realizabil în funcție de analiza poziției, aceasta indicîndu-i drumul ce trebuie urmat în continuare.

Cu alte cuvinte, deschiderea trebuie să fie corect efectuată de ambele părți, astfel ca intrarea în jocul de mijloc să se facă de cei doi adversari de pe poziții egale, urmînd ca în această a doua etapă să-și poată etala fiecare forța de joc, adică imaginația creatoare. Numai așa, în final, la încheierea întrecerii, indiferent de deschiderea aplicată, jucătorul mai dotat și mai bine pregătit își va putea învinge adversarul sau, în cel mai rău caz, va fi egalul acestuia.

POSTFAȚĂ

Să ne întoarcem, deci, la mica noastră enciclopedie a greșelilor din deschidere, constituită din 500 de partide scurte, și să le analizăm pe îndelete pentru a putea concluziona.

Desigur că, răsfoind paginile consacrate acestui număr incredibil de confruntări ratate din start, dintre care aproape două treimi aparțin reprezentanților elitei șahului mondial, creditați cu înaltul titlu de mari maeștri, este firesc să apară unele semne de întrebare în mintea cititorilor în legătură cu condițiile de desfășurare a întrecerilor sau să se pună la îndoială competența jucătorilor. Însă observațiile făcute într-un număr apreciabil de asemenea cazuri au demonstrat că, deși au fost luate măsurile pentru prevenirea unor aspecte negative în timpul concursurilor, s-au comis totuși în continuare inexactități, greșeli sau gafe. Astfel s-a ajuns la concluzia că originea erorilor de toate categoriile trebuie căutată în însăși evoluția celor care conduc armatele de lemn de pe tabla cu 64 de pătrate.

Dacă m-ar întreba cineva de ce se greșește, chiar și în prima fază a partidei, i-aș răspunde foarte serios și fără ezitare că din... 1 001 de motive, primul fiind faptul concret și indubitabil că noi, oamenii, prin naștere, sîntem ființe imperfecte. Probabil că în acest caz mi s-ar răspunde că restul de o mie de motive nu mai contează! Deși dotat de natură cu o rațiune îmbogățită și șlefuită din generație în generație, acest „homo sapientissimus" poate uneori gîndi într-un fel, pentru ca în momentul aplicării deciziei sale să efectueze altceva, datorită unui

impuls intern sau extern, intercalat brusc în memorie prin unul din canalele receptoare.

Despre deschideri s-a scris de nenumărate ori în manualele de șah, însă au fost abordate în general problemele strict legate de teorie, cele psihologice sau fizice fiind probabil lăsate pe seama specialiștilor. Fiecare autor s-a străduit să explice cum e mai bine să dezvolte piesele, să lupte pentru stăpînirea centrului, să aibă grijă de tempouri, cîmpuri tari și slabe, structura pionilor, mobilitatea figurilor ușoare, curse, coloane și diagonale deschise, oferind șahiștilor o serie de sfaturi și îndrumări deosebit de utile. Cînd însă începi să aplici în practică cele învățate din cărți, descoperi că, în realitate, tabla de șah este asemănătoare unui cîmp minat în care ai de trecut ori de evitat o serie întreagă de obstacole și capcane, generatoare de greșeli. Dacă mai adăugăm și aspectele negative legate de condiția fizică, pregătirea psihologică și studierea adversarului, avem tabloul aproape complet asupra problematicii greșelilor din prima oră de joc.

Am scris „aproape complet", deoarece, alături de cauzele menționate, mai trebuie inclus și capitolul erorilor voluntare, al mutărilor incomode sau chiar incorecte, făcute cu bună știință, care-l pot deruta pe adversar, aducîndu-l în criză de timp, sau se pot solda cu pierderea partidei în cazul în care oponentul găsește răspunsul potrivit.

Însumînd și combinînd toate aceste posibilități de a greși chiar din primele 10—15 mutări, desigur că se depășesc cu mult cele 1 001 de motive estimate la începutul expunerii.

Evitarea sau limitarea unor asemenea incidente, deosebit de stresante, depinde exclusiv de pregătirea teoretică, psihică și fizică a jucătorului. Cu totul întîmplător, uneori se implică în deschidere și hazardul, însă numărul evenimentelor de acest gen este nesemnificativ.

În încheiere, consider necesar să precizez că, în condițiile exploziei șahiste contemporane, una din condițiile importante ale succesului este „o minte sănătoasă într-un corp sănătos".

INDEXUL JUCĂTORILOR

Adorjan A (Hun) : 153. **Alapin S** (URS) : 73, 95, 180. **Alatorzev V** (URS) : 96. **Albin A** (Rom) : 13. **Albuleț Maria** (Rom) : 494. **Alburt L** (URS) : 318. **Aldea H** (Rom) : 375, 478. **Alehin A** (Rus/Fra) : 53, 125, 183, 244. **Aleksandria Nana** (URS) : 64, 152. **Alexandrescu Gh** (Rom) : 344, 381, 386, 488, 499. **Alexandrescu R** (Rom) : 342, 384, 390, 439. **Alfred S** (Isd) : 352. **Alvirescu A** (Rom) : 451. **Andersen A** (Ger) : 34, 36, 42, 47, 48, 80, 82, 94, 121, 123. **Andersson U** (Sve) : 165, 177. **Andreescu M** (Rom) : 363. **Andrițoiu N** (Rom) : 452, 474. **Antonov L** (Blg) : 412. **Asztalos L** (Hun) : 447. **Averbach I** (URS) : 227, 270.

Balașov I (URS) : 233, 278. **Balla A** (Rom) : 368. **Barbu N** (Rom) : 402, 472. **Barcza C** (Hun) : 57. **Barczay L** (Hun) : 116, 273, 320. **Barle J** (Iug) : 97. **Barlov D** (Iug) : 311. **Baumstark Gertrude** (Rom) . 358, 361. **Bădulescu Cristina** (Rom) : 432. **Bălănel I** (Rom) : 436, 462. **Bărbulescu D** (Rom) : 367. **Bea P** (Esp) : 353. **Becker A** (Ost) : 17. **Beiu V** (Rom) : 362. **Beliavski A** (URS) : 108, 176. **Bellon J** (Esp) : 100. **Benkö P** (Hun/USA) : 161, 221, 259, 276. **Bernstein O** (Fra) . 71. **Bilek I** (Hun) : 45, 133. **Bird H** (Eng) : 49, 179, 315. **Biriescu I** (Rom) : 363, 366. **Birnboim N** (Isl) : 424. **Bisguier A** (USA) : 104, 129. **Blackburne J** (Eng) : 53, 249. **Bledow L** (Ger) : 24. **Boboțov M** (Blg) : 58, 141, 301. **Bogdan Lia** (Rom) : 484. **Bogdanovski V** (Fra) : 329. **Bogoliubov E** (Rus/Ger) : 21, 86, 210, 213, 214, 255, 289. **Boicu Smaranda** (Rom) : 361, 364, 422, 432. **Bolbochan J** (Arg) : 27. **Bondoc D** (Rom) : 326. **Bonnet H** (Fra) : 367. **Borochov H** (USA) : 99. **Botez C** (Rom) : 438, 490. **Botvinnik M** (URS) : 39, 113. **Bönsch U** (DDR) : 174. **Braunstein A** (Rom) : 362, 436, 463. **Brody N** (Rom) : 447, 450. **Bronstein D** (URS) : 229, 268, 288, 318. **Browne W** (USA) : 158, 308. **Brüll A** (Rom) : 420. **Bukici E** (Iug) : 142, 164. **Burger K** (USA) : 18. **Burn A** (Eng) : 206. **Bușu C** (Rom) : 496. **Butnaru I** (Rom) : 338. **Butnaru M** (Rom) : 418. **Buzoianu E** (Rom) : 345. **Byrne R** (USA) : 189, 285.

Caels Viviane (Bel) : 487. **Cailleau C** (Fra) : 349. **Calvo R** (Esp) : 138. **Campoy Moreno A** (Esp) : 400. **Capablanca J** (Cub) : 55, 265, 297. **Caro H** (Eng) : 204. **Castaldi V** (Ita) : 70. **Cebalo M** (Iug) : 311. **Chevaldonnet F** (Fra) : 480. **Chiricuță M A** (Rom) : 325. **Chiricuță M** (Rom) : 417. **Chow A** (USA) : 495. **Ciburdanidze Maia** (URS) : 245. **Cigorin M** (Rus) : 6, 7, 8, 13, 83, 197, 208. **Ciocâltea V** (Rom) : 131, 149, 190, 292, 348, 370, 376, 378, 389, 397, 398, 412, 413, 440, 470. **Cimpeanu M** (Rom) : 333. **Cochrane J** (Eng) : 4, 40, 119, 120. **Cojocaru C** (Rom) : 379. **Corinthios A** (Fra) : 411. **Cortez S** (Arg) : 27. **Costea E** (Rom) : 341, 467, 475. **Crețulescu E** (Rom) : 438. **Cristescu Fl** (Rom) : 443. **Cristoforatos G** (Rom) : 356. **Crișan Loreta** (Rom) : 414. **Csom I** (Hun) : 149.

Damianovici M (Iug) : 62. **Damlianovici B** (Iug) : 203. **Darga K** (FRG) : 259. **Dascălu G** (Rom) : 475. **Dăneț N** (Rom) : 471. **Dely P** (Hun) : 134. **Diaconescu P** (Rom) : 442. **Ditt E** (FRG) : 144. **Djindjihașvili R** (USA) : 201. **Dlugy M** (USA) : 117. **Dodu P** (Rom) : 433. **Dominte N** (Rom) : 472. **Donner J** (Nid) : 3, 60, 61, 110, 194, 222, 228, 260. **Dorfman I** (URS) : 314. **Doroftei N** (Rom) : 493. **Drimer D** (Rom) : 469. **Ducic B** (Fra) : 385. **Dufresne J** (Ger) : 34, 35, 91. **Dumitrescu C** (Rom) : 325. **Dunăreanu V** (Rom) : 464. **Duras O** (CSR) : 22. **Dvoiris S** (URS) : 173. **Dynkan A** (USA) : 28.

Eduard E (Rom) : 488. **Ehlvest J** (URS) : 177. **Eichborn L** (Ger) : 42, 80. **Eingorn L** (URS) : 240. **Erdely Șt** (Rom) : 449. **Erdeuș Gh** (Rom) : 457. **Ermenkov E** (Blg) : 167. **Eslon J** (Sve) : 165. **Estrin I** (URS) : 19, 30, 227. **Euwe M** (Nid) : 15, 252, 266. **Evans L** (USA) : 166. **Evans W** (Eng) : 31.

Farago I (Hun) : 195, 273, 306. **Fähndrick H** (Ost) : 5. **Feuer R** (Bel) : 56. **Fila Sofia** (Rom) : 383. **Filip M** (CSR) : 275, 283. **Filipescu Sanda** (Rom) : 437. **Fiorentino P** (Ita) : 354. **Fine R** (USA) : 99, 219. **Fischer R** (USA) : 18. **Flear G** (Eng) : 241. **Fleissig B** (Ost) : 295. **Fleisz I** (Rom) : 337, 498. **Flohr S** (Ceh) : 112, 214, 218. **Flondor T** (Rom) : 343. **Florea M** (Rom) : 479. **Foișor O** (Rom) : 279. **Forintos G** (Hun) : 270. **Fred J** (Fin) : 129. **From M** (Den) : 2. **Frydman P** (Pol) : 216.

Galewski E (Pol) : 466. **Galia E** (Ost) : 127. **Gaprindașvili Nona** (URS) : 137, 143. **Garcia R** (Arg) : 136, 393. **Garcia Gonzales G** (Cub) : 314. **Garcia Martinez S** (Cub) : 233, 248, 272. **Garcia Palermo C** (Arg) : 241. **Gat I** (Isl) : 20. **Gavriș E** (Rom) : 377. **Găureanu E** (Rom) : 427. **Georgescu V** (Rom) : 404, 430, 442. **Gheller E** (URS) : 59, 67, 163, 268. **Gheorghiu C I** (Rom) : 340, 356. **Gheorghiu Fl** (Rom) : 20, 151, 157, 292, 393, 457, 480, 483, 486, 491, 495. **Ghindă Eugenia** (Rom) : 358. **Ghindă M** (Rom) : 154, 371, 424, 492, 493. **Ghipslis A** (URS) : 144. **Ghițescu Th** (Rom) : 228, 243, 320, 389, 426, 461, 468, 482, 492.

Ghizdavu D (Rom) : 327. **Gläser W** (FRG) : 331. **Gligorici S** (Iug) : 224. **Glodeanu I** (Rom) : 336. **Gostovici Miroslava** (Iug) : 364. **Grabovieţchi Elena** (Rom) : 437. **Greco G** (Ita) : 77, 92, 178. **Grosu I** (Rom) : 340, 445. **Gruenfeld Y** (Isl) : 246. **Grünberg S** (Rom) : 370, 371. **Grünfeld E** (Ost) : 127, 253, 264. **Gudju I** (Rom) : 329, 380. **Gulko B** (URS) : 237. **Gunsberg I** (Eng) : 50, 209. **Gutti I** (Isl) : 461.

Haag E (Hun) : 291. **Hajdara Magdalena** (Rom) : 330. **Halic I** (Rom) : 341, 382. **Hancaş M** (Rom) : 459. **Hanu I** (Rom) : 391. **Harmsen Jessica** (Den) : 323. **Hartlaub K** (Ger) : 296. **Hasenfuss R** (Ger) : 255. **Hasin A** (URS) : 46. **Hecht H** (FRG) : 156. **Hegheduş I** (Rom) : 433, 485. **Hernandez R** (Cub) : 230, 287. **Hodgson M** (Eng) : 247. **Holmov R** (URS) : 305. **Holzhausen W** (Ger) : 14. **Horniak J** (CSR) : 346. **Horowitz I** (USA) : 28, 380. **Hort V** (CSR) : 159, 232, 285. **Horvath C** (Hun) : 242. **Horwitz B** (Ger/Eng) : 24, 33, 41. **Hudrea V** (Rom) : 350. **Huguet B** (Fra) : 397. **Hulak K** (Iug) : 76. **Hübner R** (FRG) : 66, 263, 304. **Hüttemann K** (FRG) : 376.

Iancso I (Rom) : 332. **Ianis C** (Rus) : 25, 79. **Ianosevici D** (Iug) : 151. **Ianovcic F A** (Rom) : 339. **Ichim T** (Rom) : 489. **Ilie Viorica** (Rom) : 414. **Ilijin N** (Rom) : 399, 403, 405, 458, 496. **Iliviţki G** (URS) : 130. **Inkiov V** (Blg) : 11, 189, 262. **Ionescu Cr** (Rom) : 485. **Ionescu P** (Rom) : 427. **Ionescu-Vornicu A** (Rom) : 383. **Iudovici M** (URS) : 219. **Iusupov A** (URS) : 238, 280, 317. **Ivana G** (Rom) : 321. **Ivanka Maria** (Hun) : 106, 148. **Ivanovici B** (Iug) : 240. **Ivkov B** (Iug) : 61, 261.

Janowski D (Pol/Fra) : 7, 74, 75, 198, 205. **Jansa V** (CSR) : 193, 256. **Jicman A** (Rom) : 369. **Jicman Ligia** (Rom) : 65, 434. **Jidkov V** (URS) : 105. **Johnston S** (USA) : 207. **Joseph F** (Bel) : 417.

Kan I (URS) : 39. **Kapuscinski H** (Rom) : 343, 489. **Karpov A** (URS) : 293. **Kasparov G** (URS) : 281. **Kaufmann A** (Ost) : 181. **Kavalek L** (CSR/USA) : 146, 157, 160. **Keres P** (Est/URS) : 88, 128, 146, 218, 269. **Kertesz A** (Rom) : 486. **Kevitz Al** (USA) : 297. **Kieseritzky L** (Pol/Fra) : 33, 121. **Kluger G** (Hun) : 276. **Kmoch H** (Ni.l) : 274. **Knaak R** (DDR) : 242. **Knezevici M** (Iug) : 72. **Kolisch I** (Ost-Hun) : 12, 26, 43. **Korcinoi V** (URS/Swz) : 89, 138, 201, 293, 313. **Kossak E** (Ger) : 35. **Kostro J** (Pol) : 141. **Kotov A** (URS) : 128. **Kovacevici V** (Iug) : 100. **Kozma Edith** (Rom) : 359. **Krejcik J** (CSR) : 211. **Kuhnert H** (FRG) : 377. **Kuligowski A** (Pol) : 236. **Kupreicik** (URS) : 63, 67, 302, 317. **Kuzmin G** (URS) : 108, 262, 269.

Labatt L (USA) : 38. **La Bourdonnais** (Fra) : 32, 78. **Lalev D** (Blg) : 408. **Lange M** (Ger) : 47. **Larsen B** (Den) : 104, 172, 257, 294, 301, 313. **Larusson E** (Isd) : 483. **Lasa T** (Ger) : 79. **Lasker Ed** (Ger) : 251. **Lasker Em** (Ger) : 38, 98, 126, 204. **Lau R** (FRG) : 196. **Lautern R** (Ost) : 431. **Lazăr I** (Rom) : 336. **Lebel-Arias Julia** (Fra) : 202. **Lechtinski J** (CSR) : 145. **Lehmann H** (FRG) : 60. **Lemaciko Tatiana** (Blg) :

200. **Lengyel L** (Hun) : 10, 231. **Leonardo G** (Ita) : 90. **Lernovici A** (Rom) : 446. **Letelier R** (Chi) : 299. **Leussen B** (Ger) : 22. **Levenfiș G** (URS) : 244. **Lhagva S** (Mgl) : 454. **Liberzon V** (URS) : 59, 188. **Lierna R** (Per) : 425. **Lilienthal A** (URS) : 46, 184, 286. **Litmanovicz Mira** (Pol) : 373. **Litvinska Appolonia** (Pol) : 322. **Liubojevici L** (Iug) : 169, 171, 304. **Liu Shelan** (PRC) : 202. **Liu Wenche** (PRC) : 110. **Loewenton L** (Rom) : 324, 448. **Lombardy W** (USA) : 230. **Lputian S** (URS) : 237. **Lukacs P** (Hun) : 203. **Lutikov A** (URS) : 167.

Macarie E (Rom) : 405. **Mac Donnell A** (Eng) : 31, 32, 78. **Macri P** (Rom) : 453. **Maczuski L** (Ost-Hun) : 43. **Malakhov B** (URS) : 423. **Manolescu Rodica** (Rom) : 395. **Marco G** (Rom/Ost) : 51, 69, 124. **Marcovici A** (Rom) : 491. **Margolit T** (Isl) : 267. **Marici R** (Iug) : 72. **Marin M** (Rom) : 243, 428. **Mariotti S** (Ita) : 97. **Maroczy G** (Hun) : 16, 84, 124, 215. **Marovici D** (Iug) : 193. **Marshall F** (USA) : 44, 75, 84, 85, 95, 206, 207, 208, 209. **Mason J** (Eng) : 197. **Mattison H** (Let) : 212. **Matulovici M** (Iug) : 142, 170, 199. **Maximovici Suzana** (Iug) : 200. **Mărășescu I** (Rom) : 426. **Mende E** (Rom) : 411. **Menke G** (Ger) : 88. **Mieses J** (Ger/Eng) : 8, 98, 182, 254. **Mihalcișin A** (URS) : 277. **Mihuț I** (Rom) : 337. **Mikenas V** (Lit) : 112. **Miles/Hartston Jana** (Eng) : 152, 245. **Mititelu Gh** (Rom) : 456, 477. **Möller J** (Isd) : 473. **Morphy P** (USA) : 81, 93, 123. **Mozeș L** (Rom) : 451. **Mufics I** (Hun) : 415. **Munteanu Gh** (Rom) : 478. **Mureșan I M** (Rom) : 390. **Mureșan Margareta** (Rom) : 162, 406, 407, 487. **Murey Y** (Isl) : 246.

Nacht E (Rom) : 334, 415. **Nagy Z** (Rom) : 399. **Najdorf M** (Pol/Arg) : 101, 132, 155, 168, 222, 234, 266, 282, 299. **Navrotescu C** (Rom) : 469. **Neamțu Ș** (Rom) : 392, 471. **Necunoscut** : 77. **Nemeth F** (Rom) : 460. **Neumann G** (Ger) : 2, 36, 91. **Nichițelea P** (Rom) : 355, 416. **Nicolaide V** (Rom) : 366. **Nicolau Alexandra** (Rom) : 137. **Nicolescu I** (Rom) : 360. **Nikolici S** (Iug) : 481. **Nimzovici A** (Let:) 23, 69, 180, 183, 264. **Nistor E** (Rom) : 418. **Nogueiras J** (Cub) : 238, 312. **Nunn J** (CSR) : 19. **Nunn M D J** (Eng) : 68, 109, 117, 118, 281. **Nuțu Dana** (Rom) : 65, 421. **Nyström E** (Sve) : 347.

Oancea V (Rom) : 360. **Obrenovici A** (Rom) : 381. **Ofstad P** (Nor) : 187. **O'Kelly A** (Bel) : 56, 220, 224, 226, 298. **Olafsson F** (Isd) : 58, 226. **Olărașu Gabriela** (Rom) : 323. **Oltean L** (Rom) : 429. **Olteanu Gabriela** (Rom) : 484. **Opsommer L** (Bel) : 497. **Ostersetzer N** (Rom) : 446.

Paasikangas Johanna (Fin) : 435. **Pachman L** (CSR) : 132, 135, 145. **Pall Gh** (Rom) : 388. **Panno O** (Arg) : 166. **Partoș C** (Rom) : 456. **Paulsen L** (Ger) : 26. **Pavlov M** (Rom) : 345, 476, 477. **Peptan Corina** (Rom) : 444. **Persitz R** (URS) : 140. **Petcu S** (Rom) : 326. **Petersen F** (Den) : 398. **Petrescu C** (Rom) : 439. **Petrosian T** (URS) : 133, 186, 188, 223, 303. **Pfleger H** (FRG) : 115. **Pietzsch W** (DDR) : 190. **Pigusov E** (URS) : 248. **Pillsbury H** (USA) : 52. **Pinter J** (Hun) : 11

Pirc V (Iug) : 102, 126, 221. **Planinci A** (Iug) : 63, 89, 155. **Podgorny J** (CSR) : 275. **Polihroniade Elisabeta** (Rom) : 106, 322, 373. **Polugaevski L** (URS) : 150, 173. **Pomar S** (Esp) : 257. **Popa T** (Rom) : 388, 473. **Popescu T** (Rom) : 423. **Portisch L** (Hun) : 62, 229, 239, 291. **Porțeanu B** (Rom) : 410. **Prins L** (Nid) : 258, 274, 316. **Pranițchi Th** (Rom) : 401. **Prohaska C** (Rom) : 352, 425. **Prokopp H** (DDR) : 467. **Pytel K** (Pol) : 468.

Quinteros M (Arg) : 158, 160, 175, 176, 272.

Radovici C (Rom) : 392, 404. **Radu E** (Rom) : 416. **Radu Luminița** (Rom) : 435. **Radulov I** (Blg) : 159, 307. **Raikovici D** (Iug) : 170, 199. **Rantanen Y** (Fin) : 232, 287. **Rasmussen P** (Tai) : 351. **Razuvaev I** (URS) : 286, 302. **Rădulescu C** (Rom) : 430. **Rădulescu L (Rom)** : 349, 441. **Rădulescu M** (Rom) : 453. **Ree H** (Nid) : 271, 303. **Reicher Em** (Rom) : 459. **Remon A** (Cub) : 429. **Reshevski S** (USA) : 267. **Reti R** (Ost-Hun/Ceh) : 15, 55, 111, 181, 211, 213, 252. **Rey Ardid R** (Esp) : 217. **Ribli Z** (Hun) : 235, 239, 307. **Richter B** (Ger) : 250. **Robatsch K** (Ost) : 101, 256, 261. **Robey J** (Eng) : 37. **Rodriguez Am** (Cub) : 312. **Rojas J** (Chi) : 378. **Romanovski P** (URS) : 21. **Rotariu Gh** (Rom) : 332, 465. **Rozenberg Gh** (Rom) : 455. **Rubinstein A** (Pol) : 54, 210. **Rusenescu E** (Rom) : 347, 452. **Ruy Lopez** (Esp) : 90.

Saint Amant P (Fra) : 122. **Salazar H** (Chi) : 234. **Salvio A** (Ita) : 92, 178. **Samarian S** (Rom) : 387. **Sanguinetti R** (Arg) : 136. **Savin D** (Rom) : 408, 410. **Sax G** (Hun) : 76, 153, 171, 194, 305, 310. **Sämisch F** (Ger) : 87, 125, 198, 265. **Schallopp E** (Ger) : 94, 205. **Schiffers E** (Rus) : 29. **Schlechter K** (Ost) : 74, 83, 295. **Schmid L** (FRG) : 300. **Schulten J** (USA) : 93. **Schwartzfeld A** (Rom) : 462. **Schweber S** (Arg) : 168. **Seimeanu P** (Rom) : 369, 372. **Seirawan Y** (USA) : 308. **Senchevici I** (Rom) : 482. **Seneca C** (Rom) : 324. **Shoup G** (USA) : 44. **Sibarevici I** (Iug) : 164. **Sigurjonsson G** (Isd) : 161. **Silberman H** (Rom) : 450. **Simu O** (Rom) : 391. **Sliwa B** (Pol) : 282, 284. **Smislov V** (URS) : 57, 225, 258, 260, 288, 290, 306. **Socaciu C** (Rom) : 402. **Sokolski A** (URS) : 184. **Soos B** (Rom) : 490. **Sosonko G** (Nid) : 263. 309. **Spasski B** (URS) : 30, 115, 231, 294. **Spielmann R** (Ost) : 6, 9, 86, 113. **Spiridonov M** (Blg) : 116, 279. **Stahlberg G** (Sve) : 185. **Stanca Cristina** (Rom) : 434. **Stanciu Tr** (Rom) : 357, 374, 403. **Stanley C** (USA) : 81, 122. **Staunton H** (Eng) : 4, 40, 41, 119, 120. **Stean M** (Eng) : 154, 163. **Stegăroiu Raluca** (Rom) : 422. **Steinitz W** (Ost/Eng) : 1, 5, 37, 49, 179, 249, 315. **Stellia A** (Rom) : 321, 443. **Stoica V** (Rom) : 335. **Stoltz G** (Sve) : 87, 131. **Stroe Mădălina** (Rom) : 359, 365. **Suetin A** (URS) : 105, 130, 147. **Szabo I** (Rom) : 335, 401, 428, 458. **Szabo L** (Hun) : 134, 220, 271, 283. **Szalay Suzana** (Hun) : 494. **Szigeti M** (Hun) : 45.

Ștefaniu C (Rom) : 385, 394, 400, 463, 466, 470, 500. **Ștefanov P** (Rom) : 174, 379, 431, 481. **Șubă M** (Rom) : 310. **Șul Marta** (URS) : 64. **Șumov I** (Rus) : 12, 25. **Șușnea Liliana** (Rom) : 365. **Șuta M** (Rom) : 351, 374, 465.

Tagnon Nicole (Fra) : 421. **Tal M** (URS) : 66, 103, 107, 118, 135, 147, 186, 191, 192. **Tan H** (Sip) : 102. **Tarrasch S** (Ger) : 14, 50, 51, 73, 182, 250, 289. **Tartakover S** (Ost/Fra/Pol) : 23, 29, 70, 71, 111, 212, 215, 217, 254, 316. **Taubman H** (Rom) : 386. **Teichmann R** (Ger) : 296. **Telbis Gh** (Rom) : 354, 384, 419. **Teodorescu/Andreescu Margareta** (Rom) : 162, 330, 395, 406, 407. **Terziev N** (Rom) : 339. **Thomas G** (Eng) : 251. **Timman J** (Nid) : 107, 150, 172, 280, 309. **Tocăniță Fr** (Rom) : 334, 342, 346. **Tolocică E** (Rom) : 328. **Toluș A** (URS) : 96, 223, 225. **Torre C** (Mex) : 253. **Torre E** (Phi) : 235. **Trandafir N** (Rom) : 350, 420. **Tratatovici M** (Rom) : 375, 413. **Travi P** (Brs) : 355. **Tringov G** (Blg) : 103. **Troianescu O** (Rom) : 382, 387, 396, 454. **Tukmakov V** (URS) : 139, 278. **Tyroler Al** (Rom) : 448.

Țacu V (Rom) : 455. **Țucă L** (Rom) : 441, 500.

Uhlmann W (DDR) : 169, 187, 191, 196, 284, 290. **Ungureanu Al** (Rom) : 368. **Ungureanu E** (Rom) : 327, 409. **Unzicker W** (FRG) : 185. **Urminska Suzane** (USA) : 444. **Urseanu V** (Rom) : 328, 344, 353, 464, 474, 497. **Urzică A** (Rom) : 409.

Vaganian R (URS) : 192, 247, 277. **Van der Wiel J** (Nid) : 175. **Varabiescu Gh** (Rom) : 476. **Vasile C** (Rom) : 445, 479, 498. **Vasilescu I** (Rom) : 499. **Vasilievici I** (Iug) : 372. **Vasiukov E** (URS) : 114. **Văcărescu I** (Rom) : 419. **Veisman O** (Rom) : 357. **Velimirovici D** (Iug) : 3, 109, 156. **Veröci Suzana** (Hun) : 148. **Vidmar M** (Iug) : 9, 16, 17, 216. **Vogt L** (DDR) : 195.

Wade R (Zee) : 298, 348, 440. **Waits T** (Eng) : 394. **Weinstein N** (USA) : 319. **Westerinen H** (Fin) : 10, 300, 319. **Winawer S** (Pol) : 1. **Yates F** (Eng) : 54. **Young Fr** (USA) : 52, 85.

Zaharov A (URS) : 139. **Zaicik G** (URS) : 236. **Zainea M** (Rom) : 460. **Zaițev A** (URS) : 114, 140. **Zamfirescu P** (Rom) : 338. **Zapata A** (Col) : 68. **Zara D** (Rom) : 396. **Zarcula I** (Rom) : 331, 333. **Zatulovskaia Tatiana** (URS) : 143. **Zelinski I** (Rom) : 449. **Zukertort J** (Ger) : 48, 82.

BIBLIOGRAFIE

BARCZA-ALFÖLDI-KAPU — **Die Weltmeister des Schachspiels.** Das Schach-Archiv Verlag, Hamburg, 1975.

BEHEIM-SCHWARZBACH — **Knaurs Schachbuch-Ein Jahrhundert Schach im Meisterpartien.** Verlag K.M., München, 1974.

BOTVINNIK M. — **Polveka v șahmatah.** „Fizkultura i Sport", Moscova, 1978.

CERNEV I. — **The 1 000 Best Short Games of Chess.** New York, D.P.I., 1955.

CERNEV I. — **Wonders and Curiosities of Chess.** New York, Simon and Schuster Co., 1974.

FINE R. — **Schaak verovert de Wereld.** Inter. Uitgevers-en Handelmij, Amsterdam, 1974.

FÖLDEAK W. — **100 Preisgekrönte Schachpartien.** Verlag W. de Gruyter, Berlin, 1964.

GAWLIKOWSKI S. — **Olimpiady Szachowe 1924—1970.** „Sport i Turystyka", Varșovia, 1972.

GREKOV N. — **M. I. Cigorin, 120 partide alese.** Editura Tineretului, C.F.S., București, 1956.

HOROWITZ-HARKNESS — **The Golden Treasury of Chess.** New York, Chess Review, 1943.

LEVI-O'CONNELL — **Oxford Encyclopedia of Chess Games.** New York, Oxford University Press, 1981.

LE LIONAIS F. — **Les prix de beauté aux échecs.** Paris, Editura Payot, 1970.

MALȚEV A. — **Ispanskaia partia.** Sofia, Mediția i Fizkultura, 1975.

MURRAY H. A. — **A History of Chess.** Oxford, Clarendono Press, 1913.

NEISTADT I. — **Les erreurs d'ouvertures fatales.** Moscova, Editions Raduga, 1979.

PACHMAN L. — **Decisive Games in Chess History.** New York, Dover Publications, Inc., 1975.
PHILIDOR A. — **Analyse du Jeu des échecs.** Paris, Librairie Garnier Frères, 1871.
RICHTER K. — **666 Kurzpartien.** Berlin — Fronau, S. Engelhardt, 1972.
ROISMAN A. — **Șahmatniie miniaturi, 1970.** Izdatelstvo „Polimia" Minsk, 1978.
RUBȚOVA-CIUDOVA — **Tvorcestvo sovetskih șahmatistok.** Moscova, „Fizkultura i Sport", 1963.
SANSON C. — **Analyse du jeu des echecs du Philidor. Traité du Greco. Des débuts de Stamma et de Ruy Lopez.** Paris, Librairie Garnier Frères, 1871.
SILBERMAN-UNZICKER — **Geschichte des Schachs.** Bertelsmann Ratgebeverlag, München, 1975.
TARTAKOVER-DU MONT — **500 Master Games of Chess.** New York, D. McKay Company Inc., 1940.
• • • — **Șahovski Informator.** Belgrad, Edit. Sah Inf., 1966—1988.
• • • — **New in Chess.** Amsterdam, Interchess B. V., 1984—1988.
Colecțiile revistelor : Europe Echecs (Franța), Schach Echo (R.F.G.), Revista Română de Șah și Revista de Șah (România).

CUPRINS

Cuvînt înainte 5
Complexitatea deschiderilor în șah 7
Codul semnelor pentru comentarea partidelor 11
A. Selecție din practica marilor maeștri 13
I. JOCURI DESCHISE : 1.e2-e4 e7-e5 13
— Deschiderea centrală 13
— Gambitul danez 15
— Deschiderea nebunului 17
— Partida vieneză 18
— Jocul celor 2, 3 și 4 cai 22
— Partida italiană 27
— Deschiderea Ponziani 30
— Gambitul Evans 32
— Partida scoțiană 36
— Partida spaniolă 38
— Apărarea Philidor 51
— Apărarea rusă 54
— Gambitul regelui 58
— Contragambitul regelui 66
II. JOCURI SEMIDESCHISE : 1.e2-e4 .?. 71
— Apărarea scandinavă 71
— Apărarea Alehin 73
— Apărarea Pirc-Ufimțev-Robatsch 75
— Apărarea Caro-Kann 80
— Apărarea siciliană 84
— Apărarea franceză 107
III. JOCURI ÎNCHISE : 1.d2-d4 d7-d5 117
— Partida pionului damei 117
— Gambitul damei 119

IV. JOCURI SEMIDESCHISE : 1.d2-d4 ? 133
— Apărarea și Indiana Benoni 133
— Apărarea olandeză 136
— Deschiderea catalană 141
— Indiana Nimzovici 144
— Indiana Grünfeld 148
— Indiana regelui 153
— Indiana damei 157
V. JOCURI DE FLANC : 1.b3, 1.b4, 1.c4, 1.f4, 1.Cf3 . 163
— Deschiderea Larsen 163
— Deschiderea Sokolski 166
— Deschiderea engleză 168
— Deschiderea Bird 176
— Deschiderea Reti 179
B. Secvențe din șahul românesc 183
I. JOCURI DESCHISE 183
— Gambitul danez 183
— Deschiderea nebunului 183
— Deschiderea ungară 183
— Apărarea berlineză 184
— Jocul celor doi cai 184
— Partida italiană 185
— Partida scoțiană 186
— Apărarea Philidor 187
— Partida spaniolă 187
— Apărarea rusă 192
— Gambitul regelui 192
II. JOCURI SEMIDESCHISE 194
— Apărarea scandinavă 194
— Apărarea Alehin 195
— Apărarea Pi — R — Uf 197
— Apărarea Caro-Kann 198
— Apărarea siciliană 200
— Apărarea franceză 211
III. JOCURI ÎNCHISE 215
— Contragambitul Albin 215
— Partida pionului damei 215
— Gambitul damei 215
IV. JOCURI SEMIÎNCHISE 219
— Indiana Benoni 219
— Gambitul Budapesta 219
— Indiana Nimzovici 219

— Indiana Grünfeld 221
— Indiana regelui 222
— Indiana damei 224
V. JOCURI DE FLANC 226
— Deschiderea Larsen 226
— Deschiderea engleză 226
— Deschiderea Bird 228
— Deschiderea Grob 228
— Deschiderea românească 229
Considerațiuni finale 230
Postfață 231
Indexul jucătorilor 233
Bibliografie 239

www.stere.ro

Redactor : EUGENIA VIȘINOIU
Tehnoredactor : MARIA TAMEȘ

Coli tipo : 15,25.
Bun de tipar : 26 sept. 1990.

Tiparul executat la Imprimeria „Oltenia"
Craiova — România
B-dul 1 Mai nr. 102

www.stere.ro

EDITURA SPORT TURISM

ISBN 973-41-0150-1

Lei 275

www.cartere.ro